

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
(м. Київ)**

**Кафедра обліку та оподаткування
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ І АУДИТУ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В.В. ДОКУЧАЄВА**

20 березня 2020 року, м. Київ

***ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В АКТИВІЗАЦІЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ***

**Тези доповідей V Всеукраїнської студентської
науково-практичної конференції**

**ACCOUNTING, TAXATION, CONTROL AND ANALYSIS IN
ACTIVIZATION OF ECONOMIC SUBJECTS**

Abstracts of the V All-Ukrainian Student Scientific and Practical Conference

**УЧЕТ, НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ, КОНТРОЛЬ И АНАЛИЗ В
АКТИВИЗАЦИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЭКОНОМИЧЕСКИХ СУБЪЕКТОВ**

**Тезисы докладов V Всеукраинской студенческой
научно-практической конференции**

Київ – 2020

УДК 657: 657.1

Облік, оподаткування, контроль та аналіз в активізації діяльності економічних суб'єктів: збірник тез доповідей Всеукр. студ. наук.-практ. конф. (20 березня 2020 р.) / відп. ред. Є.В. Калюга. К.: НУБіП України, 2020. 344 с.

Збірник підготовлено за загальною редакцією завідувача кафедри обліку та оподаткування, д.е.н., професора Калюги Є.В.

Рекомендовано до друку
кафедрою обліку та оподаткування НУБіП України
(протокол № 15 від 15 травня 2020 р.)

Збірник містить матеріали V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Облік, оподаткування, контроль та аналіз в активізації діяльності економічних суб'єктів» з актуальних проблем і основних напрямків розвитку бухгалтерського обліку, контролю, аналізу, аудиту та оподаткування в сучасних умовах господарювання.

Відповідальність за зміст і достовірність тез доповідей несуть автори. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

© Колектив авторів, 2020
© НУБіП України, 2020

ЗМІСТ

Секція 1. Оподаткування діяльності суб'єктів господарювання: проблеми та напрями удосконалення	
Байда В.Ю., Ганяйло О.М. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ПРИ ЕКСПОРТІ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР	10
Белаш О.В., Кузик Н.П. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ	13
Біляєва Я.І., Германчук Г.О. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ГОТОВУ ПРОДУКЦІЮ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ: ВІТЧИЗНЯНА ТА МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА	16
Будяк К.І., Гуренко Т.О. УТРИМАННЯ ІЗ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ	19
Булатовська А.М., Шевчук К.В. ОСОБЛИВОСТІ ЗМІНИ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ПЛАТНИКОМ ПОДАТКІВ	22
Гайворонська Л.Г., Процик О.А. НАРАХУВАННЯ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ЗАРПЛАТИ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ	25
Гайдученко Т.М., Калюга Є.В. РЕФОРМУВАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	28
Дуда Ю.І., Кузик Н.П. ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ПО ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ПРИ НАДМІРНОМУ ВИТРАЧАННІ ПІДЗВІТНИХ КОШТІВ	31
Карпенко О.О., Іванова С.М. СУЧАСНИЙ СТАН ОПОДАТКУВАННЯ АКЦИЗНИМ ПОДАТКОМ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	34
Коровай М.О., Познаховський В.А. МЕТОДИ УНИКНЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ПОДВІЙНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	37
Лупеха В.В., Лісовська Н.В. ТРАНСПОРТНИЙ ПОДАТОК В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ СПРАВЛЯННЯ У 2020 РОЦІ	40
Ляшенко Д.Г., Лебеденко А.М., Ковальова О.В. ВИДИ ПОРУШЕНЬ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЩОДО ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА	43
Матвієнко А.С., Гуренко Т.О. ПОДАННЯ ЗВІТНОСТІ ПО ПДВ ТА ШТРАФНІ САНКЦІЇ	46
Овчаренко Г.В., Познаховський В.А. ВПЛИВ ПОДАТКІВ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ	49
Овчаренко Т.В., Мартинова І.М. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ УКРАЇНИ ТА РІЗНИХ КРАЇН ЄВРОПИ І СВІТУ	52
Охай В.О., Дерев'янку С.І. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ	55
Ткаченко К.О., Ганяйло О.М. ЗМІНИ В ОПОДАТКУВАННІ ЄДИНИМ ПОДАТКОМ	58
Яригін О.С., Калюга Є.В. ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ ПО ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК	61

Секція 2. Розвиток системи облікового забезпечення управління діяльністю економічних суб'єктів

Баленко В.Д., Шара Є.Ю. ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ	65
Безух С.Ю., Германчук Г.О. ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ КАЛЬКУЛЮВАННЯ ПРОДУКЦІЇ СВИНАРСТВА	69
Богданова А.В., Рагуліна І.І. ПРОБЛЕМИ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	72
Бондар В.І., Шевчук К.В. ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	75
Вівчар М.Б., Стрільчук Л.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ	78
Волевач Я.Ю., Кузик Н.П. ФОРМУВАННЯ ПОЛОЖЕНЬ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО РОЗРАХУНКІВ З ПРАЦІВНИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА	81
Герман Я.І., Шара Є.Ю. ОСОБЛИВОСТІ КЛАСИФІКАЦІЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ	84
Главацька А.П., Гуренко Т.О. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	86
Дем'янчук М.І., Гуцаленко Л.В. БАЛАНС ЯК ІНФОРМАЦІЙНЕ ДЖЕРЕЛО ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	89
Дідик А.О., Олійник С.О. ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ	92
Дмитрик М.В., Калюга Є.В. СИСТЕМА ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ	95
Дорошенко М.О., Рагуліна І.І. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	98
Дроб'язко В.В., Сколотій Л.О. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОБЛІКУ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	101
Железнякова С.В., Калюга Є.В. ОБЛІК ЗАПАСІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ ТА НАЦІОНАЛЬНИМИ СТАНДАРТАМИ	104
Заєць М.М., Марчук У.О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА	107
Івасишин В.В., Процик О.А. ВИПЛАТА ЗАРПЛАТИ ОДИН РАЗ НА МІСЯЦЬ	110
Калекіна Ю.В., Ілляшенко О.В. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАННОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ВАЖКОГО МАШИНОБУДУВАННЯ	113
Калюжна О.С., Данілочкіна О.В. ВПЛИВ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	116

Карасюк В.С., Гуренко Т.О. ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	119
Качанова Н.С., Волощук Л.О. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ВИКОРИСТАННЯ ПАЛИВНИХ КАРТОК НА АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	122
Кишкинов М.М., Будько О.В. КЛАСИФІКАЦІЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ДЛЯ ЦІЛЕЙ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	125
Козачишина Д.В., Кузик Н.П. ОБЛІК ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА	128
Козін Д.В., Боярова О.А. СПРОЩЕНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ: ВИМОГИ ДО ПОДАННЯ	131
Козюк О.В., Гуренко Т.О. ОБЛІК ЯК ОСНОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА	134
Король Є.Я., Сколотій Л.О. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	137
Костюк А.О., Гуцаленко Л.В. ДОГОВІР АУТСТАФІНГУ ТА ЙОГО НАСЛІДКИ	140
Кравчук А.В., Шевчук К.В. ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ РЕЗЕРВУ СУМНІВНИХ БОРГІВ	143
Кривобокова А.А., Мельянкova Л.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ДОВГОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	146
Кулаковська Ю.П., Талько Т.В. ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ТА ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ	148
Курганська М.Г., Сколотій Л.О. ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПРАЦІВНИКАМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	151
Лебеденко А.М., Рагуліна І.І. УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЙНИХ ВІДРАХУВАНЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	154
Лебеденко А.М., Утенкова К.О. ОБЛІК ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	157
Лещенко Д.С., Шара Є.Ю. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПРИ ЇХ НАДХОДЖЕННІ	160
Лепеев Д.А., Слесар Т.М. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ	163
Лимар О.О., Будько О.В. ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ З МЕТОЮ ОПОДАТКУВАННЯ	166
Ляшенко Д.Г., Рагуліна І.І. РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	169
Ляшенко Д.Г., Утенкова К.О. ОБЛІК НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ	172

Мельник А.О., Гуцаленко Л.В. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ОСНОВ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ЗА П(С)БО ТА МСФЗ	175
Миськів О.І., Сливінська О.Б. СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	178
Мокієнко Д.О., Гуцаленко Л.В. ЗАКОНОДАВЧІ НОВОВВЕДЕННЯ В НОРМАТИВНО-ПРАВОВОМУ РЕГЛАМЕНТУВАННІ ОПЛАТИ ПРАЦІ	181
Моторко В.В., Данілочкіна О.В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ МШП	184
Нечипорук О.П., Боярова О.А. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВІДРЯДЖЕНЬ МІЖ ФІЛІЄЮ ТА ГОЛОВНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ	186
Нижник Т.І., Петрів О.С. СЕРЕДНЯ ЗАРПЛАТА В УКРАЇНІ	188
Німчук А.В., Шара Є.Ю. ДЕЯКІ АСПЕКТИ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	191
Онищук А.О., Гуренко Т.О. ВИБІР МЕТОДА ОЦІНКИ ПРИ ПЕРЕВЕДЕННІ ОБ'ЄКТА ОПЕРАЦІЙНОЇ НЕРУХОМОСТІ В ІНВЕСТИЦІЙНУ	194
Пазюченко О.В., Романченко Ю.О. ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИКО - МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ	197
Палагута Н.С., Гуцаленко Л.В. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА	200
Полякова Т.В., Дерев'янка С.І. ОБЛІК СПИСАННЯ ПАЛЬНО- МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ	203
Понзюк О.О., Мельянюкова Л.В. ПОРЯДОК ТА ФОРМИ ЗДІЙСНЕННЯ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ	206
Пономаренко П.А., Боярова О.А. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГОТІВКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ФОП	209
Процик Б.І., Калюга Є.В. МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ЗВІТУ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ЗА ПРЯМИМ І НЕПРЯМИМ МЕТОДАМИ	211
Пушенко А.В., Калюга Є.В. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	214
Ревенко Р.О., Слесар Т.М. ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРВИННОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ І ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ МОЛОЧНОГО СКОТАРТСТВА	217
Рибак Ю.О., Гуренко Т.О. ЕТАПИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЙОГО СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ	220
Сахно В.О., Данілочкіна О.В. ОБЛІК ВИТРАТ ВІД ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	223
Сашко А.О., Шара Є.Ю. РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ	225

Смецька Т.В., Кузик Н.П. РЕЗЕРВ СУМНІВНИХ БОРГІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ КОНТРОЛЮ СТАНУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ	228
Стасенко Г.П., Слесар Т.М. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	231
Тарасюк І.Ю., Дерев'янку С.І. ACCOUNTING OF INCOME FROM FREE ASSETS AND THEIR TRANSFORMATION TO IFRS REQUIREMENTS	234
Титоцька О.В., Германчук Г.О. ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ	237
Ткаченко Ю.О., Сколотій Л.О. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	240
Третяк Д.А., Шара Є.Ю. ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ	243
Турик І.В., Ганяйло О.М. ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ В ЄДИНОМУ ЕЛЕКТРОННОМУ ФОРМАТІ	246
Федоренко А.М., Гуренко Т.О. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	249
Цимбаленко Т.В., Колеснікова О.М. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО ОБЛІКУ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ	252
Чекан І.Ю., Ганяйло О.М. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ЗГІДНО МСФЗ	255
Чухно К.В., Олійник С.О. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ	258
Шевчук А.П., Калюга Є.В. КЛАСИФІКАЦІЯ ВИТРАТ ЗА ЕКОНОМІЧНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ В ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ	261
Шматок І.М., Гуцаленко Л.В. НАПРЯМИ ЗНИЖЕННЯ РИЗИКІВ У ВИКОРИСТАННІ ЗАРЕЄСТРОВАНОВОГО КАПІТАЛУ	264
Шум О.А., Мельянюкова Л.В. ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ КАТЕГОРІЇ «КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ»	267
Яцюк Я.Ю., Калюга Є.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ	269

Секція 3. Аналіз в інформаційній системі управління діяльністю суб'єктів господарювання

Бовсуновська А.М., Куць Т.В. ОБЛІК І АНАЛІЗ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ: СТАН ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ	272
Козиревич Г.І., Гурська Л.Л. АНАЛІЗ СТВОРЕННЯ ТА ПІДТРИМАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	274

Мірошниченко В.В., Велієва В.О. МЕХАНІЗМ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	277
Руденко А.О., Олійник С.О. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇНИ	280
Рябова О.С., Рагуліна І.І. АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ, ЯК ДЖЕРЕЛА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА В УКРАЇНІ	283
Ступак О.С., Шара Є.Ю. ОСНОВНІ ЗАСОБИ: МЕТОДИКА АНАЛІЗУ	286
Угненко І.І., Колеснікова О.М. АНАЛІЗ НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ	289
Усатенко Ю.В., Коверда А.В. ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	292

Секція 4. Інформаційні технології в розвитку обліку, оподаткування, контролю і аналізу

Ждан Х.А., Леоненко Н.В. СУЧАСНИЙ СТАН ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ ОБЛІКУ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	295
Митюк І.М., Ганяйло О.М. АНАЛІЗ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПЕРСОНАЛОМ	299
Шевчук М.І., Дерев'янюк С.І. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОБЛІКУ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ	302

Секція 5. Організаційно-методичне забезпечення контролю діяльності економічних суб'єктів: національні особливості та міжнародна практика

Загорійчук Ю.Є., Олійник С.О. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ АУДИТУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ (ТОВАРІВ, РОБІТ, ПОСЛУГ)	306
Калюга О.О., Кузик Н.П. ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЦЕДУР І ПРИЙОМІВ АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ	309
Ковалевська О.А., Шара Є.Ю. ВИЗНАННЯ ТА ОЦІНКА ДОХОДІВ ВІДПОВІДНО ДО НАЦІОНАЛЬНИХ ТА МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ	312
Коломейчук І.П., Кузик Н.П. КОНЦЕПЦІЯ СУТТЄВОСТІ ПРИ АУДИТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ МСФЗ	315
Лебедева О.М., Олійник С.О. ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	318
Мананкова В.О., Утенкова К.О. ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	321

Овчаренко Д.О., Гуцаленко Л.В. ОСОБЛИВОСТІ АУДИТУ ІНШИХ НЕОБОРОТНИХ МАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ	324
Панічева Т.І., Шевчук К.В. ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ВИТРАТ НА РЕМОНТ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	327
Панченко К.М., Дерев'янку С.І. FINANCIAL RESULTS AS AN OBJECT OF INTERNAL CONTROL	330
Сокальська В.М., Шевчук К.В. АУДИТ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА	333
Черненко А.О., Слесар Т.М. СИСТЕМИ ОБЛІКУ І ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДРИЄМСТВА	336
Якубчик О.О., Слесар Т.М. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ЗАЛУЧЕНОГО КАПІТАЛУ І ЦІЛЬОВОГО ФІНАНСУВАННЯ	340

**Секція 1. Оподаткування діяльності суб'єктів господарювання:
проблеми та напрями удосконалення**

УДК 657

**ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ПРИ ЕКСПОРТІ ОЛІЙНИХ
КУЛЬТУР**

Байда В.Ю., студент магістратури 1 року навчання 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Ганяйло О.М., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

В останнє десятиліття Україна стала невід'ємною частиною світового ринку олійних культур та продуктів їх переробки, яка є глибоко інтегрованою в світову структуру розподілу праці. Наша країна є потужним постачальником і займає перші місця на світовому ринку соняшникової олії, насіння ріпаку, соєвих бобів. Але Україна ще далеко не вичерпала свій потенціал для подальшого розвитку та нарощування виробництва та експорту олійних культур та продуктів їх переробки, розширення своєї присутності на традиційних та завоювання нових ринків збуту.

Питаннями економічного регулювання розвитку ринків олійних культур присвячені праці О. Боднар, В. Діза, Д. Ендіно, С. Капшука, О. Кінжебаєвої, О. Лозовського, К. Муліка, М. Парра. Водночас, проблема фіскального регулювання розвитку ринку олійних культур в Україні залишається не розкритою. Зокрема, не стала предметом фахових наукових дискусій оцінка наявних законодавчих новацій у сфері регулювання ринку олійних культур.

Метою даного дослідження є оцінювання економічних наслідків зміни режиму оподаткування ПДВ операцій із експорту олійних культур та узагальнення впливу такої новації на діяльність учасників даного ринку.

У вересні 2018 року набула чинності норма пункту 63 підрозділу 2 розділу ХХ Податкового кодексу України (ПКУ), відповідно до якої тимчасово звільняються від оподаткування ПДВ операції з вивезення за межі митної території України в митному режимі експорту:

- соєвих бобів (товарна позиція 1201 згідно з УКТ ЗЕД) - з 1 вересня 2018 року до 31 грудня 2021 року;

- насіння свиріпи або ріпаку (товарна позиція 1205 згідно з УКТ ЗЕД) - з 1 січня 2020 року до 31 грудня 2021 року.

Водночас, відповідна практика не поширюється на експортні поставки, що здійснюються сільгосппідприємствами, які самостійно виростили ці культури – для них порядок справляння ПДВ залишився незмінним. Вони й надалі можуть користуватись перевагами режиму нульової ставки та можливостями відшкодування ПДВ-кредиту.

Мотивом ухвалення відповідної зміни до ПКУ було бажання представників переробних підприємств – оліє-жирових комбінатів – забезпечити більш повне заповнення наявних виробничих потужностей. Останні стали перевищувати можливості ринку насіння олійних культур – з огляду на те, що практично увесь обсяг вирощеного насіння ріпаку та переважна більшість соєвих бобів експортувались у не переробленому вигляді.

Невід’ємною складовою системи економічного регулювання зовнішньоекономічних операцій є тарифні заходи, серед яких особлива роль відводиться інструментам митно-тарифного впливу та режиму оподаткування ПДВ [1].

Ринок олійних культур у світовій практиці є об’єктом державного регулювання – значна частина країн із числа важливих гравців вдаються до протекціоністських заходів з метою збільшення обсягів доданої вартості, що створюється всередині країни. Зокрема, вживаються заходи з метою збільшення обсягів переробки олійних культур, натомість обтяження щодо операцій із вивезення продуктів її переробки не здійснюються. Використовується і «зворотна» практика, коли до операцій з імпорту продуктів переробки насіння олійних застосується імпортне мито, тоді як подібні операції із сировиною не обкладаються митом [2].

Україна в цьому контексті не є виключенням і має певний досвід – досить вдалим прикладом фінансового регулювання сировинних ринків визнається запровадження наприкінці 90-х рр. експортного мита на насіння соняшнику. Якщо до реалізації відповідної новації з України вивозилося переважно «сире» насіння соняшнику, то після – вже продукт його переробки, олія. Причому із початку 2010-х рр. Обсяги експорту насіння соняшнику у не переробленому вигляді взагалі стали мізерними.

Отже, ухвалення рішення щодо застосування диференційованого підходу до оподаткування ПДВ експортних поставок олійних культур – в залежності від статусу експортера (виробник/посередник) зумовило наступні наслідки:

– з одного боку, поставило у більш привілейоване становище виробників олійних культур, які здатні забезпечити самостійну експортну поставку (негативний аспект);

– з іншого боку, дало можливість дещо зменшити негативні наслідки запровадження відповідної податкової новації в частині значного обвалу цін на олійні культури (позитивний ефект).

Слід зазначити, що 16.01.2020 р. Верховна Рада України проголосувала законопроект 1210, яким передбачено ліквідацію пільг по сплаті ПДВ при експорті олійних культур для переробних підприємств, тому питання пільгового оподаткування експорту олійних культур є підставою для подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Бондар О.В., Педорченко А.Л. Перспективи збільшення доданої вартості на ринку соєвих бобів і продуктів їх переробки в Україні. Економіка АПК. 2015. № 3. С. 54-60.

2. Лозовський О., Слободянюк С. Перспективи розвитку олійно-жирової галузі в Україні. Економічний аналіз. 2013. Вип. 12. Ч. 1. С. 195-198.

3. Тулуш Л.Д., Грищенко Д.Ю. Фіскальне регулювання розвитку ринку олійних культур в Україні. Економіка АПК. 2018. № 5. С. 63-76

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Белаш О.В., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Кузик Н.П., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Особливістю сучасного функціонування світового господарства є надзвичайна інтенсивність міжнародних економічних відносин. Вони є впливовими на рівень розвитку окремого суб'єкта господарювання та світової економіки в цілому. Дані платіжного балансу України за останні роки підтверджують перевагу імпортних операцій. Їх значення для потреб країни постійно зростає, зважаючи на кризові процеси національної економіки. А відтак, і питання обліку та оподаткування таких операцій не викликає сумнівів.

Імпортні операції – операції з купівлі товару українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в іноземних суб'єктів господарської діяльності з ввезенням або без ввезення цих товарів на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами. У бухгалтерському обліку імпортні товари відображаються на дату їх визнання активами, контрольованими підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому. Повний контроль над активом настає за фактом фізичного отримання його у володіння, тобто за фактом надходження товару на склад підприємства. Проте оприбуткувати товар можна і до його фактичного надходження на склад, якщо фахівці підприємства визнають контроль достатнім за наявності переходу права власності і переходу ризиків. Вважаємо, що умови, в яких працюють національні суб'єкти господарювання є малосприятливими для оприбуткування товару без його фізичного надходження на склад та отримання повного пакету необхідних документів.

Всі операції, пов'язані з імпортом товарів, можна розподілити на певні складові, серед яких наявні три великі групи:

- 1) договірні операції з купівлі товарів;
- 2) супутні допоміжні операції (закупка валюти, розрахунки з імпортерами, розрахунок курсових різниць);
- 3) митні платежі (ПДВ, акцизний податок, мито).

Облік імпортованих товарів має певні особливості, до яких належить: обов'язкове декларування імпортованих операцій при перетині митної території України; формування вартості імпортованих товарів; залежність розрахунку вартості імпортованих товарів від курсу НБУ та від послідовності розрахунків за імпортовані товари.

Складові частини первісної вартості імпортованих товарів визначено п. 9 П(С)БО 9 «Запаси», до яких належать:

- 1) суми, які сплачують згідно з договором постачальнику (продавцю), за вирахуванням непрямих податків;
- 2) суми ввізного мита;
- 3) суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються підприємству/установі;
- 4) транспортно-заготівельні витрати (затрати на заготівлю запасів, оплата тарифів (фрахту) за вантажно-розвантажувальні роботи й транспортування запасів усіма видами транспорту до місця їх використання, включаючи витрати зі страхування ризиків транспортування запасів);
- 5) інші витрати, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, у якому вони придатні для використання у запланованих цілях.

Варто зауважити, що до інших витрат доцільно відносити витрати на митне оформлення товарів. Практичні дослідження підтверджують, що суб'єкти господарювання, які працюють у зовнішньоекономічній діяльності, користуються також послугами митних брокерів. Відповідно, виникає питання, чи потрібно їх включати у собівартість імпортованого товару?

Досить часто важко все ж визначити, яка саме сума витрат була понесена на митне оформлення певного товару. Тому вважаємо, що оплату вартості послуг митного брокера доцільно відображати у витратах періоду.

Одним з основних податків при імпорті є ПДВ. Усі імпортні товари обкладають ПДВ (за винятком окремих випадків, коли ПКУ встановлені пільги щодо такого оподаткування імпорту). Право платника податків на віднесення сум податку до податкового кредиту під час здійснення операцій з увезення товарів на митну територію України виникає на дату сплати ПДВ за податковими зобов'язаннями. Документом, що посвідчує право на віднесення сум податку до податкового кредиту, вважається митна декларація, оформлена відповідно до вимог законодавства, яка підтверджує сплату податку. Водночас якщо митна вартість товарів перевищує договірну (контрактну), до податкового кредиту включають уся суму ПДВ, зазначену в митній декларації. Доволі часто на практиці виникають питання щодо визначення бази оподаткування ПДВ. Аналіз положень Митного та Податкового кодексів України дає підстави стверджувати, що базою оподаткування є договірна (контрактна) вартість, але не нижча за митну вартість таких товарів, з урахуванням мита й акцизного податку, що підлягають сплаті та включенню до ціни товарів. Митне оформлення розпочинається з моменту подання митному органу декларантом або вповноваженою ним особою митної декларації чи документа, який відповідно до законодавства її замінює, і документів, необхідних для митного оформлення, а в разі електронного декларування – з моменту отримання митним органом від декларанта чи вповноваженої ним особи електронної митної декларації або електронного документа, який згідно із законодавством замінює митну декларацію.

Отже, можна зробити висновок, що питання обліку імпортних операцій, має широкую специфіку, а тому залишається предметом актуальних й дискусійних обговорень серед науковців та практиків.

РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ГОТОВУ ПРОДУКЦІЮ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ: ВІТЧИЗНЯНА ТА МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА

Біляєва Я.І., студентка 4 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Германчук Г.О., старший викладач

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

В умовах інтеграції економіки України до міжнародних процесів великої актуальності набуває питання адаптації вітчизняного обліку до міжнародних стандартів. Саме тому, до фінансової звітності, яка є основним джерелом інформації про фінансовий та майновий стан підприємства, приділяється досить велика увага.

Багато проблемних питань, щодо впровадження та застосування МСФЗ у вітчизняному обліку розглянуто в працях таких вчених: С.Ф. Голова, В.М. Жука, М.М. Коцупатрого, В.Б. Моссаковського, М.Ф. Огійчука, О.М. Петрука.

Складаючи фінансову звітність, підприємства мають використовувати норми НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Затвердження у додатку 1 до НП(С)БО 1 нових форм фінансової звітності значно змінило подання показників фінансових звітів за статтями.

Головне місце серед об'єктів обліку на виробничих підприємствах займає готова продукція, оскільки вона є джерелом отримання прибутку. Порядок відображення готової продукції в бухгалтерському обліку залежить від форми та ступеня її завершеності.

Інформація про готову продукцію розкривається в усіх формах фінансової звітності підприємства. Баланс (форма №1) є основним джерелом інформації. В її оновленій формі до статті – «Запаси» (ряд.1100) включається готова продукція, товари, виробничі запаси і незавершене виробництво.

Заборгованість покупців чи замовників за продукцію відображається у статті «Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги» (ряд.1125)

Якщо продукція реалізовується за передоплатою, то у балансі будуть відображатися зобов'язання підприємства, які знаходяться в кінцевому сальдо рахунку 681 «Розрахунки за авансами одержаними».

Усі доходи та витрати звітного періоду, що пов'язані з виготовленням і реалізацією готової продукції, відображаються у формі №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)». При реалізації готової продукції, підприємства мають списати її собівартість. Виробнича собівартість реалізованої продукції розкривається у статті 2050, що називається «Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)». Щоб списати собівартість потрібно використати дані бухгалтерського рахунку 90. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) розраховують відповідно до П(С)БО 9 «Запаси» і П(С)БО 16 «Витрати».

«Подання фінансової звітності» звітна форма, яка встановлена МСФЗ 1 та має назву «Звіт про прибутки і збитки». В таких країнах, як Великобританія, Естонія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, США, Франція, Швейцарія, Китай - «Звіт про прибутки та збитки» є невід'ємною частиною фінансової звітності цих країн.

В міжнародній практиці цей звіт має одноступінчасту форму (горизонтальний формат), доходи і витрати групуються окремо, а чистий прибуток розраховується як різниця між ними, або багатоступеневу форму (вертикальний формат), в якій послідовно зіставляються відповідні доходи і витрати. В даному звіті першим записом відображається виручка від реалізації продукції.

Хоча показники, які формуються в звіті про прибутки та збитки є ідентичними як у вітчизняних так і міжнародних організаціях, все ж у побудові інформації вони мають деякі методологічні розбіжності.

Якщо в Україні виручка від продажу товарів, робіт, послуг (не враховуючи ПДВ, акцизи і т.д.) формується з надходжень, які пов'язані з наданням послуг, виконанням робіт та здійсненням господарських операцій.

Дані надходження це доходи від звичайних видів діяльності, які визнані в бухгалтерському обліку згідно з умовами, що визначені для її визнання, та в сумі, що обчислюється в грошовому вираженні, до якої включаються умови договорів з продажу продукції, товарів, надання послуг та з урахуванням знижок, змін умов договору, а також розрахунків не грошовими засобами.

Чистий обсяг продажів в міжнародних країнах здійснюється за таким розрахунком: валова виручка від реалізації продукції + величина представлених постачальником знижок – вартість продукції, яка повернута покупцями, та сум наданих їм знижок.

Надходження грошових коштів на рахунки в результаті реалізації готової продукції, знайде своє відображення у формі №3, під назвою «Звіт про рух грошових коштів», у першому розділі «Рух коштів у результаті операційної діяльності». В цьому звіті можна побачити надходження коштів від реалізованої продукції та суми одержаних авансів.

У формах №5 «Примітки до річної фінансової звітності» та №6 «Інформація за сегментами» знаходиться інформація про виробництво та реалізацію продукції.

Отже, з усього вище наведеного, можна зробити висновок, що фінансова звітність розкриває усю необхідну для користувачів інформацію про готову продукцію, її фактичну вартість на дату балансу, дохід від її реалізації та собівартість за звітний період, грошові надходження, які виникають в результаті реалізації продукції.

Підходи до відображення інформації у фінансовій звітності про виробничі запаси за НП(С)БО близькі до вимог МСФЗ.

УДК 657.471.12:336.226

УТРИМАННЯ ІЗ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Будяк К.І., студентка 4 курсу 2 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

У зв'язку із змінами в економічному та соціальному розвитку України істотно змінюється і політика в області оплати праці, соціальної підтримки та захисту працівників. Поняття «заробітна плата» наповнилося новим змістом і охоплює всі види заробітків (а також різних премій, доплат, надбавок та соціальних пільг), нарахованих у грошовій і натуральних формах, включаючи грошові суми, нараховані працівникам відповідно до законодавства за опрацьований час (щорічну відпустку, святкові дні тощо).

Облік утримань із заробітної плати працівників посідає актуальну позицію в сучасному економічному житті, оскільки є дуже важливою складовою частиною всього бухгалтерського обліку, роботи з співробітниками та податкових нарахувань. Важливо не тільки правильно відобразити розрахунки по заробітній платі в обліку, але і своєчасно утримати із заробітної плати суми обов'язкових або інших відрахувань. Останнім часом законодавчі та нормативні документи, що регламентують оподаткування витрат на оплату праці, змінювалися досить часто і кардинальним чином. Тому, як керівнику, так і бухгалтеру важливо знати, яким чином необхідно здійснювати оподаткування тієї або іншої виплати в даний час.

Утримання (відрахування, стягнення) – це та частина нарахованої працівникові відповідно до штатного розкладу та встановлених норм заробітної плати, яка йому не видається, а утримується роботодавцем. Останній розпоряджається цими грошовими коштами відповідно до законодавства (зазвичай, перераховує їх відповідним особам, з метою

отримання якими цих сум і здійснюється відрахування, або ж використовує їх для покриття заборгованості працівника перед власним підприємством).

Утримання із заробітної плати є обов'язковими і ті, які приймаються за рішенням керівництва (табл. 1).

Таблиця 1

Утримання із заробітної плати	
Обов'язкові утримання	Необов'язкові утримання
ті, що здійснюються для держави: податок на доходи фізичних осіб	за ініціативою підприємства
	за ініціативою працівника
	утримання, що проводяться з метою забезпечення виконання зобов'язань перед третіми особами (аліменти, виплати за виконавчими документами)
	відрахування із заробітної плати працівників для покриття заборгованості підприємству, де вони працюють
військовий збір	за рішенням судових органів і приписами виконавчих служб

Так, відрахування із заробітної плати працівників для покриття їх заборгованості підприємству, де вони працюють, можуть провадитися за наказом (розпорядженням) власника підприємства або уповноваженого ним органу: на інше підприємство, відмови від продовження роботи у зв'язку зі зміною умов праці, скорочення штатів, невідповідності посаді, нез'явлення на роботу протягом чотирьох місяців підряд через тимчасову непрацездатність, а також при направленні на навчання та у зв'язку з переходом на пенсію; при відшкодуванні шкоди, завданої з вини працівника підприємству.

При розрахунку податку на доходи (ПДФО) може застосовуватися податкова соціальна пільга (ПСП). Це встановлена законодавством сума, на яку зменшується нарахована заробітна плата (база оподаткування) для розрахунку податку на доходи.

Відповідно до Бюджетного кодексу України, податок на доходи фізичних осіб, який сплачує податковий агент-юрособа, зараховують до відповідного місцевого бюджету за її місцезнаходженням (розташуванням). Нарахування, утримання та сплата (перерахування) військового збору до бюджету здійснюють у порядку, установленому ст. 168 ПКУ (пп. 1.4 п. 16¹

підрозділу 10 р. XX «Перехідні положення» ПКУ). Але, питання в тому, що військовий збір –це стаття доходів Державного бюджету (ст. 29 БКУ). Отже, юридична особа, як головне підприємство перераховує його як за себе, так і за неуповноважені відокремлені підрозділи до бюджету за своїм місцезнаходженням (реєстрації) на відповідні рахунки, відкриті в органах ДКСУ. А уповноважені відокремлені підрозділи сплачують військовий збір до Державного бюджету самостійно.

У наступному році депутати мають намір розпочати підготовку до податкової реформи. На першому місці стоїть питання реформування оподаткування доходів громадян. На даний час діє єдина ставка податку на доходи фізичних осіб у розмірі 18 %, а замість неї планують ввести декілька базову, підвищену і знижену. Також, найголовнішими моментами для розгляду є: об'єднання податку на доходи фізичних осіб, єдиного соціального внеску та військового збору в єдиний податок [2].

Також, у 2019 році було зареєстровано законопроект № 2252. Проектом Закону передбачено внесення змін до Податкового кодексу України щодо виключення пункту 16-1 підрозділу 10 «Інші перехідні положення» розділу XX "Перехідні положення" ПКУ, в якому зазначені основні елементи збору: платники збору, об'єкт оподаткування збором, ставка збору, порядок нарахування, утримання та сплата (перерахування) збору до бюджету тощо. Розробники законопроекту очікують, що після скасування військового збору зменшиться навантаження на фонд оплати праці платників збору; зменшиться частка заробітних плат, що видаються «в конвертах»; збільшиться сума надходжень податків на доходи фізичних осіб [3].

Список використаних джерел

1. Про оплату праці: Закон України від 24 берез.1995 р. № 108/95-ВР.
URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр> (дата звернення: 28.02.2020).

2. Проект Закону про внесення змін до статті 167 Податкового кодексу України (щодо запровадження справедливої прогресивної шкали податку на доходи фізичних осіб). URL:

http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67920
28.02.2020).

(дата звернення:

3. Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо скасування військового збору. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67053 (дата звернення: 11.03.2020).

УДК 336.226

ОСОБЛИВОСТІ ЗМІНИ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ПЛАТНИКОМ ПОДАТКІВ

Булатовська А.М., студентка 1 курсу СТ 8 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Шевчук К.В., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

До вибору системи оподаткування потрібно підходити свідомо і виважено. Від правильності цього вибору залежить не тільки те, які податки та в яких розмірах потрібно буде сплачувати, а й порядок визначення бази оподаткування, ведення обліку та складання звітності.

Місцеві податки є одним із визначальних факторів розвитку територій. Серед місцевих податків та зборів одним із ключових є єдиний податок, застосування якого передбачено спрощеною системою оподаткування відповідно до чинного податкового законодавства [2].

Необхідно зазначити, що перехід зі спрощеної системи оподаткування на загальну може бути добровільним і обов'язковим. Добровільний перехід здійснюється за бажанням платника податків шляхом подання заяви щодо відмови від спрощеної системи оподаткування у зв'язку з переходом на сплату інших податків і зборів (п.п. 298.2.2 ПКУ). Обов'язковий перехід на загальну систему оподаткування зумовлений порушенням платником податків умов перебування на спрощеній системі оподаткування.

Суб'єкти господарювання мають право самостійно обрати систему оподаткування. Спрощена система оподаткування має ряд переваг над загальною системою, формуючи більш сприятливі умови для розвитку малого бізнесу. Суть спрощеної системи полягає в особливому механізмі нарахування та сплати єдиного податку, який замінює низку податків та зборів. При цьому застосовується спрощена система бухгалтерського обліку.

З 1 січня 2015 р. платники єдиного податку поділяються на чотири групи. Класифікація платників за групами відбувається на основі відповідних критеріїв відповідно до вимог податкового кодексу України.

Суб'єкт господарювання, який є платником інших податків і зборів відповідно до норм Податкового кодексу, тобто перебуває на загальній системі оподаткування або на спрощеній системі оподаткування як платник єдиного податку четвертої групи, може прийняти рішення про перехід на третю групу платників єдиного податку шляхом подання заяви до контролюючого органу не пізніше ніж за 15 календарних днів до початку наступного календарного кварталу. Такий суб'єкт може здійснити перехід на спрощену систему оподаткування один раз протягом календарного року (абзац перший пп. 298.1.4 п. 298.1 ст. 298 Податкового кодексу) [1].

Для зміни системи оподаткування мають виконуватися головні умови:

1) бізнес має відповідати вимогам роботи певної групи єдиного податку: не перевищувати ліміти працівників, обсяг доходу за рік, КВЕДи повинні бути дозволені на спрощеній системі;

2) відсутність податкових заборгованостей з податку на доходи фізичних осіб, військового збору, єдиного соціального внеску або непогашених штрафів і пені.

Особі, яка вирішила перейти із загальної системи на спрощену необхідно подати заяву про застосування спрощеної системи оподаткування. Цю заяву подають не пізніше, ніж за 15 днів до початку кварталу.

За вибором платника податків заява подається в один з таких способів:

1) особисто платником податків або уповноваженою особою; 2) надсилається

поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення; 3) засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації кваліфікованого електронного підпису підзвітних осіб; 4) державному реєстратору як додаток до заяви про державну реєстрацію, що подається для проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи – підприємця. Електронна копія заяви, виготовлена шляхом сканування, передається державним реєстратором до контролюючого органу одночасно з відомостями з реєстраційної картки на проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи – підприємця.

Разом із заявою подають Розрахунок доходу за попередній календарний рік, для підтвердження того, що ваш дохід не перевищує ліміт, що відповідає певній групі єдиного податку. Для першої групи він становить 300 тис. грн., для другої – 1,5 млн. грн., для третьої – 5 млн. грн. Податківці протягом двох робочих днів після отримання заяви вносять дані до реєстру платників єдиного податку. Статус платника єдиного податку набувається з першого числа наступного кварталу після дня подання заяви.

На сучасному етапі розвитку національної економіки застосування спрощеної системи оподаткування, без сумніву, є необхідним та дієвим інструментом розвитку підприємницької діяльності, малого бізнесу зокрема. Крім того, єдиний податок у практичній реалізації цієї системи є важливим джерелом формування місцевих бюджетів [2].

Отже, підприємства самостійно вирішують на якій системі оподаткування їм перебувати, для них створені всі умови для розвитку їх підприємницької діяльності. Вибір оптимальної системи оподаткування залежить від виду діяльності, наявності та розміру витрат, об'єму річного доходу і навіть можливостей бухгалтерського персоналу підприємства. Для цього потрібно ретельно проаналізувати усі складові бізнесу, порівняти отримані результати, за різними системами оподаткування, та оцінити доцільність застосування загальної або спрощеної системи оподаткування.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України: Кодекс, Закон від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 10.02.2020).
2. Хромушина Л.А. Спрощена система оподаткування в Україні: реалії, проблеми та перспективи. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Випуск 14. URL: <http://global-national.in.ua/archive/14-2016/175.pdf> (дата звернення 01.03.2020).

УДК 657

НАРАХУВАННЯ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ЗАРПЛАТИ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ

Гайворонська Л.Г., студентка 3 курсу Ек-31М групи спеціальності «Економіка підприємства»
Процик О.А., викладач спеціальних економічних дисциплін
ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний коледж»

Заробітна плата - це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу. Розмір заробітної плати залежить від складності та умов виконуваної роботи, професійно-ділових якостей працівника, результатів його праці та господарської діяльності підприємства (ст. 1 Закону України «Про оплату праці»).

Із 12 березня уряд встановив карантин на всій території України. Це вимушений захід, більшість працівників мусять залишатися вдома. Тож підприємства мають швидко адаптуватися до нестандартної ситуації. Є три варіанти: роботи немає через відсутність попиту, обмеження пересування громадян, а також через заборону проведення масових зібрань тощо; робота є, але зросли витрати та впали доходи; робота є, і хоча витрати зростають, доходи зберігаються на звичайному рівні або зростають.

При першому варіанті застосовуються безоплатні або оплачувані відпустки, або оформлюється простій.

Якщо працівники працюють (вдома чи на робочому місці), вони отримуватимуть зарплату пропорційно виконанню норми праці. В такому випадку одним з варіантів економії для роботодавця буде тимчасове встановлення для працівників режиму неповного робочого часу.

Отже, з оплатою праці варіантів буде лише два: або працівники її отримуватимуть (за відпрацьований час, як оплату простою або як відпускні), або ні [1].

Найбільше пощастило звільнитися від сплати ЄСВ підприємцям, зокрема платникам єдиного податку, особам, які провадять незалежну професійну діяльність та членам фермерських господарств. Їх звільнили від нарахування, обчислення та сплати ЄСВ за березень та квітень 2020 року (новий п. 910 розд. VIII Закону про ЄСВ).

Таке звільнення стосується лише сум ЄСВ, які вони сплачують самі за себе. Ще один приємний «бонус» - цей період буде зараховано до пенсійного стажу таких осіб, як період, за який сплачено мінімальний страховий внесок. Хоча, вони можуть добровільно задекларувати та сплатити більшу суму ЄСВ за себе [2].

Якщо зарплати (та інших доходів) у певного працівника цілий місяць не буде, то ПДФО, ВЗ та ЄСВ сплачувати за такого працівника буде не потрібно. Просто не буде бази нарахування. Не виконується в цьому випадку і вимога у нарахуванні ЄСВ в розмірі мінімального страхового внеску.

При нарахуванні слід буде нарахувати ПДФО, ВЗ та ЄСВ. І сплатити ці платежі треба у строки, встановлені законодавством [1].

За порушення податкового законодавства, вчинені протягом періоду з 1 березня по 31 травня 2020 року, штрафів не буде. Також протягом періоду з 1 березня по 31 травня 2020 року платникам податків не нараховується пеня, а нарахована, але не сплачена за цей період пеня, підлягає списанню.

Тимчасово штрафні санкції не застосовуються за такі порушення, вчинені щодо періодів з 1 по 31 березня та з 1 квітня по 30 квітня 2020 року: несвоєчасна сплата (несвоєчасне перерахування) єдиного внеску; неповна

сплата або несвоєчасна сплата суми ЄСВ одночасно з видачею сум виплат, на які нараховується ЄСВ (авансових платежів); несвоєчасне подання звітності, передбаченої цим Законом, до податкових органів, в т. ч. щодо штрафів за повторне неподання звіту з ЄСВ стосовно періодів з 1 по 31 березня та з 1 квітня по 30 квітня 2020 року [3].

Вимогу щодо контролю банками сум ЄСВ під час виплати зарплати висуває ч. 2 ст. 24 Закону №2464 та відповідний Порядок №453. Контролюють банки і сплату ПДФО та ВЗ (пп. 168.1.2 ПКУ). Тому зараз, якщо кошти на виплату зарплати (лікарняних, відпусткових) отримуються в банку або через банк перераховуються на рахунок працівника, уникнути сплати ЄСВ, ПДФО та ВЗ не вийде.

Про правила нарахування ЄСВ необхідно донарахування ЄСВ до мінімального рівня на зарплату основних працівників. Якщо їхня зарплата буде менша за розмір мінімальної зарплати (через оплату простою або встановлення неповного робочого часу), то треба буде сплатити ЄСВ у розмірі не менше ніж 1039,06 грн.

Це правило не стосується працівників з інвалідністю, працівників, які були прийняті на роботу не з 1-го числа місяця або звільнені не останнім числом місяця (за такий місяць). І звісно, це правило не працює щодо зовнішніх сумісників [1].

Вплив зарплати на якість робочої сили здійснюється не тільки безпосередньо, зарплата має великий і опосередкований вплив на розвиток соціальних процесів. Адже саме від заробітної плати здійснюються відрахування - страхові внески до різних соціальних фондів, формуються податки. Таким чином, зарплата багато в чому зумовлює рівень охорони здоров'я, соціального забезпечення, освіти, підготовки кадрів.

Потрібно визнати, що заробітна плата є провідним інструментом соціальної політики. Вона зумовлює рівень соціальності суспільства, здатності держави підтримувати рівень якості життя соціуму загалом і кожної людини окремо.

Список використаних джерел

1. Нарахування та оподаткування зарплати під час карантину. URL: <https://news.dtkk.ua/labor/compensation/61351>.
2. Як сплачувати ЄСВ під час карантину. URL: <https://buhgalter.com.ua/news/podatky-ta-zbory/yak-splachuvati-yesv-pid-chas-karantynu/>.
3. Заробітна плата під час карантину: як нараховуємо, оподатковуємо і сплачуємо. URL: <https://adram.com.ua/zarobitna-plata-pid-chas-karantynu/>.

УДК 657.1

РЕФОРМУВАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Гайдученко Т.М., студентка 4 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Калюга Є.В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Успішне функціонування пенсійної системи є важливим задля забезпечення благополуччя людей похилого віку та інвалідів. Пенсійна система України – трирівнева, але реально функціонує лише перший її рівень (солідарна система) та частково – третій (недержавне пенсійне забезпечення). Для вдосконалення та реформування третього рівня пенсійної системи задля забезпечення його успішної діяльності виникає необхідність у відповідних висококваліфікованих фахівцях (актуаріях та бухгалтерях зі знанням МСФЗ (IAS) та МСФЗ (IFRS)).

Над проблемними питаннями системи недержавного пенсійного забезпечення в Україні працювали Беялов Т.Е., Гайдук І.С., Дудченко Н.В., Коваленко Д.І., Марценюк-Розарьова О.В., Пахода С.С., Третяк Д.Д., Федина В.В. та ін.. Проте, у зв'язку з інтенсивними євроінтеграційними перетвореннями, а також через наявність багатьох факторів, що перешкоджають успішному самодостатньому функціонуванню солідарної

системи, система недержавного пенсійного забезпечення потребує уваги та інноваційного вдосконалення.

Наразі третій рівень пенсійної системи представлений банками, страховими компаніями та недержавними пенсійними фондами (надалі – НПФ), яких в Україні станом на 25.11.2019 р. нараховувалося 61 (і серед них – тільки 6 корпоративних та 6 професійних). Виходячи з успішного досвіду високорозвинених країн Європи, актуальною необхідністю є поширення корпоративних та професійних пенсійних програм на базі підприємств. Згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності НПФ та підприємствами, що займаються пенсійним забезпеченням працівників, регламентується Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку (надалі – МСБО). Облік та звітність за пенсійними схемами ведеться згідно Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 26 «Облік та звітність щодо програм пенсійного забезпечення» (надалі – МСБО 26) та Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 19 «Виплати працівникам» (надалі – МСБО 19) у частині «Виплати по закінченні трудової діяльності».

Згідно МСБО 26 та МСБО 19, програми (або ж схеми, плани) пенсійного забезпечення поділяються на два типи (рис. 1).

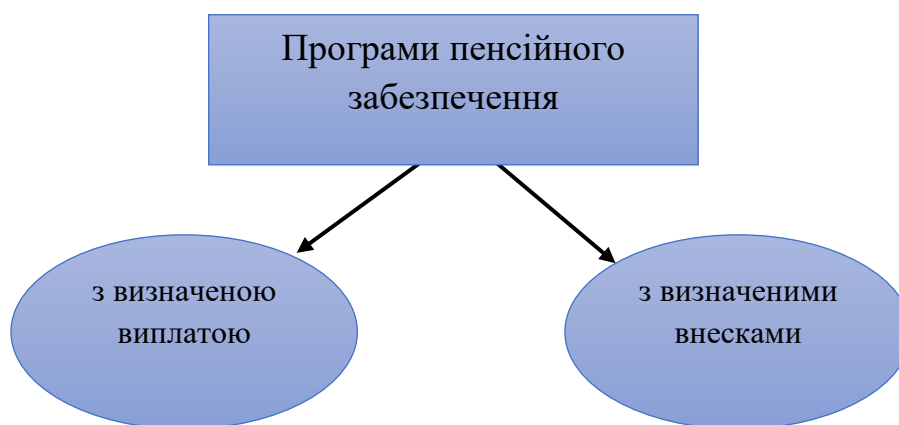

Рис. 1. Типи програм пенсійного забезпечення

Специфікація МСБО 26 та МСБО 19 (за рахунок специфічної діяльності пенсійних схем) вимагає обов'язкової консультації актуарія, актуарної оцінки та наявності відповідного звіту у складі фінансової звітності за програмами з визначеною виплатою (консультація актуарія щодо програм з визначеними внесками є бажаною, але не обов'язковою). У зв'язку з цим виникає проблема недостатньої кількості актуаріїв у країні, так як при поширенні недержавних пенсійних програм наявна кількість фахівців не зможе забезпечити проведення необхідної кількості консультацій, тим більше, враховуючи потребу у актуаріях і в інших галузях (рис. 2).

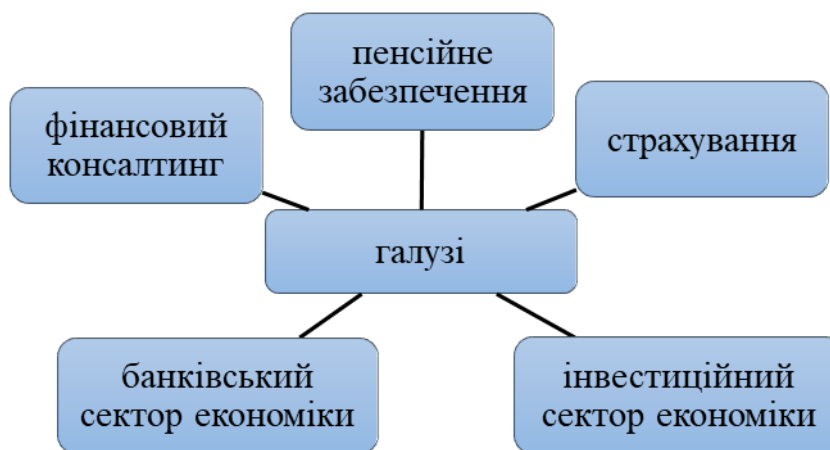

Рис. 2. Галузі застосування умінь актуаріїв

Професія актуарія є поширеною та престижною в західних країнах, у США вона є однією з найпрестижніших. Зважаючи на інтенсивні інтеграційні зрушення та наявну необхідність у фахівцях даного профілю, важливим є акцентувати увагу на її розвитку та поширенні.

При впровадженні на базі підприємств, що обрали методологію ведення бухгалтерського обліку згідно Положень (стандартів) бухгалтерського обліку (надалі – П(С)БО), корпоративних та професійних пенсійних схем виникає також необхідність у фахівцях зі знанням МСБО, яких в Україні, на даний час, ще недостатньо. Особливо актуальною ця

проблема є для сільськогосподарських підприємств, що провадять свою діяльність у сільській місцевості.

Отже, необхідно приділити увагу підготовці достатньої кількості актуаріїв, а також – бухгалтерів зі знанням МСБО. Крім того, необхідністю є, згідно концепції «навчання впродовж життя», надання уваги всебічному підвищенню кваліфікації бухгалтерів для відповідності їх професійного рівня вимогам сучасності.

Дані заходи дозволять якісно покращити облік та звітність недержавного пенсійного забезпечення та інноваційно його реформувати за рахунок впровадження пенсійних програм.

УДК 657.24

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ПО ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ПРИ НАДМІРНОМУ ВИТРАЧАННІ ПІДЗВІТНИХ КОШТІВ

Дуда Ю.І., студентка 3 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Кузик Н.П., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Оподаткування є одним з найважливіших чинників наповнення бюджетів усіх рівнів. З-поміж усіх існуючих податків центральне місце займає податок на доходи фізичних осіб (ПДФО), який виступає складовою системи прямого оподаткування і є одним з основних податків, що формує доходи бюджету та перерозподіляє фінансові ресурси між населенням та державою.

Проведені практичні дослідження показали, що одним із проблемних питань, що виникає в практичній діяльності сучасного бухгалтера, є облік розрахунків по податку на доходи фізичних осіб при надмірному витрачанні підзвітних коштів. Необхідно зауважити, що відповідно п.п. 170.9 ПКУ [2],

надміру витраченими неповерненими коштами вважаються кошти, що залишились у розпорядження підзвітної особи одразу після спливу встановленого ПКУ терміну звітування та повернення коштів. Саме тому на підставі пп. 164.2.11 ПКУ суми надміру витрачених коштів включаються в загальний місячний оподаткований дохід працівник [2]. Надміру витраченими коштами стають не лише кошти, отримані працівником на відрядження, не повернені в установлені строки, але й кошти, які перевищують суми дозволених витрат [1].

Після завершення відрядження працівник зобов'язаний скласти та подати до бухгалтерії Звіт про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт [1]. Для цього існують визначені Податковим кодексом України строки (залежно від форми видачі авансу: готівкова чи безготівкова). Порухення зазначеного строку звітування автоматично надає сумі грошового авансу, за який працівник вчасно не відзвітував, статус «надміру витрачені кошти». Той факт, що працівник, хоча й із запізненням, проте все ж повернув невикористаний залишок авансу, на нашу думку, не змінює підходи у питаннях оподаткування. Доречно зауважити, що перевищення суми добових витрат над їх неоподатковуваним розміром також можна і доцільно вважати надміру витраченими коштами. У 2020 році розмір неоподаткованих добових витрат по Україні становить 472,30 грн., а поза її межами – не вище 80 євро за кожен календарний день такого відрядження за офіційним обмінним курсом гривні до євро, установленим НБУ, у розрахунку за кожен такий день.

Надміру витрачені кошти підлягають обкладенню ПДФО відповідно до спеціальних правил: їх оподатковують у складі загального місячного оподаткованого доходу за ставкою 18%; базу оподаткування надміру витрачених коштів визначають з урахуванням негрошового коефіцієнту (1,219512); ПДФО утримує особа, що видала такі кошти, за рахунок будь-якого оподаткованого доходу (після його оподаткування) платника податку за відповідний місяць, а за недостатності суми доходу — за рахунок

оподатковуваних доходів наступних звітних місяців до повної сплати суми такого податку.

Тобто суб'єкт господарювання не сплачує за працівника суму податку. Проте, як показали проведені практичні дослідження, існують випадки, коли усе-таки підприємство сплачує належні суми податку за власний кошт. А тому виникає необхідність визнання сплачених сум додатковим благом для працівника, за якого їх сплачено (такого правила на практиці суб'єкт господарювання не дотримується).

Аналіз вимог ПКУ [2] дає підстави зробити висновок, що розрахунок ПДФО з надміру витрачених підзвітних коштів необхідно здійснювати саме під час оподаткування місячного доходу. При цьому суми утриманого із зазначених сум податку на доходи та військового збору згідно (керуючись з пп. 168.1.5 ПКУ [2]), слід перерахувати у терміни, встановлені для місячного податкового періоду. Доречно зауважити, що відоме правило: з усіх доходів, з яких утримується ПДФО, утримується й військовий збір – на практиці призводить до помилкового визначення бази оподаткування військового збору. Базу оподаткування військовим збором необхідно визначати без урахування негрошового коефіцієнту, що доволі часто не враховує практикуючий бухгалтер.

У бухгалтерському обліку утримання ПДФО з надміру витрачених коштів (за рахунок зарплати) буде відобразатись в обліку звичайним записом: дебет субрахунку 661 «Розрахунки за заробітною платою» кредит субрахунку 641 «Розрахунки за податками». Проте у формі № 1ДФ «Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку» за відповідний квартал кошти, отримані платником податку на відрядження або під звіт, які ним надміру було витрачено та не повернено в установлені законодавством строки, бухгалтер має відобразити окремим рядком з ознакою доходу «118», відображаючи суму доходу з урахуванням негрошового коефіцієнту. Щодо питання відображення суми доходу з або без урахування негрошового

коефіцієнту, то доволі часто серед практикуючих бухгалтерів знову ж таки виникають дискусії. Проте, логічним, на нашу думку є відображення саме скоригованої суми доходу на негрошовий коефіцієнт, із якого (з доходу) утримують суму ПДФО. Отже, оподаткування при надмірному витраченні коштів підзвітною особою податком на доходи фізичних осіб має чимало особливостей, які необхідно врахувати для достовірного відображення інформації в обліку і податковій звітності..

Список використаних джерел

1. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон: наказ Міністерства фінансів України № 59 від 13.03.1998р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0218-98> (дата звернення 18.03.2020).
2. Податковий кодекс України. Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 11.03.2020).

УДК 352.07

СУЧАСНИЙ СТАН ОПОДАТКУВАННЯ АКЦИЗНИМ ПОДАТКОМ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Карпенко О.О., студентка 2 курсу 202-О групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Іванова С.М., викладач

ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж», м. Ірпінь

На теперішній час українські підприємства вимушені функціонувати в складних умовах швидких змін, непередбачуваності, відсутності чітких орієнтирів розвитку. У такій ситуації стійкість підприємств до внутрішніх і зовнішніх чинників навколишнього середовища стає одним із факторів їхнього економічного розвитку й стабільності. Велика увага приділяється непрямому оподаткуванню, яка пов'язана з його фіскальним значенням. Непрямі податки, зокрема акцизи, являються основним джерелом надходження коштів до державного бюджету країни та є впливовим інструментом регулювання економіки в галузі фінансів. Доцільність розгляду даної теми обумовлена і тим, що виконуючи свою регулюючу функцію,

значною мірою на ефективність діяльності виробництва впливає - акцизне оподаткування.

Акцизний податок є важливим інструментом фіскальної політики для держави, то для підприємства він може створювати складнощі у процесі здійснення фінансово-господарської діяльності. Щоб дати оцінку впливу акцизного оподаткування на діяльність підприємств, потрібно визначити, яким чином цей податок впливає на показники фінансово-господарської діяльності підприємства, а саме: на обсяг реалізації, собівартість продукції, прибуток, платоспроможність, фінансову стійкість, мобілізацію оборотних коштів підприємства. Акцизний податок має вплив на діяльність підприємства, так як входить до вартості основної частини продукції підприємства й компенсується її покупцями. Загальне підвищення цін, обмеження купівельної спроможності споживачів, обмеження обсягу виробництва та реалізації продукції, нагромадження нереалізованих товарів, тимчасове відволікання оборотних коштів, збільшення витрат на виробництво продукції, зменшення прибутку має великий вплив на функціонування підприємства.

Аналізуючи стан податкової системи України на 31.12.2018 р., слід зазначити, що вагома частка податкових надходжень до зведеного бюджету України зібраного акцизного податку з вітчизняних товарів склала 65,3 млрд.грн., що на 1,6 млрд. грн більше ніж у минулому році (рис.1):

Рис.1. Динаміка надходжень акцизного податку з вітчизняних товарів до загального державного бюджету у розрізі видів підакцизних товарів у 2017-2018 р., млрд. грн. [1]

Найбільше збільшення надходжень акцизного податку в розрізі видів у 2018 році порівняно з 2017 роком відбулося по тютюновим виробам – 3,6

млрд.грн. Така тенденція пояснюється збільшенням ставок акцизного податку на 29,7%, при цьому обсяги реалізації тютюнових виробів скоротилися на 15%.

Необхідно зазначити, що в Україні впродовж 2017–2018 рр. виробники підакцизної продукції посідають найвищі позиції у щорічному списку ТОП-100 великих платників податків, зокрема [2]:

- виробники тютюнової продукції: ПрАТ «Філіп Морріс Україна» сплачено 14,7 млрд. грн. податків у 2018 р. та 13,5 млрд. грн у 2017 року; ПрАТ «Тютюнова Компанія «В. А. Т.-Прилуки» (16,05 та 14,05); ПАТ «Джей Ті Інтернешнл Україна» (9,6 та 9,3); ПрАТ «Імперіал Тобако Продакшн Україна» (7,4 та 7,5); ПрАТ «Джей Ті Інтернешнл Компані Україна» (по 0,6); ПП «Імперіал Тобако Юкрейн» (0,9 та 0,5 млрд грн);

- виробники алкогольної продукції: ПАТ «Карлсберг Україна» (по 2,9 млрд грн у 2017–2018 рр.); ПАТ «Сан Інбев Україна» (по 1,5); ПАТ «Оболонь» (по 1,2); ТОВ «Національна горілчана компанія» (по 2,03); Державне підприємство спиртової та лікєро-горілчаної промисловості «Укрспирт» (по 1,03); ТОВ «Напої плюс (0,6 млрд грн у 2018 р.); ТОВ «Атлантик» (0,5 млрд грн у 2018 р.) [2].

На фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання справляють вплив пільги, надані щодо акцизного податку, а саме: акцизний податок не стягується за реалізації підакцизних товарів на експорт за іноземну валюту. Ця пільга підвищує конкурентоспроможність відповідних товарів на зарубіжних ринках, сприяє збільшенню надходжень валютних ресурсів; не обкладаються акцизним податком обороти з реалізації підакцизних товарів для виробництва інших підакцизних товарів. У цьому випадку виключається можливість подвійного оподаткування; не підлягає обкладанню акцизним податком реалізація легкових автомобілів спеціального призначення. Ці пільги мають важливе значення для розвитку національного виробництва. На жаль, вони використовуються ще дуже

обмежено. Це свідчить про недостатність регулювальної функції акцизного податку.

Таким чином, можна зробити висновок, що на фінансово-господарську діяльність підприємств вплив акцизного податку є досить значним, так як він впливає на рівень цін, а натомість і на попит, а також на формування обсягів реалізації та виробництва товарів (робіт, послуг). Чинний в Україні механізм стягнення акцизного податку потребує удосконалення в напрямку мінімізації його впливу на фінансово-господарську діяльність підприємств, оскільки за певного рівня цін і сукупного платоспроможного попиту цей податок впливає на формування обсягів реалізації товарів (робіт, послуг), а, відповідно, й обсягів їх виробництва.

Список використаних джерел

1. Річний звіт Державної фіскальної служби України за 2018 рік. URL: <http://sfs.gov.ua/data/files/240396.pdf>.
2. Рейтинг ТОП-100 найбільших платників податків за 2018 рік. URL: <http://officevp.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/365564.html>.

УДК 338.2

МЕТОДИ УНИКНЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ПОДВІЙНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Коровай М.О., студентка 2 курсу 5-ОБ групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Познаховський В.А., к.е.н., доцент

*Відокремлений структурний підрозділ «Рівненський коледж Національного
університету біоресурсів і природокористування України», м. Рівне*

Міжнародне подвійне оподаткування - ситуація, коли дві держави, спочатку володіють національним податковим суверенітетом, обкладають ідентичними або аналогічними за формою стягнення податками один і той же дохід (або майно) одного і того ж суб'єкта податку.

Організаційно-правовий механізм уникнення явища міжнародного подвійного оподаткування є предметом наукових досліджень як у вітчизняній так і у зарубіжній літературі. Серед фахівців, які займалися дослідженням питань способів та методів уникнення подвійного оподаткування варто відзначити праці І.Ю. Петраша, М.П. Кучерявенка, Р. Дорнберга, А. Оглей, А.І. Погорлецького, С.Г. Пепеляєва, В.А. Кашина. Разом з тим, необхідно констатувати, що проблема міжнародного подвійного оподаткування та окремі аспекти механізму її подолання потребують постійного наукового аналізу, що зумовлено зміною національного законодавства у цій сфері.

Усунення подвійного оподаткування може здійснюватися двома шляхами: у односторонньому та двосторонньому порядку. Так, в односторонньому порядку усунення подвійного оподаткування здійснюється шляхом зміни національного податкового законодавства. У двосторонньому (багатосторонньому) – на основі міжнародних угод, шляхом укладання двосторонніх угод про уникнення подвійного оподаткування доходів від праці та капіталу та включення таких угод до системи національного законодавства держави.

На перший погляд, одностороннє усунення подвійного оподаткування є одним із найпростіших способів регулювання, оскільки не викликає необхідності в довготривалих переговорах між країнами. Однак, усунення шляхом одностороннього врегулювання може призвести до невиправданих втрат бюджету, а також до різного роду махінацій з боку недобросовісних платників податку.

Найчастіше у міжнародній податковій практиці спостерігається двостороннє усунення подвійного оподаткування. Так, міжнародне юридичне подвійне оподаткування усувається виключно шляхом укладення між зацікавленими державами відповідних міжнародних податкових угод (конвенцій). Обов'язковою умовою уникнення подвійного оподаткування є міждержавні угоди, які стосуються взаємного погодження юридичної

інтерпретації фіскальних порушень. Кожна держава самостійно обирає шляхи усунення подвійного оподаткування, при цьому використовуючи систему методів уникнення подвійного оподаткування.

Кабінет Міністрів Україна 6.09.2019 р. ратифікував зміни щодо усунення подвійного оподаткування з Великобританією, Кіпром, Малайзією, Туреччиною та Швейцарією. Зараз між Україною та іншими іноземними державами діє 70 угод про уникнення подвійного оподаткування.

Україна 01.12.2019 р. підписала Багатосторонню конвенцію щодо імплементації заходів, пов'язаних з податковими угодами, з протидії розмивання бази оподаткування та виведення прибутку/доходів з-під оподаткування (далі - MLI), таким чином ставши частиною світової спільноти, яка наполегливо бореться зі зловживанням положеннями конвенцій про уникнення подвійного оподаткування.

MLI - це лише невелика частина масштабного проекту з протидії розмивання бази оподаткування та виведення доходів з-під оподаткування (план BEPS). План BEPS ініційований Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) спільно з країнами G20 і спрямований на усунення стратегій міжнародного податкового планування, побудованих на використанні прогалін і не відповідностей в податковому законодавстві.

У свою чергу, MLI є універсальним інструментом, виконаним у вигляді багатосторонньої угоди, одночасного вносить зміни / поправки в уже існуючу систему угод про уникнення подвійного оподаткування конкретної держави без необхідності перегляду кожного конкретного договору окремо.

Механізм імплементації положень MLI максимально простий і зрозумілий, а саме:

1. Держави, які приєдналися до MLI, представляють міжнародному компетентному органу, яким є ОЕСР, перелік положень, що підлягають зміні, а також при необхідності вибирають, яким саме чином такі положення будуть змінені;

2. Якщо договірні держави вибрали ідентичні положення MLI, останні починають діяти у відношенні відповідної угоди про уникнення подвійного оподаткування (змінюючи або доповнюючи їх) між такими державами. Якщо ж вибір договірних держав збігся не в повній мірі, нові положення між договірними державами діють в тій мірі, в якій вони ідентичні для обох таких держав.

На сьогоднішній день положення MLI змінюють значну частину угод про уникнення подвійного оподаткування, стороною яких є Україна, в тому числі, і з тими державами, які традиційно використовуються українськими та міжнародними інвесторами при податковій оптимізації навантаження на український бізнес (зокрема, такими юрисдикціями є Кіпр, Мальта, Люксембург, ОАЕ, Сінгапур і багато інших).

Таким чином, підписання Україною MLI є важливою віхою в розвитку культури оподаткування. Завдяки Конвенції, Україна зможе внести необхідні зміни у більшості договорів з іншими державами про подвійне оподаткування. Це дозволить зменшити переміщення українського капіталу в юрисдикції з низьким рівнем оподаткування з метою мінімізації податкових зобов'язань.

УДК 336.226.2

ТРАНСПОРТНИЙ ПОДАТОК В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ СПРАВЛЯННЯ У 2020 РОЦІ

Лупеха В.В., студентка 2 курсу 203-Ф групи спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Лісовська Н.В., викладач вищої кваліфікаційної категорії

ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж», м. Ірпінь

Транспортний податок, як відомо, є одним зі складових податку на майно, так званий «податок на розкіш». Вже традиційно, кожного року до Податкового кодексу вносяться зміни під грифом «податкової реформи».

Відтак, транспортний податок, як і раніше, сплачується фізичними та юридичними особами, в тому числі нерезидентами, які є власниками певних легкових авто. При цьому юридичні особи визначають суму цього податку самостійно, а фізичним особам його розраховуватимуть податківці [1].

Отож, згідно з пп. 267.2.1 ПКУ об'єктом оподаткування транспортним податком є легкові автомобілі, з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 375 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року. Тобто власнику такого легкового автомобіля доведеться сплачувати 25000 гривень в рік [2].

Варто звернути увагу, що середньоринкова вартість визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику економічного, соціального розвитку і торгівлі, за методикою, затвердженою КМУ, станом на 1 січня податкового (звітного) року виходячи з марки, моделі, року випуску, об'єму циліндрів двигуна, типу пального. При цьому показники автомобілів, які відображають кількісний вимір та визначаються у цифровому форматі (зокрема, об'єм циліндрів двигуна), округлюються до найбільшого цілого значення.

Оскільки з 01 січня 2020 року встановлено новий розмір «мінімалки», змінився й прохідний поріг для «елітних» автомобілів. Наразі об'єктом оподаткування є легкові автомобілі середньоринкова вартість яких становить понад 1 771 125 грн [2].

Зміни законодавства також впроваджують конкретний термін інформування платників щодо об'єктів оподаткування транспортним податком. Відтепер перелік легкових автомобілів, які є об'єктом для нарахування транспортного податку має щорічно розміщуватися на офіційному веб-сайті Міністерства економічного розвитку і торгівлі України у термін до 1 лютого звітного року. І, як наголошують податківці, визначальною ознакою віднесення транспортного засобу до об'єкта оподаткування податком є його присутність у Переліку. Там же розміщено й

розрахунок середньоринкової вартості транспортних засобів (легкових автомобілів, мотоциклів, мопедів) для цілей оподаткування операцій з продажу або обміну об'єктів рухомого майна.

Якщо ж такої базової моделі автомобіля в Переліку немає, транспортний податок з нього сплачувати не треба. В такому випадку вважається, що його середньоринкова вартість дійсно стала меншою за 375 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року.

Водночас, власники автомобілів, керуючись пп. 267.6.10. ПКУ [1], мають право звернутися з письмовою заявою до державної податкової інспекції за місцем своєї реєстрації для проведення звірки даних щодо: об'єктів оподаткування, що перебувають у власності платника податку; розміру ставки податку; нарахованої суми податку.

У разі виявлення розбіжностей між даними державної податкової інспекції та даними, підтвердженими платником податку на підставі оригіналів відповідних документів (зокрема документів, що підтверджують право власності на об'єкт оподаткування, перехід права власності на об'єкт оподаткування, документів, що впливають на середньоринкову вартість легкового автомобіля), контролюючий орган проводить перерахунок суми податку і надсилає (вручає) платнику нове податкове повідомлення-рішення. Попереднє вважається скасованим (відкликаним). Незважаючи на те, що платниками транспортного податку є як фізичні, так і юридичні особи, право на звірку передбачено лише для фізичних осіб.

Також фахівці органів ДФС інформують, що платники податку – юридичні особи самостійно обчислюють суму податку станом на 1 січня і до 20 лютого поточного року подають до державних податкових інспекцій за місцем реєстрації об'єкта оподаткування декларацію з розбивкою річної суми рівними частками поквартально. Щодо об'єктів оподаткування, придбаних протягом року, декларація юридичною особою – платником подається протягом місяця з дня виникнення права власності на такий об'єкт, а податок

сплачується починаючи з місяця, в якому виникло право власності на такий об'єкт [1].

Нагадаю, що обчислення суми податку з об'єкта/об'єктів оподаткування фізичних осіб здійснюється державною податковою інспекцією за місцем реєстрації платника податку. Тобто, кожного року до початку третього кварталу (до 1 липня) податкові органи повинні надіслати (вручити) платнику Податкове повідомлення-рішення про сплату суми/сум податку та відповідні платіжні реквізити (перераховується транспортний податок у місцевий бюджет).

Таким чином, питання оподаткування транспортних засобів є актуальними та суспільно важливими. Разом з тим, запроваджений в Україні транспортний податок є недосконалим, а чинне законодавство, що регулює процедуру його стягнення, має ряд прогалин, які потребують подальшого доопрацювання.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України: Кодекс, Закон від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 10.02.2020).

2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів; Закон від 23 листопада 2018 року № 2628-VIII, зі змінами, внесеними згідно із Законами від 18.12.2019 р. № 391-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2628-19>.

УДК 347.73

ВИДИ ПОРУШЕНЬ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЩОДО ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Ляшенко Д.Г., Лебеденко А.М., здобувачі 4 курсу 2 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Ковальова О.В., к.е.н., доцент

*Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва,
м. Харків*

Відповідно до статті 106 Податкового кодексу України, податковими правопорушеннями є протиправні діяння (дія чи бездіяльність) платників

податків, податкових агентів та/або їх посадових осіб, а також посадових осіб контролюючих органів, що призвели до невиконання або неналежного виконання вимог, встановлених цим Кодексом та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Об'єктом податкового правопорушення є суспільні відносини, що виникають у сфері фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування і в процесі реалізації яких формується доходна частина бюджетів та цільових фондів. Суб'єкт податкового правопорушення – особа, яка вчинила податкове правопорушення і відповідає ознакам, встановленим законом. Суб'єктами податкових правопорушень є суб'єкти податку.

Можна виділити такі групи податкових правопорушень: правопорушення щодо порядку ведення бухгалтерського обліку, складення і подання бухгалтерської та податкової звітності; правопорушення проти виконання дохідної частини бюджетів; правопорушення проти обов'язків по сплаті податків; правопорушення проти контрольних функцій податкових органів.

За порушення законів з питань оподаткування та іншого законодавства контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, застосовуються такі види юридичної відповідальності: фінансова відповідальність – це фінансові санкції за податкові порушення, які відрізняються від усіх інших, тим, що застосовується не тільки для фізичних осіб, а й до юридичних осіб і реалізуються у вигляді штрафів, пені, часткового або повного припинення бюджетного фінансування; адміністративна відповідальність – виникає згідно адміністративного кодексу України (адміністративні штрафи); кримінальна відповідальність – коли несуть відповідальність посадові особи згідно з кримінальним кодексом України (розглядаються і рішення приймають в суді); дисциплінарна – коли виникає відповідальність згідно ЗУ «Про працю» (посадові особи, які відповідають за нарахування, утримання, перерахування податків та зборів і складання податкових декларацій).

Адміністративні штрафи до посадових осіб, винних у порушеннях законодавства, мають право накладати податкові органи. Такі штрафи накладаються: на керівників та інших посадових осіб, винних у заниженні суми податку, а також у відсутності бухгалтерського обліку об'єкта оподаткування та невчасному поданні податкової декларації; штрафи накладаються на посадових осіб, винних у неутриманні та неперерахуванні в бюджет суми податків інших осіб.

При застосуванні адміністративних покарань складається протокол про адміністративні правопорушення. Протокол підписується особою, яка його склала та особою адміністративного порушення. У разі відмови винної особи від підписання протоколу у ньому робиться відповідний запис про це. Винна особа має право надати пояснення або зауваження до цього протоколу, а також викласти мотиви своєї відмови від підписання.

Фінансові санкції можуть накладатися відповідними контролюючими органами. Контролюючий орган – це державний орган, який в межах своєї компетенції здійснює контроль за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування податку і зборів, платежів і погашення податкових зобов'язань чи податкового боргу.

Існують такі види фінансових санкцій: якщо контролюючий орган самостійно визначає суму податкового зобов'язання у разі коли дані податкової перевірки свідчать про заниження суми податкового зобов'язання, то платник податку зобов'язаний сплатити штраф у розмірі 5% від суми недоплати за кожен з податкових періодів, але не більше 25% від суми зобов'язання і не менше 10 неоподатковуваних мінімальних доходів громадян (нмдг); якщо контролюючий орган самостійно визначає суму податкового зобов'язання у разі виявлення арифметичних або методологічних помилок у поданій податковій декларації, то має бути сплачений штраф у розмірі 5% від суми до нарахованого податкового зобов'язання, але не менше 1 нмдг; якщо не сплачено узгоджену суму податкового зобов'язання протягом встановленого терміну, то він

зобов'язується сплатити штраф: при затримці до 30 календарних днів – 10% суми податкового зобов'язання; 31-90 календарних днів – 20% суми податкового зобов'язання; більше 90 днів – 50% суми податкового зобов'язання.

Після закінчення встановлених термінів сплати податку на суму податкового боргу нараховується пеня. Нарахування пені починається з 1 робочого дня наступного за встановленим терміном; нарахована пеня закінчується в день подання платіжного доручення на сплату податкового боргу. У разі часткової сплати податкового боргу нарахування припиняється на сплачену частку.

Найбільш поширеними умовами за яких настає карна відповідальність є: наявність умислу; значний розмір суми, прихованої від оподаткування; подання податковим органам неправдивої інформації, з метою ухилення від сплати податків; попередня змова групи осіб; повторення фактів ухилення від податків, що призводить до збільшення суми податкового боргу до значних розмірів.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

УДК 336.226.322

ПОДАННЯ ЗВІТНОСТІ ПО ПДВ ТА ШТРАФНІ САНКЦІЇ

Матвієнко А.С., студентка 4 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Податок на додану вартість є непрямим податком, який є одним з найосновніших джерел надходження бюджетних коштів, тому піддається

доволі жорсткій регламентації і регулюванню з боку Податкового Кодексу України.

Якщо підприємство є платником податку на додану вартість (ПДВ), і отримує дохід за постачання товарів або послуг, в нього виникають зобов'язання по даному виду податків. Як наслідок, таке підприємство повинно зареєструвати податкову накладну на отримані суми доходу. Податковим кодексом України встановлені ставки ПДВ: 20%, 7%, 0% [1], тому податкові накладні виписуються для операцій, які оподатковуються за даними ставками, та для операцій, звільнених від оподаткування. Також, податкові накладні виписуються одноразово за датою першої події: оплатою за товар (послугу) чи фактом постачання товару (послуги). Строки реєстрації податкових накладних (ПН) та розрахунків корегування (РК) наводяться в п. 201.10 Податкового кодексу України, а саме для:

- ПН та РК коригування, виписаних у період з 1-ого по 15-е число місяця – до останнього дня включно цього місяця;

- ПН та РК, виписаних у період з 16-ого по останнє число місяця – до 15-ого включно дня наступного місяця;

- від'ємних РК, виписаної на покупця-платника ПДВ – протягом 15 календарних днів із дня отримання такого РК покупцем [1].

Тому, відповідно до п. 120.1 Податкового кодексу України, недотримання граничного строку реєстрації податкових накладних та розрахунків коригування тягне за собою накладення на суб'єкт господарювання відповідних штрафів (табл. 1) [1]:

Таблиця 1

Розміри штрафів за недотримання граничного строку реєстрації ПН/РК

№ п\п	Строк порушення реєстрації, календарних днів	Розмір штрафу, % від суми ПН/РК
1	До 15	10
2	16-30	20
3	31-60	30
4	61-365	40
5	366	50

Всі платники ПДВ, крім податкових накладних, зобов'язані подавати також податкову декларацію з ПДВ до Державної фіскальної служби. Звітним періодом є календарний місяць або календарний квартал для платників ПДВ, які сплачують єдиний податок. Визначені строки подання декларації з ПДВ для звітного періоду, який дорівнює:

- календарному місяцю – протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного місяця;

- календарному кварталу (півріччю) – протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу (півріччя).

На протязі фінансово-господарської діяльності суб`єктами господарювання можуть бути здійснені порушення щодо порядку звітування та не сплати ПДВ. При неподанні або несвоєчасному поданні платником податків податкової декларації з ПДВ накладення штрафу здійснюватиметься в розмірі 170 гривень за кожне таке неподання або несвоєчасне подання. Сума податкового зобов'язання, зазначена платником податку в поданій ним податковій декларації, підлягає сплаті протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого для подання податкової декларації.

При не сплаті платником податків узгодженої суми грошового зобов'язання протягом встановленого строку, відбувається притягнення до відповідальності у вигляді штрафів (табл. 2) [1]:

Таблиця 2

Штрафи щодо не сплати суми грошового зобов'язання

Умови не сплати	Розмір штрафів
при затримці до 30 календарних днів включно, наступних за останнім днем строку сплати суми грошового зобов'язання	у розмірі 10 % погашеної суми податкового боргу
при затримці більше 30 календарних днів, наступних за останнім днем строку сплати суми грошового зобов'язання	у розмірі 20 % погашеної суми податкового боргу

При цьому, сплата задекларованих сум податку на додану вартість, з урахуванням і уточнюючі декларації, здійснюється на рахунок у системі електронного адміністрування податку. З поточного рахунку платника

податку до відповідного бюджету здійснюється сплата самостійно донарахованих штрафних санкцій, податкових зобов'язань і штрафних санкцій, нарахованих за рішенням контролюючого органу та сплата пені.

З початку 2020 року спостерігається багато ініціатив щодо покращення податкової системи України. Особливу увагу привертає законопроект № 2757-1, згідно з яким планується з 1 січня 2021 року поступово зменшувати основну ставку ПДВ з 20 до 15% таким чином: з 01.01.2021 р. до 31.12. 2021 р. включно – 19 %; з 01.01.2022 р. до 31.12.2022 р. включно – 18 %; з 01.01.2023 р. до 31.12.2023 р. включно – 17 %; з 01.01.2024 р. до 31.12.2024 р. включно – 16 %; з 01.01.2025 р. – 15% [2].

Наслідком такого зменшення стане зниження цін для кінцевого споживача, позитивний ефект на внутрішнє виробництво та економічний розвиток, зростання ВВП, і збільшення залучення в обіг коштів суб'єктів господарської діяльності.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2011 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 28.02.2020).
2. Про внесення змін до статті 193 Податкового кодексу України щодо зменшення розміру ставки податку на додану вартість: Проект Закону № 2757-1 від 30.01.2020. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68008. (дата звернення: 03.03.2020).

УДК 338.24.021

ВПЛИВ ПОДАТКІВ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ

Овчаренко Г.В., студентка 2 курсу 5-ОБ групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Познаховський В.А., к.е.н., доцент

Відокремлений структурний підрозділ «Рівненський коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України», м. Рівне.

У ринкових умовах податки є найважливішим джерелом наповнення бюджету країни та фінансування його видаткової частини. Однак надмірна

податкове навантаження на економіку робить їх інструментом стримування підприємницької активності.

Після прийняття Податкового кодексу України істотні зміни торкнулися багатьох галузей господарства, зокрема - сфери малого і середнього бізнесу. З огляду на соціально-економічне навантаження, яку несе малий та середній бізнес в сучасних умовах господарювання, виникає потреба у поглибленому дослідженні сучасного стану рівня податкового навантаження в Україні та визначення його впливу на розвиток підприємницької активності.

Проблему визначення оптимального податкового навантаження досліджували багато українських та іноземних вчених, серед яких В.П. Вишневський, А.І. Крисоватий, П.В. Мельник, В. М. Мельник, А.М. Соколовська, Т.Ф. Юткіна, А. Лаффер, Г. Менк'ю, Ф. Шнейдер, та інші.

Фіскальне вплив податкової системи на економіку країни і рівень підприємницької активності суб'єктів господарювання можна визначити через показник податкового навантаження. Податкове навантаження - це узагальнюючий показник, характеризує частину прибутку фізичних і юридичних осіб, яка перерозподіляється через державний бюджет.

При визначенні макроекономічного показника податкового навантаження на економіку, ми прийшли до висновку, що в останні роки його величина коливалася на рівні 32-37% ВВП. До того ж, ВВП зростав менш високими темпами, ніж податкове навантаження в країні.

У порівнянні з розвиненими країнами світу, такий рівень податкового тягара української економіки не є достатньо високим. У країнах Євросоюзу він становить в середньому близько 41% ВВП, хоча і розподіляється вкрай нерівномірно: на шведських платників податків велике податкове навантаження - 51,2% ВВП, а найнижче податковий тиск в Литві (28,7%), Латвії (29, 1%) і Словаччині (30,6%). У США і Японії рівень податкової навантаження становить приблизно 30% ВВП.

За різними оцінками фахівців, податковий тиск на економіку Україна за час незалежності коливалося від 30 до 50%. В умовах командно-

адміністративної економіки, коли в країні функціонувала система централізованих фінансів, підприємства відраховували з прибутку близько 80%.

Надмірний податковий тягар сприяє виникненню ситуації, коли платник захоче перенести його частину на інших суб'єктів або уникнути сплати податків. За оцінками австрійського економіста Фрідріха Шнейдера, в благополучних країнах Євросоюзу частка тіньової економіки постійно зростає. У Скандинавських країнах вона становить 10-18% від реального ВВП, в колишніх країнах соцтабору - 36-39%, а в Україні - взагалі 57%. Тому перед урядами постійно стоїть дилема: збільшити податковий тиск або встановити оптимальну податкове навантаження. Для досягнення визначеної мети у короткостроковому періоді у більшості випадків застосовується стратегія збільшення тиску податкового навантаження.

Україна не єдина країна в світі, яка стикається з проблемами тіньових капіталів і доходів. За оцінками міжнародної Організації економічного співробітництва і розвитку, при загальному економічному зростанні в світі за останні роки в середньому на 3,5%, «тінізація» економіки збільшувалася щороку на 6,2%. Міжурядова організація (FATF) оцінює реальні обсяги тіньової економіки в високорозвинених країнах на рівні 17% ВВП, в країнах, що розвиваються - 40%, в країнах з перехідною економікою - понад 20% ВВП. за висновком зарубіжних експертів, в Україні більше половини отриманих доходів знаходиться в тіньовому секторі, і вона належить до країн з найбільш «тінізованою» економікою.

У світі критичної вважається «тінізація» економіки на рівні 23-30% ВВП, а досить прийнятною - 10-15%. Таким чином, Україна є державою, в якому склався несприятливий податковий клімат, що призводить до існування вкрай великого тіньового сектора економіки.

Податкове навантаження є одним з визначальних чинників податкового клімату в країні. Податковий клімат в будь-якій державі є обов'язковою

складовою життєдіяльності підприємства, незалежно від того, в якій галузі економіки воно працює.

Необхідність оцінки податкового навантаження на різних державних рівнях (країни в цілому, регіону, підприємства) пояснюється великою значимістю таких оцінок для виявлення потенційної привабливості розвитку окремих сфер діяльності. З боку держави оцінювання системи оподаткування дозволяє зробити висновки про стані країни або регіону в конкурентній боротьбі за залучення робочої сили і інвестицій. З точки зору підприємців - це орієнтир при прийнятті рішень для вкладення інвестицій і розміщення бізнесу.

Реформування податкової системи, яке відбулося внаслідок прийняття Податкового кодексу України, покращило податковий клімат в країні. Одним з податкових важелів є спеціальні режими оподаткування для малого і середнього бізнесу.

Однак необхідно продовжувати податкові реформи в напрямку зниження податкового навантаження на реальний сектор економіки з метою підвищення рівня національного виробництва, конкурентоспроможності продукції, експорту товарів і послуг.

УДК 336.221

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ УКРАЇНИ ТА РІЗНИХ КРАЇН ЄВРОПИ І СВІТУ

Овчаренко Т.В., студентка 1 курсу 4-ОБ групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Мартінова І.М. завідувач економічного відділення,
викладач економічних дисциплін

*Відокремлений структурний підрозділ «Рівненський коледж Національного
університету біоресурсів і природокористування України», м. Рівне*

Український бізнес у переважній більшості впевнений, що податкові ставки необхідно знижувати. З огляду на те, що майже 50% вітчизняної економіки перебуває в тіні.

Щоб відповісти на питання чи дійсно податкове навантаження в Україні є досить значним проведемо порівняльний аналіз податкових систем різних країн Європи та світу.

Величина податку на прибуток в Україні становить 18%. Приблизно такі ж показники діють в Польщі, Угорщині (по 19%) і Швейцарії (17.92%). У Швейцарії використовується диференційована ставка, яка залежить від регіону. В одних місцях податок на прибуток становить 11,5%, а в інших - більше 24%.

У більшості країн Західної Європи податок на прибуток істотно вище, ніж у нас. Наприклад, у Німеччині він дорівнює 30%, у Франції - 33%, в Бельгії - 34%, у Канаді межах від 14% до 17%. Правда, у цих державах, як правило, передбачаються різні податкові пільги, наприклад, французькі підприємства перші два роки після відкриття взагалі не платять податок на прибуток, а потім рік виплачують тільки 1/4 від всієї ставки (8,25%), далі 50% (тобто 16,5%), а потім 75 %, і тільки з шостого року виходять на повні 33%.

Є країни, де податок на прибуток взагалі не вилучається, наприклад Естонія. Таким чином, середня європейська ставка дорівнює 22%.

Податок на додану вартість в Україні становить 20%. Аналогічні ставки діють у Франції, Словаччини, Австрії та інших європейських країнах. У більшості держав ПДВ знаходиться в межах від 17-23%. Найвищі європейські ставки в Угорщині (27%), потім йде Норвегія, Румунія та Хорватія (по 25%), слідом - Фінляндія (24%).

Податок, утримуваний з доходу фізичних осіб (він же прибутковий або ПДФО) в Україні становить 18%. У багатьох країнах Європи, в середньому він вище, але частіше за все ставка диференційована і зростає разом зі збільшенням добробуту європейців.

У Німеччині при доходах до 9 тисяч доларів ПДФО не стягується, а при їх розмірі понад 285 тисяч у.о. становить найвищий 45%. В Австрії прибутковий податок відсутній при доходах до 12,5 тисяч доларів, а ось тим,

хто заробляє понад 58 тисяч, доведеться віддати 50%. Прибутковий податок у Швеції розподіляється на три категорії: податок на трудові доходи фізичних осіб, майновий та корпоративний. Якщо скупний прибуток фізичної особи не перевищує 170 тис. крон, податок складає 31%, при перевищенні вказаної суми, ставка податку може зростати до 50%.

Незмінні як в Україні ставки ПДФО в багатьох інших пострадянських країнах. У Латвії ставка дорівнює 25%, Естонії - 20%, Литві - 15%, Білорусі - 13%. Досить приваблива ставка в Болгарії - всього 10%.

Отже, вищеперераховані податки в Україні не є самими високими. Дещо інша ситуація характерна для виплат, що припадають на фонд оплати праці. За даними Світового банку, сумарно цей показник у нас становить 24,8% від прибутку підприємств, вище в Болгарії і Сербії (близько 20%), Перу і Болівії (відповідно 11% і 19). У Грузії внески за працю взагалі відсутні.

З урахуванням цих податків, сумарне податкове навантаження на бізнес досягає 41,5%, що більше, ніж у багатьох країнах Східної Європи. Так, в Польщі цей показник дорівнює 40,7%, в Угорщині - 40,3%, в Латвії - 36%, а в Грузії - лише 9,9%.

Якщо порівнювати загальне навантаження з розвиненими країнами, то Україна все одно позаду, адже в Німеччині майже половина прибутку бізнесу йде на податки (49%), в Австрії - 51,5%, а у Франції - понад 60%. Однак слід пам'ятати, що тут діють прогресивні шкали, є різні податкові пільги і процедури відшкодування. У нас ставки в основному уніфіковані, а різні пільгові умови найчастіше працюють тільки на папері або занадто бюрократизовані.

Формально українські податкові ставки не виглядають захмарними або надмірно високими. Хоча сам принцип порівняння дуже умовний, оскільки будь-яка система оподаткування дуже індивідуальна і специфічна. Прямого зв'язку між величиною податків і успішністю держави немає. Так, є багаті держави, які обрали шлях низьких податків. Це Швейцарія, США, Сінгапур,

Гонконг, Ірландія. Є чимало й інших прикладів, коли високі податки також не заважають загальних можливостей і добробуту. Це Німеччина, Бельгія, Норвегія, Франція, Нідерланди. Серед бідних країн також можуть бути різні податки, наприклад, в Габоні або Камеруні вони досить великі, а в Монголії або Ботсвані - низькі.

Податкове навантаження має величезне значення для економіки і полягає у тому, що цей показник використовується при порівнянні з відповідним показником інших країн, за результатами якого приймається рішення про проведення певних реформ в оподаткуванні. Наслідками надмірного податкового навантаження є збільшення тіньової економіки, що спричиняє недостатні податкові надходження до бюджетів всіх рівнів та недотримання податкового законодавства платників податків. Через ці фактори в принципі знижується роль податків як основного показника результативності податкової політики держави. Тому необхідною умовою подолання цієї несприятливої для України ситуації є зниження рівня податкового навантаження на вітчизняних платників податків.

УДК 336.225.3 (477+100)

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Охай В.О., студентка 3 курсу СТ 6 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Дерев'янка С.І., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Предметом багаторічних дискусій науковців є визначення механізму оподаткування доходів громадян (прогресивний чи пропорційний), ставок, що мають при цьому застосовуватися (прогресивні, пропорційні, єдині), розміру неоподаткованого мінімуму, бази оподаткування, пільг тощо. Теоретичним засадам оподаткування присвячені праці багатьох вчених: А.Вагнера, Д.Кейнса, А.Лаффера, Д.Міль, Ф.Нітті, Д.Рікардо, А.Сміта та

інших. Порівнянням механізму оподаткування фізичних осіб в Україні та в інших країнах світу, а також визначення напрямів здійснення податкової реформи займалися В. Андрущенко, О. Василик, П. Мельник, С. Онишко, В. Суторміна, Л. Тарангул, В. Федосов, Д. Черник, Л. Шаблиста, І. Якущик та інших. Питання оподаткування доходів фізичних осіб цікавили багатьох українських вчених, зокрема Т. Даценко, О. Кириленко, О. Коблянську, П. Лайка, М. Перерву, В. Синчака, А. Соколовську, І. Чугунова, С. Юрія та інших. Проте проблема формування ефективної, соціально справедливої системи оподаткування доходів фізичних осіб з використанням досвіду провідних країн світу досі залишається невирішеною.

Особливе місце в системі оподаткування України займає податок на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО), що відрізняється від інших видів податків як за суб'єктом, так і за об'єктом оподаткування. Він є одним із основних елементів податкових надходжень до бюджету України. Порівнюючи податкову систему України та європейських країн, потрібно визнати, що принципової різниці у цьому відношенні немає. Переважна більшість країн користуються тими податками, які довели свою дієвість та ефективність протягом багатьох років (наприклад, податки із підприємств та громадян, на додану вартість, митні збори, акцизи, податок на майно тощо). Саме ці податки формують основу податкової системи як закордоном, так і в Україні.

Відмінною рисою оподаткування ПДФО в Україні та в зарубіжних країнах є рівень податкової юрисдикції. Так, в Україні ставки, порядок, правила оподаткування ПДФО встановлюються виключно на загальнодержавному рівні. В той же час в деяких країнах (Бельгія, Данія, Фінляндія, Швеція та Швейцарія) визначенням ставок, за якими будуть оподатковуватися доходи громадян належить до компетенції органів місцевого самоврядування, в інших країнах (Естонія, Греція, Латвія, Норвегія та деяких інших), особистий прибутковий податок належить до місцевих податків.

Проаналізувавши досвід розвинених країн, можна зробити висновок, що в основу оподаткування доходів громадян покладений принцип соціальної справедливості, за яким більше платять ті члени суспільства, котрі мають вищі доходи. Відтак держава регулює доходи громадян, впливає на збільшення їх платоспроможності, стимулювання попиту, розмір споживання та заощадження, що, в свою чергу, призводить до підвищення темпів економічного зростання. Основним напрямом подальшого удосконалення вітчизняної законодавчої бази у цій сфері має стати зменшення податкового навантаження на соціально незахищені верстви населення та зростання відповідальності платників податку за ухилення від оподаткування.

Отже, проведені дослідження доводять, що практика оподаткування фізичних осіб у зарубіжних країнах не може бути абсолютною основою для вибору напрямів реформування податкової системи в Україні. У кожній країні механізм оподаткування визначається з урахуванням національних особливостей. Кожен громадянин України повинен розуміти, що сплата податку не має на меті відбирання коштів у людей, а є обов'язком перед країною, яка потім поверне особам ці кошти у вигляді різноманітної соціальної допомоги та наданні різноманітних послуг. Для удосконалення правового механізму справляння ПДФО варто врахувати досвід інших країн та економічну ситуацію нашої держави, запровадивши науково обґрунтовану базу оподаткування, ввівши диференційовану систему оподаткування в залежності від соціального статусу особи, збільшивши кількість пільг, а також взявши до уваги специфіку національної економіки, трудові та соціальні традиції.

З метою формування ефективної системи оподаткування доходів громадян в Україні, на наш погляд, необхідно розширити діапазон доходів, який дозволить застосовувати податкову соціальну пільгу, а мінімальну заробітну плату не оподатковувати зовсім, адже це порушує гарантії на отримання реальної мінімальної заробітної плати.

Для реалізації на практиці іноземного досвіду та з метою формування нової сталої та дієвої системи оподаткування доходів громадян в Україні, доцільно: запровадити прогресивні ставки оподаткування доходів фізичних осіб, що дасть змогу підтримати не лише малозабезпечені верстви населення, але й дасть поштовх розвитку середнього класу в Україні; встановити неоподатковуваний мінімум доходів фізичних осіб на рівні прожиткового мінімуму для працездатної особи; вжити заходів щодо підвищення податкової культури та дисципліни платників податків, адже кожен громадянин України має усвідомлювати, що сплата податку поєднує в собі обов'язок перед країною та можливість стимулювання та регулювання державою розподілу коштів між платниками податків та потребами держави. Спрощене викладення податкових законів та значно зрозуміліша податкова звітність зробить їх доступними для кожного платника ПДФО.

Реалізація на практиці цих заходів стане запорукою підвищення довіри до державних інституцій, відновлення принципу справедливості, сприятиме виведенню з тіні доходів, зменшенню податкового тягаря й конфліктності між платниками податків і контролюючими органами та покращенню податкової дисципліни.

УДК 657

ЗМІНИ В ОПОДАТКУВАННІ ЄДИНИМ ПОДАТКОМ

Ткаченко К.О., студентка 2 курсу СТ 9 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Ганяйло О.М., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Одним з основних завдань економіки України є стимулювання підприємницької діяльності через створення сприятливих умов її

оподаткування. У зв'язку з цим діюче законодавство постійно змінюється та удосконалюється.

Оскільки, одним із найбільш важливих і прогресивних податків є єдиний податок, тому що саме цей податок може як сприяти розвитку малого та середнього бізнесу на території відповідної територіальної громади, так і гальмувати його.

Відповідно до інформації оприлюдненої на сервісі відкритих даних «Опендатабот» в Україні станом на 2019 рік єдиний податок сплачують 174 297 компаній (15%) і 1,3 млн ФОП (70%). При чому, найбільша кількість компаній на єдиній системі оподаткування займається операціями з нерухомим майном (14%). На другому місці - оптова торгівля (7,8%), сільське господарство (7,5%) і діяльність у сфері права та бухгалтерських послуг (5,7%).

Як зазначають деякі фахівці, “правовий аналіз сучасної теорії та практики оподаткування доходів суб'єктів малого підприємництва єдиним податком за дванадцять років його існування свідчить про те, що він є ефективним інструментом державної підтримки малого підприємництва. На практиці перехід на сплату єдиного податку з метою зниження податкового навантаження (як один із напрямків оптимізації податкового планування) часто сприймається контролюючими органами як “ухилення від оподаткування” [1].

Зміни, які на сьогодні відбуваються у спрощеній системі оподаткування стосуються як обмеження видів діяльності, так і зміни граничного обсягу доходу, а також розміри сум податку.

В 2020 році однією з найважливіших змін є розширення переліку заборонених видів діяльності для платників єдиного податку. Якщо раніше податок містив заборону лише на здійснення діяльності з надання послуг пошти (крім кур'єрської діяльності) та зв'язку (крім діяльності, що не підлягає ліцензуванню), то зараз цей перелік включає в себе ще й діяльність з надання послуг:

- фіксованого телефонного зв'язку з правом техобслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку (місцевого, міжміського, міжнародного);

- фіксованого телефонного зв'язку з використанням безпроводового доступу до телекомунікаційної мережі з правом технічного обслуговування і надання в користування каналів електрозв'язку (місцевого, міжміського, міжнародного);

- рухомого (мобільного) телефонного зв'язку з правом техобслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку;

- техобслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж, мереж ефірного теле- і радіомовлення, проводового радіомовлення та телемереж[2].

Така заборона стосується як юридичних осіб, так і фізичних осіб-підприємців 1-3 груп. Тобто, якщо вони здійснюють ці види діяльності, то не можуть бути платниками єдиного податку.

Ще однією важливою зміною для платників єдиного податку є збільшення доходу, що дозволяє платникам перебувати фізичним особам підприємцям на єдиному податку.

Зокрема, для першої групи платників єдиного податку встановлено граничний обсяг доходу 1 млн. грн. замість 300 тис. грн., для другої групи - 5 млн. грн. замість 1,5 млн. грн., для третьої групи – 7 млн грн замість 5 млн гривень.

Слід зазначити, що обсяг доходу для юридичних осіб, які мають право бути платниками 3 групи ними бути в рамках третьої не змінився і становить 5 000 000 гривень на календарний рік.

Щодо ставок єдиного податку для ФОП першої і другої групи розраховується виходячи з розміру мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму на 1 січня і складе в 2020 році:

для I групи - до 10% розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб (2102 грн), тобто до 210,20 грн.

для II групи - до 20% розміру мінімальної заробітної плати (4723 грн), тобто до 944,60 грн.

У порівнянні з 2019 роком суми єдиного податку збільшилися відповідно на 18,10 грн (210,20 грн - 192,10 грн) та 110 грн (944,60 грн - 834,60 грн). Ставки єдиного податку для підприємців III та IV груп у 2020 році залишаються такими ж, як і у 2019 році [2].

Отже, слід зазначити, що існуючий сегмент малого підприємництва в Україні свідчить про необхідність стимулювання його розвитку з боку держави та, відповідно, продовження дії спрощеної системи оподаткування. Оскільки потужний сектор малого бізнесу є саморегулюючим механізмом, що найкращим чином здатний усувати кризові явища в економіці, то малий бізнес потребує встановлення чіткого законодавчого регламентування умов здійснення підприємницької діяльності та стабільності.

Список використаних джерел

1. Перспективи розвитку в Україні спрощеного оподаткування малого підприємництва URL: https://minjust.gov.ua/m/str_30255.

2. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві. Закон України URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JI00230A.html.

3. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010: URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

УДК 657.1

ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ ПО ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

Яригін О.С., студент 3 ст. курсу 6 групи
спеціальність «Облік і оподаткування»
Калюга Є.В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

В бухгалтерському обліку визначення, облік та відображення у звітності з податку на прибуток, з часу набрання чинності П(С)БО 17

«Податок на прибуток» (далі – П(С)БО 17) турбують науковців та практиків. Особливо це стосується розрахунків та відображення в обліку і звітності доходу з податку на прибуток та пов'язаних з таким вирахуванням відстрочених податкових зобов'язань і активів.

Податок на прибуток і відстрочений податок на прибуток (відстрочені податкові зобов'язання, відстрочені податкові активи) визнаються витратами або доходом у звіті про фінансові результати, крім податку на прибуток, що нарахований внаслідок: дооцінки активів та інших господарських операцій, які відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку відображаються збільшенням власного капіталу; об'єднання підприємств шляхом придбання.

Бухгалтерський рахунок 98 «Податок на прибуток» застосовується за даними податку на прибуток від звичайної діяльності. На цьому рахунку також ведеться облік відрахувань до Державного бюджету України від доходів за державними грошовими лотереями і податку на доходи від страхової діяльності.

За дебетом рахунку 98 «Податок на прибуток» відображається нарахована сума податку на прибуток, за кредитом – відображення у складі фінансових результатів. Рахунок 98 «Податок на прибуток» має такі субрахунки: 981 «Податок на прибуток від звичайної діяльності». Податок на прибуток належить до загально державних податків та зборів відповідно до ст. 9 Податкового кодексу України.

Платниками податку є резиденти та не резиденти, що включають в себе суб'єкти господарювання - юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами та юридичні особи, які утворені в будь-якій організаційно-правовій формі та отримують доходи з джерелом походження з України, за винятком установ та організацій, що мають дипломатичні привілеї або імунітет згідно з міжнародними договорами України. Базова (основна) ставка податку на прибуток - 18 %. Усі

платники податку на прибуток подають щокварталу Декларацію з податку на прибуток.

Фінансова звітність, що складається платниками податку на прибуток, є додатком до Податкової декларації з податку на прибуток підприємств та її невід'ємною частиною. В сучасному умовах платники податків, що належать до великих та середніх підприємств, подають податкові декларації до контролюючого органу в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством. Тому, фактично декларацію з податку на прибуток у паперовому вигляді можуть подавати лише мікропідприємства та малі підприємства

Податок на прибуток відображається у річній фінансовій звітності ф. №2 «Звіт про фінансовий результат (Звіт про сукупний дохід)», що у свою чергу заповнюється на підставі Н(с)БО №1 та МСБО №1 у залежності від облікової політики та форм власності суб'єктів господарювання.

На протязі року суми витрат з податку на прибуток відображаються в бухгалтерському обліку: Д-т субрахунку 981 «Податок на прибуток від звичайної діяльності» К-т субрахунку 641 «Розрахунки за податками».

Слід зауважити, що за наявності лише постійних різниць, в обліку ніяких відстрочених сум податку не виникає.

Якщо за даними бухгалтерського обліку та податкових розрахунків будуть встановлені тимчасові податкові різниці, що підлягають вирахуванню, то витрати з податку на прибуток, за даними фінансової звітності, будуть визначатися як різниця між сумою податку на прибуток за даними податкових розрахунків (поточний податок на прибуток) і сумою відстрочених податкових активів.

Тимчасова податкова різниця, що підлягає вирахуванню - це тимчасова податкова різниця, що призводить до зменшення податкового прибутку (збільшення податкового збитку) у майбутніх періодах. Тимчасова податкова

різниця, що підлягає оподаткуванню - це тимчасова податкова різниця, що включається до податкового прибутку (збитку) у майбутніх періодах.

Для узагальнення інформації про ці різниці використовують два рахунки: 17 «Відстрочені податкові активи», 54 «Відстрочені податкові зобов'язання». На цих рахунках відображаються не самі податкові різниці, а суми податку з них.

Отже, на протязі року можна не робити записи, пов'язані з обліком відстрочених податкових активів і зобов'язань, а здійснювати кореспонденцію рахунків, пов'язану тільки з податковими розрахунками. Дебет рахунка 98 «Податок на прибуток» та кредит субрахунку 641 «Розрахунки за податками» - якщо є прибуток, або дебет 17 «Відстрочені податкові активи», та кредит субрахунку 746 «Інші доходи від звичайної діяльності», якщо є збиток.

В кінці звітнього періоду потрібно відкоригувати рахунки: 98 «Податок на прибуток», 17 «Відстрочені податкові активи», 54 «Відстрочені податкові зобов'язання». Для цього насамперед необхідно мати повну деталізацію різниць між обліковими і податковими прибутками (збитками) з виділенням постійних різниць.

Фінансова звітність подається до податкової разом з Декларацією податку на прибуток. Платник податку на прибуток, який подає декларацію з податку на прибуток за звітний період має право врахувати у зменшення податку на прибуток, що підлягає сплаті до бюджету за результатами такого звітнього періоду, суму податку на нерухоме майно, нарахованого за такий звітний період.

Секція 2. Розвиток системи облікового забезпечення управління
діяльністю економічних суб'єктів

УДК 657

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ

Баленко В.Д., студентка 3 курсу О-31 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Шара Є.Ю., к.е.н., доцент

Ірпінський державний коледж економіки та права, м. Ірпінь

Для вдосконалення організації обліку грошових коштів на підприємствах України науковцями рекомендовано впровадити фонд дрібної готівки. Відомо, що у зарубіжних країнах для здійснення дрібних платежів готівкою, визначена адміністрацією сума, постійно тримається в касі як фонд дрібної готівки. Розміри цього фонду (малої каси) не обмежуються, вони залежать від розмірів і поточних потреб компанії. В Україні цей розмір встановлено в межах ліміту залишків готівки в касі. Ці суми призначено для оплати поштових витрат і витрат на проїзд працівників, придбання канцелярських товарів, видачі авансів торговим представникам тощо. Компанія може створювати малі каси у всіх її офісах і підрозділах. При створенні фонду призначається матеріально-відповідальна особа і встановлюється його фіксований розмір, який періодично поповнюється до визначеної суми. Щоб створити фонд дрібної готівки, необхідно отримати по чеку в банку суму готівки, яка вважається необхідною для існування такого фонду: Дебет рахунку «Фонд дрібної готівки» та Кредит рахунку «Грошові кошти».

Дрібні платежі готівкою здійснюються з цього фонду тільки на передбачені цілі. Виплати підтверджуються витратними документами, які підписує одержувач коштів. Особливістю є те, що на такі платежі не дається жодних облікових записів. Коли фонд дрібної готівки вичерпався, випишується чек на загальну витрачену суму, підзвітна особа складає звіт про

витрати, подає його до бухгалтерії і на підставі цього звіту даються кредитом рахунка «Фонд дрібної готівки».

Оскільки фонд касової готівки створюється на постійній основі, він повинен бути поповнений сумою, необхідною для його відновлення. При цьому, за американською практикою, на рахунку Головної книги «Фонд дрібної готівки» не робиться жодних облікових записів. Залишки на цьому рахунку змінюються лише при створенні фонду та у випадках збільшення чи зменшення його розміру. У Великій Британії застосовується інша методика обліку операцій з малою касою: на момент видачі готівки із малої каси дебетуються рахунки відповідних витрат і кредитується рахунок «Фонд дрібної готівки», а при поповненні малої каси на суму здійснених і підтверджених витрат дається запис: Дебет рахунку «Фонд дрібної готівки» та Кредит рахунку «Грошові кошти»

Сума дрібної готівки відображається у Балансі в складі інших залишків грошових коштів. Тому зручною формою ведення аналітичного обліку грошових коштів є використання касової книги з двома колонками: «Каса» і «Банк» [1, с. 182-184].

Сучасним способом розрахунків за кордоном, і дедалі поширенішим в Україні, є розрахунки корпоративними картками. Корпоративні картки оформлюються для персоналу юридичної особи і використовуються при оплаті витрат на відрядження та представницьких витрат співробітників підприємства без авансу грошових коштів підзвіт.

Використання системи «Клієнт-Банк» для здійснення банківських операцій, що досить широко запроваджена та використовується сьогодні в Україні, дозволяє підприємству керувати своїм рахунком з комп'ютера, встановленого в офісі підприємства. Основною функцією системи є надання можливості підприємству проводити платежі зі свого поточного рахунку в банку, не відвідуючи банк, з офісу підприємства. При користуванні системи «Клієнт-Банк» збільшується швидкість проходження платежів.

Також деякі банки пропонують послуги по здійсненню платежів з

використанням мобільного телефону. За допомогою цієї послуги можна здійснювати термінові платежі без відвідання банку, використовуючи тільки мобільний телефон. Для цього достатньо зателефонувати на певний номер, назвати оператору номер свого рахунку, суму платежу, реквізити одержувача і назвати пароль. Додатково можна зазначити номер телефону одержувача, і йому надійде SMS-повідомлення про відправлення платежу на його адресу [2].

У разі необхідності сплатити за чеком суму, більшу, ніж залишок на рахунку, банк може погодитися на овердрафт – особливий вид надання короткострокового кредиту на суму, що перевищує залишок коштів на рахунку. Право користування овердрафтом надається найбільш надійним клієнтам за договором, у якому встановлюється максимальна сума овердрафту. Банківські овердрафти повинні виключатися зі складу грошових коштів і відображатися як короткострокові зобов'язання. Особливістю овердрафтів є те, ще на їх погашення спрямовуються всі суми, що надходять на поточний рахунок клієнта [1, с. 177-178]. В Україні не є поширеним така форма кредитування як овердрафт, тому для покращення обліку безготівкових розрахунків є використання такого виду короткострокового кредиту. Для отримання овердрафту пропонується не використовувати для його погашення всі суми, що надходять на рахунок, а лише певний відсоток від цих сум, наприклад, 70-80%, що в свою чергу стимулюватиме клієнтів частіше звертатися до такого виду короткострокових кредитів.

Важливою формою розрахунків, яку варто частіше використовувати в Україні, є клірингові розрахунки. Система клірингових заліків може використовуватися як для розрахунків між банками всередині країни, так і для міжнародних розрахунків.

У західних країнах кліринг виконується через банки або спеціально створені розрахункові центри – клірингові палати. В останньому випадку банки домовляються не здійснювати негайного розрахунку за кожним окремим платіжним дорученням, а накопичувати свої вимоги і зобов'язання

за певний період часу – кліринговий цикл. Після завершення циклу вхідні та вихідні платежі заліковуються, а банки беруть до оплати лише суму своїх чистих зобов'язань. Залік платежу здійснюють на рахунках банку, який виконує розрахунки. Як правило, ним є Центральний банк країни. Практично всі клірингові палати в західних країнах є добровільними асоціаціями фінансових установ. За допомогою клірингу спрощуються, здешевлюються і прискорюються розрахунки, зберігається готівка, а завдяки цьому підвищується рівень прибутковості та ліквідності банків, що беруть участь у розрахунках [3].

Перехід до міжнародних стандартів ведення обліку дає можливість наблизити законодавство України до економічно розвинутих держав, а відтак спростити організацію обліку грошових коштів на підприємствах та зменшити кількість зловживань з готівковими коштами.

Для вдосконалення організації обліку грошових коштів в Україні доцільним є створення фонду дрібної готівки, що призначений для проведення дрібних платежів готівкою.

Доцільно запровадити в Україні та більш широко використовувати таку форму короткострокового кредитування як овердрафт, але для погашення овердрафту не використовувати всі суми, що надходять на рахунок, а лише певний відсоток від цих сум, що сприятиме суттєвому поповненню оборотних коштів підприємства та підвищить його платоспроможність.

Доцільність запровадження клірингових розрахунків в Україні, що поширені в зарубіжних країнах, перевагою яких є їх застосовування як на міжнародному рівні, так і в середині держави.

Список використаних джерел

1. Губачова О.М., Мельник С.І. Облік у зарубіжних країнах: підручник. К.: Центр учбової літератури. 2008. 432 с.
2. Приват 24. URL: www.privatbank.ua.
3. Кліринг. URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BB%D1%96%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B>.

УДК 657

ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ КАЛЬКУЛЮВАННЯ ПРОДУКЦІЇ СВИНАРСТВА

Безух С.Ю., студентка 2 курсу СТ 9 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Германчук Г.О., ст. викладач

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Тваринництво – це одна з основних галузей сільськогосподарського виробництва. Інноваційний розвиток цього напрямку при цьому зумовлює організаційно-технологічні особливості виробництва, які повинні враховуватися при калькулюванні собівартості продукції. Дані, отримані в процесі калькулювання, є базою для виявлення відхилень від запланованих показників. Оскільки витрати є основним обмежувачем прибутку й одночасно головним фактором, що безпосередньо впливає на обсяг продукції, то забезпечення пошуку резервів та прийняття ефективних управлінських рішень неможливе без калькулювання й аналізу існуючих витрат виробництва і їх планування у подальшій діяльності. Це зумовлює потребу у вдосконаленні методики калькулювання продукції, в тому числі свинарства.

Дослідження принципів і методів калькулювання собівартості залишається предметом дискусії протягом багатьох років. Значний внесок у розв'язання цих питань зробили відомі зарубіжні та вітчизняні вчені, зокрема О.С. Бородкін, Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, Г.Г.Кірейцев, Б.М. Литвин, П.П.Німчинов, В.Ф. Палій, М.С. Пушкар, В.В. Сопко, Л.К. Сук та ін. Незважаючи на значні здобутки у розробці теоретичних і практичних питань обліку витрат і калькулювання собівартості продукції, сьогодні в роботах дослідників приділяється значна увага цим аспектам, що обумовлено новими вимогами до обліку в окремих галузях, зокрема в сільському господарстві.

В економічній літературі серед науковців не існує єдиного підходу до визначення поняття «калькуляція». Більш з них вважає, що система обліку витрат та калькулювання собівартості продукції має включати організацію

обліку з реєстрації, накопичення і групування витрат, калькулювання собівартості продукції відповідно до обраної методики та сукупність інструментів з управління витратами [1].

Основним нормативно-правовим документом, що регулює облік витрат і калькулювання собівартості продукції, є П(с)БО 16 «Витрати», який регламентує методологічні основи обліку витрат виробництва, визначення витрат, умови їх визнання і порядок віднесення до собівартості продукції [2].

Згідно з П(с)БО 30 «Біологічні активи», у свинарстві сільськогосподарська продукція оцінюється в момент первісного визнання за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на місці продажу або за виробничою собівартістю відповідно до П(с)БО 16 «Витрати». Об'єктами калькулювання продукції свинарства виступають конкретні види продукції (поросята відлучені, приріст живої маси, жива маса). Одиницею калькулювання у свинарстві виступає: для поросят відлучених – 1 голова; для живої маси та приросту живої маси – 1 ц.

Введення в дію П(С)БО 30 «Біологічні активи» призвело до змін методології обліку сільськогосподарської діяльності, зокрема, введено нові підходи до закриття операційних рахунків аграрних підприємств [3]. Алгоритм визначення повної собівартості реалізованої продукції регламентується Порядком складання статистичної звітності форми № 50-ст «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств». Цим документом внутрішньогосподарська (повна і виробнича) собівартість реалізованої продукції визначається основою для формування фактичного фінансового результату, використовується в процесі складання форми № 50-ст та для здійснення аналізу господарської діяльності суб'єктів господарювання. Підставою для формування собівартості продукції є фактично понесені витрати на біологічні перетворення та вихід сільськогосподарської продукції, в тому числі свинарства, які у фінансовому обліку формуються на дебеті рахунку 23 «Виробництво», статтями витрат і видами або групами продукції.

Період адаптації бухгалтерського обліку до міжнародних стандартів передбачає створення єдиних методологічних та методичних засад калькулювання сільськогосподарської продукції, враховуючи чинні стандарти бухгалтерського обліку та економічну сутність показників; посилення регулюючих, контрольних і прогностичних функцій обліку; забезпечення умов для отримання оперативної, повної та достовірної інформації з метою якісного управління господарською діяльністю.

Отже, процес калькулювання є невід'ємною частиною облікового процесу та основою для прийняття ефективних управлінських рішень. Методика здійснення калькулювання повинна враховувати організаційно-технологічні особливості галузі свинарства, оскільки це впливає на отримання об'єктивних фінансово-економічних показників. На організацію процесу калькулювання суттєво впливають обрані методи калькулювання, об'єкти обліку витрат і об'єкти калькулювання собівартості продукції, класифікація витрат та інші фактори. Тому необхідні новітні підходи до обліку витрат виробництва, що дають змогу визначати собівартість залежно від запитів менеджменту. Використання даних фактичних калькуляцій дає змогу встановлювати показники планових витрат для наступних періодів, обґрунтовувати економічну ефективність упровадження нової техніки, продуктивних порід тварин, вибору сучасних технологічних процесів утримання, годівлі та лікування тварин. Подальше дослідження потрібно здійснювати в напрямку розробки методів обліку витрат та калькулювання собівартості продукції, які б задовольняли потреби обліку і контролю собівартості в умовах застосування новітніх інформаційних технологій.

Список використаних джерел

1. Карпенко О.В. Неповна собівартість: теорія і практика обліку, аналізу, контролю: монографія. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. 241 с.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 31 груд. 1999 р. № 318 (з редакцією від 09.08.2013) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (дата звернення: 12.03.2020).
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 18 лист. 2005 р. №

УДК 331.211.52

ПРОБЛЕМИ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Богданова А.В., здобувач 4 курсу 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Рагуліна І.І., к.е.н., доцент

*Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва,
м. Харків*

В умовах сучасної вітчизняної економіки проблема оплати праці є однією з гострих проблем. Оскільки саме від оплати праці залежить добробут населення та ефективність виробництва підприємства. Оплата праці являє собою винагороду за працю в залежності від кваліфікації працівника, складності, кількості, якості та умов виконуваної роботи, а також компенсаційні виплати (доплати і надбавки компенсаційного характеру, в цьому числі за роботу в складних умовах, роботу в особливих кліматичних умовах і територіях та інші виплати компенсаційного характеру) і стимулюючі виплати (доплати і надбавки стимулюючого характеру, премії та інші заохочувальні виплати).

Податки одна з найдавніших економічних і правових категорій, що визначають взаємини держави і платників податків. Вони являють собою систему, що розвивається у взаємодії з економічними і політичними процесами.

Оподаткування це динамічний інструмент державної політики, що представляє собою законодавчо встановлений порядок справляння податків. Воно є стрижнем економічних, фінансових і правових відносин.

Невідповідність податкового законодавства реаліям повсякденного життя часто породжує в середовищі підприємництва невпевненість,

підштовхує до пошуку нових способів приховування доходів від оподаткування. Один із варіантів зниження податкового тягаря – застосування «сірих» схем виплат зарплати, коли заробітна плата виплачується без надання відповідних документів до податкових органів і яка офіційно за документами підприємства не обліковується.

Найпоширенішою схемою ухилення від сплати ЄСВ та ПДФО є виплата зарплати в «конвертах». В результаті її застосування не сплачується єдиний соціальний внесок, відповідно не надходить до бюджету податок з доходів фізичних осіб, не сплачуються страхові внески, що тягне порушення прав громадян на гідне пенсійне і соціальне забезпечення.

Обналічування грошей через підприємців зараз є одним з самих популярних способів мати не обліковану готівку на різні цілі, в тому числі і на видачу «чорної» заробітної плати.

Працівник, який отримує заробітну плату в «конверті», виявляється повністю беззахисним перед роботодавцем. Усна домовленість жодним чином не фіксується юридично, роботодавець сплачує стільки, скільки вважає за потрібне і доти, поки вважає за потрібне. Працівник не має жодних доказів на підтвердження дійсного розміру своєї заробітної плати та трудового стажу.

Ми порівняли характеристики офіційної і прихованої оплати праці, що дозволило виділити специфічні якості останньої. Вони проявляються в таких поєднаннях: довготривалість і короткостроковість; низький рівень офіційної оплати праці та високий тіньової; нестійкість соціального становища і висока оплата праці в цілому; нестабільність доходів і відсутність правової захищеності; прямий обман працівника щодо умов оплати та відсутності соціальної захищеності; безперспективність майбутнього і сьогодення стійкого матеріального стану.

Таким чином, незважаючи на нестійкість, невизначеність, епізодичність та безперспективність умов зайнятості при прихованій оплаті праці, роботодавець і найманий працівник все ж приходять до компромісу,

результатом якого стають неправові практики в сфері оплати праці, що тягнуть за собою великі економічні та соціальні наслідки. В результаті робота в умовах прихованої заробітної плати не усвідомлюється працівниками як порушення правових норм у зв'язку з тим, що вони дали згоду працювати за таких умов.

Дуже важливо, щоб громадяни усвідомили, що їх згода отримувати зарплату в «конвертах» позбавляє їх соціального захисту. Адже пенсію вони матимуть тільки з офіційно нарахованої суми заробітної плати.

Були спроби зупинити цей процес: на законодавчому рівні в деякий час отримані від підприємців-єдинщиків товари і послуги не включалися в податкові витрати. Але це не зовсім справедливо, тому що не всі зв'язки між «загальносистемниками» і «єдинщиками» є фіктивними, тобто робляться з метою обналічування. Щоб не створювати несприятливі умови для діяльності «єдинщиків», такий підхід був відмінений. Однак проблема залишилася.

Крім недоотримання державою коштів, є і інші наслідки: морально-етичні, несправедливо занижені соціальні виплати працівникам (пенсії, оплата лікарняних та інші), неповага до вимог законодавства та інше.

Зараз ведеться масштабна робота податкових органів і органів соціального захисту з приводу роз'яснення: нарахування та утримання податків із заробітної плати; нарахування пенсій; легального працевлаштування.

На нашу думку, найдієвішою мірою зниження ступеня поширеності прихованої оплати праці, її легалізації може стати її не вигідність для роботодавців.

Для цього може бути застосований комплекс різних заходів, наприклад, податкові пільги, канікули або оголошення амністії щодо покарання, передбаченого за застосування прихованої оплати. Також розширювати інформованість населення про шляхи використання податкових зборів і відрахувань і зробити цю інформацію відкритою.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Бондар В.І., студент магістратури 1 року навчання 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Шевчук К.В., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Перехід українських підприємств на міжнародні стандарти фінансової звітності супроводжується трансформацією їх фінансової звітності. Це зумовлено тим, що хоча П(С)БО суттєво не суперечать міжнародним стандартам, проте не повністю охоплюють усі вимоги МСФЗ щодо подання та розкриття інформації у фінансовій звітності.

Питання трансформації обліку та фінансової звітності знайшли відображення у працях провідних українських учених-економістів: С. Голова, В. Костюченка, О.М. Кулаги, В. Орлової, С. Рогозного.

Згідно з вимогами чинного законодавства України, формування показників фінансової звітності відповідно до МСФЗ можливо здійснювати двома шляхами: методом трансформації чи методом паралельного обліку [2].

Трансформація – це комплекс обліково-аналітичних процедур, які здійснюють станом на звітну дату. В складі цих обліково-аналітичних процедур передбачаються коригування, необхідні для деталізації і перегрупування облікових даних, які підготовлено за національними стандартами обліку, для цілей формування фінансової звітності, що відповідає вимогам МСФЗ (у частині визнання, оцінки, подання й розкриття інформації).

Трансформація звітності відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) необхідна:

- компаніям, які ведуть міжнародний бізнес;
- компаніям, які планують виходити на IPO (Initial Public Offering), залучати інвестиції чи залучити іноземного партнера;

- інвестору, якій планує купити чи продати бізнес, чи оцінює можливість інвестування в Україну;
- будь-якому власнику, якому потрібен звіт у відповідності із міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ);
- публічним українським компаніям, акції яких котируються на біржі.

Підприємства та компанії, що прийняли МСФЗ як концептуальну основу фінансової звітності (в обов'язковому порядку чи добровільно), не можуть використовувати будь-які інші стандарти, у т. ч. і П(С)БО.

На підготовчому етапі трансформації доцільно паралельно організувати: 1) інвентаризацію; 2) аналіз звітності, складеної за П(С)БО; 3) методичний (обліково-аналітичний) процес.

Головним завданням при трансформації фінансової звітності є проведення інвентаризація всіх активів, зобов'язань і елементів капіталу. Практично трансформацію здійснюють за допомогою трансформаційної таблиці, побудованої за принципом оборотно-сальдової відомості. Отримані за результатами інвентаризації й узагальнені за рахунками дані, що відповідають МСФЗ, це підсумкові суми, які повинні бути включені до МСФЗ-звітності. Дані за П(С)БО і МСФЗ порівнюють (порядково за рахунками) і виявляють трансформаційні коригування, які відображають в оборотно-сальдовій трансформаційній відомості як обороти за відповідними до рахунків у кореспонденції: - з рахунком нерозподіленого прибутку (трансформація на дату переходу); - або з рахунками доходів і витрат (трансформація здійснюється на звітні дати, що настають після дати переходу) [1].

Послідовність трансформації фінансової звітності наступна:

1. визначення вихідних умов;
2. визначення дати першого застосування МСФЗ;
3. аналіз основних відмінностей;
4. складання трансформаційних таблиць;
5. трансформація Балансу та Звіту про фінансові результати;

6. складання Звіту про рух грошових коштів та Звіту про власний капітал;

7. формування Приміток.

Якщо все ж підприємство не зобов'язане застосувати МСФЗ, то це не заперечує користі від їх прийняття. По-перше, звітність по МСФЗ – це можливість для компанії вийти на міжнародні й національні фондові ринки. Оскільки український фондовий ринок наразі неспроможний забезпечити реалізацію довготривалих інвестиційних стратегій, то вихід на міжнародну арену – це поки єдиний ефективний канал у світ цінних паперів. По-друге, це доступ до кредитів в іноземних банках, адже останні не приймають (і не розуміють) звітність, яка укладена за українським П(С)БО. По-третє, це спрощує процес отримання кредитів в Україні [2].

В процесі трансформування фінансової звітності українських підприємств слід враховувати існуючі відмінності між національними та міжнародними стандартами фінансової звітності. Міжнародна практика свідчить, що звітність, сформована відповідно до МСФЗ, відрізняється високою інформативністю для користувача. Використання МСФЗ дає змогу компаніям, зокрема українським, які мають інтереси на міжнародному ринку, надати потенційним та наявним інвесторам, кредиторам та іншим зацікавленим сторонам прозору інформацію про свою діяльність, особливо це стосується інформації щодо фінансових результатів. Подальші дослідження у сфері трансформації фінансової звітності, складеної за П(С)БО в МСФЗ-формат доцільно спрямовувати на розробку пооб'єктних методик трансформації елементів фінансової звітності.

Список використаних джерел

1. Грибовська Ю.М. Трансформація фінансової звітності та перехід на МСФЗ. URL: <http://journals.uran.ua/index.php/wissn021/article/view/150868/149930> (дата звернення 10.03.2020).

2. Багрій К.Л. Трансформація фінансової звітності в Україні за МСФЗ: перспективи та основні перешкоди. URL: http://chtei-knteu.cv.ua/herald_en/content/download/archive/2018/v3/9.pdf (дата звернення 10.03.2020).

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Вівчар М.Б., студент 3 курсу 340 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Стрільчук Л.В., викладач вищої категорії

*ВП НУБіП України «Заліщицький аграрний коледж ім. Є. Храпливого»,
м. Заліщики*

Створені та накопичені в країні основні засоби за рахунок здійснених капітальних інвестицій є частиною майнового багатства країни, яке є основною складовою національного багатства.

Інвестиційна діяльність, пов'язана зі здійсненням капітальних інвестицій, має виключно важливе значення, оскільки створює основи для стабільного розвитку економіки країни.

Провідними вченими зроблено значний внесок до методології, теоретичного і практичного обґрунтування питань, пов'язаних з капітальними інвестиціями. Загальні питання обліку та аналізу операцій з капітальних інвестицій отримали висвітлення в працях таких вітчизняних вчених: І.О. Бланка, С.І. Головацької, Г.Г. Кірейцева, М.С. Пушкаря, В.В. Сопка, С.І. Шкарабана та інших.

Інвестиція – спосіб розміщення капіталу, який має забезпечити збереження або збільшення вартості капіталу і принести позитивну величину доходу, тобто інвестиція – це обмін сьогоденної вартості на, можливо, невизначену майбутню вартість.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» інвестиції – це всі види грошових, майнових та інтелектуальних коштовностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької діяльності, в результаті яких утворюється прибуток або досягається соціальний ефект [4].

Згідно із стандартами бухгалтерського обліку інвестиція – це актив, який утримується підприємством для приросту капіталу через розподіл

доходу для збільшення вартості капіталу або інших вигод для підприємства-інвестора [3].

Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій. Первинні документи складаються під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо – безпосередньо після її закінчення [1].

Інформація, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах підприємствах, систематизується на рахунках бухгалтерського обліку в регістрах синтетичного та аналітичного обліку шляхом подвійного запису їх на взаємопов'язаних рахунках бухгалтерського обліку.

Основними регістрами бухгалтерського обліку є журнали-ордери, які призначені для синтетичного обліку операцій господарської діяльності.

Згідно Інструкції № 291 синтетичний облік капітальних інвестицій ведуть на однойменному рахунку 15 «Капітальні інвестиції», який призначений для обліку витрат на придбання або створення матеріальних і нематеріальних необоротних активів [2].

За дебетом рахунка 15 «Капітальні інвестиції» відображаються фактичні витрати забудовника, що включаються до первісної вартості об'єктів основних засобів, нематеріальних активів та інших об'єктів тривалого використання. За кредитом рахунка 15 «Капітальні інвестиції» сформована первісна вартість об'єктів необоротних активів, прийнятих в експлуатацію та оформлених у встановленому порядку, списується у дебет відповідного рахунка таких активів.

Сальдо рахунка 15 «Капітальні інвестиції» відображає величину вкладень підприємства в незавершене будівництво, незавершені операції з придбання основних засобів, нематеріальних та інших необоротних активів, а також з формування основного стада.

Витрати, понесені підприємством під час придбання (створення) цих активів і в міру їх констатації як факту, що здійснився, поступово накопичені на дебеті рахунка 15 «Капітальні інвестиції», списуються з кредиту цього

інвестиційного рахунка. Аналітичний облік за рахунком 15 «Капітальні інвестиції» ведеться за статтями витрат, пов'язаними з будівництвом і придбанням основних засобів, - за кожним об'єктом, що придбано або будується.

Отже, завданнями бухгалтерського обліку капітальних інвестицій є:

- правильне і своєчасне оформлення документів з відображення обсягів будівельно-монтажних робіт і витрат на капітальні інвестиції з придбання або створення інших необоротних матеріальних і нематеріальних активів;
- об'єктивне і достовірне формування вартості об'єктів капітального інвестування;
- правильне відображення витрат на незавершене будівництво;
- контроль за дотриманням фінансової дисципліни;
- контроль за економічним витрачанням матеріальних і трудових ресурсів на будівництво об'єктів [1, с.457].

Список використаних джерел

1. Огійчук М.Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник - 7-ме вид., перероб. і допов. К.: Алерта, 2016. 1040с.
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкція про його застосування: Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92. Дата оновлення: 05.01.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 28.04.19).
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 996-14-ВР. Дата оновлення: 16.11.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 28.04.19).

ФОРМУВАННЯ ПОЛОЖЕНЬ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО РОЗРАХУНКІВ З ПРАЦІВНИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Волевач Я.Ю., студентка 2 курсу
спеціальності «Облік і оподаткування»
програми підготовки фахівців з наданням другої вищої освіти
Кузик Н.П., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Передумовою ефективного управління підприємством є успішний вибір того чи іншого способу відображення інформації в обліку. Фундаментальним підґрунтям побудови облікової системи є облікова політика підприємства. Згідно Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» підприємство має висвітлювати обрану облікову політику шляхом опису принципів оцінки статей звітності та методів обліку щодо окремих її статей [1].

Вважаємо за доцільне притримуватися концепції формування облікової політики щодо розрахунків в з оплати праці у трьох аспектах: організаційному, методичному і технічному. Організаційний аспект передбачає розкриття порядку організації роботи працівників бухгалтерії в частині виплат працівникам. Ця частина має врегульовувати, головним чином, питання щодо визначення відповідальних осіб з ведення бухгалтерського обліку оплати праці, що забезпечить функціональність обов'язків працівників бухгалтерської служби. Методичний аспект передбачає визначення використовуваних способів і методів ведення обліку, а технічний, в свою чергу, їх реалізацію в документообороті, облікових регістрах, формах звітності, тощо.

Правильно сформована облікова політика підприємства є визначальним засобом, завдяки якому існує можливість оптимального поєднання власної ініціативи суб'єкта господарювання і державного регулювання в питаннях

ведення та організації бухгалтерського обліку і формування звітності [2]. У наказі про облікову політику необхідно наводити принципи, методи та процедури, які підприємство використовує для ведення бухгалтерського обліку, складання й подання фінансової звітності та щодо яких нормативно-правовими актами з бухгалтерського обліку передбачено більш, як один з можливих підходів, а також попередні оцінки, які підприємство використовує з метою розподілу витрат між відповідними звітними періодами. Безальтернативні методи оцінки, обліку та процедур до наказу включати недоцільно. Загалом, об'єктивна необхідність формування облікової політики на підприємствах зумовлена, з одного боку існуючим законодавством (якщо, як зазначалось, передбачено декілька варіантів способів бухгалтерського обліку, і підприємству необхідно вибрати один із можливих). З іншого боку відсутністю законодавчої регламентації відображення в бухгалтерському обліку тих чи інших господарських операцій (тоді підприємство самостійно розробляє способи ведення обліку).

Як показали проведені практичні дослідження, найчастіше в обліковій політиці підприємств щодо розрахунків з працівниками підприємства, визначають правила, за якими розраховують резерв відпусток (зокрема, порядок розрахунку коефіцієнту резервування, вказують визначають суми з урахуванням відпусток чи ні; як розраховується коефіцієнт: раз на рік чи переглядається за квартал, зважаючи на зарплату за останні 12 місяців тощо). Проте, такий підхід не в повній мірі розкриває специфіку питань щодо обліку розрахунків з працівниками підприємств. Доцільно наводити форми і системи, розміри заробітної плати, форми кадрової документації, строки подання первинних документів, порядок їх розробки й зберігання, встановлення режиму роботи, питання нормування і оплати праці, як правило не знаходять свого відображення в обліковій політиці суб'єкта господарювання. Це може бути виправданим тоді, коли підприємство має розроблений належним чином колективний договір або Положення про оплату праці та затвержені графіки документообігу, які реально

використовуються в обліковій практиці. Основні питання з обліку праці та її оплати, які на думку авторів в обов'язковому порядку мають бути відображені в наказі про облікову політику наведені на рис.1.

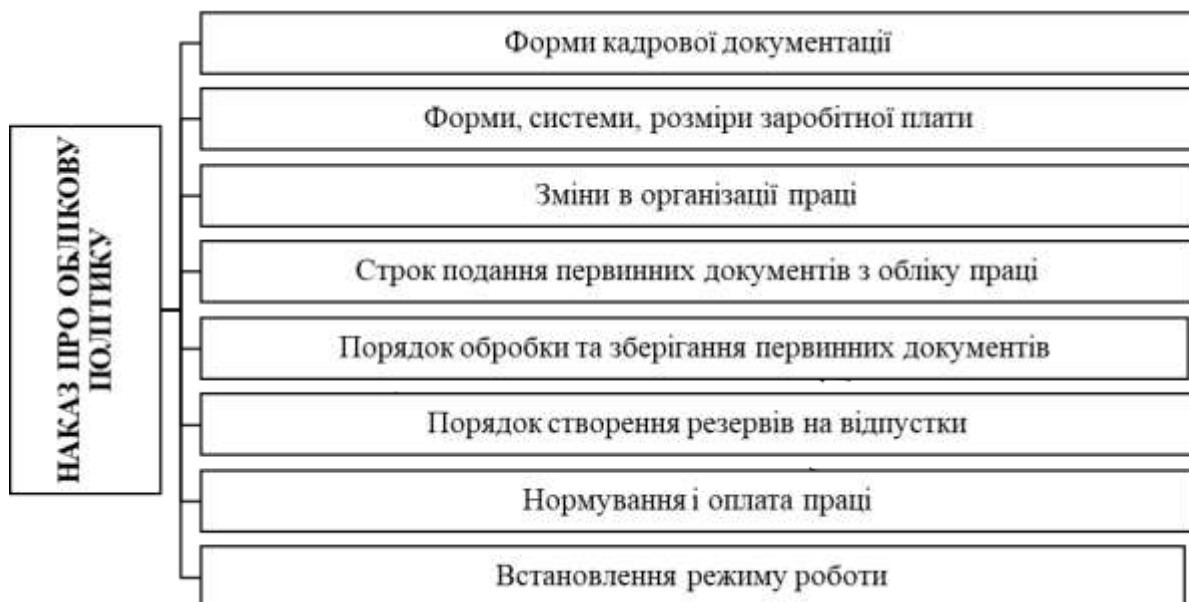

Рис. 1. Пропозиції щодо основних положень наказу про облікову політику з обліку праці та її оплати

Узагальнюючи, необхідно відмітити, що наказ про облікову політику не повинен бути черговим формальним документом суб'єкта господарювання. Це один із численних документів, який визначає облікові правила. І незважаючи на те, що цей документ створюють на підприємстві, вагомістю й обов'язковістю дотримання він не повинен поступатися нормативно-правовим актам. Адже сформована облікова політика не тільки впливає на достовірність відображення інформації в обліку і звітності. Це фундаментальний впливовий засіб на ефективність управління підприємством і формування стратегій його діяльності.

Список використаних джерел

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки». URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_020.

2. Олійник В.С. Облікова політика як складова бухгалтерського обліку виплат працівникам у кримінально-виконавчих установах. Управління розвитком. 2016. № 2 (184). С. 96-101.

УДК 657

ОСОБЛИВОСТІ КЛАСИФІКАЦІЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

Герман Я.І., студентка 3 курсу О-21 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Шара Є.Ю., к.е.н., доцент

Ірпінський державний коледж економіки та права, м. Ірпінь

Відповідно до П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» це заборгованість, яка визнається активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод і її сума може бути достовірно визначена одночасно з визнанням доходу від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг [1]. Дебіторська заборгованість є інструментом кредитування дебітора за отримані ним товари, виконані роботи чи надані послуги на безвідсотковій основі.

Накопичення великих сум дебіторської заборгованості на балансі обумовлює низька платоспроможність підприємств. Виникнення дебіторської заборгованості зумовлене не тільки економічними чинниками, а й неналежною організацією бухгалтерського обліку та контролю на підприємстві.

З метою складання фінансової звітності дебіторська заборгованість класифікується за такими ознаками: зв'язок із нормальним операційним циклом; терміном погашення; об'єктами, щодо яких виникли зобов'язання дебіторів; своєчасністю оплати боржником дебіторської заборгованості.

Залежно від терміну погашення дебіторську заборгованість у балансі (звіті про фінансовий стан) класифікують на довгострокову і поточну:

- довгострокова дебіторська заборгованість: заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду; довгострокові векселі одержані; інша дебіторська заборгованість;

- поточна дебіторська заборгованість: дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги; короткострокові векселі одержані; за виданими авансами, інша поточна дебіторська заборгованість.

Така класифікація статей дебіторської заборгованості в балансі (звіті про фінансовий стан) враховує рівень ліквідності статей, корисніша для користувачів фінансової звітності щодо оцінки фінансового стану підприємства, надає детальну інформацію про рівень дебіторської заборгованості й можливість перетворення фінансових зобов'язань у гроші.

Щодо класифікації за термінами погашення, то відображення у регістрах обліку очікуваного й реального термінів погашення заборгованості немає. Дебіторську заборгованість за реальним строком погашення доцільно класифікувати на термінову, прострочену і відстрочену, що знайде своє відображення на відповідних аналітичних рахунках в обліку, де здійснюється контроль виконання договорів.

Під час визначення сумнівності заборгованості для обліку важливим є класифікація заборгованості за забезпеченістю (гарантія, застава, порука, вексель). Також слід окремо виділяти заборгованість забезпечену і незабезпечену.

Незважаючи на значний вплив дебіторської заборгованості на фінансовий стан підприємств, більшість з них виявляються неспроможними ефективно управляти дебіторською заборгованістю, яка займає вагому частку в оборотних активах, що, у свою чергу, спричиняє кризу неплатежів. Тому актуальності набувають питання розробки шляхів ефективного управління дебіторською заборгованістю.

Управління дебіторською заборгованістю – це інтегрований процес планування, організації, координації, мотивації та контролю за станом дебіторської заборгованості, який необхідний для досягнення цілей підприємства.

Проблеми, що виникають в процесі здійснення підприємницької діяльності - це відсутність достовірної інформації про терміни погашення

зобов'язань компаніями-дебіторами; не регламентована робота з простроченою дебіторською заборгованістю; відсутність інформації про зростання витрат, пов'язаних зі збільшенням розміру дебіторської заборгованості і часу її оборотності; відсутність здійснення оцінки кредитоспроможності покупців та аналізу дебіторської заборгованості.

За наявності різних ознак класифікацій дебіторської заборгованості групування її найчастіше здійснюється за однією певною ознакою в межах рахунків відповідно до єдиного Плану рахунків.

Список використаних джерел

1. П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»: Затверджене наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
2. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ МФУ від 07 лютого 2014 р. № 73 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

УДК 657.37:004.4:005.3

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Главацька А.П., студентка 2 курсу 2 групи спеціальності «Облік і оподаткування»
Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Успіх підприємства, в сучасних умовах, потребує підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності, як удосконалення управління виробництвом, залучення інвестицій та виготовлення конкурентоспроможної продукції. Для досягнення такого результату потрібно створити інформаційну систему, яка здатна задовольнити запити всіх зацікавлених користувачів для прийняття ефективних управлінських рішень. Інструментом для подання інформації користувачам є фінансова

звітність, завданням якої є надання достовірної, чіткої, неупередженої інформації про стан підприємства, результати функціонування та перспективи розвитку. Фінансова звітність, повинна бути надійним джерелом аналітичних висновків щодо подальшого розвитку та визначення економічного та фінансового потенціалу підприємства.

Серед науковців тема удосконалення інформаційного забезпечення процесів управління на основі фінансової звітності завжди була пріоритетною для дослідження. Дослідженням цієї проблеми серед вітчизняних та зарубіжних вчених займалися Ф.Ф. Бутинець, Ю.А. Верига, С.Ф. Голов, В.М. Добровський, Л.А. Бернстайн, М.Ф. Ван Бред, М.І. Кутер, Е.С. Хендріксен та ін.

Отже, фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан підприємства. Вона задовольняє інформаційні потреби користувачів щодо забезпеченості грошовими коштами та їх рухом; придбання, володіння та продажу цінними паперами; участі в капіталі підприємства; оцінки здатності підприємства вчасно виконувати свої зобов'язання; визначення суми дивідендів; регулювання діяльності підприємства, маневреності власного капіталу тощо.

Склад форм фінансової звітності визначається Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [1], за допомогою яких можна розкрити її управлінський аспект (табл. 1).

Фінансова звітність повинна відповідати основним якісним критеріям, які мають своє призначення:

- дохідливість – означає, що інформація, яку містить фінансовий звіт, повинна бути доступною для розуміння всім користувачам, які зацікавлені у сприйнятті цієї інформації:

- доречність – означає, що фінансовий звіт повинен містити лише актуальну і доречну інформацію, на основі якої можна буде зробити

висновки, провести дослідження, оцінити реальний стан підприємства та прийняти управлінські рішення;

- достовірність – означає, що фінансовий звіт не може містити інформації, яка містить помилки та/або перекозчення й може негативно вплинути на рішення користувачів звітності.

Таблиця 1

Управлінський аспект фінансової звітності

Форма фінансової звітності	Управлінський аспект
Баланс (Звіт про фінансовий стан)	інформація про господарські засоби та джерела їх утворення, що дозволяє отримати дані про динаміку та структуру необоротних та оборотних активів, визначити структуру зобов'язань підприємства, стабільність та маневреність власного капіталу, використання забезпечень
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)	інформація про витрати, доходи та фінансові результати підприємства за видами діяльності (операційна, інвестиційна, фінансова) в порівнянні з минулим періодом
про рух грошових коштів (за прямим і непрямым методами)	дані про надходження і вибуття грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності; можливість побачити здатність підприємства керувати рухом коштів, генерувати достатньо їх кількість на рахунках підприємства для погашення кредиторської заборгованості, виплати дивідендів, додаткового фінансування
Звіт про власний капітал	аналіз змін, які відбулися у складі власного капіталу, а також визначення причин таких змін
Примітки до фінансової звітності	аналіз деталізованої та роз'яснювальної інформації щодо фінансово-майнового стану підприємства та результатів його діяльності, розкриття найважливіших обставин, які мали вплив на діяльність підприємства

Тому, відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», фінансова звітність для правильності прийняття управлінських рішень, повинна відповідати таким основним принципам [2]:

1. повного висвітлення – інформація про фактичні та потенційні наслідки операцій та подій, яка може вплинути на рішення, що приймаються на її основі;

2. автономності – особисте майно власників не повинне відображатися у фінансовій звітності підприємства;

3. послідовності – передбачається постійне застосування підприємством обраної облікової політики;

4. безперервності – оцінка активів і зобов'язань підприємства здійснюється з припущення того, що його діяльність буде тривати довгий період;

5. нарахування та відповідності доходів і витрат – тобто, доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів;

6. превалювання сутності над формою – коли в основі лежить сутність операції, а не лише юридична форма;

7. єдиного грошового вимірника – для точного читання звітності необхідна єдина грошова одиниця.

Отже, можна зробити висновок, що актуальна, своєчасна інформація є рушійною силою для прийняття оптимальних управлінських рішень, які спрямовані на зменшення витрат та зростання прибутку.

Список використаних джерел

1. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Наказ Мінфіну України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336>.

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV, редакція від 14.01.2012 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

УДК 657.36/.37:005

БАЛАНС ЯК ІНФОРМАЦІЙНЕ ДЖЕРЕЛО ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Дем'янчук М.І., студентка 3 курсу СТ 6 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Гуцаленко Л.В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Бухгалтерський баланс призначений для одержання інформації, необхідної для управління діяльністю підприємства і задоволення потреб

внутрішніх і зовнішніх користувачів. Він є основним джерелом для здійснення аналітичної оцінки фінансового стану підприємства, оскільки містить інформацію про матеріальні, трудові та фінансові ресурси підприємства та дозволяє оцінити зміну в динаміці показників ліквідності, платоспроможності та інших.

Дане питання досліджувало багато вчених, зокрема: С. Ф. Голов, Н. М. Грабова, М. В. Кужельний, П. П. Немчінов, В. Ф. Палій, В. А. Кулик, Я. В. Соколов, Н. А. Бреславцева, Ф. Ф. Бутинець, В. О. Ганусич, В. В. Патров та інші.

Метою даної роботи є дослідження еволюції балансових теорій та їх впливу на формування балансу за змістом і формою з метою посилення його інформаційних можливостей для прийняття оперативних та стратегічних управлінських рішень.

Відповідно до НП(С)БО №1 баланс (звіт про фінансовий стан) – звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.

В системі показників фінансової звітності бухгалтерський баланс має найважливіше значення. Тому позиціонування бухгалтерського балансу як не просто таблиці чи іншої форми вираження результатів облікової реєстрації, а сукупності властивостей окремого господарства, притаманних йому реально, незалежно від того, наскільки вони охоплюються бухгалтерським обліком як наукою, є основою розвитку існуючої балансової теорії чи побудови нових парадигм обліку [3, с.79].

На початку ХХ ст. спостерігається вибух балансових облікових теорій. Основними балансовими теоріями, що виникають у цей час є: статична, динамічна, позитивістська, органічна, персоналістична, інституціональна; теорії рядів рахунків, евідинамічного, абсолютного, номінального балансу [2, с.36].

Користуючись таблицею 1 наведемо виокремленні вченими складові балансу, що формують його зміст та форму.

Підходи вчених щодо наповнення балансу за змістом та формою

№ з/п	Автор джерела	Складається з двох частин: активу та пасиву	Показує фінансовий стан підприємства	Складається в грошовому вимірнику	Складається на певну дату	Наявність засобів та джерел їх формування
1.	М. І. Вейсман	+	+	+	+	+
2.	С. Ф. Голов	-	+	-	+	-
3.	Н. М. Грабова	+	+	+	+	+
4.	Р. Т. Джога	+	+	-	+	-
5.	М. В. Кужельний	+	-	+	+	+
6.	А. М. Кузьмінський	+	+	-	+	+
7.	В. О. Мец	-	+	-	+	-
8.	П. П. Немцінов	+	-	+	+	+
9.	В. Ф. Палій	+	+	-	+	+
10.	О. П. Скирпан, В. М. Олійник, М. С. Палюх	+	+	-	+	+
11.	Я. В. Соколов	+	+	-	+	+
12.	В. В. Сопко	+	+	+	-	+

Джерело: сформовано автором

Статична балансова теорія розглядає визначення вартості чистого майна суб'єкта господарювання за допомогою балансу. Динамічна балансова теорія заперечує достатність наявного економічного обґрунтування щодо визнання балансу як звіту, який достовірно відображує майновий стан підприємства. Органічна балансова теорія визначає річну звітність суб'єкта діяльності із загальноекономічної точки зору, розглядаючи облікову одиницю як клітину в «організмі ринкового господарства» [1, с.45].

Баланс з особливою чіткістю відображає фінансовий стан підприємства, показуючи, чиї кошти вкладено в підприємство, як їх розміщено, чи є довгострокові позики, чи забезпечено покриття зобов'язань перед кредиторами і т. п. З економічно-правової точки зору бухгалтерський баланс відображає економічні ресурси (активи) суб'єкта господарювання та вартість вкладеного в них капіталу. Баланс є суспільно-важливою формою бухгалтерської звітності, тому його формат у різні історичні періоди залежав

від рівня економічного розвитку, який і визначав інформаційні потреби суб'єктів економіки.

Баланс, як звітний документ, має неоціненний практичний зміст, аналітична оцінка якого дозволяє спрогнозувати розвиток підприємства та забезпечити управлінський персонал від прийняття неправильних рішень. Бухгалтерський баланс – це не тільки метод узагальнення інформації про стан та склад господарських засобів підприємства і джерел їх формування, а й форма фінансової звітності, яка містить важливу інформацію про фінансовий стан підприємства.

Список використаних джерел

1. Гуцаленко Л.В. Інтерпретація теорії балансів в економічній науці. Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: збірник матеріалів ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. (26 лютого 2015 р.; м. Київ)/ Відпов. за вип. Б.В. Мельничук. К.: ННЦ «ІАЕ», 2015. 632 с.

2. Кулик В.А. Бухгалтерський баланс: минуле, сучасне, майбутнє: монографія. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. 186 с.

3. Пилипенко Л.М. Розвиток концепцій побудови системи публічної звітності корпорацій в умовах постіндустріальної економіки: монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 336 с.

УДК 658.27

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ:

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

Дідик А.О., студентка 2 курсу СТ 9 групи
спеціальності «Облік та оподаткування»
Олійник С.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Методологічні засади формування інформації про основні засоби в бухгалтерському обліку і розкриття її у фінансовій звітності встановлено П(С)БО 7 «Основні засоби». Відповідно до цього положення основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в

оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року або операційного циклу (якщо він довший за рік) [1].

Основні засоби, як частина та складова необоротних активів, відрізняються від інших складових матеріальною формою, придатністю до експлуатації та відсутністю біологічних перетворень.

Від правильного та ефективного використання основних засобів, залежить виробництво всієї продукції на підприємстві та величина його прибутку. Інформація про основні засоби також впливає на характеристику фінансового стану та результати діяльності підприємства. Тому, бухгалтер повинен правильно вести облік основних засобів з моменту їх надходження і аж до моменту їх вибуття (списання з балансу).

Для ефективного ведення обліку основних засобів необхідно вміти правильно відображати їх в обліку, а саме організація операцій документування. Типові форми первинних документів регулює ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», який зазначає необхідність наявності обов'язкових реквізитів. При цьому не вказується ані про необхідність застосування типових форм первинних документів, ані про бланки суворої звітності.

Форми первинних документів з обліку та списання основних засобів та їх загальна характеристика застосування приведена у табл. 1.

Типові форми для обліку та списання основних засобів були затверджені наказом Міністерства фінансів України від 13 вересня 2016 р. «Про затвердження типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору та порядку їх складання» № 818 (Порядок № 818).

Згідно п. 6 Порядку № 818 типові форми з обліку та списання основних засобів можуть застосовуватися юридичними особами, незалежно від їх

організаційно-правових форм і форм власності, а також представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності.

Таблиця 1

Форми документального оформлення основних засобів

Номер форми	Назва типової форми	Коротка характеристика
№ ОЗ - 1	Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів	Оформлення господарських операцій із зарахування ОЗ, які придбані, створені (виготовлені) підприємством, а також безоплатно отримані
№ ОЗ - 2	Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів	Оформлення господарських операцій з приймання ОЗ після ремонту, реконструкції чи модернізації
№ ОЗ - 3	Акт списання основних засобів	Оформлення господарських операцій з вибуття ОЗ
№ ОЗ - 4	Акт на списання автотранспортних засобів	Оформлення господарських операцій з вибуття транспортних засобів
№ ОЗ - 5	Акт про установку, пуск та демонтаж будівельної машини	Оформлення господарських операцій пов'язаних з будівельною машиною
№ ОЗ - 6	Інвентарна картка обліку основних засобів	Регістр аналітичного обліку ОЗ
№ ОЗ - 7	Опис інвентарних карток по обліку основних засобів	Перелік інвентарних карток та характеристика до них
№ ОЗ - 8	Картка обліку руху основних засобів	Застосовується для обліку руху ОЗ
№ ОЗ - 9	Інвентарний список основних засобів	Перелік ОЗ на місцях їх зберігання

Отже, всі існуючі етапи експлуатації основних засобів, що оформлені відповідними документами, підлягають відображенню у бухгалтерському обліку, де проводиться їх узагальнення в синтетичних регістрах (для великих сільськогосподарських підприємств – у журналах-ордерах; для невеликих господарств – у регістрах за спрощеною формою обліку).

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби». Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. Дата оновлення: 01.03.2019. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16) «Основні засоби» від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014.

**СИСТЕМА ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ДІЯЛЬНІСТЮ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ**

Дмитрик М.В., студент 2 курсу СТ 9 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Калюга Є.В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Фінансово – економічна безпека підприємства є найважливішою умовою функціонування і розвитку сфери підприємництва в економіці. Пов'язано це з конкуренцією на зовнішньому та внутрішньому ринку.

Функція безпеки є невід'ємною з огляду на забезпечення життєздатності кожного суб'єкта господарювання, що об'єктивно обумовлює потребу в її включенні до планової роботи, тим більше з огляду на ускладнення умов українського економіко-правового середовища підприємницької діяльності.

Основою економічної безпеки підприємства є обліково-аналітичне забезпечення, від стану якого залежить ефективність і стабільність функціонування підприємства, створення передумов для подальшого розвитку шляхом своєчасного виявлення та запобігання зовнішнім і внутрішнім загрозам і небезпекам.

Техніко-економічні, фінансові та інші показники виробничо-фінансової діяльності, які використовуються в обліково-аналітичній практиці, так як і методи їх оцінки і використання в системі ефективного управління підприємством, мають суттєві недоліки. В даних умовах найбільш важливим елементом управління господарською діяльністю є бухгалтерський облік. Облікова та аналітична інформація повинна забезпечувати досягнення поставлених цілей і завдань, які використовуються на різних рівнях управління підприємством. Для цього необхідно сформулювати та реалізувати обліково-аналітичну систему.

В основі обліково-аналітичного забезпечення знаходиться інформація, тобто сукупність відомостей про внутрішнє і зовнішнє середовище підприємства, яку використовують для оцінки й аналізу економічних явищ та процесів управлінських рішень. Потрібно зауважити, що управління економічною безпекою підприємства є постійним процесом отримання інформації про рівень безпеки та ймовірність виникнення загроз і ризиків.

Враховуючі сучасні потреби розвитку підприємства необхідно розширювати межі інформаційного забезпечення. А це у свою чергу вимагає у системі обліково-аналітичного забезпечення виокремлення таких складових: фінансової, управлінської, соціальної, економічної та обліково-аналітичної систем. Виокремлення таких систем обумовлено потребами окремих груп користувачів. Відповідна цільова направленість обліково-аналітичних систем різна.

Під обліково-аналітичним забезпеченням розуміти систему, яка містить в собі такі складові як фінансово-аналітичну, обліково-аналітичну, соціально-аналітичну, екологічно-аналітичну, які пов'язані між собою та створюють необхідну інформаційну базу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень

Якісну систему інформаційного забезпечення процесу управління слід формувати на стадії створення підприємства. Система бухгалтерського обліку повинна відображати специфіку діяльності підприємства та бути адаптованою до його конкретних інформаційних потреб.

Сформована інформаційна база знаходить у подальшому своє використання у прогнозуванні, плануванні, обліку, контролі, аналізі, регулюванні. Тобто можна зробити висновок, що формування якісної інформаційної бази можливе лише за умов тісної взаємодії бухгалтерії зі структурними підрозділами підприємства.

Ефективна організація бухгалтерського обліку дозволить в багатьох випадках знизити загрози економічній безпеці підприємства. Особливості

організації бухгалтерського обліку на підприємстві в першу чергу знаходять своє відображення в обліковій політиці підприємства.

Облікова політика підприємства, а також накази та розпорядження, які видаються, складають нижній рівень регулювання бухгалтерського обліку.

Поняття облікової політики закріплено в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» та П(С)БО 1» Загальні вимоги до фінансової звітності». Згідно НП(С)БО 1 під обліковою політикою слід розуміти сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання і подання фінансової звітності.

Ефективність облікової політики, в свою чергу, залежить від того, наскільки чітко сформовані її елементи, які відображають систему ведення бухгалтерського обліку, оподаткування та управління на підприємстві. Елементи облікової політики розкрито у відповідних стандартах бухгалтерського обліку.

Формування облікової політики потребує обережного ставлення до вибору методів та принципів ведення обліку, адже від неї буде залежати якість облікової інформації необхідної для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Таким чином, інформаційним забезпеченням управління діяльністю підприємства повинна стати належним чином побудована обліково-аналітична система, яка являє собою сукупність облікової інформації та отриманих на її базі аналітичних даних, які сприяють прийняттю управлінських рішень на макро- і мікро- рівнях.

Основним принципом, що забезпечує ефективність функціонування обліково-аналітичної системи, є безперервність взаємодії її складових: обліку, аналізу та аудиту.

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Дорошенко М.О., здобувач 2 курсу 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Рагуліна І.І., к.е.н., доцент

*Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва,
м. Харків*

Питання гарантування економічної безпеки на рівні підприємств необхідно розглядати в рамках обліково-інформаційної системи, заснованої на системі бухгалтерського, управлінського та податкового обліку. Тому гармонізація бухгалтерської, управлінської та податкової інформаційних систем є запорукою забезпечення ефективної економічної безпеки підприємства.

На кожному конкретному підприємстві є особливий підхід до формування моделі економічної безпеки підприємства. Це пов'язано із наступними факторами: регіонального розташування підприємства; з особливостями фінансово-господарської діяльності; спрямованості бізнесу в цілому; стану навколишнього середовища в місці знаходження підприємства; особливостями об'єктів і безпеки та об'єктами погроз та ін.

Стає зрозумілим важливість принципового підходу до забезпечення безпеки, яка в свою чергу, служить методологічною основою конкретизації певних заходів захисту. Наприклад, в разі об'єкта безпеки – основні фонди, об'єктами погроз є будівлі, споруди, верстати, обладнання, машини, склади, цехи, лабораторії, транспорт тощо. Джерелами загроз в даній моделі виступають: злочинці, конкуренти, постачальники, співробітники, посередники.

На даний час ефективна робота підприємства знаходиться в залежності від наступних факторів: обсягу і стану ресурсів, які застосовуються у виробництві; кваліфікації персоналу; технологій, які використовуються; якість управління та ін. Інформація, яка використовується у підприємницькій діяльності, ділиться на комерційну, правову і соціально-оперативну.

В ході фінансово-господарської діяльності підприємства формуються ділові зв'язки, які створюють її внутрішню і зовнішню середу. Об'єднуючою ланкою між підприємством та суб'єктами ринку є бухгалтерська (фінансова) інформація та звітність.

Одним з основних критеріїв формування звітності є її достовірне і повне висвітлення інформації про фінансовий стан підприємства, зміни відбуваються в рамках підприємства і результатах його діяльності. Правила та вимоги до змісту та подання інформації в бухгалтерській (фінансовій) звітності закріплені на законодавчому рівні у вигляді законів, положень та інструкцій.

На нашу думку, для забезпечення економічної підприємства, пріоритетними завданнями бухгалтерського обліку повинні стати наступні завдання: формування на підприємстві порядку оприбуткування, зберігання та використання матеріальних ресурсів, розробка нормативів їх споживання або витрачання, контроль виконання встановлених норм і нормативів; обґрунтованість нарахування та виплати винагород працівникам за відпрацьований та невідпрацьований час, своєчасність розрахунків із працівниками, дотримання умов трудового законодавства; контроль повноти та своєчасності розрахунків з бюджетом; контроль виконання працівниками встановлених правил безпеки, страхування та інвентаризації матеріальних цінностей, грошових коштів і розрахунків; своєчасна оперативна робота з дебіторами і кредиторами; вибір оптимальної для господарюючого суб'єкта системи оподаткування; контроль повноти та своєчасності обчислення і сплати податкових платежів до бюджетів усіх рівнів; регулярна звірка розрахунків з бюджетом та ін.

Забезпечення виконання вищеназваних завдань є стратегічним умовою забезпечення економічної безпеки підприємства.

Створення якісної інформації можливо тільки в умовах безпосереднього зв'язку бухгалтерії та структурних підрозділів підприємства. Тому, кожному економічному суб'єкту необхідно формувати спеціальний

документ, яким будуть регулюватися питання інформаційної взаємодії між структурними підрозділами та бухгалтерією. Таким документом є графік документообороту.

Однією з найважливіших функцій обліково-аналітичної системи, що сприяє забезпеченню економічної безпеки, є запобігання негативних результатів господарської діяльності. Тому в системі обліку і звітності відбувається формування інформації для регулярного проведення оцінки фінансового і майнового стану підприємства та результатів його діяльності.

Вважаємо, що найкращим засобом є проведення аналізу та діагностики господарсько-фінансової діяльності підприємства, в основі яких лежить всебічне вивчення основних показників його діяльності, що надають безпосередній вплив на економічну стійкість господарюючого суб'єкта: якості та конкурентоспроможності продукції, що випускається (робіт, послуг), рівня забезпеченості матеріально-технічними, трудовими та фінансовими ресурсами, рівня фінансової стійкості; виявлення шляхів можливого підвищення економічної ефективності використання ресурсів підприємства.

Отже можна зробити висновок, що злагоджена система бухгалтерського обліку та економічного контролю, спрямованих на специфічні функціональні структурні елементи системи економічної безпеки певного господарюючого суб'єкта, дає можливість своєчасно виявляти і визначати різні зовнішні та внутрішні загрози, приймати оперативні управлінські рішення з метою поліпшення показників функціонування підприємства і недопущення того моменту, коли загрози, що виникають перейдуть в кризову ситуацію й негативно вплинуть на економічну безпеку підприємства.

УДК 657:658.27

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОБЛІКУ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Дроб'язко В.В., студентка 3 курсу 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Сколотій Л.О., к.е.н., професор

*Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва,
м. Харків*

Процес інтеграції України у світовий економіко-правовий простір спонукає до необхідності зближення вітчизняної та закордонної практики організації та ведення бухгалтерського обліку. Зважаючи на це важливим є вдосконалення національної системи бухгалтерського обліку беручи до уваги закордонний досвід.

Ефективне використання основних засобів, а також правильна організація їх обліку є важливими факторами успішності результатів діяльності підприємств.

МСБО 16 «Основні засоби» є міжнародним стандартом обліку основних засобів [1]. В даному стандарті основні засоби визначені як матеріальні об'єкти, що їх:

- а) утримують для використання у виробництві чи постачанні товарів або наданні послуг для надання в оренду чи для адміністративних цілей;
- б) використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду.

Одним з найважливіших моментів в обліку основних засобів є амортизація, як основне джерело їх відновлення. П(С)БО 7 «Основні засоби» та МСБО 16 «Основні засоби» надають нам ідентичні визначення економічної сутності поняття амортизації. Амортизація – це систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання.

Особливу увагу потрібно приділити питанню вибору оптимального методу амортизації, який повинен відповідати строку експлуатації об'єкта, швидкості морального та фізичного зносу, інтенсивності використання.

В міжнародних стандартах зазначені прямолінійний метод, метод зменшення залишку та метод суми одиниць продукції, однак вони не містять вичерпної інформації стосовно методів, а лише зазначають, що обраний метод має відображати схему отримання економічної вигоди. МСБО 16 «Основні засоби» має деякі вимоги до амортизації основних засобів [1]:

а) вартість, яка амортизується, має списуватись систематично протягом строку корисної експлуатації;

б) метод амортизації, що використовує підприємство, повинен відображати процес використання ним економічних вигод даним об'єктом;

в) амортизаційні відрахування за кожний період визнаються витратами, крім тих випадків, коли вони включаються до балансової вартості інших об'єктів основних засобів.

Окрім того, у П(С)БО 7 зазначено, що вартість землі (земельних ділянок) не амортизується, а у МСБО 16 є положення про те, що у деяких випадках сама земля може мати обмежений термін корисної експлуатації, тоді її амортизують методом, який відображає вигоди, які повинні бути отримані від неї [2].

У практиці господарювання різних країн використовуються такі методи амортизації:

- метод рівномірної амортизації – відбувається здебільшого за допомогою методу прямолінійного списання, за яким вартість об'єкта основних засобів списується рівними частинами протягом всього періоду його експлуатації;

- методи дегресивної (прискореної) амортизації – у перші роки експлуатації основних засобів списується більша (основна) частина їхньої вартості шляхом щорічного зменшення суми амортизаційних відрахувань;

- методи прогресивної амортизації – передбачається поступове збільшення суми амортизаційних відрахувань. Дані методи переважно застосовуються лише в окремих галузях, таких як комунальне господарство та підприємства, які проводять операції з нерухомістю. Їх особливістю є те, що вони передбачають дисконтування майбутніх грошових надходжень від інвестицій в основні засоби із застосуванням складних відсотків.

- метод одиниць продукції – нарахування амортизації, для окремих видів основних засобів, здійснюється на основі сумарного виробітку об'єкта за весь період його експлуатації [3].

Таким чином, система нарахування амортизації не є цілком бездоганною. Сучасною проблемою наразі є дослідження та введення загальної методології обліку амортизації на підприємствах. Проблематичний характер визначення амортизаційної суми полягає в тому, що неможливо точно розрахувати величину періодичної втрати активом частини, що є складовою її вартості відповідно до їх віку та ступеня виснаження. Тому неможливо пояснити повну об'єктивність регулярного перерахування частини витрат на придбання основних засобів на кінцевий продукт, а отже, погашення цих витрат у виручці від реалізації продукції. Варто спрямувати свої орієнтири на міжнародні стандарти з метою уніфікації системи обліку в частині нарахування амортизації.

Список використаних джерел

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби». Міжнародний документ від 01.01.2012. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_014
2. Короленко В.О. Особливості обліку основних засобів за національними та міжнародними стандартами. Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса. 2018. Т. 2. № 10. С. 183-187.
3. Бланк И.А. Управление формированием капитала: учебное пособие. Киев : Ника Центр, 2005. 512 с.

УДК: 657.1

ОБЛІК ЗАПАСІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ ТА НАЦІОНАЛЬНИМИ СТАНДАРТАМИ

Желізнякова С.В., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Калюга Є.В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

В умовах розширення зовнішньоторговельних зв'язків та збільшення обсягів прямого іноземного інвестування, розвиток ринкових відносин, впровадження різноманітних форм власності, реформування економічних відносин в Україні, висувають дедалі нові й нові вимоги до бухгалтерського обліку, як до основного засобу контролю за веденням господарської діяльності підприємства. Тому вдосконалення бухгалтерського обліку пов'язане з вирішенням актуальних завдань в економіці України: збільшення обсягу виробництва продукції (робіт, послуг), зниження собівартості продукції.

Основною передумовою реалізації господарської діяльності більшості будь-якого підприємства є достатній обсяг та раціональне використання виробничих запасів. Запаси, серед об'єктів обліку на підприємстві, займають значне місце, оскільки швидкість обороту вкладеного капіталу та прибуток підприємства залежить саме від їх ефективного використання. Вирішення питання збільшення виробничого потенціалу та ефективного розвитку господарюючих суб'єктів потребує створення такої системи управління виробництвом, в основу якої має бути покладено формування інформації зокрема, про його виробничі запаси.

Для забезпечення безперебійної роботи виробництва на складах підприємства завжди мають бути запаси у межах норм, передбачених потребою підприємства. Для деяких підприємства виробничі запаси є запорукою стабільності та рентабельності роботи, для інших лише

невеликою частиною всіх активів. Але в будь-якому разі, правильне документальне оформлення і відображення операцій із запасами у звітності – основа успішної роботи підприємства в цілому.

Методологічні засади формування інформації про запаси та її розкриття в Україні визначаються національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку далі – П(С)БО 9 „Запаси” [2], і міжнародним стандартом бухгалтерського обліку далі – МСБО 2 «Запаси» в країнах ЄС [3].

З підписанням угоди про вступ України до ЄС, до бухгалтерського обліку висуваються вимоги стандартизації національної системи бухгалтерського обліку та формування звітності, дані якої є інформаційною основою для прийняття якісних управлінських рішень. В національних стандартах бухгалтерського обліку здебільшого дотримано вимоги міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності з урахуванням економічних, правових і податкових вітчизняних особливостей, але існують певні невідповідності національних стандартів міжнародним, зокрема, в частині обліку запасів. Розбіжності в обліку запасів за міжнародними і вітчизняними стандартами також полягають у тому, що при придбанні запасів Міжнародні стандарти фінансової звітності для малих і середніх підприємств передбачають: у разі сильної девальвації курсові різниці, за винятком відсотків за кредит, відбувається їх включення до складу витрат для цілей обчислення їх собівартості. У П(С) БО 9 питання курсових різниць не розкривається зовсім, а Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів зазначають, що до первісної вартості запасів не включаються курсові різниці.

Згідно з міжнародними стандартами, до запасів підприємства в цілому належать: товари, що утримуються для продажу, готова продукція, основні та допоміжні матеріали. Розглянемо деякі відмінності між цими стандартами. Перша значна відмінність, яку можливо виділити, те що міжнародні

стандарти не виділяють в окрему групу малоцінні та швидкозношувані предмети.

Якщо розглядати питання оцінки запасів, то вона однакова в обох нормативних документах і оцінюється – під час надходження запасів та під час списання їх на дату складання балансу. Проте, в частині первісної оцінки запасів, за МСБО 2 «Запаси» та П(С)БО 9 «Запаси», поняття «первісної вартості» в міжнародному стандарті відсутнє, проте розглядається поняття «витрати на придбання запасів», «витрати на переробку», «інші витрати». В обох стандартах наведено перелік витрат, які не включаються до вартості запасів, а визнаються як витрати підприємства.

Основним питанням обліку запасів є порядок визначення собівартості, що має визнаватися як актив і переноситися на майбутні періоди до моменту визнання відповідних доходів. Міжнародний стандарт містить чіткі роз'яснення з визначення собівартості і подальшого визнання витрат, включаючи будь-яке часткове списання до чистої вартості реалізації, а також з використанням формул собівартості, які застосовуються до визначення собівартості запасів.

Згідно з МСБО 2 «Запаси» [3], у фінансовій звітності підприємства слід розкривати інформацію про: 1) облікову політику, прийняту для оцінки запасів, включаючи використані формули собівартості; 2) загальну балансову вартість запасів та балансову вартість згідно з класифікаціями, прийнятими для суб'єкта господарювання; 3) балансову вартість запасів, відображених за чистою вартістю реалізації мінус витрати на продаж; 4) суму запасів, визнаних як витрати протягом періоду; 5) суму будь-якого часткового списання запасів, визнану як витрати протягом періоду; 6) суму будь-якого сторнування будь-якого часткового списання, визнану як зменшення суми запасів; 7) обставини або події, що спричинили сторнування часткового списання запасів; 8) балансову вартість запасів, переданих під заставу для гарантії зобов'язань.

Згідно з П(С)БО 9 «Запаси» [2], у фінансовій звітності слід розкривати

інформацію про: 1) методи оцінки запасів; 2) балансову вартість запасів у розрізі окремих класифікаційних груп; 3) балансову вартість запасів, які відображені за чистою вартістю реалізації; 4) балансову вартість запасів, переданих у переробку, на комісію, в заставу.

Отже, порівнявши стандарти, можна прийти до висновку, що П(С)БО 9 „Запаси” та МСБО 2 „Запаси” мають як спільні, так і відмінні риси. Зокрема, визначення поняття „запасів”, умови їх визнання і оцінки, чиста реалізаційна вартість, та рекомендації, щодо застосування методів під час їх вибуття, в обох стандартах є практично ідентичними. Основними відмінностями між цими стандартами є склад запасів, їх класифікація, склад витрат, що входять до собівартості продукції, порядок розкриття у фінансовій звітності та оцінка під час надходження.

Список використаних джерел

1. Наказ Мінфіну від 28.03.2016 р. №394 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0558-16>.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» від 20.10.1999 №246. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси», затверджений Комітетом з міжнародних бухгалтерських стандартів від 01.01.2005. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_021.

УДК 657:1

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Заєць М. М., студентка 4 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Марчук У.О., к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима
Гетьмана», м. Київ*

Облік витрат відіграє ключову роль в інформаційному забезпеченні управління підприємством. Розмір витрат впливає на собівартість продукції,

на розмір загального доходу підприємства і, відповідно, на суму податку, що підлягає сплаті до бюджету, на рентабельність і самоокупність підприємства та на зміцнення його конкурентоспроможності. Оскільки інформація про витрати суб'єкта господарювання є багатогранною та охоплює всі сфери його діяльності, чітко визначена облікова політика щодо них сприяє досягненню високих фінансових результатів і забезпечуватиме формування повної, об'єктивної та достовірної облікової інформації [2. с.195].

Завдання облікової політики витрат підприємства полягає у забезпеченні максимізації інформаційної цінності бухгалтерської служби щодо отримання, опрацювання та надання зацікавленим користувачам даних про обсяги, динаміку, вплив на кінцеві фінансові результати та майновий стан підприємства витрат шляхом формування ефективної методики їх обліку на основі загальноприйнятих правил й принципів та з урахуванням потреб і вимог управлінського персоналу.

Одним із проблемних моментів формування облікової політики є відсутність єдиної структури Наказу про облікову політику. Типова форма цього наказу дала б змогу уніфікувати підходи різних підприємств до застосування подібних облікових процедур щодо витрат підприємства та спростити роботу з розроблення облікової політики. Серед типових помилок складання Наказу про облікову політику можна виокремити наступні:

- відсутність обов'язкових реквізитів;
- слабка систематизація та непослідовність викладеного змісту;
- наявність зайвої інформації, що повторює зміст нормативних документів або не стосується облікової політики;
- неповне розкриття вибраних підприємством елементів облікової політики;
- недоцільність застосування окремих елементів облікової політики з урахуванням специфіки та особливостей діяльності підприємства [3].

Багато в чому ці недоліки пов'язані з формальним ставленням до формування облікової політики на практиці та нерозумінням її впливу на

прийняття рішень, зі складністю вибору найоптимальнішого варіанта обліку чи оцінки конкретного об'єкта. Проте більшість проблем усе ж лежать у площині її нормативно-правового регулювання і пов'язані із недосконалістю чинного законодавства, неузгодженістю вимог окремих нормативно-правових актів між собою та їх систематичними змінами.

Недостатня кваліфікація фахівців з розроблення облікової політики витрат є ще однією з вагомих проблем її формування. Труднощі розроблення полягають у тому, що фахівці з обліку повинні не лише розуміти теорію, на якій ґрунтуються бухгалтерські принципи обліку витрат, а й знати, як цих принципів дотримуватися на практиці та який ступінь свободи допускається під час їх здійснення [1, с. 161].

Загалом відображення в обліковій політиці окремих об'єктів бухгалтерського обліку, зокрема витрат, у більшості суб'єктів господарювання також є далеким від досконалості. Підприємства переважно вказують лише перелік складників витрат, які вже й так наведені в П(С)БО 16 «Витрати», не враховуючи особливостей того виду діяльності, який вони безпосередньо здійснюють [1, с. 160]. Для вирішення цього питання, перед складанням облікової політики необхідно ретельно дослідити організаційно-технічні особливості діяльності та проаналізувати їх вплив на формування витрат.

Отже, облікова політика в частині витрат має величезне значення для ефективної організації бухгалтерського обліку, оскільки доцільність, обґрунтованість та деталізація процесу обліку витрат необхідні для ухвалення управлінських рішень, встановлення фінансових результатів діяльності підприємства та низки майнових показників, виконання чітких завдань структурними підрозділами, розрахунку планової та фактичної ефективності організаційно-технічних заходів щодо розвитку й удосконалення виробництва тощо. Для вирішення порушених питань у нагоді можуть стати новітні дослідження у сфері розроблення збалансованої облікової політики, виконані, зокрема, в роботі [1, с. 162]. Підприємствам

слід розробити облікову політику, орієнтовану на максимальне зближення з принциповими положеннями міжнародних стандартів та фінансової звітності. Розроблення та затвердження облікової політики є вагомим етапом під час створення будь-якого підприємства та важливим елементом бухгалтерського обліку впродовж усього періоду існування цього підприємства, оскільки нові вимоги керівництва та зміни в законодавстві вимагають її постійного коригування та вдосконалення.

Список використаних джерел

1. Височан О.С., Грицеляк О.І. Формування облікової політики щодо витрат на підприємствах газопостачання та газифікації. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2018. № 1 (63). С. 159-165.
2. Гуріна Н.В. Формування облікової політики підприємства щодо витрат і доходів. *БізнесІнформ*. 2015. № 8. С. 194-199.
3. Ночовна Ю.О. Сучасний стан та проблеми формування облікової політики підприємства. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2013. № 776. С. 141-146. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/26313/1/23-141-146.pdf>.

УДК 657

ВИПЛАТА ЗАРПЛАТИ ОДИН РАЗ НА МІСЯЦЬ

Івасишин В.В., студентка 3 курсу групи Ек-31М спеціальності «Економіка підприємства»
Процик О.А., викладач спеціальних економічних дисциплін

ВП НУБІП України «Бережанський агротехнічний коледж»

Організації і фірми виплачують заробітну плату в грошовій формі, це обумовлено наявністю товарно-грошових відносин і ринку. В цивілізованій економіці виплата зарплати не може проходити в натуральній формі.

Грошова заробітна плата - найгнучкіший засіб обліку затрат і результатів праці.

Регулювання заробітної плати здійснюється фірмою і державою. Перш за все встановлюється міра праці. Вона відбиває кількість праці (величина затраченої мускульної і нервової енергії), інтенсивність праці і якість праці (ступінь складності і значення роботи). В результаті з'являються норми виробітку, норми часу, норми обслуговування на тих чи інших роботах. Підприємства і держава проводять нормування праці. Виконана норма — це перш за все кількість праці певної якості, яку віддав робітник фірмі чи державі протягом певного часу. За це він отримує грошову винагороду в формі заробітної плати.

У разі виплати заробітної плати один раз на місяць (не проведення авансових виплат) юридичні та фізичні особи - підприємці, які використовують найману працю, несуть відповідальність у вигляді штрафу в 1 мінімальну зарплату (3 723 грн).

Порушення строків виплати зарплати не більше як за один місяць юридичні та фізичні особи - підприємці, які використовують найману працю, несуть відповідальність у вигляді штрафу в 1 мінімальну зарплату – 3 723 грн), незважаючи на періодичність (1 - 2 чи більше разів на рік) вчинення такого порушення.

Встановлення порушення строків виплати зарплати понад один місяць юридичні та фізичні особи - підприємці, які використовують найману працю, несуть відповідальність у вигляді штрафу у трикратному розмірі мінімальної зарплати – 11 169 грн).

Статею 115 КЗпП визначено, що заробітна плата виплачується працівникам регулярно в робочі дні у строки, встановлені колективним договором або нормативним актом роботодавця, погодженим з виборним органом первинної профспілкової організації чи іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом органом (а в разі відсутності таких органів - представниками, обраними і уповноваженими трудовим колективом), але не рідше двох разів на місяць через проміжок часу, що не

перевищує шістнадцяти календарних днів, та не пізніше семи днів після закінчення періоду, за який здійснюється виплата.

Вимога про виплату зарплати не рідше двох разів за місяць у ст. 265 КЗпП кваліфікується як порушення інших вимог законодавства про працю.

З 02.02.2020 р. набрали чинності зміни до ст. 265 КЗпП . Зокрема, за попередніми правилами за всі помилки, які було скоєно роботодавцем та щодо яких немає окремого виду штрафу, слід було сплатити штраф у розмірі мінімальної зарплати (у 2020 році - 4723 грн). При цьому штраф застосовувався за всі знайдені інші порушення разом, в тому числі і у випадку, якщо підприємство практикує виплату заробітної плати один раз на місяць.

Розмір штрафу не змінився, але тепер його застосовуватимуть окремо за кожне виявлене інше порушення. Нове формулювання цієї норми у абз. 9 ч. 2 ст. 265 КЗпП звучить так: «порушення інших вимог законодавства про працю, крім передбачених абзацами другим - восьмим цієї частини, - у розмірі мінімальної заробітної плати за кожне таке порушення». На жаль, законодавці не визначили, як саме буде розраховуватись кількість порушень. Наприклад, підприємство три місяці поспіль виплачує десяти працівникам заробітну плату один раз на місяць. Десять порушень – за числом працівників, відносно яких скоєно порушення, тридцять порушень – за числом разів скоєння порушення, адже щодо кожного працівника тричі порушено строки виплати зарплати.

Повторне вчинення протягом року з дня виявлення іншого порушення призведе до зростання штрафу. Він застосовуватиметься у двократному розмірі мінімальної заробітної плати за кожне таке порушення (у 2020 році – 9446 грн).

У разі сплати 50% розміру штрафу за порушення вимог законодавства про працю, передбаченого ст. 265 КЗпП, протягом 10 банківських днів з дня вручення постанови про його накладання, така постанова вважається виконаною.

Але є й позитивні зміни до ст. 265 КЗпП: у разі виконання припису Держпраці, та усунення виявлених порушень, передбачених абз. 4 - 6, 9 ч. 2 ст. 265 КЗпП, у визначені приписом строки заходи щодо притягнення до відповідальності не застосовуються. Це означає, що якщо при перевірці будуть виявлені інші порушення законодавства про працю (зокрема, виплата зарплати один раз на місяць), інспектор Держпраці оформить припис і встановить строки, у які слід усунути порушення. За умови дотримання цього припису і строків штрафи не застосовуються.

Отже, для уникнення негативних наслідків потрібно дотримуватись вимог трудового законодавства та виплачувати зарплату у строки, передбачені ст. 115 КЗпП.

Список використаних джерел

1. Відповідальність за виплату заробітної плати один раз на місяць та за порушення строків виплати зарплати. URL: <https://zakon.help/article/vidpovidalnist-za-viplatu-zarobitnoi-plati-odin-raz>.

УДК 336.64:657.432

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАННОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ВАЖКОГО МАШИНОБУДУВАННЯ

Калекіна Ю.В., студентка 2 курсу, 2 групи
спеціальності «Облік і аудит»

Ілляшенко О.В., д.е.н., професор

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова, м. Харків*

Діяльність будь-якого підприємства пов'язана з наявністю дебіторської заборгованості. Відмінною особливістю машинобудівних підприємств від підприємств інших галузей промисловості є тривалий цикл виготовлення продукції і як наслідок тривалий період повернення інвестицій, що суттєво впливає на фінансовий стан. Актуальність теми полягає у впровадженні

ефективного управління дебіторською заборгованістю на підприємстві для підтримки його платоспроможності.

Принципам управління та обліку дебіторської заборгованості присвячено ряд праць зарубіжних та вітчизняних авторів. Наприклад, у роботі Єфименко І.С. [1] запропоновані основні напрямки процесу управління дебіторською заборгованістю, критерії оцінки контрагентів, розглянуті стандартні методи планування дебіторської заборгованості. Метою праці Грицай О.І. [2] є розробка рекомендацій щодо вдосконалення системи управління дебіторською заборгованістю шляхом підвищення ефективності обліку, аналізу та контролю розрахунків з дебіторами. Дослідженню нагальних проблем обліку дебіторської заборгованості присвячена робота Бурлакова О.О. [3], в якій запропоновані шляхи удосконалення обліку дебіторської заборгованості.

Огляд наукових праць дозволив звернути увагу на те, що питання, які пов'язані з управлінням дебіторською заборгованістю, залишаються не вичерпними та потребують ретельного вивчення. Управлінський облік дебіторської заборгованості на підприємстві важкого машинобудування ПрАТ «СКМЗ» має на меті обґрунтування та впровадження пропозицій щодо вдосконалення процесу обліку та контролю заборгованості.

Загальна тенденція показує, що підприємство використовує товарне кредитування як одну із складових своєї маркетингової стратегії, тим самим розуміючи, що дебіторська заборгованість буде збільшуватися, проте результатом буде збільшення рівня збуту.

Невиконання своїх зобов'язань дебіторами за отриману продукцію, призводить до дефіциту фінансових вкладень, підвищує потребу підприємства в оборотних активах для фінансування поточної діяльності, знижує фінансовий стан і як наслідок відсутність власних коштів у підприємства веде до зростання кредиторської заборгованості.

Дебіторська заборгованість на ПрАТ «СКМЗ» обліковується в балансі за чистою реалізаційною вартістю, яка розраховується як дебіторська

заборгованість за первісною вартістю за вирахуванням резерву сумнівних боргів. Резерв сумнівних боргів підприємством розраховується один раз на рік на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів. У разі, якщо суми нарахованого резерву недостатньо для списання безнадійної дебіторської заборгованості, різниця списується на витрати звітного періоду.

Списання дебіторської заборгованості проводиться на підставі наступних документів: рішення суду, даних інвентаризації та наказу керівника підприємства про списання заборгованості, інших документів (наприклад, відмова в позові у зв'язку з неплатоспроможністю боржника).

За термінами непогашення дебіторська заборгованість розподіляється на: до 12 місяців, від 12 до 18 місяців, від 18 до 36 місяців.

Стан існуючого аналізу дебіторської заборгованості на підприємстві потребує удосконалення, оскільки він не охоплює заходів щодо запобігання заборгованості, перевірки покупців, з якими підприємство планує співпрацювати, відсутня автоматизована система контролю по кожному несплаченому рахунку, не існує спеціального структурного підрозділу, за яким закріплена реалізація управління дебіторською заборгованістю.

Мета управлінського обліку дебіторської заборгованості полягає у тому, щоб період погашення заборгованості був контрольованим, тобто необхідно підготувати комплексну стратегію контролю як обов'язкову складову роботи підприємства. Така стратегія складається з наступних складових:

- створення спеціального підрозділу, за яким закріплена реалізація управління дебіторською заборгованістю;
- планування та аналіз дебіторської заборгованості підприємства;
- націнка на продукцію у разі використання товарного кредиту;
- санкції за прострочене погашення зобов'язань;
- поділ покупців на групи платоспроможності і вибір тих, з якими підприємство буде співпрацювати без оплати за товар в момент поставки;
- алгоритм дій в разі підвищення ризику неповернення заборгованості;

- автоматизація процесу управління дебіторською заборгованістю.

Отже, аналіз теоретичних аспектів управління заборгованістю дозволив сформулювати головну мету управлінського обліку дебіторською заборгованістю, сутність якої розкрито в складових запропонованої стратегії. На даний час наявність дебіторської заборгованості унеможливорює фінансування поточної діяльності підприємства, що призводить до зниження темпів зросту виробництва. Впровадження управлінського обліку в роботу підприємства має на меті зменшення дебіторської заборгованості та поліпшення фінансового стану підприємства.

Список використаних джерел

1. Єфименко І.С. Управління дебіторською заборгованістю. Вісник ОрелГІЕТ. 2018. №3 (45). С. 204-209.
2. Грицай О.І., Станасюк Н.С. Управління дебіторською заборгованістю підприємства в контексті її обліково-аналітичного забезпечення. Економіка і суспільство. 2018. №15. С. 825-832.
3. Бурлаков О.О. Проблемні питання та шляхи удосконалення обліку дебіторської заборгованості на підприємствах. Young Scientist. 2017. № 9 (49). С. 499-502.

УДК 657.2/.6:658

ВПЛИВ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Калюжна О.С., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Данілочкіна О.В., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Ефективна та раціональна організація бухгалтерського обліку на підприємстві починається з розробки його облікової політики, яка передбачає вибір комплексу методичних прийомів, способів та процедур організації і ведення бухгалтерського обліку підприємством з числа загальноприйнятих в державі. Облікова політика – одне з важливих питань організації

бухгалтерського обліку, правильне оформлення якого сприяє достовірному визначенню фінансового результату і вимагає правильного оформлення, повного розкриття у фінансовій звітності. Розробляючи методи і принципи облікової політики, підприємства повинні враховувати її вплив на суми визнаних витрат або доходів, фінансові результати. Як правило, облікова політика, сформована підприємством, уточнює моменти визнання витрат та сприяє поданням достовірної фінансової інформації.

Питання щодо сутності облікової політики та її ролі у формуванні фінансових результатів діяльності підприємства досліджували Т. Барановська, Ф. Бутинець, Л. Васільєва, В. Дерій, окрему увагу процесу формування облікової політики на підприємстві приділяли В. Кузьома, В. Швець, М. Пушкар, С. Свірко тощо. Проте, через постійні зміни зовнішніх чинників, виникає необхідність удосконалення облікової політики підприємства з урахуванням вимог сучасного господарювання.

Згідно ст.1 Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі Закон), облікова політика - це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності. У ч.5 ст.8 Закону, підприємство самостійно визначає облікову політику підприємства за погодженням з власником (власниками) або керівником відповідно до установчих документів. Облікова політика підприємства як сукупність правил реалізації методу бухгалтерського обліку повинна забезпечувати максимальний ефект від ведення обліку, тобто завдяки їй має досягатися своєчасне формування фінансової й управлінської інформації, її вірогідність, об'єктивність, доступність і корисність для управлінських рішень і широкого кола користувачів. Вибір конкретних методів щодо елементів облікової політики обумовлює те, що рівень фінансових результатів можна змінити через методи оцінки. У кінцевому підсумку це призводить до того, що на розмірі прибутку позначається суб'єктивний характер, оскільки він залежить від вибору процедур і методів обліку.

У результаті дослідження впливу облікової політики на три основні групи показників, що залежать від її вибору (фінансові коефіцієнти, податкова база й доходи власників), виявлено наявність зворотних залежностей. Наприклад, використання методу ФІФО для оцінки матеріально-виробничих запасів при їх вибутті збільшує податок на прибуток, підвищує фінансовий результат та рентабельність у звітному періоді, але знижує їх майбутній розмір, підвищує характеристики фінансової незалежності, але знижує показники оборотності.

Відмова від проведення оцінки основних засобів в звітному році, чи їх дооцінки, з однієї сторони, дозволяє отримати економію у сплаті податків (за податком на прибуток), але з іншої, – знижує показники фінансової незалежності, що може негативно відобразитися на взаємовідносинах з власниками капіталу та партнерами, і, як наслідок, мати негативний фінансовий результат. Зазначене в рівній мірі стосується й інших елементів облікової політики.

Ситуація ускладнюється неможливістю точної кількісної оцінки реакції користувачів звітності на зміни фінансових характеристик економічного суб'єкту, їх співставлення з податковою економією та іншими фінансовими й не фінансовими факторами. Основна причина прихована в неможливості точно сформулювати облікову політику на наступний фінансовий рік. Такі об'єкти бухгалтерського обліку як, наприклад, нематеріальні активи, витрати майбутніх періодів, досить індивідуальні, у зв'язку з чим неможливо навіть приблизно визначити облікову політику щодо них, адже це об'єкти які ще не з'явилися у господарському житті підприємства на час розробки облікової політики підприємства. Крім того, можливе виникнення нетипових ситуацій, що вимагають вирішення, спираються в основному на професійне судження, чого також не можна передбачити в наказі. Індивідуальна для кожного підприємства облікова політика дозволяє з максимальною ефективністю використовувати матеріальні й фінансові можливості, здійснюючи маневрування засобами з врахуванням змін ринкової кон'юнктури відповідно

до стратегії і тактики конкретного підприємства. Облікова політика – як можливість вибору найбільш оптимальних для даного конкретного підприємства варіантів обліку багато в чому і визначає такі невід’ємні умови діяльності господарюючого суб’єкта в ринкових умовах як свобода вибору.

Використовуючи облікову політику власники та адміністрація забезпечують максимальну ефективність господарської діяльності підприємства. Формування та реалізація облікової політики є тим інструментом, який дозволяє власникам побудувати бухгалтерський облік таким чином, щоб максимально задовольнити їх потреби в інформації для управління своєю власністю. Тому до формування облікової політики підприємства необхідно підходити з усвідомленням відповідальності.

Вплив облікової політики на величину фінансових результатів є визначальним. Зміст і спрямованість облікової політики підприємства повинні бути такими, щоб можна було отримати оптимальні фінансові результати, підтримувати ліквідність, внаслідок чого підприємство буде привабливим для інвесторів та конкурентоспроможним

УДК 657.371

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Карасюк В.С., студентка 2 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Одними із найважливіших теоретичних та практичних процесів, що відбуваються в сучасному бухгалтерському обліку є дії, котрі проводяться для забезпечення достовірності показників обліку і фінансової звітності.

Кожне підприємство знає, що усі господарські операції вважаються здійсненими, якщо вони оформлені документально. Тому, якщо

підприємство бажає бачити достовірну інформацію щодо руху коштів, засобів основного виробництва, дебіторської та кредиторської заборгованостей, джерел формування майна, то такі дані не повинні прийматися, якщо на будь-яке надходження чи прибуття немає відповідних документів. Для постійної перевірки достовірності даних існує один з основних методів бухгалтерського обліку – інвентаризація.

Інвентаризація – це спосіб виявлення фактичної наявності і стану господарських засобів, коштів підприємства та його зобов'язань на певну дату. Для проведення інвентаризації та відображенні її результатів в обліку і фінансовій звітності підприємства керуються Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879 [1].

Для процесу проведення інвентаризації складається спеціальна комісія на основі наказу керівника підприємства. Вони можуть складатися з керівників структурних підрозділів, головного бухгалтера, одного із замісників керівника. Ні в якому разі не дозволяється призначати головою комісії матеріально-відповідальну особу, яку перевіряють.

Висновки щодо нестачі або надлишку певних активів і зобов'язань відображають у протоколі інвентаризаційної комісії, що передається для керівника підприємства на розгляд та підтвердження.

Отже, порядок проведення інвентаризації здійснюється у певні етапи (табл. 1).

Основними причинами, за яких проводять інвентаризацію, є:

- планові перевірки для забезпечення збереження майна, стану грошових коштів та розрахункових операцій;
- недотримання умов збереження та експлуатації запасів та основних засобів;
- факти порушень матеріально-відповідальними особами.

Етапи проведення інвентаризації

Етапи	
Створення інвентаризаційної комісії	створення наказу по підприємству з призначенням комісії; визначення обов'язків і функцій членів інвентаризаційних комісій
Підготовчий	перевірка справності усіх ваговимірювальних приладів; завершення опрацювання всіх документів про рух активів і формування їх на момент інвентаризації; оформлення реєстрів прибуткових і видаткових документів та звітів про рух активів; виведення залишків на дату інвентаризації; групування, сортування та розкладання товарно-матеріальних цінностей за назвами, сортами, розмірами в порядку, зручному для підрахунку; подання розписки матеріально-відповідальними особами про здачу всіх документів до бухгалтерії; складання інвентаризаційних описів
Перевірочний	здійснення підрахунків, вимірів, зважувань активів; складання актів обмірів та внесення показників до інвентаризаційних описів
Заключний	складання звіряльних відомостей; з'ясування причин виявлених нестач, втрат від псування активів, надлишків; складання протоколу інвентаризаційної комісії та внесення пропозицій щодо запобігання негативних дій

Всі основні питання щодо визначення об'єктів та періодичність проведення інвентаризації покладаються на керівника та обов'язково затверджуються в положенні про облікову політику підприємства. В положенні також можна зазначити основні обов'язкові умови проведення інвентаризації, якими є:

1. проведення інвентаризації перед складанням річної фінансової звітності;
2. у випадку реорганізації або зміни форм власності підприємства;
3. у разі зміни матеріально-відповідальної особи, зміни керівника колективу;
4. при виявленні факту крадіжки або зловживання та псування цінностей;
5. при техногенних аваріях, пожежах або стихійних лихах;
6. у випадку припинення існування підприємства.

Основними причинами недоліків правильного проведення інвентаризації вважаються недосконалість чинних законодавчо-нормативних актів, що регулюють проведення інвентаризації, їх невідповідність вимогам

реформованого бухгалтерського обліку, неналежне документальне забезпечення [2]. Ці та інші неточності, які спочатку здаються незначними, в подальшому призводять до викривлень, які можна усунути лише завдяки вчасно проведеній інвентаризації. Тому, щоб значно покращити інвентаризаційну роботу можна більш повно використовувати можливості і прийоми економічного аналізу: аналіз витрат на проведення інвентаризації, виконання плану за кожен період та комп'ютеризацію.

Таким чином, правильний і вчасний процес проведення інвентаризації дозволить ефективно контролювати наявність та стан активів і зобов'язань підприємства, допоможе отримати повну інформацію для керівника підприємства і вирішити проблеми в його діяльності. Інвентаризація є найважливішим засобом забезпечення збереження матеріальних цінностей і грошових коштів, а також відносно простим, але дієвим засобом контролю за роботою матеріально відповідальних осіб.

Список використаних джерел

1. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02 верес. 2014 р. № 879. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14> (дата звернення: 27.02.2020).

2. Музиченко А.О., Музиченко І.О. Особливості проведення інвентаризації в сільськогосподарських підприємствах. *Ефективна економіка*. № 11. 2013. С. 59 – 61.

УДК: 656, 657

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ВИКОРИСТАННЯ ПАЛИВНИХ КАРТОК НА АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Качанова Н.С., студентка 5-го курсу ОА-151 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Волощук Л.О., д.е.н., професор
Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса

Для автотранспортних підприємств (АТП) забезпечення стабільності господарської діяльності відбувається за допомогою налагодження мобільної

та стійкої логістичної системи надходження необхідних ресурсів. До таких ресурсів в транспортній галузі в першу чергу відносяться пально-мастильні матеріали (ПММ) та запасні частини. Придбання ПММ відбувається з використанням наступних способів: за готівкові кошти; безготівково (за допомогою платіжних карток); за відомостями; за талонами; за паливними картками. Залежно від величини автопарку підприємства, напрямку його діяльності, місцезнаходження та ін. ознак, найбільш оптимальний спосіб для кожного АТП буде різним. Паливні карти визнані одним з найбільш зручних способів придбання ПММ, та пропонуються більшістю розвинутих мереж автозаправних станцій (АЗС) на українському ринку (ОККО, АВІС, WOG, БРСМ нафта, АМІС, GRAND Petrol, АВІАС).

Аналіз інформації на офіційних сайтах АЗС дозволив виокремити основні переваги використання паливних карт:

- Оперативна звітність по кожній паливній картці (закріпленій за водієм або конкретним транспортним засобом) може бути використана для внутрішніх цілей управлінського, аналітичного обліку;
- Контроль рахунку за допомогою особистого кабінету для запобігання нестачі коштів (або літрів) на картці;
- Міжємітентний обмін між АЗС-партнерами (для уникнення прив'язки до конкретного місцезнаходження);
- Можливість індивідуального налаштування (встановлення загальних та добових лімітів як способу контролю використання ПММ);
- Відсутність необхідності видачі готівки для заправки водіям;
- Фіксування ціни на дату оплати;
- Встановлення ПІН-коду та маркування для кожної картки для гарантії безпечної експлуатації;
- Довготривалий термін використання [1-3].

До недоліків паливної картки відносять: прив'язку до єдиної мережі АЗС за умови відсутності міжємітентного обміну (якщо АЗС розташовані по всьому шляху автомобіля, цей недолік не є суттєвим); якщо картка обмежена

в терміні дії, необхідно розраховувати необхідну кількість пального, щоб уникнути його нестачу.

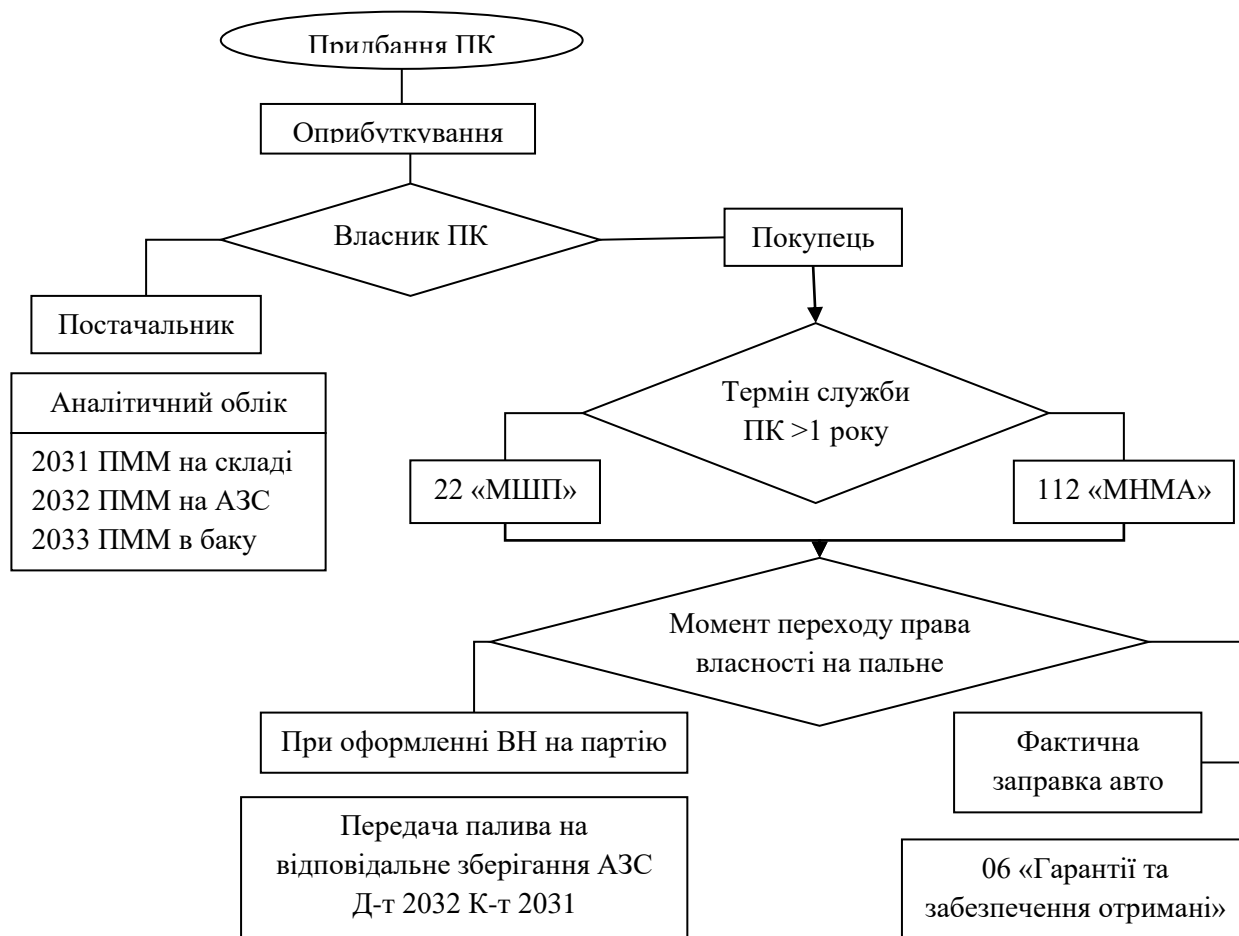

Рис. 1. Алгоритм обліку експлуатації системи паливних карток для АТП

Джерело: власна розробка авторів

Примітки: ПК – паливні картки; МШП – малоцінні швидкозношувані предмети; МНМА – малоцінні необоротні матеріальні активи

Особливості обліку паливних карток на бухгалтерських рахунках полягають в багаторівневому контролі варіативних характеристик, що займають вирішальну позицію в алгоритмі (рис. 1). Такі характеристики мають наступний вигляд:

- Власник пластикової паливної картки як окремого об’єкту обліку (постачальник ПММ, чи покупець);
- Термін корисного використання пластикової паливної картки (довгостроковий період – обліковується як малоцінний необоротний

матеріальний актив; короткостроковий період – як малоцінний швидкозношуваний предмет);

– Момент переходу права власності на ПММ (при передачі ПММ на відповідальне зберігання АЗС; при фактичній заправці транспортного засобу – характерно для грошових паливних карток).

Важливою складовою обліку паливних карток є контроль за його фактичною втратою та відповідністю її Нормам витрат палива та мастильних матеріалів для автотранспорту (Норми № 43) [4]. Ці норми не є обов'язковими для всіх суб'єктів господарювання, проте податківці базуються на них при перевірці, розцінюючи перевищення норм як махінації з ПДВ та ПДФО.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт ПП «Амік Україна». URL: <https://amicenergy.com.ua>.
2. Офіційний сайт ТОВ ПТФ «АВІАС». URL: <https://avias.ua>.
3. Офіційний сайт ТМ «БРСМ-Нафта». URL: <https://brsm-nafta.com>.
4. Наказ МТУ «Про затвердження Норм витрат палива і мастильних матеріалів на автомобільному транспорті» №43 від 10.20.1998 р. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN653.html.

УДК 657.1:338.24

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ДЛЯ ЦІЛЕЙ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Кишкинов М.М., студент 5 курсу ОА-15-1з групи
спеціальності «Облік і аудит»
Будько О.В., д.е.н., доцент

Дніпровський державний технічний університет, м. Кам'янське

У сучасних умовах, коли успіх діяльності окремого суб'єкта господарювання залежить від його конкурентоспроможності та здатності здійснювати ефективне управління, важливе значення має його фінансова стабільність. Значну роль у її забезпеченні має організація ефективної

політики управління зобов'язаннями підприємства, які виникають у процесі взаємозв'язків з іншими суб'єктами ринку. Розуміння суті зобов'язань, причин їх виникнення, способів оцінки, класифікації забезпечує надійну інформаційну базу для прийняття управлінських рішень щодо підвищення ефективності діяльності підприємства.

Проблемами теорії та методології обліку зобов'язань вирішували такі науковці як Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, Л.В. Гуцаленко, В.М. Костюченко, І.В. Орлов, Н.М. Ткаченко, М.С. Пушкар та ін.

Сутність зобов'язань трактується з правової точки зору, як правовідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від певної дії, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку [1].

З економічної точки зору господарським визнається зобов'язання, що виникає між суб'єктом господарювання та іншим учасником (учасниками) відносин у сфері господарювання з підстав, визначених Господарським кодексом України, внаслідок чого один суб'єкт (зобов'язана сторона, у тому числі боржник) зобов'язаний вчинити певну дію господарського чи управлінсько-господарського характеру на користь іншого суб'єкта (виконати роботу, передати майно, сплатити гроші, надати інформацію тощо) або утриматися від певних дій, а інший суб'єкт (управнена сторона, у тому числі кредитор) має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку [1].

Згідно П(С)БО 11 «Зобов'язання» це заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють в собі економічні вигоди [2].

Ефективність управлінських рішень значною мірою залежить від правильної класифікації зобов'язань. За міжнародними стандартами зобов'язання класифікуються на забезпечення, умовні зобов'язання, можливі

зобов'язання, існуючі зобов'язання [3]. П(С)БО 11 «Зобов'язання» класифікує зобов'язання на довгострокові, поточні, забезпечення, непередбачені зобов'язання та доходи майбутніх періодів [2]. Певні суперечки існують щодо питання включення до складу поточних зобов'язань доходів майбутніх періодів. Вважаємо, якщо такі доходи були отримані за період, який більше операційного циклу або дванадцяти місяців з дати балансу, вони мають бути включені до довгострокових. Це в кінцевому підсумку матиме вплив на визначення показників ліквідності та фінансової стійкості, для розрахунку яких використовується величина поточних зобов'язань та об'єктивно характеризуватиме фінансовий стан суб'єкта господарювання.

Згідно цієї класифікації в бухгалтерському обліку формується інформація про величину кожного виду зобов'язань, яка підлягає розкриттю у фінансовій звітності підприємства. Всі суми вказаних зобов'язань, окрім непередбачених, відображаються у Балансі і у Примітках до фінансових звітів (р.VII «Забезпечення і резерви»). Інформацію про непередбачені зобов'язання підприємства повинні розкривати у пояснювальній записці. За національними стандартами довгострокові зобов'язання, на які нараховуються відсотки, відображаються у Балансі за їх теперішньою вартістю, поточні зобов'язання – за сумою погашення, непередбачені зобов'язання – за обліковою оцінкою [2]. Міжнародними стандартами визначається, що сума юридичних або конструктивних зобов'язань має бути найкращою оцінкою видатків, необхідних для погашення теперішньої заборгованості на дату балансу [3].

Дослідження відмінностей щодо класифікації та способів оцінки зобов'язань за міжнародними та національними стандартами бухгалтерського обліку вказує на необхідність їх уніфікації, що потребує доопрацювання вітчизняних нормативних документів. Це забезпечить єдине розуміння інформації для прийняття ефективних управлінських рішень як керівництвом, так і зовнішніми зацікавленими особами.

Отже, з метою ефективного управління підприємством необхідна повна та достовірна інформація про види зобов'язань та їх суми, які визначені відповідно до оцінок, що враховують особливості таких зобов'язань. Це потребує удосконалення положень нормативної бази, яка регулює відображення зобов'язань в бухгалтерському обліку та звітності.

Список використаних джерел

1. Кодекси України. URL: https://kodeksy.com.ua/kodeksi_ukraini.htm (дата звернення: 18.02.2020).
2. П(С)БО 11 «Зобов'язання», затв. наказом МФУ №20 від 31.01.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00> (дата звернення: 27.02.2020).
3. МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_051 (дата звернення: 25.02.2020).

УДК 657.1: 336.662

ОБЛІК ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА

Козачишина Д.В., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Кузик Н.П., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Забезпечення підприємства залежить від ефективності використання основних засобів. В Україні залишається популярною проблема зношеності основних засобів. В умовах ринкової економіки використання інноваційної діяльності дозволить вирішити проблеми матеріально-технічного стану. Одним з інструментів в управлінні використанням основних засобів підприємства є їх облікове забезпечення.

Даному дослідженню присвячувалися роботи таких вчених: В. В. Бабича, С. Ф. Голова, А. У. Жданова, Я. Д. Крупки, Л. К. Сука, Н. М. Ткаченко, П. Я. Хомина та багатьох інших. Але не зважаючи на велику

кількість праць, питання обліку використання основних засобів все ж потребує подальшого вивчення.

Необхідно відмітити, що у бухгалтерському обліку поділу на виробничі основні засоби та невиробничі не існує. Незалежно від того, де задіяно необоротний матеріальний актив (у виробництві чи постачанні товарів, наданні послуг, для здавання в оренду чи для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій), у системі П(С)БО його за визначенням вважають основним засобом й амортизують. Тобто використання в господарській діяльності не є визначальним фактором бухгалтерської класифікації необоротного матеріального активу як основного засобу. Проте, така класифікація з аналітичними бухгалтерськими даними, на нашу думку, була б корисною для економістів, особливо великих і середніх підприємств, які мають потребу оцінювати ефективність використання основних засобів, їх технічний стан, рівень експлуатації у різних видах та напрямках діяльності. Доречно зауважити про існування іншого підходу до цих питань у МСБО 16 «Основні засоби». У міжнародній практиці до основних засобів включають лише необоротні матеріальні активи, які утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей. Отже, як видно, у стандарті не виокремлено основні засоби соціально-культурного призначення. Це означає, що у випадку, коли об'єкт придбано саме для цих функцій і буде використовуватись за таким призначенням, то його, по суті, не відобразатимуть в МСФЗ-звітності у складі основних засобів. Це є важливим в обліку наявності і використання основних засобів тих суб'єктів господарювання, які формують і подають фінансову звітність за міжнародними стандартами. Теоретичні і практичні дослідження, проведені нами, підтверджують, що якщо суб'єкт господарювання може продемонструвати й довести ймовірність надходження майбутніх економічних вигід від використання такого об'єкту, то тільки тоді виникає право і потреба визнавати в складі необоротних активів.

Відомо, що метою ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності й рух грошових коштів підприємства. Така мета буде досягнута, зокрема, завдяки переоцінці, щонайменше, у частині надання користувачам достовірної інформації про реальну (справедливу) вартість використовуваних основних засобів. Підприємство може переоцінювати об'єкт основних засобів, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу. Проте, практичною проблемою є те, що нормативного визначення суттєвості взагалі не існує, а межі суттєвості щодо переоцінки основних засобів жодне П(С)БО не надає.

Як показали практичні дослідження, суб'єкти господарювання, в особі свого керівника, установлюють її на власний розсуд. При цьому вони виходять з конкретних умов діяльності й запитів користувачів фінансової звітності. Тобто аналізують ситуацію та, використовуючи власні професійні судження, вирішують, яке саме розходження у вартостях використовуваних основних засобів є суттєвим, що впливає на достовірність показників фінансової звітності.

Доволі часто на практиці виникає питання чи можна переоцінювати основні засоби вибірково. Згідно з п. 16 П(С)БО 7 «Основні засоби» у разі переоцінки об'єкта на ту ж саму дату здійснюється переоцінка всіх об'єктів групи основних засобів, до якої належить цей об'єкт. Переоцінку основних засобів проводять на дату балансу. Як правило, датою балансу є кінець останнього дня звітного періоду. Проте, проміжна звітність складається щокварталу наростаючим підсумком із початку звітного року в складі балансу та звіту про фінансові результати. Баланс підприємства складається станом на кінець останнього дня кварталу (року). Можемо припустити, що це не означає, що переоцінку необхідно буде робити так часто.

Аналізуючи п. 16 П(С)БО 7 «Основні засоби», ми вважаємо, що суб'єкт господарювання має право самостійно встановити періодичність проведення

переоцінок певних груп основних засобів. Наприклад, це може бути щопівроку чи раз на рік, чи один раз на 3 роки. На нашу думку, частота переоцінок буде залежати від змін справедливої вартості переоцінюваних об'єктів основних засобів і від ступеня їх використання (експлуатації). Якщо справедлива вартість переоціненого активу суттєво відрізняється від його балансової вартості, то необхідно буде проводити подальшу переоцінку.

Загалом, питання переоцінки - це одне з основних у колі завдань обліку використання основних засобів, проте, звісно, не єдине. І специфіка переоцінки залежить від того як і де об'єкт використовувався (оскільки це впливатиме і на розмір справедливості вартості) , яка його залишкова вартість, вперше здійснюється переоцінка чи повторно. Отже, коло питань для подальших досліджень є широким.

УДК: 657:336.226

СПРОЩЕНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ: ВИМОГИ ДО ПОДАННЯ

Козін Д.В., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Боярова О.А., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Звітність малих підприємств - це система показників, що охоплює і характеризує результати їх виробничої та фінансової діяльності за певний період. Відповідно до наказу Мінфіну від 31.05.2019 р. № 226 змінився порядок подання фінансової звітності малими (і деякими іншими) підприємствами. Зокрема, було змінено назви відповідного стандарту і форм фінансової звітності, а сам стандарт приведено у відповідність до Закону про бухгалтерський облік.

Змін зазнали нормативні документи: НП(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»; НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до

фінансової звітності»; План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва; Наказ Мінфіну від 29.11.2000 р. № 302 «Про примітки до річної фінансової звітності».

Коло суб'єктів, які подають фінзвітність за скороченими формами, визначено в п.2 НП(С)БО 25 (табл.1).

Таблиця 1

Суб'єкти, які звітують за спрощеними формами фінзвітності

№ з/п	Категорія суб'єктів	Пояснення
Суб'єкти, що застосовують форми № 1-м і № 2-м		
1	Малі підприємства — юридичні особи, які визнані такими відповідно до Закону про бухгалтерський облік	Підприємства, показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв: <ul style="list-style-type: none"> • балансова вартість активів — до 4 млн євро; • чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) — до 8 млн євро; • середня кількість працівників — до 50 осіб
2	Представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності	Установа або особа, яка представляє інтереси іноземного суб'єкта господарської діяльності в Україні і має на це належним чином оформлені відповідні повноваження
Суб'єкти, що застосовують форми № 1-мс і № 2-мс		
3	Підприємства, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат відповідно до ПКУ	Юридичні особи — платники єдиного податку, які відповідають критеріям, визначеним пп.3 п.291.4 ПКУ, ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат з метою обрахунку об'єкта оподаткування (платники єдиного податку)
4	Мікропідприємства — юридичні особи, які визнані такими відповідно до Закону про бухгалтерський облік	Підприємства, показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв: <ul style="list-style-type: none"> • балансова вартість активів — до 350 тис. євро; • чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) — до 700 тис. євро; • середня кількість працівників — до 10 осіб
5	Непідприємницькі товариства	Товариства, які не мають на меті одержання прибутку для його наступного розподілу між учасниками

Нині для малих підприємств не передбачено спеціальних строків подання фінзвітності, тому слід керуватися загальними правилами Закону про бухгалтерський облік та Порядку № 419. Зокрема, звітним періодом для складання фінзвітності є календарний рік.

Але малі підприємства до статистики мають подавати й проміжну фінансову звітність, яка складається за результатами I кварталу, 1 півріччя, 9 місяців. Крім того, відповідно до облікової політики підприємства фінансову звітність можна скласти за інші періоди (ст. 13 Закону про бухоблік).

Зокрема, вимоги НП(С)БО 25 не дозволяють підприємствам права вибирати між Фінансовою звітністю малого підприємства (форми № 1-м, № 2-м) та Фінансовою звітністю мікропідприємства (форми № 1-мс, 2-мс).

Окрім цього, необхідно пам'ятати, що норми НП(С)БО 25 та відповідну спрощену фінзвітність не можуть застосовувати підприємства, які згідно із законодавством складають фінзвітність за МСФЗ. Вони подають повноформатну фінзвітність, передбачену НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Проміжну фінзвітність (I квартал, 1 півріччя, 9 місяців), крім консолідованої, подають підприємства в органи, зазначені в п. 2 Порядку № 419 (крім органів Казначейства), не пізніше 25 числа місяця, що настає за звітним кварталом, а річну — не пізніше 28 лютого наступного за звітним року. Якщо дата подання звітності припадає на неробочий день, строк подання переносять на перший робочий день після вихідного.

Питання удосконалення спрощеної звітності посідає особливе місце в управлінні як окремого суб'єкта підприємницької діяльності, так і держави в цілому, що зумовлено зведеним характером формування її даних. Адже суб'єкти малого підприємництва - це вагомий внесок у формування конкурентного середовища; це розширення конкурентних відносин, адже малий бізнес надає ринковій економіці гнучкості, оперативно реагуючи на зміни кон'юнктури ринку, забезпечує створення нових робочих місць і це передумова створення середнього класу.

Список використаних джерел

1. Журнал «БУХГАЛТЕРІЯ.UA» [Електронний ресурс]. URL: <https://buh-ua.com.ua/uk/doc/55118/uproschennaja-finansovaja-otchetnost-terep-ro-povum>.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 25 лютого 2019 року №39. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0161-00>.

УДК 657: 004.9: 658

ОБЛІК ЯК ОСНОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Козюк О.В., студентка 2 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Бухгалтерський облік являється основною інформаційною системою підприємства, найважливішим інструментом для прийняття управлінських і фінансових рішень як всередині організації, так і зовні, при цьому забезпечує життєдіяльність таких функцій, як інформаційна, планування, контролю, аналізу і безпеки. Бухгалтерський облік відображає господарську діяльність підприємств, організацій, установ та охоплює всі господарські засоби, джерела їх формування, господарські процеси і результати діяльності. Також, бухгалтерський облік є впорядкованою системою по збору, реєстрації та узагальненню інформації в грошовому вираженні про майно, зобов'язання суб'єкта господарювання, їх рух, шляхом безперервного і документального обліку всіх господарських операцій [1].

Але завжди буде виникати таке поняття, як нестача інформації, що не дає змоги одержати повне уявлення про стан досліджуваного об'єкта і її доводиться доповнювати можливими способами та методами. Інформація повинна бути збалансованою, оскільки надмірна кількість інформації заважає

швидкості обробки і осмислення, вимагає додаткових витрат часу і праці, не завжди вдається вирахувати головне, вловити закономірності та тенденції, встановити причинно-наслідкові зв'язки. У свою чергу, незначна кількість інформації призведе до недоотримання важливих даних для оцінки господарсько-фінансової діяльності підприємства. І нестача, і надлишок інформації приводять до можливих хибних висновків та необґрунтованих рекомендацій. Тому, у сучасних умовах зростає необхідність у нових підходах до управління підприємством як складною системою, що є одним з ключових напрямів стабілізації вітчизняної економіки в цілому.

Для цього, підприємства, прагнучи прибутковості своєї діяльності і стійкого функціонування у довгостроковій перспективі, намагаються використовувати передові технології в управлінні, щоб забезпечити спрямованість, узгодженість і наукову обґрунтованість прийняття управлінських рішень, які стосуються всіх аспектів його господарської діяльності [2].

Основним критерієм ефективного управління сучасними суб'єктами господарювання є максимальне задоволення якісною і корисною бухгалтерською інформацією усіх учасників виробничо-господарської діяльності. У США корисність інформації характеризується такими ознаками, як цінність і надійність. В умовах великої конкуренції виникає необхідність захисту інформації від несанкціонованого доступу до неї, боротьби з промисловим шпигунством, збереження комерційної таємниці. Тому, на сьогоднішній день, важливим питанням є організація належної інформаційної безпеки підприємства, яка можлива лише за умови формування в системі обліку правдивих та достатніх інформаційних масивів які можна використовувати для оцінки фінансових результатів підприємства. Як зазначають Чацкіс Ю.Д. та Наумчик О.А., сформувати вказані масиви даних можливо лише за умови належної організації обліку на підприємстві. Призначенням організації обліку є удосконалення та раціоналізація обробки інформації, розподіл робіт між персоналом бухгалтерії, наукова організація

праці. Якщо якість управлінських рішень різних суб'єктів господарювання залежить від якості облікової інформації, то для її підвищення, сприятиме виважений процес вибору форми організації ведення бухгалтерського обліку, тому, що самостійне ведення обліку або залучення сторонніх осіб потребує від суб'єктів господарювання різних витрат на організацію ведення обліку, впливає на можливість отримання оперативної та своєчасної облікової інформації, а також на рівень її конфіденційності. Тому виникає необхідність розробки теоретичних та практичних пропозицій щодо визначення форми організації бухгалтерського обліку [3].

Керівництву підприємства, в сучасних умовах, слід зробити систему бухгалтерського обліку інструментом стратегічного управління й необхідно відзначити, що:

- ефективність систем обліку визначається її впливом на результати діяльності підприємства;
- методи бухгалтерського обліку повинні розглядатися з точки зору їх впливу на досягнення мети та цілей підприємства;
- система обліку повинна відповідати стратегії підприємства.

В цьому випадку, система бухгалтерського обліку та його інформація, буде здатна принести підприємству максимальну користь і забезпечити успіх в конкурентній боротьбі в умовах кризи. Отже, враховуючи вище викладене, можна зробити такі висновки, що для подальшого розвитку бухгалтерського обліку в Україні необхідно переглядати теоретичні основи бухгалтерського обліку, вимоги до фінансової та нефінансової звітності, враховувати активну позицію бухгалтерської спільноти та потреби користувачів. Також, як зазначають деякі науковці, бухгалтер є виробником надважливого продукту – звітної інформації (податкової, фінансової, статистичної, управлінської), а у цього продукту є чимало споживачів, які зацікавлені в його високій якості. Висока якість у свою чергу, вимагає високої кваліфікації виробника та використання сучасних технологій.

Список використаних джерел

1. Білокомірова Я.М. Інформаційне забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. № 29. 2010. С. 308 – 312.
2. Лоханова Н.О. Реформування системи бухгалтерського обліку і звітності в Україні: реалії, проблеми, перспективи. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2012. № 2 (45). С. 132 – 138.
3. Чацкіс Ю.Д., Наумчик О.А. Визначення методів формування системи облікового забезпечення управління суб'єктами господарювання. *Вісник ДонНУЕТ імені Михайла Туган-Барановського*. № 4 (44). 2009. URL: <http://www.stattionline.org.ua/ekonom/60/7914-viznachennya-metodiv-formuvannya-sistemi-oblikovogo-zabezpechennya-upravlinnya-sub-yecktami-gospodaryuvannya.html> (дата звернення: 12.03.2020).

УДК: 347.728.1:336.531.2:631:330.322.6

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Король Є.Я., студентка 3 курсу 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»
Сколотій Л.О., к.е.н., професор

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

На сьогоднішній день важливе значення має інвестиційна діяльність, яка пов'язана зі здійсненням капітальних інвестицій, оскільки створює основи для стабільного функціонування та розвитку підприємства. Але існують проблеми, пов'язані з організацією обліку капітальних інвестицій, які залишаються недостатньо розробленими і вимагають свого вирішення.

Капітальні інвестиції – це кошти, що спрямовуються на відтворення основних засобів, розширення, реконструкцію і модернізацію об'єктів виробничого призначення, споруд, впровадження інновацій у галузях господарства, спорудження житла, та інших об'єктів соціально-культурного призначення тощо. Вони переважно спрямовуються на збільшення основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, а

також на їх реконструкцію і модернізацію, що призводить до збільшення майбутніх економічних вигод [1].

Для удосконалення ведення обліку капітальних інвестицій, перш за все, потрібне чітке і зрозуміле визначення цієї економічної категорії з точки зору фінансового обліку, оскільки бухгалтерські нормативні акти, що забезпечують його здійснення (а саме: частково П(С)БО 7 «Основні засоби» та П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» в частині придбання основних засобів і нематеріальних активів) не містять необхідного терміну [2].

На сільськогосподарських підприємствах потрібно розподілити капітальні інвестиції у виробничу сферу за видами необоротних активів (обов'язково виділити підвиди – інвестиції у формування основного стада, закладання і вирощування багаторічних насаджень та інші капітальні інвестиції, зокрема, витрати на проектно-пошукові роботи, утримання відділів капітального будівництва), в охорону навколишнього природного середовища, де здійснити розподіл: на охорону і раціональне використання водних ресурсів, земель, природних рослинних ресурсів, тощо.

Наступним важливим моментом є ведення синтетичного обліку капітальних інвестицій на аграрних підприємствах. З цією метою використовують систему рахунків, яку можна розподілити на рахунки, що характеризують наявність капітальних інвестицій (15 „Капітальні інвестиції”) та рахунки, які констатують факт їх здійснення, тобто зарахування до об'єктів господарської діяльності (10 „Основні засоби”, 11 «Інші необоротні матеріальні активи», 12 „Нематеріальні активи”, 16 „Довгострокові біологічні активи”). Серед даної сукупності основним прийнято вважати рахунок 15 „Капітальні інвестиції”. Він призначений для акумуляції витрат на будівельні роботи господарським і підрядним способом для власних потреб підприємства, устаткування, яке підлягає монтажу в процесі будівництва, авансових платежів для фінансування вказаного будівництва; витрат на придбання машин і обладнання; витрат на придбання або виготовлення власними силами матеріальних активів; витрат підприємства на придбання

(створення) власними силами нематеріальних активів; витрат на формування основного стада продуктивної та робочої худоби (витрати на вирощування ремонтного молодняку у власному господарстві, придбання племінних тварин та тварин поліпшених порід у спеціалізованих підприємствах)[3].

Основними завданнями бухгалтерського обліку капітальних інвестицій є: достовірне і своєчасне відображення у відповідних документах обсягів та об'єктів будівельно-монтажних робіт і витрат на капітальні інвестиції з придбання або створення інших необоротних матеріальних і нематеріальних активів; достовірне і об'єктивне формування вартості інноваційних об'єктів капітального інвестування; належне відображення витрат на незавершене будівництво; контроль за дотриманням фінансової дисципліни; контроль за економічним витрачанням матеріальних і трудових ресурсів на будівництво нових об'єктів.

Для удосконалення обліку капітальних інвестицій на аграрних підприємствах, слід впровадити ряд заходів, які дозволять вирішити назрілі проблеми.

Ми погоджуємося з думкою провідних вчених, які перш за все пропонують розробити окреме П(С)БО „Капітальні інвестиції”, де має бути чітко визначення інвестицій взагалі і капітальних зокрема, розроблено класифікацію, охарактеризовано їх технологічну і відтворювальну структури, види оцінок, можливість переоцінки, порядок вибуття, представлено в ньому особливості ведення обліку кожного виду капітальних інвестицій та інші важливі моменти обліку.

В обліковій політиці має бути передбачено сукупність вище запропонованих аналітичних рахунків для обліку окремих видів інвестицій, що відносяться до капітальних. Це дозволить полегшити заповнення статистичної та фінансової звітності без додаткових вибірок інформації.

Введення рекомендованих змін дозволить на практиці розв'язати накопичені проблеми, що дасть змогу забезпечувати обліковою інформацією

специфічні потреби різних користувачів і складати прозору та достовірну фінансову звітність.

Список використаних джерел

1. Ночовна Ю.О. Протиріччя та проблеми обліку капітальних інвестицій. Агросвіт. 2016. № 13-14. с. 18-23.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку (зі змінами та доповненнями) URL: <https://kodeksy.com.ua/buh/psbo.htm> (дата звернення: 05.03.2020).
3. Чирик Н.В. Організаційно-методичні аспекти обліку капітальних інвестицій на промислових підприємствах. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2009. № 647. с. 535 – 540.

УДК 657: 331.53

ДОГОВІР АУТСТАФІНГУ ТА ЙОГО НАСЛІДКИ

Костюк А.О., студентка 4 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Гуцаленко Л.В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

За весь час існування аутстафінгу в Україні він завжди мав підвищену увагу з боку контролюючих органів, зокрема, ДПС та Держпраці. З кожним днем застосування аутстафінгу як особливого способу забезпечення виконання роботи позаштатними працівниками постійно збільшується. А питання легальності таких договорів загострюється.

Аутстафінг — це виведення працівників за межі штату підприємства. Тобто, працівник наймається, або продовжує працювати в одній компанії чи фірмі, а рахується у штаті іншої - так названої компанії-аутстафера. Відповідно, виведений за штат персонал (працівники цехів, бухгалтерія і секретаріат, ІТ-персонал і т. д.) укладає трудові договори не з суб'єктом, на якого безпосередньо працює, а відповідною організацією-аутстафером. Зі свого боку, компанія-аутстафер, оформляючи до штату працівників, бере на себе зобов'язання щодо укладення трудових відносин, веденню кадрового

діловодства, нарахуванню і виплаті заробітної плати та всіх установлених законодавством податків і зборів [3].

Предметом договору аутстафінгу (договору надання послуг) є послуга з надання аутстафінговою компанією працівників для виконання ними робіт у замовника. Такі працівники можуть підпорядковуватися трудовому розкладу замовника, мати свої робочі місця на території замовника, але аутстафінгова компанія виконує обов'язки роботодавця і виплачує щомісячну заробітну плату цим працівникам.

За допомогою таблиці 1 наведемо види послуг надання позикової праці що мають місце у світовій практиці.

Таблиця 1

Види послуг надання позикової праці у світовій практиці

Категорія	Надання послуг
Короткотерміновий найм персоналу	підбір і надання на замовлення клієнта тимчасового і сезонного персоналу разово або на короткий термін
Лізинг (оренда) персоналу	підбір на замовлення клієнта серед працівників, які перебувають у штаті кадрового агентства, та надання їх в розпорядження клієнта на відносно тривалий строк – від кількох місяців до кількох років. Після закінчення договірної строку оренди, працівники повертаються до кадрового агентства і можуть направлятись на роботу до іншого замовника
Аутстафінг	виведення працівників поза штат замовника із наступною передачею їх кадровому агентству, яке формально працевлаштовує їх та надає в користування замовнику.

На сьогоднішній день весь обсяг нормативного регулювання даного непрямого працевлаштування в Україні охоплюється лише трьома актами - Податковим кодексом України, Законом України «Про зайнятість населення» [2] та Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку формування та ведення переліку суб'єктів господарювання, які надають послуги з посередництва у працевлаштуванні, та суб'єктів господарювання, які здійснюють наймання працівників для подальшого виконання ними роботи в Україні в інших роботодавців» № 400 від 05 травня 2013 року. Фактично законодавство надає коротке визначення цього процесу, стислий

опис його ознак та обмежень, а також необхідність отримання спеціального дозволу провайдером послуг.

Наведемо переваги договору аутстафінгу для господарюючих суб'єктів (рис.1).

Рис. 1. Переваги договору аутстафінгу для підприємства

На жаль, переваги для однієї сторони досягаються за рахунок втрат для іншої сторони. В українських реаліях аутстафінг часто пов'язаний із істотними негативними наслідками для працівників. Працівники, які виводяться зі штату підприємств-замовників із наступним оформленням у кадровому агентстві, втрачають більшість зі своїх соціальних гарантій, у зв'язку із виникненням спірних моментів, пов'язаних із особливими умовами праці, компенсацій, відпусток, лікарняних, роботою у шкідливих умовах тощо.

У випадку встановлення факту порушення на замовника послуг буде накладено штраф у розмірі 30 мінімальних заробітних плат за допуск працівника до роботи без трудового договору. Для провайдера - штраф у розмірі 20 мінімальних заробітних плат за відсутність запису про надавача послуг у відповідному переліку [1].

Отже, договір аутстафінгу не тільки потребує контролю з боку держави та контролюючих органів, а й пильності від самих працівників.

Адже такий вид зайнятості може в подальшому позбавити працівників державних виплат та соціальних гарантій (пенсій, лікарняних та інше).

Список використаних джерел

1. Небезпека використання аутстафінгу в Україні. *Ліга Закон*. URL: https://biz.ligazakon.net/ua/analytics/187199_nebezpeka-vikoristannya-autstafngu-v-ukran (дата звернення: 02.03.2020).
2. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI (Редакція від 13.02.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17> (дата звернення: 02.03.2020).
3. Що треба знати про договір аутстафінгу? *Кадровик UA*. веб-сайт. URL: <https://www.kadrovik.ua/novyny/shcho-treba-znaty-pro-dogovir-autstafingu> (дата звернення: 02.03.2020).

УДК 657.1

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ РЕЗЕРВУ СУМНІВНИХ БОРГІВ

Кравчук А.В., студентка 1 курсу СТ 8 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Шевчук К.В., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Зміна уряду, високі темпи росту інфляції, коливання курсу валют – все це стримує можливості підприємств в Україні щодо провадження фінансово-господарської діяльності, а їх контрагенти мають справу з несплатою покупцями своїх зобов'язань за відвантажені товари, роботи, послуги. У зв'язку з цим відбувається несвоєчасне повернення дебіторської заборгованості, часткове її повернення та спричиняє виникнення сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості на підприємстві. Тобто, процес формування та використання резерву сумнівних боргів є досить актуальним.

Питаннями формування, нарахування та відображення в обліку резерву сумнівних боргів у свої працях досліджували такі вчені-економісти: Н. П. Кузик, М.М. Нашкерська, М.В. Олексенко, К.А. Пилипенко, А.М. Собченко та інші.

Резерв сумнівних боргів – це резерв, створений з метою покриття безнадійної дебіторської заборгованості у майбутньому. Згідно з вимогами П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» створення резерву є обов'язковим [3]. Створення резерву запобігає виникненню втрат від списання безнадійної дебіторської заборгованості. Резерв сумнівних боргів створюється для покриття у майбутньому безнадійної дебіторської заборгованості. Також він коригує дебіторську заборгованість до її чистої реалізаційної вартості, показує реальний вигляд фінансового стану підприємств.

Створивши резерв сумнівних боргів підприємство має можливість збільшити кількість клієнтів, залучити до співпраці нових (ще не перевічених) покупців, це у свою чергу дозволить розширити ринок збуту та збільшити доходи від реалізації продукції. Частина заборгованості, звісно, може бути неповернута, проте такий ризик незначний порівнюючи з отриманими вигодами.

Створення резерву під ту чи іншу суму заборгованості аж ніяк не означає, що далі підприємство, наприклад, не має права підписати додаткову угоду до договору, змінивши грошову форму розрахунків з дебітором на товарну. Наслідком таких дій має стати лише коригування нарахованого резерву на чергову дату балансу [1].

Необхідність нарахування резерву сумнівних боргів можна встановити, виходячи з аналізу таких критеріїв: 1) наявність простроченої дебіторської заборгованості більш ніж 30 календарних днів; 2) неплатоспроможність окремих дебіторів; 3) доцільність судового позову [2].

Оцінка даних критеріїв виконується у такій послідовності: 1-й критерій – є прострочена дебіторська заборгованість (1 бал), немає простроченої дебіторської заборгованості (0 балів); 2-й критерій – є інформація щодо неплатоспроможності даного дебітора (1 бал), немає інформації (0 балів); 3-й критерій – є можливість отримання коштів через суд (0 балів), немає такої можливості (1 бал).

На сьогоднішні згідно з П(С)БО 10 виділяється два методи визначення величини резерву сумнівних боргів:

- 1) застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості;
- 2) застосування коефіцієнту сумнівності.

Коефіцієнт сумнівності розраховується за допомогою трьох способів:

- 1) з використанням середньої питомої ваги списаної протягом періоду дебіторської заборгованості у сумі дебіторської заборгованості на початок відповідного періоду;
- 2) у вигляді питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході;
- 3) на основі класифікації дебіторської заборгованості по строках непогашення.

Нарахування резерву відображається у складі інших операційних витрат підприємства. Підприємства, що ведуть облік витрат із застосуванням рахунків класу 9, відносять суму нарахованого резерву на субрахунок 944 «Сумнівні та безнадійні борги», із застосуванням рахунків класу 8 – на субрахунок 84 «Інші операційні витрати».

Він коригує дебіторську заборгованість до її чистої реалізаційної вартості, дозволяє підприємству показати, що відповідна сума може бути не стягнута з дебіторів, відображає реальну картину фінансового стану підприємства. Нині норми чинного положення та інші методичні рекомендації не обґрунтовують необхідність створення такого резерву. Тому багато підприємств ігнорують його нарахування і взагалі не ведуть облік безнадійної дебіторської заборгованості в умовах розрахунку резерву сумнівних боргів [4].

Часто підприємства ігнорують нарахування резерву сумнівних боргів і не ведуть облік безнадійної дебіторської заборгованості. Це недотримання норм П(С)БО 10 спричиняється незрозумілістю методів нарахування резерву.

Отже, необхідно відмітити, що на сьогодні в П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» надано декілька варіантів методики розрахунку резерву сумнівних боргів: абсолютної суми сумнівної заборгованості; коефіцієнту сумнівності. Кожен з цих методів має свої особливості в розрахунку. Кожне

підприємство індивідуально підбирає методику, виходячи з кількості дебіторів та обсягу необхідної інформації.

Список використаних джерел

1. Бережна А. А., Осадча Г.Г. Резерв сумнівних боргів, його створення та використання. *Ukrainian food journal*. 2012. № 3. С. 109-113. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/UFJ_2012_3_25 (дата звернення 25.02.2020).

2. Волковська Я. В. Визначення необхідності нарахування резерву сумнівних боргів. *Управління розвитком*. 2012. № 10. С. 47-49.

3. Дебіторська заборгованість: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237 [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0725-99> (дата звернення 25.02.2020).

4. Линник О.І., Флоря А.А. Резерв сумнівних боргів: особливості створення та відображення в бухгалтерському обліку. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Випуск 8. 2015. URL: <http://global-national.in.ua/archive/8-2015/248.pdf> (дата звернення 25.02.2020).

УДК 657.371: 336.275

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ДОВГОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Кривобокова А.А., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Мельянкova Л.В., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Метою інвентаризації зобов'язань є встановлення правильності розрахунків за довгостроковими і поточними зобов'язаннями, обґрунтованість і реальність цих сум.

Об'єктами інвентаризації є дані про стан погашення зобов'язань на певну дату: розрахунки за отриманими довгостроковими і короткостроковими позиками та відсотки по них; заборгованість за довгостроковими та короткостроковими виданими векселями; довгострокові облігації та зобов'язання по оренді; розрахунки з постачальниками та підрядниками; виплати податків, обов'язкових платежів та страхування;

розрахунки з оплати праці та з учасниками; інші довгострокові та поточні зобов'язання; майбутні доходи [1].

Кожен інвентарний об'єкт має кошторис, правильне визначення якого є одним з вимог до дотримання принципу об'єктивності.

Особливість проведення інвентаризації зобов'язань полягає в тому, що перевірка здійснюється за допомогою прийомів документального контролю:

1) прийоми перевірки окремого документу: формальна перевірка; арифметична перевірка; нормативно-правова перевірка;

2) прийоми перевірки декількох документів, що відображають одну і ту ж або взаємопов'язані операції: зустрічна перевірка; взаємний контроль;

3) прийоми перевірки документів, що відображають рух однорідних цінностей: контрольне порівняння; відновлення кількісно-сумового обліку; хронологічна перевірка. Перевіряються усі первинні документи, які містять інформацію про виникнення та погашення (списання) зобов'язань.

Суми заборгованостей для таких розрахунків, мають бути узгоджені до підготовки річної фінансової звітності. Не дозволяється тримати їх нерегульованими. Специфіка процесу інвентаризації зобов'язань полягає у необхідності перевірки, поряд з чисто обліковою інформацією, відповідності операцій, що здійснюються з нормативно-правовими нормами. Зокрема, під час інвентаризації зобов'язань необхідно встановити терміни їх виникнення та частину боргу, на якій закінчується строк позовної давності [2].

В ході проведення інвентаризації слід:

складати виписки з вказівкою фактичного існування кредиторської заборгованості, а також надіслати їх всім кредиторам компанії за погодженням із замовником. Кредитори протягом 10 днів з дня отримання цих заяв повинні підтвердити таку заборгованість або викласти свої заперечення з цього приводу;

якщо це передбачено у договорі, вимагати від постачальників надання платіжних та платіжних документів для невідфактурованих поставок (після перевірки обліковою компанією про такі поставки).

Список використаних джерел

1. Інвентаризація: анатомія процесу. *Податки та бухгалтерський облік*. 2019. – № 87. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/october/issue-87/article-105168.html>.
2. Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань, затверджене наказом Мінфіну України від 02.09.2014 р. № 879. Ред. від 18.11.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.
3. «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV. Редакція 27.02.20 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

УДК 657

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ТА ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Кулаковська Ю.П., студентка 3 курсу 302-О групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Талько Т.В., викладач

ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж», м. Ірпінь

Виробництво сільськогосподарської продукції останнім часом є одним з найбільш прибуткових напрямків діяльності вітчизняних сільськогосподарських підприємств, а фінансові результати від її реалізації заслуговують на поглиблену увагу. У вирішенні завдань подальшого нарощування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції важливе значення має раціонально організований облік витрат та виходу продукції, який повинен забезпечити систематичний контроль за виконанням виробничої програми і економним витрачанням господарських засобів; визначення фактичної собівартості отриманої продукції і досягнення ефективних результатів роботи підприємства. Основними проблемами, які потребують вирішення в обліку витрат в сільськогосподарському виробництві, є точне визначення поняття та складу витрат, порядок відображення в обліку використаних ресурсів і достовірний розрахунок собівартості продукції. Сільське господарство має суттєві особливості, що впливають на організацію обліку витрат: витрати здійснюються нерівномірно

впродовж значного проміжку часу (року), продукцію одержують за рівнем дозрівання культур, як правило, один раз на рік, виникає потреба розмежування витрат поточного року під урожай поточного й майбутніх років, в окремих виробництвах витрати здійснюють одночасно для вирощування багатьох культур.

На формування собівартості сільськогосподарської продукції мають вплив об'єктивні природні фактори, тому що при однакових витратах вихід продукції може бути різним. Облік витрат на сільськогосподарському підприємстві повинен бути організований за такими принципами: показники обліку витрат і калькулювання собівартості продукції мають бути погоджені з плановими показниками; документування витрат проводиться в момент їх здійснення, відокремлене відображення витрат за нормами і відхиленнями від норм витрат ресурсів і оплати праці; всі витрати, які відносяться до виробництва продукції даного періоду, повинні бути включені до її собівартості; всі витрати через систему рахунків бухгалтерського обліку повинні бути згруповані за об'єктами обліку витрат і статтям витрат; собівартість продукції калькулюється на основі даних бухгалтерського обліку витрат, що потребує ідентифікації об'єктів обліку витрат за об'єктами калькулювання. Основною метою обліку витрат на виробництво продукції рослинництва сільськогосподарського підприємства є своєчасне, повне, достовірне відображення фактичного розміру і складу витрат та контроль за використанням всіх видів виробничих ресурсів, а також обсягу виробленої продукції в натуральних та грошових вимірниках. Витрати на виробництво продукції рослинництва та інших виробництв у сільському господарстві формують за об'єктами обліку, планування і визначення собівартості продукції (калькулювання), а також за центрами відповідальності (підрозділами підприємства тощо). За цими об'єктами витрат відкривають рахунки аналітичного обліку сільськогосподарського виробництва.

Для об'єктивного обчислення собівартості продукції потрібно правильно врахувати усі витрати, що відносяться до цього або іншого

звітнього періоду, а також точно відобразити весь оприбуткований урожай сільськогосподарських культур. Всі господарські операції, що пов'язані з обліком витрат виробництва, відображаються на рахунках 23 «Виробництво», 90 «Собівартість реалізації», 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут» на основі первинних документів, затверджених Мінстатом України. Об'єктом обчислення собівартості є види продукції одержуваної від кожної сільськогосподарської культури, а також сільськогосподарські роботи, виконувані в даному звітньому періоді або даному звітньому році під врожай майбутнього року. Визначення собівартості продукції (робіт, послуг) здійснюють у такій послідовності: розподіляють за призначенням витрати на утримання основних засобів на об'єкти планування та обліку витрат, обчислюють собівартість продукції (робіт, послуг) допоміжних та підсобних промислових виробництв, які надають послуги основному виробництву; розподіляють витрати на зрошення, осушення земель, списують послуги бджільництва із запилювання сільськогосподарських культур; розподіляють загальновиробничі витрати; визначають загальну суму виробничих витрат за об'єктами планування та обліку; обчислюють собівартість продукції рослинництва; розподіляють витрати на утримання кормоцехів; визначають собівартість продукції тваринництва; визначають собівартість живої маси тварин на вирощуванні і відгодівлі; визначають собівартість продукції підсобних промислових виробництв з переробки сільськогосподарської продукції. Аналіз собівартості продукції має такі завдання: перевірка обґрунтованості прийнятих управлінських рішень щодо собівартості; об'єктивна оцінка виконання прийнятих рішень, під час якої виявляються відхилення фактичних витрат від планових; визначення чинників, що викликають ці відхилення; підрахунок резервів подальшого зниження собівартості продукції; розроблення заходів із мобілізації внутрішньовиробничих резервів та використання їх у виробництві. Контроль витрат і собівартості продукції передбачає складання висновку про те, чи

відповідає інформація, відображена у фінансовій звітності щодо витрат і собівартості реалізованої продукції, нормативним документам, які регламентують порядок обліку, підготовки і подання фінансових звітів.

Отже, підприємство повинно постійно удосконалювати облік витрат сільськогосподарської продукції у відповідності з новими тенденціями. Щоб підприємство залишалось конкурентоспроможним, його управлінці повинні проводити періодичний аналіз господарської діяльності. Особливо у частині обліку витрат, адже саме цей елемент облікового процесу формує собівартість виготовленої сільськогосподарської продукції. А вона, як відомо, тісно пов'язана з прибутком.

УДК 631.162

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПРАЦІВНИКАМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Курганська М.Г., студентка 3 курсу 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Сколотій І.В., к.е.н., доцент

*Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва,
м. Харків*

Актуальність теми полягає в тому, що на сучасному етапі розвитку бухгалтерського обліку, облік розрахунків з працівниками є однією з найважливіших ділянок у всій системі обліку в будь-якій організації, а особливо у сільськогосподарських підприємствах.

Однією з центральних проблем цього питання є те, що для ведення обліку праці та її оплати виникає необхідність розробки організаційного, кадрового та інформаційного забезпечення [1].

Ще однією проблемою у питанні обліку оплати праці є такий сегмент первинного обліку, як оформлення листків непрацездатності. Вказаний

документ характеризується підвищеними вимогами щодо техніки його заповнення, тому він потребує ретельної перевірки.

Через це виникає проблема затримки обліку лікарняних та їх виплати. Фондом соціального страхування України спільно з представниками Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства соціальної політики України розроблено та запроваджено електронний реєстр листків непрацездатності, використання якого дає можливість бухгалтерам спростити і прискорити процес обробки документа та нарахування лікарняних [2].

Існує ще ряд проблем, які призводять до ускладнення процесу ведення обліку розрахунків за виплатами працівникам та вимагають вирішення, до них належать: періодичні зміни в законодавстві з питань обліку розрахунків з працівниками та трудових відносин, недостатній рівень контролю за виконанням облікових операцій, оновлення автоматизації обліку [3].

Удосконалення обліку розрахунків неможливе без удосконалення аудиту оплати праці, оскільки він відіграє важливу роль як у системі внутрішнього, так і зовнішнього аудиту господарської діяльності підприємства. Це пов'язано з тим, що облік праці і заробітної плати є трудомістким, потребує уваги і сконцентрованості, має багато однотипних операцій, здійснення яких потребує багато часу. Організуючи систему внутрішнього контролю або аудиту на підприємстві, потрібно дотримуватися системного підходу, що забезпечує його найбільшу результативність та визначає раціональність контрольної діяльності. Для впровадження ефективної системи внутрішнього аудиту потрібно, насамперед, розробити внутрішні стандарти аудиту, розробити план проведення внутрішнього аудиту [4].

Вдосконалити систему обліку праці та її оплати можна шляхом проведення наступних дій:

1. Введення до штату окремої посадової особи з питань контролю; внесення функції контролю до посадових обов'язків працівників облікового й управлінського персоналу; створення відділу внутрішнього аудиту.

2. Постійний моніторинг змін у нормативно-правових актах; розробка стабільної законодавчої бази; використання законодавчих інформаційних систем.

3. Оновлення програмного забезпечення; підбір спеціалізованих програм.

Отже, на сучасному етапі розвитку облік оплати праці та її оплати знаходиться під впливом постійних змін, тому потребує постійного оновлення та вдосконалення. Вирішення виявлених під час дослідження проблем підвищить якість облікових даних, їх правдивість та достовірність, що, своєю чергою, позитивно відобразиться на обґрунтованості управлінських та аудиторських рішень [3]. Крім того, доцільно також розглядати соціальний аспект роботи облікового персоналу та працівників сфери аудиту в розрізі матеріального та морального стимулювання праці, що є можливим напрямком для подальших досліджень.

Таким чином, для вдосконалення обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві необхідно: поліпшити методичку та організацію проведення аудиту, використовуючи досвід зарубіжних фахівців; підвищення кваліфікації аудиторів та застосування санкцій за неналежний рівень надання послуг; створити на підприємствах відділ внутрішнього аудиту; реформування нормативно-правової бази аудиту; здійснювати розрахунок економічних показників для повного відображення фінансового стану підприємства; враховувати специфіку кожної галузі підприємницької діяльності при веденні обліку оплати праці та інших виплат працівникам.

Список використаних джерел

1. Каткова Н.В., Маслова К.В. Особливості обліку оплати праці в сучасних умовах та шляхи його вдосконалення. Економіка і суспільство. № 2. 2017. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/8_ukr/126.pdf.

2. Кулик Ю.М. Шляхи удосконалення обліку оплати праці. КНУТД – 2015. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/2252/1/20160428-29_TAZY_V3_P063.pdf.

3. Чепець О.Г., Кінебас І.Ю. Шляхи вдосконалення обліку та аудиту розрахунків з оплати праці. Бізнес-інформ. № 7. 2019. С. 225-229. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2019-7_0-pages-225_230.pdf.

4. Морозова Є.П. Проблеми обліку та аудиту розрахунків з оплати праці та шляхи їх вирішення. Економіка і суспільство. Вип. 3. 2016. С.522–526.

УДК 669.1:338.3

УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЙНИХ ВІДРАХУВАНЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Лебеденко А.М., студент 4 курсу 2 групи
спеціальності «Облік та оподаткування»

Рагуліна І.І. к.е.н., доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, м. Харків

В даний час стан процесу відтворення основних засобів в економіці нашої держави незадовільний. Він характеризується низькими темпами і, як наслідок, великою часткою об'єктів із високим ступенем фізичного і морального зносу. Одним із способів, за рахунок якого можуть бути поліпшені показники відтворення основних засобів, а саме збільшено його масштаби і темпи, є вдосконалення механізму нарахування амортизаційних відрахувань основних фондів. Це обумовлюється тим, що амортизаційні відрахування є головним фінансовим джерелом інвестицій, що спрямовуються на відтворення основних засобів.

У процесі нашого дослідження розглянуто теоретичні та практичні аспекти нарахування амортизації відповідно до національного законодавства. Амортизація значною мірою впливає на відновлення основних засобів шляхом поступового відшкодування витрат на їх придбання. Аналізуючи систему нарахування амортизації можна сказати, що система недосконала, бо

неможливо визначення точної суми витрат у процесі використання основних засобів.

Основним джерелом відтворення основних засобів є амортизаційній відрахування. Відомо, що при великих масштабах виробничого потенціалу щорічні амортизаційні відрахування представляють собою досить вагоме джерело фінансових ресурсів суспільства і держави.

Адекватне нарахування амортизаційних відрахувань з метою бухгалтерського обліку є не тільки важливим фінансовим умовою відтворення основних засобів. Це обумовлюється також тим, що в них міститься важлива інформація, необхідна для об'єктивної оцінки та ефективного управління діяльністю підприємств. Накопичена сума амортизаційних відрахувань відображає технічний стан основних засобів, що використовуються. Зіставлення обсягів інвестицій підприємства у необоротні активи з сумою нарахованої амортизації дає інформацію керівництву підприємства та інвесторам про те, як здійснюється процес відтворення необоротних активів підприємства. Якщо сума інвестицій менше суми амортизації, основні кошти не відтворюються в повному обсязі («проїдаються»). Якщо сума амортизаційних відрахувань дорівнює сумі інвестицій, тоді здійснюється просте відтворення основних засобів. якщо сума амортизаційних відрахувань менше суми інвестицій, відтворення основних засобів має розширений характер.

Нарахування амортизації в цілях бухгалтерського обліку відповідно до сум фізичного і морального зносу має значення також тому, що вона є частиною витрат на виробництво, що визначають чистий прибуток підприємства:

$$\Pi_{\text{ч}} = В - З_{\text{б}} - А_{\text{б}} - Н_{\text{и}} - (В_{\text{п}} - З_{\text{п}} - А_{\text{п}} - \Pi_{\text{м}}),$$

де $\Pi_{\text{ч}}$ – чистий прибуток, $В$ та $В_{\text{п}}$ – виручка (без ПДВ) у цілях фінансового та податкового обліку, $З_{\text{б}}$ та $З_{\text{п}}$ – поточні затрати без урахування амортизації для цілей фінансового і податкового обліку; $А_{\text{б}}$ та $А_{\text{п}}$ –

амортизаційні відрахування для цілей фінансового і обчислення податку на прибуток; Π_m – податок на майно.

Чистий прибуток служить головним фінансовим показником ефективності діяльності підприємства. Тому адекватне нарахування амортизації є умовою отримання інвесторами (власниками) об'єктивної інформації про прибуток і в підсумку ефективності роботи підприємства. Нарухування занижених сум амортизації може формувати помилкове уявлення про високий прибуток підприємства; відповідно, завищення амортизаційних відрахувань буде, навпаки, несправедливо занижувати рівень прибутку підприємства та показники ефективності його роботи.

Нами пропонується доповнити правила бухгалтерського обліку щодо нарахування амортизації зазначенням, що термін корисного використання визначається на основі техніко-економічного обґрунтування як період, протягом якого підприємство обґрунтовано очікує, що використання об'єкта основних засобів буде економічно ефективно. Для обґрунтування цього параметра може бути використана наступна методика. Її основним положенням є те, що термін корисного використання об'єкта основних засобів повинен дорівнювати періоду часу, після закінчення якого сума річних значень економічної вигоди протягом терміну використання внаслідок заміни діючого обладнання на нове буде дорівнює величині інвестицій у створення нового об'єкта основних засобів або перевищувати її. Під річною економічною вигодою розуміється сума річної економії змінних поточних витрат (релевантних витрат) і річного приросту доходів внаслідок введення в експлуатацію нових основних засобів замість відпрацьованих основних засобів.

Амортизаційні відрахування з метою фінансового обліку, незалежно від способу їх нарахування, визначаються на основі норм амортизації, що представляють собою відсоткову частку первісної вартості основних засобів, що переноситься протягом року на готову продукцію. Норми амортизації

в цілях фінансового обліку встановлюються підприємствами самостійно на основі техніко-економічного обґрунтування.

Отже, вважаємо, що існуюча система нарахування амортизації не відповідає отриманню об'єктивної інформації про рівень амортизаційних відрахувань, необхідної для управління відтворенням основних засобів підприємств та оцінки прибутку. Нормативні документи не забезпечують економічно обґрунтований вибір терміну використання об'єкта основних засобів. Запропонована методика дозволить економічно обґрунтовано обрати термін використання об'єкта основних засобів.

УДК 336.7

ОБЛІК ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Лебеденко А.М., студент 4 курсу 2 групи
спеціальності «Облік та оподаткування»
Утенкова К.О., к.е.н., доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Сукупність коштів, які знаходяться в розпорядженні банків і використовуються ними для проведення активних операцій, є банківськими ресурсами, які в залежності від джерел формування поділяються на власні та залучені.

Одним із вагомих джерел формування ресурсної бази банків є залучення коштів на депозит у наслідок депозитних операцій. Депозит (вклад) – це гроші або інші кошти в готівковій або безготівковій формі, у національній або іноземній валюті, передані власником (фізичною або юридичною особою) або третьою особою за дорученням і за рахунок власника до банку для зберігання на встановлених договором умовах, з обов'язковим поверненням вкладнику.

Необхідно зауважити, що депозитна операція може передбачати залучення або розміщення коштів на депозитні рахунки. Активними

депозитними операціями вважаються операції з розміщення банком коштів на депозит, а пасивними депозитними операціями — операції із залучення банком коштів на депозит.

Проведення депозитних операцій банку регламентується Положенням про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами, затвердженим постановою Правління НБУ 03.12.03 № 516. Цим Положенням регулюється загальний порядок залучення банками України грошових коштів (як у національній, так і в іноземній валюті) або банківських металів від юридичних і фізичних осіб на їх поточні, вкладні (депозитні) рахунки та розміщення ощадних (депозитних) сертифікатів.

Бухгалтерський облік нарахованих, отриманих (сплачених), наперед отриманих (сплачених) доходів та витрат за вкладними (депозитними) операціями здійснюється згідно з порядком, визначеним Правилами бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України, затвердженими Постановою Правління НБУ від 27 лютого 2018 року № 17.

Класифікація депозитів може бути проведена за різними ознаками. Найбільш розповсюдженою ознакою класифікації депозитів є їх економічний зміст, відповідно до якого виділяють: депозити до запитання; строкові депозити; ощадні вклади.

Депозити до запитання, або платіжні депозити – це кошти, що знаходяться на поточних рахунках і використовуються власниками для здійснення платежів (розрахунків) на користь третіх осіб через використання готівки або розрахункових інструментів. За цими депозитами банки або зовсім не сплачують відсотки, або запроваджують за ними низькі відсоткові ставки. Особливістю цього виду депозиту є те, що власник рахунка у будь-який час може вилучити кошти.

Строкові вклади (депозити) – це гроші, які розміщуються їх власниками у банку для зберігання та зараховуються на відповідні депозитні рахунки на визначений термін із виплатою обумовлених процентів.

Комерційний банк зацікавлений у залученні вкладів на визначений термін, тому що вони є стабільними й дають змогу банку використовувати кошти вкладників протягом тривалого часу. Недоліком строкових депозитів для клієнтів є низька ліквідність їх і неможливість використання для розрахункових і поточних платежів, а також для отримання готівки.

Ощадні депозити розміщуються в банках фізичними особами на тривалі строки.

Усі особові рахунки вкладників підлягають реєстрації як у бухгалтерії, так і в депозитному відділі банку. Датою відкриття депозитного рахунку є дата надходження грошових коштів на депозитний рахунок. Юридичні особи мають право перераховувати кошти на депозитний рахунок тільки з поточного рахунку, а фізичні особи – перераховувати з поточного рахунку або вносити кошти готівкою.

Для обліку пасивних депозитних операцій використовуються рахунки 1-3 класів Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України.

Етапи обліку депозитних операцій:

- укладання договору банківського депозиту;
- залучення вкладу;
- нарахування та виплата відсотків за вкладом;
- повернення вкладу.

Одже, депозитна політика являє собою концепцію організації депозитних відносин, постановку завдань у частині залучення ресурсів, а також практичних заходів щодо її реалізації.

Депозити як один із класичних видів банківських послуг залишаються важливим та відносно недорогим ресурсом забезпечення ліквідності банку, мірилом довіри до банку вкладників.

Список використаних джерел

1. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами, затверджене постановою Правління НБУ від 03.12.2003 № 516. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03>

2. Довгань Ж.М. Удосконалення депозитної політики банківських установ. *Наука молода: зб. наук. праць молодих вчених ТНЕУ*. 2015. № 23. С.46-53.

3. Смірнова І.В., Непомняща С.М. Депозитні операції комерційних банків України: проблеми та перспективи розвитку. *Наукові записки: зб. наук. пр.* Кіровоград: КНТУ, 2012. Вип. 12, ч. 1. С. 63–68.

УДК 657. 422.1 : 336.71

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПРИ ЇХ НАДХОДЖЕННІ

Лещенко Д.С., студент 3 курсу О-31 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Шара Є.Ю., к.е.н., доцент

Ірпінський державний коледж економіки та права, м. Ірпінь

Основні методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про основні засоби регламентовані П(С)БО 7 «Основні засоби». Відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби» основні засоби - матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) [1].

«Податкове» визначення основних засобів наведено в ПКУ, відповідно до якого основні засоби - це матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр, вартість яких перевищує 6000,0 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом, які призначені для використання в господарській діяльності платника податку і очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік) [2].

Визнання основних засобів при їх надходженні та зарахуванні на баланс має відповідати умовам визнання, які визначені П(С)БО 7 «Основні засоби»:

- підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди від його використання та його вартість може бути достовірно визначена.

Окрім того об'єкт основних засобів повинен мати матеріальну форму; підприємство має намір використовувати об'єкт у своїй діяльності із запланованою метою (тобто об'єкт не призначений для продажу); передбачуваний строк корисного використання повинен бути більше одного року.

Необоротні матеріальні активи, які не використовують в господарській діяльності підприємства відносяться до складу невиробничих основних засобів відповідно до норм ПКУ, тобто витрати на їх придбання (створення) в цілях оподаткування в подальшому не амортизують, тобто не підлягають амортизації. У бухгалтерському обліку таке розмежування відсутнє.

При надходженні основних засобів бухгалтерія вирішує ряд завдань:

- належність групи до якої слід зарахувати придбаний об'єкт основних засобів;

- визначення первісної та ліквідаційної вартості;

- встановлення строку корисного використання (експлуатації);

- визначення методу амортизації відповідно до наказу про облікову політику, як один із її елементів.

Облік витрат інвестиційної діяльності на придбання або створення необоротних активів підприємства, відповідно до вимог Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, обліковують на синтетичному рахунку 15 «Капітальні інвестиції», який має окремі субрахунки:

- субрахунок 151 «Капітальне будівництво»;

- субрахунок 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»;

- субрахунок 153 «Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів»;

- субрахунок 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»;

- субрахунок 155 «Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів» [3].

Витрати, які формують первісну вартість придбаного (створеного) основного засобу відображують по дебету рахунку 15 «Капітальні інвестиції» у кореспонденції з кредитом відповідних рахунків обліку розрахунків (37 «Розрахунки з різними дебіторами», 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», 65 «Розрахунки за страхуванням», 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», 68 «Розрахунки за іншими операціями» тощо) або запасів чи витрат (20 «Виробничі запаси», 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети», 23 «Виробництво», 26 «Готова продукція», 91 «Загальновиробничі витрати») тощо.

Закриття аналітичних рахунків та списання капітальних витрат здійснюють на підставі акту (форма № ОЗ-1 «Акт приймання-передачі основних засобів»).

Отже, для визнання активу та віднесення його до складу необоротних активів, необхідно враховувати його особливості: матеріально-речову форму, строк корисного використання, який має бути більшим за один рік, отримання від об'єкта основних засобів в майбутньому економічної вигоди, придбання активу має використовуватися у виробництві та іншій господарській діяльності підприємства, а не як товар для перепродажу та вартість придбаного об'єкта має бути достовірно визначена.

Список використаних джерел:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби». Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>

2. Податковий Кодекс України зі змінами, внесеними згідно із Законами № 3292-VI (3292-17) від 21.04.2011. URL:

http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T113292.html.

3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 (в редакції від 14.10.2008р.). Бібліотека бухгалтерського обліку. URL: <http://www.pro-u4ot.info/>

УДК 657.471.65

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ

Лепєєв Д.А., студент 3 курсу СТ 6 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Слесар Т.М., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.
Київ*

Адміністративні витрати – загальногосподарські витрати, спрямовані на обслуговування та управління підприємством. Вони характеризують витрати звітного періоду, які безпосередньо не пов'язані з виробництвом продукції. Ці витрати збільшують витрати підприємства, але без їх здійснення діяльність буде неможливою. Адміністративні витрати є витратами на управління, потребують своєчасного, повного та об'єктивного відображення в обліку

Облік адміністративних витрат досліджений іноземними та вітчизняними науковцями, до числа яких входять: Ф.Ф. Бутинець, К. Друрі, Р. Ентоні, В.Ф. Палій, А.П. Макаренко, Н.С. Андрющенко, Н.М. Ткаченко, Т.П. Карпова, В.Я. Фаріон та інші. Разом з тим певні організаційно-методичні особливості обліку адміністративних витрат потребують конкретизації, уточнення та удосконалення.

В структурі витрат підприємства адміністративні витрати посідають важливе місце. Удосконалення організації та методики ведення бухгалтерського обліку адміністративних витрат нерозривно пов'язано з вирішенням таких питань як визначення складу адміністративних витрат, обґрунтування більш раціональних методів їх розподілу, створення

відповідних передумов покращення обліку адміністративних витрат, організацією їх обліку.

Порядок розподілу адміністративних витрат на окремі види операційної діяльності підприємства з метою визначення в управлінському обліку їх рентабельності та ефективності інструкцією не встановлений. Тому підприємство під час ведення управлінського обліку повинно розв'язувати це питання самостійно, з урахуванням специфіки діяльності за аналогією з розподілом загальноновиробничих витрат. Аналітичний облік адміністративних витрат рекомендується вести за передбаченою згідно з пунктом 18 П(С)БО 16 "Витрати" номенклатурою статей.

Адміністративні витрати можуть бути запланованими і незапланованими, контрольованими і неконтрольованими, доцільними і недоцільними, разовими і такими, що періодично повторюються, релевантними і нерелевантними тощо. Класифікація витрат є передумовою успішної організації планування, обліку, контролю, аналізу та ефективного управління витратами [2]. Аналітичний облік адміністративних витрат дозволяє здійснювати їх аналіз, контроль і приймати відповідні управлінські рішення. Для удосконалення аналітичного обліку адміністративних витрат пропонуємо використовувати обліковий реєстр – Відомість обліку адміністративних витрат за їх видами, групами, елементами, підрозділами підприємств, де вони виникають [3].

Для ведення запропонованої Відомості необхідно використовувати класифікацію адміністративних витрат і відображати їх на аналітичних рахунках і субрахунках відповідно до визначених груп:

- обов'язкові адміністративні витрати (субрахунок 921) – можна віднести витрати на оплату праці адміністративного персоналу, нарахування на фонд оплати праці (ЄСВ);

- адміністративні витрати, які пов'язані з основною діяльністю (субрахунок 922) – витрати на зв'язок, електроенергію, опалення, канцелярські вироби тощо;

- адміністративні витрати, які пов'язані з обслуговуванням основної діяльності (субрахунок 923) – послуги банку, консультаційні та інформаційні послуги тощо;

- додаткові адміністративні витрати (субрахунок 924) – вартість перепідготовки адміністративного персоналу, представницькі витрати тощо.

Наведена класифікація, на нашу думку, може бути за потреби конкретизована. Без розроблення поглибленої номенклатури адміністративних витрат неможливо точно визначити різницю між будь-якими компонентами витрат, розробити відповідний механізм стимулювання зниження витрат як в цілому, так і у розрізі їх окремих груп, що лежить в основі ефективного управління адміністративними витратами на усіх стадіях розвитку діяльності. Для вдосконалення синтетичного і аналітичного обліку адміністративних витрат у господарстві доцільно за наведеною класифікацією використовувати субрахунки і аналітичні рахунки, за якими і відображати витрати у відомості. Важливою і ефективною передумовою досягнення економії адміністративних витрат на аграрних підприємствах є організація на підприємстві постійного контролю за цією групою видатків [1]. Має бути впроваджено попередній і наступний контроль адміністративних витрат та забезпечено постійну взаємодію всіх зазначених видів контролю. Основними умовами ефективного функціонування механізму управління адміністративними витратами підприємств є готовність керівництва підприємства до певних змін і роботи в нових умовах господарювання.

Виходячи з особливостей багатогранної категорії "адміністративні витрати", на підприємстві необхідно визначити перелік цих витрат відповідно до чинного законодавства та умов роботи конкретного підприємства та відобразити в Наказі про облікову політику, щоб до складу адміністративних витрат не потрапляли ті, які не відповідають ознакам адміністративних.

Список використаних джерел

1. Безверхий К. В. Внутрішньогосподарський контроль непрямих витрат підприємств. *Фінанси, облік і аудит*. 2010. № 16. С. 193–208.
2. Дишко І.Ю., Штулер Ю.Ю. Теоретичні аспекти сутності і класифікації адміністративних витрат. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. № 5. С. 222–227.
3. Чебан Ю. Особливості обліку та контролю адміністративних витрат : теоретичні аспекти та напрямки удосконалення. *Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки*. Випуск 36. Частина 2. Том 2. 2015. С. 71–76.

УДК 657.44

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ З МЕТОЮ ОПОДАТКУВАННЯ

Лимар О.О., студентка 5 курсу ОА-15-1з групи

спеціальності «Облік і аудит»

Будько О.В., д.е.н., доцент

Дніпровський державний технічний університет, м. Кам'янське

Діяльність суб'єктів господарювання відповідно до Господарського кодексу України спрямована на отримання прибутку [1]. Визначення прибутку здійснюється залежно від мети відповідно до Податкового кодексу України (ПКУ), П(С)БО 15 «Дохід», П(С)БО 16 «Витрати», П(С)БО 17 «Податок на прибуток».

Вирішенням проблем щодо формування прибутку, його оподаткування та відображення в бухгалтерському обліку займалися такі науковці, як Ф.Ф. Бутинець, Ю.А. Верига, С.Ф. Голов, Г.Г. Кірейцев, С.О. Левицька, В.В. Сопко та ін.

Визначення фінансових результатів з метою бухгалтерського обліку регламентується П(С)БО 15 «Дохід» та П(С)БО 16 «Витрати». Нарахування податку на прибуток, визначеного за обліковими правилами, регулюється П(С)БО 17 «Податок на прибуток». Водночас, розрахунок прибутку та, відповідно, податку на прибуток з метою оподаткування має певні

відмінності порівняно з бухгалтерським обліком, які з прийняттям Податкового кодексу України хоча і зменшилися, проте потребують належної уваги.

П(С)БО 17 «Податок на прибуток» надає такі визначення облікового і податкового прибутку [3].

Обліковий прибуток (збиток) – сума прибутку (збитку) до оподаткування, визначена в бухгалтерському обліку і відображена у Звіті про фінансові результати за звітний період.

Податковий прибуток (збиток) – сума прибутку (збитку), визначена за податковим законодавством об'єктом оподаткування за звітний період.

Визначення податку на прибуток, що підлягає сплаті до бюджету, здійснюється так:

$$П(З) +(-)ПК = ПП \times Ст$$

де П(З) – прибуток (збиток) до оподаткування за даними Звіту про фінансові результати;

ПК – податкові коригування;

ПП – прибуток, що підлягає оподаткуванню за нормами ПКУ

Ст – ставка податку.

Інформація щодо величини фінансового результату до оподаткування, визначеного відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності та величини об'єкта оподаткування відповідно до норм ПКУ подається у податковій декларації з податку на прибуток підприємств.

Платники податку, які не досягли у звітному періоді доходів еквівалентних 20 млн. грн., можуть не здійснювати коригування фінансових результатів.

Відмінності між бухгалтерським прибутком і прибутком, що підлягає оподаткуванню за нормами податкового законодавства, обумовлені застосуванням різних методик, передбачених нормативними документами. Ці відмінності впливають на появу податкових різниць, які ПКУ класифікує у

три групи: різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів; різниці, що виникають при формуванні резервів (забезпечень); різниці, які виникають при здійсненні фінансових операцій [2].

Слід також акцентувати увагу і на класифікації податкових різниць на постійні та тимчасові. Постійні податкові різниці виникають у звітному періоді та не анулюються у наступних податкових періодах. Як правило, вони виникають при здійсненні операцій, які не пов'язані з виробничою діяльністю.

Тимчасові різниці характеризуються як різниці між оцінкою активу або зобов'язання за даними фінансової звітності та податковою базою цього активу або зобов'язання та які анулюються у наступному звітному періоді. Вони можуть бути як ті, що підлягають оподаткуванню та ті, що підлягають вирахуванню.

Визначення податкових різниць, яке слід здійснювати на етапі первинного обліку, сприятиме достовірному визначенню податку на прибуток, який підлягає сплаті до бюджету. Для розрахунку податкових різниць окремих первинних документів не передбачено, тому доцільно на підприємстві обліковою політикою встановити форми таких документів. Для правильного визначення податку на прибуток доцільним також буде і визначення складу постійних та тимчасових різниць, які виникають у ході діяльності підприємства.

Таким чином, визначення податку на прибуток, що підлягає сплаті до бюджету, потребує розрахунку сум податкових різниць за допомогою розроблених первинних документів, що забезпечить їх упорядкування. Визначення складу податкових різниць обліковою політикою підприємства забезпечить контроль за джерелами їх виникнення та правильне відображення у бухгалтерському обліку.

Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436> (дата звернення: 22.02.2019).

2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 28.02.2019).

3. П(С)БО 17 «Податок на прибуток» від 28.12.2000 р. № 353. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01> (дата звернення: 09.02.2019).

УДК 657.36

РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Ляшенко Д.Г., студентка 4 курсу 2 групи
спеціальності «Облік та оподаткування»

Рагуліна І.І., к.е.н., доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, м. Харків

У сучасних умовах для результативної діяльності кожному господарюючому суб'єкту потрібна інформація про економічних партнерів, які є конкурентами у відповідній сфері діяльності. Саме тому виняткова роль належить інформаційному забезпеченню в процесах управління. Вона спричинює підвищену увагу до бухгалтерської фінансової звітності як основного джерела інформації про майновий та фінансовий стан підприємства, а також результати його виробничо-господарської діяльності за звітний період.

Сьогодні саме звітність є елементом інфраструктури ринкової економіки, реальним засобом комунікації, з допомогою якого менеджери різних рівнів мають змогу формувати стратегію і тактику розвитку підприємства. Саме на підставі даних фінансової звітності можна оцінити майновий стан, результати діяльності та економічний потенціал суб'єкта господарювання, прогнозувати майбутні грошові потоки та визначати вектори його розвитку, приймати ефективні управлінські рішення. Під фінансовою звітністю розуміють бухгалтерську звітність, яка містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період (п. 3 р. I НП(С)БО 1 «Загальні вимоги

до фінансової звітності», ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

На нашу думку, основною метою складання фінансової звітності є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності, рух грошових коштів та зміни у власному капіталі підприємства, яка необхідна для прийняття рішень щодо: придбання, продажу та володіння цінними паперами; участі в капіталі підприємства; оцінки якості управління; оцінки здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання; забезпеченості зобов'язань підприємства; визначення суми дивідендів, що підлягають розподілу; регулювання діяльності підприємства; інших рішень.

Основною інформаційною базою фінансового стану підприємства є бухгалтерський баланс. Незважаючи на певні обмеження, властиві інформації бухгалтерського балансу (ретроспективність, статичність, відрив від ринкової вартості майна та ін.), вона як і раніше затребувана користувачами. Баланс дає відповідь на питання, які кошти використовує підприємство – власні або позикові і куди воно їх вкладає, чи зуміє господарюючий суб'єкт найближчим часом виправдати взяті на себе зобов'язання перед третіми особами – акціонерами, інвесторами, кредиторами, покупцями, продавцями – або йому загрожують фінансові труднощі. За допомогою інформації балансу будується фінансове планування підприємства, оцінюються комерційні ризики. Достовірність і повнота інформації балансу впливає на ефективність управління фінансово-господарською діяльністю підприємства, так як забезпечує економічне обґрунтування управлінських рішень. Бухгалтерський баланс виконує не тільки економічну, а й економіко-правову функцію, яка забезпечує майнову відокремленість господарюючого суб'єкта. Сучасний зміст бухгалтерського балансу орієнтований на надання інформації з високим ступенем аналітичності статей та дає можливість користувачам виявити напрямки подальших детальних досліджень.

Звіт про фінансові результати ілюструє процедуру формування кінцевого фінансового результату діяльності підприємства за звітний період, дозволяє користувачу зрозуміти, які доходи і витрати брали участь в його формуванні. На основі цієї інформації можливо проаналізувати рентабельність, один із найважливіших показників ефективності діяльності будь-якого підприємства, не залежно від галузі, в якій воно функціонує. Відштовхуючись від даних такого аналізу, можна розробити стратегію управління фінансовими результатами.

Звіт про рух грошових коштів хоч і не вважається основною формою бухгалтерської (фінансової) звітності, але його дані корисні для управління підприємством в частині раціоналізації грошових потоків. Грамотне планування і управління грошовими потоками може вберегти підприємство від зайвих запозичень, не дозволить позбутися фінансової стійкості та убезпечить від банкрутства.

Вважаємо, що управління ресурсами підприємства має два аспекти: інвестиційний – пов'язаний зі зміною структури активу балансу та фінансовий – пов'язаний зі зміною структури пасиву балансу.

Розробка політики управління власними фінансовими ресурсами підприємства передбачає виконання наступних етапів:

- 1) аналіз процесу формування власних фінансових ресурсів у попередніх періодах;
- 2) аналіз джерел формування власних фінансових ресурсів.

Неоціненна роль бухгалтерської (фінансової) звітності у визначенні платоспроможності підприємства, яка характеризує його фінансову платоспроможність. Безумовно, що визначаючи стратегію і тактику управління підприємством, необхідно користуватися не тільки інформацією бухгалтерської (фінансової) звітності. Велике значення має пояснювальна записка до балансу, де розкриваються значення важливих показників. Але в сучасних економічних умовах ринкової економіки значення бухгалтерської (фінансової) звітності залишається дуже високим.

Звітність розкриває нові внутрішні взаємозв'язки між усіма елементами фінансово-господарської діяльності підприємства. Отже, бухгалтерську (фінансову) звітність варто розцінювати не як межу досягнутого в певний період часу, а як рух, розвиток, стимул діяльності підприємства.

УДК 657

ОБЛІК НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Ляшенко Д.Г., студент 4 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Утенкова К.О., к.е.н., доцент

Харківський національний університет ім. В.В. Докучаєва, м. Харків

У провідних країнах світу (США, Японія, країни ЄС) нематеріальні активи займають велику частку в майні компаній та забезпечують успішну конкуренцію на світовому ринку. Управління нематеріальними активами залежить від правильної організації їх бухгалтерського обліку, що надає достовірну інформацію про їхній стан не тільки керівникам підприємств, а й партнерам та інвесторам.

Методологічні основи формування бухгалтерського обліку інформації про нематеріальні активи регламентуються П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», згідно з яким, нематеріальний актив – це немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований [1]. Загальні правила ведення обліку нематеріальних активів відображені також у МСБО 38 «Нематеріальні активи», що трактує «нематеріальні активи», як немонетарний актив, який не має фізичної субстанції та може бути ідентифікований [2].

Облік нематеріальних активів за національним і міжнародним стандартами має певні спільні особливості:

1) придбані нематеріальні активи зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю, яка складається з ціни придбання, мита, непрямих податків, що не підлягають відшкодуванню, та інших витрат пов'язаних з його придбанням і доведенням до стану, в якому він придатний до використання за призначенням;

2) при визначені строку корисного використання необхідно використовувати терміни корисного використання подібних активів;

3) у примітках до фінансової звітності та у фінансових звітах розкривається інформація про вартості, за якою нематеріальні активи відображені в балансі.

Щодо відмінностей між національним та міжнародним стандартами бухгалтерського обліку, слід звернути увагу на наступне.

Відповідно до п.13 П(С)БО 8 первісною вартістю нематеріальних активів є їх справедлива вартість на дату отримання з урахуванням витрат, передбачених п. 11. За МСБО 38 підприємство може обрати первісне визнання як нематеріальних активів, так і гранту за справедливою вартістю.

П(С)БО 8 П(С)БО мають дещо обмежені вимоги щодо розкриття інформації. Це позбавляє користувачів фінансових звітів, складених за П(С)БО, корисної інформації, необхідної для прийняття рішень.

МСБО 38 “Нематеріальні активи” вимагає, щоб підприємства окремо розкривали інформацію про нематеріальні активи, створені самим підприємством, та інші нематеріальні активи. Проте в П(С)БО 8 “Нематеріальні активи” дана вимога відсутня.

Наступним напрямом дослідження виступає процес нарахування амортизації на об'єкти нематеріальних активів. Відповідно до П(С)БО 8 нарахування здійснюється протягом строку корисного використання нематеріальних активів, який встановлюється підприємством у разі визнання цього об'єкта активом. Згідно з МСБО 38 нарахування слід починати, коли цей актив є наявним для використання. Також існують об'єкти з визначеним та невизначеним строком корисного використання.

Таким чином, здійснений порівняльний аналіз П(С)БО та МСБО свідчить про те, що існують певні розбіжності щодо обліку нематеріальних активів. А для удосконалення нормативно-правової бази необхідним є проведення низки заходів, таких як:

- постійне оновлення та удосконалення законодавчої бази, що регулює захист винахідницьких, авторських, ліцензійних та патентних прав;
- подальша гармонізація вітчизняних стандартів бухгалтерського обліку до міжнародних стандартів, а саме внесення ознак ідентифікації нематеріальних активів у П(С)БО 8.

Запропоновані заходи забезпечать належну систематизацію вітчизняної законодавчої бази облікової системи, її гармонізацію та узгодженість з міжнародними стандартами фінансової звітності, що сприятиме належній організації, веденню та відображенню у фінансовій звітності об'єктивної й неупередженої інформації про нематеріальні активи [3].

Отже, дослідивши різницю та спільності П(С)БО 8 та МСБО 38 можна стверджувати, що вітчизняний облік нематеріальних активів потребує вдосконалення. Провівши порівняльний аналіз національних та міжнародних стандартів показує, що в МСБО приділяється увага лише основним аспектам бухгалтерського обліку нематеріальних активів, оскільки створення більш детальних стандартів зробило би неможливим їх застосування іншими країнами.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>.
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_050.
3. Рилєєв С.В., Романчук А.Л. Нематеріальні активи: окремі нормативно-правові аспекти обліку. *Науковий вісник Буковинського державного фінансово-економічного університету. Економічні науки*. 2013. Вип. 1. С. 368–374. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvbdfa_2013_1_40.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ОСНОВ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ЗА П(С)БО ТА МСФЗ

Мельник А.О., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуцаленко Л.В., д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України

На сучасному етапі розвитку економіки України однією із найскладніших проблем, з якою зустрічаються вітчизняні підприємства, є наявність надмірних обсягів дебіторської заборгованості. На сьогодні більшість вітчизняних підприємств перебувають на межі фінансової кризи. Основна причина виникнення кризових явищ полягає у низькому рівні менеджменту та нездатності підприємств ефективно та своєчасно управляти оборотними активами.

Дослідженню дебіторської заборгованості присвячено багато робіт зарубіжних і вітчизняних економістів: З. Боді, Р. Мертон, Д. Стоун, К. Хітчинг, І. Бернар, М. Білик, О. Бандурка, І. Бланк, Ф. Бутинець та інші.

Відповідно до П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [1], дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату, а дебітори – юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів.

Як зазначають Стоун Д., Хітчинг К., дебіторська заборгованість має назву «рахунки до отримання», а дебітори – це особи, які винні гроші за товари і послуги, вже одержані, але не оплачені ними.

М(С)БО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» трактує дебіторську заборгованість як похідні фінансові активи з фіксованими платежами, що підлягають визначенню та не мають котирування на активному ринку [2].

До основних причин виникнення дебіторської заборгованості на підприємстві можна віднести: 1) невідповідність обсягу грошової маси, що знаходиться в обігу, вартісному обсягу продукції, що випускається, наданих послуг і платежів у бюджетній сфері; 2) низьку платіжну дисципліну покупців і загальний економічний стан галузей, до яких вони відносяться; 3) брак коштів у клієнта або зниження рівня його платоспроможності; 4) порушення розрахунково-платіжної дисципліни контрагентами; 5) зниження інвестиційних накопичень та інших залишків грошових коштів у підприємства; 6) значне випередження процентних банківських ставок у порівнянні з темпами інфляції (у кілька разів) і практична недоступність отримання кредитів, особливо довгострокових, для більшості підприємств та інше.

З метою запобігання втрат і визнання підприємства неплатоспроможним, кожен господарюючий суб'єкт повинен прагнути до якнайбільшого скорочення дебіторської заборгованості.

Критерії обліку дебіторської заборгованості за змістом вітчизняних стандартів бухгалтерського обліку в основному відповідають міжнародним стандартам фінансової звітності, але одночасно мають ряд відмінностей (табл. 1).

Аналіз інформації в табл. 1 показує, що вітчизняна та закордонна практика визнання та оцінки дебіторської заборгованості істотно різниться. Зокрема, вітчизняні обліковці зосереджені на детальному висвітленні особливостей обліку заборгованості покупців та замовників, а іншим видам дебіторської заборгованості приділено значно менше уваги.

Міжнародна облікова практика є більш уніфікованою, що є вагомим для обліку заборгованості дебіторів та прийнятним в умовах динамічного розвитку ринкового середовища.

Таким чином, ефективне управління дебіторською заборгованістю має великий вплив на ліквідність, а, отже, і на зміцнення фінансового становища підприємства в цілому.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика концептуальних основ обліку дебіторської заборгованості за МСФЗ та П(С)БО

Критерії	МСФЗ	П(С)БО
Загальне поняття дебіторської заборгованості	Дебіторська заборгованість виділяється в окремий клас фінансових активів і визначається як «непохідні фінансові активи з фіксованими платежами або платежами, які підлягають визначенню та не мають котирування на активному ринку».	Сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату.
Методи оцінки дебіторської заборгованості	Під час первісного визнання фінансового активу їх слід оцінювати за собівартістю, яка є справедливою вартістю компенсації, наданої або отриманої за них.	При зарахуванні на баланс дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги оцінюється за первісною вартістю, а на дату балансу – за чистою реалізаційною вартістю.
Сумнівна дебіторська заборгованість	Визнання сумнівної дебіторської заборгованості відбувається в наступних випадках: значні фінансові труднощі емітента; висока ймовірність банкрутства або іншої фінансової реорганізації підприємства.	Сумнівний борг – поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує невпевненість її погашенні боржником.
Резерви сумнівних боргів	У МСФЗ методи розрахунку величини резерву сумнівних боргів не передбачаються.	Величина резерву сумнівних боргів визначається за одним із методів: -абсолютної суми сумнівної заборгованості; -коефіцієнта сумнівності.
Інвентаризація дебіторської заборгованості	Виявлення простроченої дебіторської заборгованості для роботи із сумнівними боргами й підтвердження балансових даних на певну дату.	Являє собою певну послідовність практичних дій з документального підтвердження зобов'язань підприємства з метою забезпечення вірогідності даних обліку й звітності.

Тому саме ефективне управління дебіторською заборгованістю відноситься до необхідних умов успішної діяльності, оскільки воно створює передумови для швидкого зростання бізнесу і збільшення фінансових можливостей підприємства.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» від 08.10.1999 р. № 237 URL: [http:// zakon5.rada.gov.ua](http://zakon5.rada.gov.ua) (дата звернення: 22.04.2019).

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку № 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 21.04.2019).

УДК 336.72

СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

Миськів О.І., студентка 4 курсу О-41Б групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Сливінська О.Б., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту

*ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»,
м. Бережани*

Проблемі обліку виробничих запасів приділяється значна увага в Україні, оскільки від організації їх обліку залежить розвиток як підприємства так і економіки країни в цілому. Запаси є однією з важливіших і необхідних складових активів підприємств всіх форм власності. Вони займають домінуючу позицію у структурі витрат підприємства, їх облік та оцінка впливає на результати господарської діяльності підприємства та на розкриття інформації про його фінансовий стан. Важливою умовою правильної організації обліку виробничих запасів є їх правильне групування (класифікація).

Дослідженням сутності та класифікації виробничих запасів займалися такі вчені, як Ф.Ф. Бутинець, І.А. Бланк, П.С. Безруких, В.М. Бойко, І.Ю. Бондар, А.Б. Борисов, В.В. Гливенко, В.П. Завгородній, В.В. Ковальов, В.С. Лень, М.С. Пушкар, В.Г. Швець, В. Сопко, І.Ю. Чаюн, А.А. Оглобін, Р.В. Кружкова, В.А. Даєнічева, Р.Б. Чейз, Н.Дж. Еквілайн, Р.Ф. Якобс та інші.

В Україні визначення терміну «запаси» наведено у П(С) БО 9 «Запаси», відповідно до п. 4 якого «запаси - активи, які утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством». Відповідно до

Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», активи - це ресурси, контрольовані підприємством внаслідок минулих подій, використання яких як очікується призведе до отримання економічних вигод у майбутньому внаслідок будь-якого використання такого запасу.

В обліковій літературі зустрічаються багато різних понять, пов'язаних із запасами, проте, слід врахувати, що кожне з них має власне тлумачення. Так, в обліковій літературі часто застосовуються поняття «виробничі запаси», замінене поняттям «матеріали». Деякі автори при визначенні поняття «матеріальні оборотні активи» застосовують термін «цінності». Однак, поняття «цінність» є описовою категорією, ознакою, якісним показником, що характеризує запаси як економічні елементи, які мають користь для їх власника і можуть принести йому економічні вигоди.

На думку Сопко В., запаси - це сукупність матеріальних благ, вироблених невідомо для чого й кого, які навряд чи колись взагалі будуть використані за призначенням. Чаюн І.Ю., Бондар І.Ю. виділяють виробничі запаси, як матеріальні ресурси необхідні для забезпечення розширеного відтворення, обслуговування сфери нематеріального виробництва та задоволення потреб населення, які зберігаються на складах або в інших місцях з метою їх наступного використання. Так, Бутинець Ф.Ф. під сутністю виробничих запасів розуміє все те, що завезено на склади підприємств і ще не вступило в першу стадію обробки, тобто частина сукупних запасів, призначених для виробничого споживання. Лень В.С., Гливенко В.В. визначає виробничі запаси як предмет праці, підготовлені для запуску у виробничий процес. Такі виробничі запаси складаються з сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, тари і тарних матеріалів, запасних частин для поточного ремонту основних фондів.

На підприємстві може знаходитися велика кількість різноманітних виробничих запасів, які використовуються відповідно по-різному. Одні з них повністю споживаються, інші – змінюють лише свою форму, входять до

складу виробу без будь-яких змін або ж сприяють виготовленню виробів і не включаються в їх масу або хімічний склад. Тому важливим моментом в організації обліку виробничих запасів є їх класифікація, яка забезпечує прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо їх ефективного використання у процесі діяльності суб'єкта господарювання.

Структура запасів залежить від виду діяльності та відповідної форми власності підприємства. Аналіз наукової літератури дає можливість узагальнити і виділити основні класифікаційні ознаки та відповідні види запасів. Основними класифікаційними ознаками, що можна виділити при поділі запасів є такі: цільове призначення, місце перебування, час зберігання на підприємстві, період використання, форма власності, структура.

Найбільш поширеною є типова класифікація за функціональною ознакою й призначенням у виробництві. Відповідно до таких ознак запаси поділяються на основні й допоміжні. Заслуговує на увагу й класифікація виробничих запасів в залежності від їх ролі в процесі виробництва. Для цього запаси на підприємстві рекомендується класифікувати на три групи: матеріали, що постійно споживаються і від яких залежить безперервність виробничого процесу; матеріали, які використовуються постійно, але безпосередньо не пов'язані з виготовленням продукції; матеріали, потреба в яких виникає досить рідко.

Запаси за призначенням поділяються: для реалізації та для виробництва (виробничі). За місцем перебування: у постачальників, посередників, роздрібній торгівлі, дорозі, виробничому процесі, підзвітних осіб, на складах підприємства. За формою власності: власні, запозичені, на утриманні. За часом зберігання на підприємстві: швидколіквідні, тривалого зберігання, тимчасового зберігання. За цілями: поточні, тактичні, стратегічні. За структурою запаси поділяються на: сировину і матеріали, незавершене виробництво, готову продукцію.

Важливою передумовою ефективного управління виробничими запасами на підприємстві є їх чітка класифікація. Розуміння економічної

сутності виробничих запасів та правильна класифікація справляє значний вплив на правильність подальшого обліку їх на підприємстві.

УДК 332.2:631.11

ЗАКОНОДАВЧІ НОВОВВЕДЕННЯ В НОРМАТИВНО-ПРАВОВОМУ РЕГЛАМЕНТУВАННІ ОПЛАТИ ПРАЦІ

Мокієнко Д.О., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»
Гуцаленко Л.В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Заробітна плата посідає лідируюче місце якісного показника економічного господарювання підприємства. В Україні особливість правового регулювання оплати праці полягає в тому, що воно здійснюється широкою системою нормативно-правових актів, прийнятих органами різних рівнів, за участю трудових колективів і профспілкових організацій. Звітна документація з обліку винагороди працівникам є складовою частиною загальної форми звітності підприємств, тому оплата праці – один із найважливіших показників соціального, економічного та демографічного стану країни [1, С.149].

Даній темі приділяли увагу ряд вчених, зокрема такі як Ф.Ф. Бутинець, А.Г. Загородній, А.М. Колот, Л.К. Сук, В.О. Шевчук.

Основоположним і базовим законодавчим актом є Конституція України, на якому базується все законодавство, враховуючи і законодавство про працю.

Для регулювання питань, пов'язаних з оплатою праці в Україні також використовують Постанови Кабінету Міністрів України, інструкції, які затверджуються Кабінетом Міністрів, Закони, Положення, Інструкції а інші нормативно-правові акти, що наведено в табл. 1.

В 2020 році уряд України планує замінити Кодекс законів про працю Законом «Про працю». Планується рішення, про втрату чинності не лише КЗпП, а й Закони «Про оплату праці», «Про відпустки» та інші нормативно-правові акти. Даний проект міститиме 10 глав, 98 статей. Мета даного проекту полягає в створенні кращих умов для працевлаштування та гідної праці зі збільшенням доходу працівників.

Таблиця 1

Основні Закони, що регулюють питання оплати праці в Україні станом на 2020 рік

№ п/п	Назва закону	Зміст
1	Конституція України	гарантує кожному громадянину право на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом.
2	Закон України «Про оплату праці» (24 березня 1995 року)	визначає економічні, правові та організаційні засади оплати праці працівників, які перебувають у трудових відносинах, на підставі трудового договору з підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та господарювання, а також з окремими громадянами та сфери державного і договірною регулювання оплати праці і спрямований на забезпечення відтворювальної і стимулюючої функції заробітної плати.
3	Закон України "Про колективні договори і угоди".	визначає правові засади розробки, укладення та виконання колективних договорів і угод з метою сприяння регулюванню трудових відносин та соціально-економічних інтересів працівників і роботодавців.
4	Закон України «Про відпустки» від 15.11.1996	встановлює державні гарантії права на відпустки, визначає умови, тривалість і порядок надання їх працівникам для відновлення працездатності, зміцнення здоров'я, а також для виховання дітей, задоволення власних життєво важливих потреб та інтересів, всебічного розвитку особи.
5	Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992	визначає основні положення щодо реалізації конституційного права громадян про охорону їхнього життя і здоров'я в процесі трудової діяльності, регулює за участю відповідних державних органів відносини між власником підприємства, установи і організації або уповноваженим ним органом і працівником з питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища і встановлює єдиний порядок організації охорони праці в Україні.

Джерело: [2,3].

На думку урядовців, даний проект надасть змогу та розширить можливості працівників, зокрема: гарантований захист через легалізацію їхньої праці; зростання доходів працівників; узгодженість та гармонізація із законодавством зарубіжних країн.

Буде внесено такі зміни в порівнянні з діючими нормами:

- обов'язковим та ключовим документом буде трудовий договір, який регулюватиме відносини між працівником та роботодавцем, а також стане основою при кадровому діловодстві;

- перехід систем на електронне документування та електронні реєстри ведення обліку та статистики. Відміна паперових трудових книжок, відтак, трудову діяльність будуть обліковувати в електронному Державному реєстрі;

- збільшення відпустки за свій рахунок з 15 до 30 календарних днів;

- доплата за роботу у важких, шкідливих і небезпечних умовах праці складатиме не менше 4% від зарплати.

За недотримання законодавства, на сьогоднішній день в Україні застосовують 5 видів відповідальності: дисциплінарна, матеріальна, адміністративна, фінансова та кримінальна. В таких випадках, до кримінальної та адміністративної відповідальності притягуються посадові особи, до фінансової відповідальності – саме підприємство.

Отже, відповідно до законодавчого регулювання оплата праці в Україні є об'єктом національного, галузевого державно-нормативного і колективно-договірного регулювання, а також індивідуально-договірного регулювання та управління. Систематизація організації оплати праці в першу чергу, повинне охоплювати удосконалення державно-нормативного регулювання та розвиток колективно-договірного регулювання на усіх рівнях. Необхідна оптимальна модель співвідношення законодавства про працю, колективних угод, індивідуальних трудових угод та принципів управління оплатою праці на підприємствах.

Список використаних джерел

1. Калягіна О.М. Нормативно-правове регулювання та забезпечення обліку розрахунків з оплати праці на сільськогосподарських підприємствах. Науковий вісник Херсонського державного університету. № 15. 2015. С. 149-152.

2. Про колективні договори і угоди: Закон України від 1993, № 36, ст.361. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12>.

3. Про оплату праці: Закон України від 24 берез. 1995 № 108/95-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>.

УДК 657.35/.422

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ МШП

Моторко В.В., студент 4 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Данілочкіна О.В., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Для ефективного здійснення діяльності суб'єкту господарювання потрібні малоцінні оборотні та необоротні матеріальні активи, тому на кожному підприємстві є значна частка малоцінних швидкозношуваних предметів (МШП) і малоцінних необоротних матеріальних активів, які належать до запасів та основних засобів відповідно. За економічним призначенням указані активи подібні основним засобам праці, але в обліку відображаються окремо. Це зроблено для спрощення планування, обліку, а також вирішення низки фінансових питань.

Згідно п. 3 НП(С)БО 1 оборотні активи це гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи використання протягом операційного циклу чи протягом 12 місяців з дати балансу. Пунктом 6 П(С)БО 9 визначено, що малоцінні та швидкозношувані предмети - це матеріальні активи, які використовуються протягом не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він більше одного року. Саме вони належать до запасів та оборотних активів. А необоротні активи - це активи, які не є оборотними. Як видно з п.5 П(С)БО 7 «малоцінка» зі строком використання більше року має відображатися у складі інших необоротних матеріальних активів (як малоцінні необоротні матеріальні активи - МНМА).

Згідно з цими визначеннями «малоцінка» зі строком використання менше 12 місяців має відображатися у складі оборотних активів, а «малоцінка» зі строком використання більше 12 місяців має відображатися у складі необоротних активів. Залишилося лише визначитись із тим, що, власне, таке «малоцінка»?

У національних стандартах бухгалтерського обліку часто трапляються згадки про малоцінні матеріальні активи, але чіткого їх визначення немає. Виходячи з практики вживання «малоцінкою» є саме матеріальні активи (для бухгалтерського обліку нематеріальних активів вартість не має значення).

Виходячи із визначення МШП за П(С)БО 9 можливість визначення вартісного критерію для «малоцінки» у складі запасів (МШП) не встановлено. Відповідно до П(с)БО 9 “Запаси”, малоцінні та швидкозношувані предмети визнаються активом, якщо: існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням; - вартість МШП може бути достовірно визначена. У Методичних рекомендаціях, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. №2 (із останніми змінами та доповненнями) зазначаються ще два критерії визнання МШП активом: підприємству перейшли ризики й вигоди, пов'язані з правом власності або з правом повного господарського оперативного управління на придбані (отримані) запаси; підприємство здійснює управління та контроль за МШП.

У питанні МШП/МНМА/виробничі запаси/витрати – правильної відповіді може й не бути, так як існує певний відтінок суб'єктивізму: можна очікувати від лампи чи захисної куртки строк служби 3 роки, а можна й рік, незважаючи на заявлені технічні характеристики виробу. Висновок тут один: відповідь на це питання є елементом професійного судження бухгалтера.

Враховуючи цей факт, а також, як правило, малу вартість МШП, то будь-яке з прийнятих рішень не може бути суттєвою чи грубою помилкою, яка призводить до певних суттєвих перекирвань у звітності. І думати ще й треба на скільки буде зручно також надалі обліковувати дані об'єкти та

проводити їх інвентаризацію. Отже, методика організації обліку МШП потребує подальшого вдосконалення. На нашу думку доцільним було б в Балансі виділити окрему статтю для відображення в ній інформації по МШП, тобто потрібно сформуванати єдину цілісну систему методології обліку МШП.

УДК 657

ВІДРЯДЖЕННЯ МІЖ ФІЛІЄЮ ТА ГОЛОВНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Гринюк (Нечипорук) О.П., студентка 3 курсу СТ 6 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Боярова О.А., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Господарська діяльність кожного підприємства пов'язана з розрахунками з підзвітними особами. Адже завдяки підзвітним особам підприємство здійснює придбання активів за рахунок підзвітних коштів, окрім цього направляє підзвітних осіб у відрядження для виконання певних заходів за видами діяльності підприємства, зокрема пошук нових ринків збуту, нових контрагентів, опановування сучасних технологій виробництва, покращення професійних навичок тощо.

Облік витрат на відрядження та їх оподаткування регламентує Податковий кодекс України та наказ Міністерства фінансів України від 13.03.98 № 59 «Про затвердження Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон», однак зазначена інструкція обов'язкова для виконання лише бюджетними установами.

При потребі, госпрозрахункові підприємства мають право використовувати вимоги даного нормативного документу, адже інструкція містить визначення відрядження, та виключення, зокрема: а) службові поїздки за дорученням керівника в межах одного населеного пункту, в якому

знаходиться постійне місце роботи працівника; б) поїздки працівників, робота яких має роз'їзний характер, пересувний характер.; в) поїздки працівників, робота яких здійснюється за вахтовим методом тощо.

Основний обліковий документ – це наказ про облікову політику, однак питання відряджень доцільно розглянути у Положенні про службові відрядження, що дасть змогу регулювати спірні моменти, які можуть виникнути під час відряджень. У Положенні про службові відрядження доцільно зазначити: порядок направлення працівників у відрядження; терміни звітування; порядок відшкодування витрат на відрядження та їх документальне підтвердження; правила подання авансового звіту до бухгалтерії.

Положення про службові відрядження може оформлятися додатком до колективного договору (за його наявності) або окремим внутрішнім документом, який вводиться в дію наказом по підприємству. На підприємствах, які мають філії, структурні підрозділи, відрядження між головним підприємством та філіями виникає питання як правильно з дотриманням вимог чинного законодавства відобразити в обліку подібні відрядження підзвітних осіб. Це теж необхідно зазначити в Положенні про службові відрядження.

Окрім цього, перед укладання трудового контракту необхідно зазначити робоче місце працівника, філія чи головне підприємство. І відповідно, якщо працівник філії, для якого це місце постійної роботи, їде до іншого підприємства (або до іншого структурного підрозділу свого підприємства), розташоване в іншому населеному пункті, з метою виконання службового доручення, така поїздка може бути оформлена як службове відрядження.

Отже, облік витрат на відрядження є досить непростюю обліковою процедурою, яка регулюється як національним відповідним законодавством, так і внутрішніми документами – наказом про облікову політику та – у

вигляді деталізованого підходу до означеного об'єкту обліку з урахуванням практики здійснення подібних відряджень на підприємстві.

Список використаних джерел

1. Положення про відрядження. Журнал БухгалтеріяUA. 2020. URL: <https://buh-ua.com.ua/uk/doc/56112/polozhenie-o-komandirovках-2020>.
2. Облік витрат на закордонне відрядження. Електронна газета «Інтерактивна бухгалтерія». URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/ib/9692/133774>.
3. Положення про службові відрядження. ВІСНИК. ОФІЦІЙНО ПРО ПОДАТКИ. 2017. URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100004732-polozhennya-pro-sluzhbovi-vidryadzhennya>.

УДК 657

СЕРЕДНЯ ЗАРОБІТНА ПЛАТА В УКРАЇНІ

Нижник Т.І., студентка 3 курсу Ек-31М групи спеціальності «Економіка підприємства»
Петрів О.С., викладач спеціальних економічних дисциплін
ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний коледж»

Середня заробітна плата в Україні — макроекономічний показник, що обчислюється як середнє арифметичне значення заробітних плат всіх груп працівників в Україні. Розраховується, виходячи із фонду оплати праці працівників (включаючи оплату праці сумісників), премій, надбавок, винагород за підсумками роботи за рік та одноразових заохочень.

До введення національної валюти в перші роки незалежності в Україні зарплату видавали «купонами», причому, завдяки їх рекордному знеціненню, суми зарплат цифрами виглядали колосальними: незадовго до введення гривні, в 95-96 роках, середня зарплата в країні обчислювалася цифрами з великою кількістю нулів і становила приблизно 3,2 мільйона «купоно-карбованців». При перерахунку у долари сума втрачала всю свою красу — зарплата середнього українця в ці роки становила близько 20-30 доларів США, в кращому випадку. Як змінювався середній рівень зарплати в Україні

від початку незалежності - дивіться в інфографіці видання "Слово і Діло", передає "Акула" [2].

З розвитком економіки і введенням гривні зарплати стали потроху зростати, як в гривневому, так і доларовому еквіваленті. Так, позначку в 100 доларів зарплати пройшли в районі 2004 року, а в дві сотні – між 2006 і 2007 роками.

Напередодні 2008 року середня зарплата в країні досягла позначки в півтори тисячі гривень або 300 доларів, проте світова фінансова криза того року не обійшла й Україну, внаслідок чого обсяг середнього заробітку у валюті знову зменшився майже до рівня 2006-2007 років.

Найбільше падіння рівня зарплат спостерігалось після початку російської агресії. Втрата контролю над частиною території країни, наступні економічні труднощі і знецінення гривні опустили середню зарплату приблизно на рівень 2006 року, коли доларовий еквівалент зарплати не дотягував навіть до \$200.

Ближче до кінця 2016 року зарплати почали рости, і зараз тенденція зберігається: так, станом на квітень 2017 року середня місячна зарплата дещо не дотягувала до 7000 гривень, що в перерахунку на долари дає суму близько \$250.

14 червня прем'єр-міністр Володимир Гройсман спрогнозував зростання зарплати до 7 тисяч гривень до кінця року, а в середньостроковій перспективі – до 10 тисяч гривень.

І Вже у лютому 2020 середня зарплата в Україні склала 10847 грн.

Номінальна заробітна плата включає тарифні ставки (посадові оклади), премії, доплати, надбавки, оплату за невідпрацьований час, а також обов'язкові відрахування: податок на доходи фізичних осіб, військовий збір.

Реальна заробітна плата характеризує купівельну спроможність номінальної заробітної плати під впливом змін споживчих цін на товари і послуги та рівня податків й обов'язкових платежів.

Індекс реальної заробітної плати розраховується шляхом ділення індексу нарахованої номінальної заробітної плати (без урахування податку на доходи фізичних осіб та військового збору) на індекс споживчих цін.

За повідомленням Держстату від 27.03.2020 року, середня номінальна заробітна плата* штатного працівника підприємств, установ та організацій у лютому 2020 р. становила 10847 грн, що у 2,3 раза вище рівня мінімальної заробітної плати (4723 грн) [1].

Порівняно із січнем розмір середньої номінальної заробітної плати збільшився на 1,1%, а за останні 12 місяців (відносно лютого 2019р.) – на 15,0%.

Індекс реальної заробітної плати у лютому 2020 р. порівняно із січнем 2020 р. становив 101,4%, а відносно лютого 2019 р. – 112,2%.

Зарплати вищі за середню зафіксовані в промисловості (12054 грн), транспорті (12362 грн), фінансовій та страховій діяльності (21605 грн), інформація та телекомунікації (18653 грн) тощо. Найбільші зарплати отримують працівники підприємств та організацій Києва (16447 грн), Дніпропетровської (11003 грн), Донецької (11423 грн), Київської (11177 грн) областей. Найнижчі у Чернівецькій області - 8384 грн.

Крім того, за даними Держстату від 27.03.2020 р., на 1 березня 2020 р. загальна сума заборгованості з виплати заробітної плати становила 3019,8 млн грн або 99,5% порівняно з 1 лютого 2020 р.

Список використаних джерел

1. Середня зарплата в Україні. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/salary/average/>.

2. Як змінювалася середня зарплата за роки незалежності. Інфографіка. URL: <https://www.volynnews.com/news/economics/yak-zminiuvallasia-serednia-zarplata-za-roky-nezalezhnosti-infohrafika/>.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Німчук А.В студентка 3 курсу О-21 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Шара Є.Ю., к.е.н., доцент

Ірпінський державний коледж економіки та права, м. Ірпінь

Мале підприємництво є невід'ємною частиною ринкового господарства, яке відіграє особливу роль у розвитку торгівлі, сфери послуг, створюють нові робочі місця, сприяють вирішенню проблеми зайнятості тощо. Відповідно до п. 3 ст. 11 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [1] передбачено, що для суб'єктів малого підприємництва і представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності національними положеннями (стандартами) встановлюється скорочена за показниками фінансова звітність у складі балансу і звіту про фінансові результати.

Згідно Закону України «Про державну підтримку малого підприємництва» від 19.10.2000 року [2] до суб'єктів малого підприємництва належать: 1) фізичні особи, зареєстровані в установленому законом порядку як фізичні особи - підприємці, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України; 2) юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України.

Також згідно зі ст. 4 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 р. № 4618-VI [2], суб'єкти малого підприємництва мають право на спрощену

форму обліку і звітності, тобто подавати фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства, форма якого наведена в П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства».

П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства» [3] передбачає існування змісту і форми Фінансового звіту суб'єкта малого підприємства у складі Балансу (форма № 1- м) і Звіту про фінансові результати (форма № 2- м) та порядок заповнення його статей.

Проблематика Форма №1-м «Баланс» полягає в наступному:

1. У статті «Основні засоби» наводяться залишкова та окремо первісна (переоцінена) вартість основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів, а також нарахована в установленому порядку сума їх зносу (у дужках). До підсумку балансу включається залишкова вартість, яка визначається як різниця між первісною (переоціненою) вартістю вказаних необоротних активів і сумою їх зносу на дату балансу.

При цьому сума нематеріальних активів не виділяється в окрему статтю фінансової звітності, що зменшує можливість розуміння структури необоротних активів суб'єкта господарювання.

2. Суб'єкти малого підприємства, що складають фінансову звітність за формами, затвердженими П(С)БО №25, не розраховують та не відображають у звітності відстрочені податкові активи/відстрочені податкові зобов'язання. Такий підхід призводить до викривлення показників поточного та відстроченого податку на прибуток.

3. У статті «Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги» відображається заборгованість покупців або замовників за реалізовані їм продукцію, товари, роботи або послуги, включаючи забезпечену вексями заборгованість скоригована на резерв сумнівних боргів (нетто). Відсутність виокремлення резерву сумнівних боргів, унеможлиблює аналіз частки простроченої та знеціненої дебіторської заборгованості у загальному підсумку статті.

Проблематика форми №2-м «Звіт про фінансові результати» полягає в наступному:

1. У статті «Інші операційні витрати» наводяться адміністративні витрати, витрати на збут, а також собівартість реалізованих оборотних активів (крім готової продукції, товарів і фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, та груп вибуття; відрахування на створення резерву сумнівних боргів і сума списаних безнадійних боргів; втрати від знецінення виробничих запасів; втрати від операційних курсових різниць; визнані економічні санкції; відрахування для забезпечення відшкодування наступних операційних витрат; інші витрати, що пов'язані з операційною діяльністю підприємства. У цій статті також відображається належна до сплати за звітний період відповідно до законодавства сума податків і зборів.

Форма Звіту про фінансові результати для суб'єктів малого підприємництва не передбачає структурування операційних витрат ані за функціями, ані – за елементами операційних витрат. Зважаючи на вищевказане, неможливо проаналізувати структуру та динаміку зміни витрат суб'єктів господарювання. Даний факт унеможливорює повне розуміння фінансового результату користувачами фінансової звітності.

2. У статті «Інші доходи» відображаються: дивіденди, відсотки, доходи від участі в капіталі та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій; дохід від реалізації фінансових інвестицій; дохід від неопераційних курсових різниць; інші доходи, які виникають у процесі діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства. У даній статті об'єднані інші доходи, а також доходи від фінансової та інвестиційної діяльності. Підхід до формування статті «Інших доходів» ускладнює можливість розрахунку та оцінки фінансового результату від неопераційної діяльності (фінансової та інвестиційної).

Отже, спрощена форма фінансової звітності дозволяє суб'єкту малого підприємництва вести менш детальний і розгорнутий облік, чим при

звичайних умовах. Проте це також створює певні проблеми щодо коректності розкриття статей звітності та повноти відображення всіх активів і пасивів підприємства, особливо для зовнішніх користувачів звітності.

Для вирішення даної проблеми пропонується більш детально розкривати вище вказанні статті балансу та звіту про фінансові результати, що дасть можливість детальніше проводити аналіз фінансових показників та розуміти склад доходів і витрат підприємства за їх функціями та елементами.

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 12.05.2011 р., № 3332-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
2. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012 № 4618-17. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4618-17/>.
3. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» редакція від 24.07.2015 № z0161-00. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00/>.

УДК 657.6 : 330.322.12 : 347.214.2

ВИБІР МЕТОДА ОЦІНКИ ПРИ ПЕРЕВЕДЕННІ ОБ'ЄКТА ОПЕРАЦІЙНОЇ НЕРУХОМОСТІ В ІНВЕСТИЦІЙНУ

Онищук А.О., студент магістратури 1 року навчання 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»
Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Для того, щоб підприємство мало можливість переводити будівлю з операційної нерухомості в інвестиційну, необхідно здійснювати аналіз методів оцінки при такій операції. В першу чергу бажано визначитися, чи можна обліковувати таку нерухомість за вартістю, що амортизується, чи тільки за справедливою вартістю. Отже, потрібно визначити, який метод оцінки інвестиційної нерухомості вигідніший для цілей податкового та прибуткового обліків.

Оцінка інвестиційної нерухомості за вартістю, яка амортизується, передбачає поступове віднесення вартості нерухомості у зменшення фінансового результату, а отже, і об'єкта оподаткування. У такому разі, використання методу справедливої вартості у фінансовому результаті, відображає збільшення або зменшення вартості нерухомості. Але є відповідні фактори впливу. Так, у зв'язку з інфляцією та падінням гривні, справедлива вартість часто збільшується, а для підприємств, які визначають податкові різниці, зменшення справедливої вартості об'єкта нерухомості можна врахувати тільки в межах раніше проведеного збільшення. Отже, оцінка інвестиційної нерухомості за справедливою вартістю для підприємств, що застосовують податкові різниці, призведе лише до збільшення об'єкта оподаткування.

Тому, в загальному випадку, вигідніше застосовувати метод оцінки за первісною вартістю. За стандартами бухгалтерського обліку, придбана або створена інвестиційна нерухомість зараховується на баланс за первісною вартістю, а потім на кожну дату балансу вона відображається у фінансовій звітності за одним із двох методів:

- а) за справедливою вартістю, якщо її можна достовірно визначити;
- б) за первісною вартістю, зменшеною на суму нарахованої амортизації з урахуванням втрат від зменшення корисності та вигід від її відновлення.

Також, варто враховувати, що одна з двох моделей оцінки інвестиційної нерухомості на дату балансу застосовується до всіх таких подібних об'єктів. При цьому спосіб, яким здійснюють зарахування такої нерухомості на баланс (придбання, створення, переведення з операційної нерухомості або запасів) не має для підприємства жодного значення.

Згідно з п. 24 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість», переведення операційної нерухомості до складу інвестиційної, здійснюється лише тоді, якщо змінився характер використання нерухомості. На відміну від інвестиційної, операційна нерухомість обліковується на дату балансу тільки за первісною вартістю. Тому, якщо на

підприємстві впроваджено метод оцінки за первісною вартістю також і для інвестиційної нерухомості, то об'єкт нерухомості перейде за балансовою (залишковою) вартістю із субрахунку обліку операційної нерухомості (101 або 103) на субрахунок (100). Це приведе до того, що жодних різниць у цих вартостях не виникне.

Якщо для усіх подібних об'єктів інвестиційної нерухомості прийнято оцінку за справедливою вартістю, то на дату переведення об'єкта до складу такої нерухомості може виникнути різниця між балансовою (залишковою) та справедливою вартістю. Відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби» та п. 27 П(С)БО 32 така різниця відображається в порядку, передбаченому для дооцінок та уцінок. Але, даний пункт не встановлює метод оцінки інвестиційної нерухомості, а регулює тільки порядок дій у разі використання методу справедливої оцінки. Тобто, сам факт переведення об'єкта зі складу операційної нерухомості до складу інвестиційної, не зобов'язує застосовувати саме метод оцінки за справедливою вартістю.

В п. 16 П(С)БО 32 зазначено, що метод первісної вартості можна застосувати тільки у випадку неможливості достовірного визначення справедливої вартості. Це означає, що оцінка справедливої вартості об'єкта ґрунтується в першу чергу на цінах активного ринку. Якщо активний ринок відсутній, то необхідно керуватися інформацією з відкритих джерел, якими можуть бути Інтернет, преса або реклама.

Тому, найбільш достовірним методом оцінки справедливої вартості є залучення професійного суб'єкта оціночної діяльності, який має досвід оцінки подібної нерухомості. П(С)БО 32 та МСБО 40 передбачають таку можливість, але не зобов'язують підприємства нею користуватися, оскільки така послуга зазвичай дуже дорога.

Як бачимо, вибір пропонованих способів визначення справедливої вартості широкий. Саме тому, як правило, для інвестиційної нерухомості застосовується метод оцінки за справедливою вартістю. Але підприємствам, які все-таки хочуть уникнути оцінки інвестиційної нерухомості за

справедливою вартістю, слід пам'ятати, що П(С)БО 32 вимагає обґрунтувати причини неможливості достовірного визначення справедливої вартості та розкрити таку інформацію у примітках до фінансової звітності.

Отже, із вищесказаного можна зробити висновок, що до інвестиційної нерухомості, отриманої шляхом переведення її з операційної, застосовується такий самий метод оцінки, як і до інших подібних об'єктів інвестиційної нерухомості підприємства. Також, варто зазначити, що вибір методу оцінки інвестиційної нерухомості фіксується підприємством у наказі про облікову політику.

Список використаних джерел

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 40 «Інвестиційна нерухомість» № 926-026 від 01 січ. 2012 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_026 (дата звернення: 18.03.2020).
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість»: Наказ Мінфіну України № 779 від 02 лип. 2007 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07> (дата звернення: 18.03.2020).

УДК 657.1:330.837

ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИКО - МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ

Пазюченко О. В., студентка 1 курсу магістратури спеціальності «Облік і оподаткування»
Романченко Ю.О., к.е.н., доцент

Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

Невід'ємною складовою бізнес-середовища є малий бізнес, що забезпечує подолання диспропорцій на окремих ринкових сегментах, мобілізує значні фінансові та виробничі ресурси, сприяє подоланню безробіття та є вагомим джерелом податкових надходжень до місцевих бюджетів.

Особливості діяльності суб'єкта малого підприємництва – юридичної особи зумовлюють особливості організації бухгалтерського обліку з

урахуванням вимог чинного законодавства щодо віднесення підприємства до групи малих підприємств, які мають право застосовувати спрощену систему обліку і звітності згідно П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» [3] та перебувати на спрощеній системі оподаткування згідно Податкового кодексу України [2] та сплачувати єдиний податок як платник єдиного податку 3-ї групи.

Облікове забезпечення процесу визнання доходу та витрат діяльності суб'єкта малого підприємництва здійснюється за рахунок раціональної організації бухгалтерського та внутрішньогосподарського (управлінського) обліку і звітності. Особливості складу наказу про облікову політику підприємства залежно від його виду подано в табл. 1.

Таблиця 1

Склад наказу про облікову політику малих підприємств

Розділи та елементи наказу про облікову політику	Малі підприємства	Мікро-підприємства
Загальні положення	+	+
Розділ I. Організація облікового процесу		
Організаційна структура бухгалтерії	-	-
Форма організації бухгалтерського обліку	+	+
Перелік внутрішніх нормативних документів	+	-
Розділ II. Методика та порядок ведення облікового процесу		
Межа суттєвості	+	+
Методи оцінки вибуття запасів	+	+
Строки проведення інвентаризації	+	+
Методи нарахування амортизації необоротних активів	+	+
Визнання доходів і витрат	+	+
Методи калькулювання витрат виробництва	+	+
Розділ III. Технічне забезпечення облікового процесу		
Робочий План рахунків	+	-
Перелік первинних документів і облікових реєстрів	+	+
Форма ведення бухгалтерського обліку	-	-
Правила документообігу та технології обробки облікової інформації	+	+
Склад і порядок подання фінансової звітності	+	+
Додатки		
Робочий план рахунків	-	-
Графік документообігу	+	+
Перелік первинних документів і облікових реєстрів	-	-

Облікова політика повинна забезпечити цілісність бухгалтерського обліку і тому має охоплювати всі аспекти облікового процесу: методичний, технічний та організаційний.

Формування облікової політики на малих і мікропідприємствах складається не тільки із сукупності способів і методів ведення бухгалтерського обліку, а й з досягнення ефективності управління обліковими процесами та прийняття управлінських рішень.

У величині доходів, витрат та фінансових результатів безпосередньо віддзеркалюються технологія й організація виробництва, особливості діяльності суб'єкта господарювання. Зовнішніх і внутрішніх користувачів цікавить інформація про отримані доходи, понесені витрати та чистий фінансовий результат. Державні фіскальні органи контролюють рівень доходів з метою оподаткування за умови сплати єдиного податку. Визначення доходів та витрат діяльності суб'єкта малого підприємництва базується на чинній методиці їх формування та обліку, що повинно забезпечувати вірогідні й точні дані про результативність його діяльності [1].

Ці дані необхідні для аналітичної роботи, так як це забезпечує не лише перевірку ефективності функціонування, а й дозволяє приймати економічно обґрунтовані рішення щодо оптимізації витрат, розширення клієнтської бази, використання прибутку або зменшення негативного впливу факторів, що зумовили збитковість діяльності.

Список використаних джерел

1. Верига Ю. А. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва: навч. посіб. [текст] / Ю. А. Верига, Є. А. Карпенко, Г.О. Соболь, Н. О. Кулявець. К. : ЦУЛ, 2014. 272 с.
2. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-XI. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 15.02.2020 р.).
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»: затв. наказом МФУ від 25.02.2000 р. № 39. *Верховна Рада України*. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00> (дата звернення 15.02.2020 р.).

УДК 657

**ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЧНОГО
ВИРОБНИЦТВА**

Палагута Н.С., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Гуцаленко Л.В., д.е.н., професор
*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

В світі зростає попит на органічну продукцію, тому існує необхідність підтримки органічного виробництва та використання досвіду зарубіжних виробників щодо розвитку виробництва екологічно чистої продукції.

З урахуванням вищезазначеного та розвитку аграрного сектора, яке охоплює значну частку економіки органічного виробництва в аграрному секторі було присвячено дослідження С. Бегея, Н. Зіновчука, М. Кобця, О. Корніцької, В. Пиндуса, В. Рекуненка, О. Скидана, П. Стецишина, О. Ходаківської, М. Шикули, І. Шувара та ін. Не знижуючи вагомості проведених досліджень вчених, виникає необхідність в удосконаленні методичних підходів забезпечення системності в обліковому відображенні з посиленням дієвості його контрольної функції в органічному виробництві.

Органічне виробництво в Україні – молода галузь, понад 50 % - малий або мікробізнес, який має невеликий досвід. В основному – поодинокі виробники, 70 % виробників не є членами якогось кооперативу. Понад 50 % всіх операторів мають збут в Україні, внутрішній ринок споживання органіки є надто малим. Тому виробники мають проблеми зі збутом. Виробникам органічної продукції важливо нарощувати досвід та рівень професіоналізму. Найголовніша потреба – створення доданої вартості, оскільки більшість виробників продають сировину [1].

Українське законодавство визначає виробництво органічної продукції як діяльність фізичних або юридичних осіб, під час якої виключається застосування хімічних добрив, пестицидів, генетично модифікованих

організмів та консервантів, і на всіх етапах виробництва застосовуються визначені умови, що забезпечують отримання натуральної продукції.

Традиційна - неорганічна - продукція виготовляється за звичними технологіями з використанням хімічних засобів захисту, синтетичних мінеральних добрив, консервантів, штучних барвників, стимуляторів росту, гормонів, антибіотиків, ароматизаторів, стабілізаторів та підсилювачів смаку.

Україна в переважній більшості (в тому числі за період незалежності) здійснювала органічне виробництво, проте з часом натуральність продукції була переможена її рентабельністю.

З економічної точки зору органічне виробництво дуже витратне: технологія вирощування та переробки жорстко регулюється стандартами, а саме виробництво проходить процедуру сертифікації [3].

Втім, органічність і натуральність - не ідентичні поняття і базуючись на вимогах українського законодавства, можна порівняти вимоги, які висуваються до виробництва "звичайної", "натуральної" та "органічної" продукції (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна оцінка вимог до виробництва «органічної», «натуральної» та «звичайної» продукції

Вимоги до продукції	Органічна	Натуральна	Звичайна
Виробництво			
Використання штучних барвників, ароматизаторів, консервантів	ні	ні	так
Використання штучних добрив	ні	так	так
Використання пестицидів, гербіцидів, фунгіцидів	ні	так	так
Наявність генетично модифікованих складових	ні	так	так
Спеціальні вимоги до ґрунтів	так	ні	ні
Транспортування			
Спеціальні умови транспортування	так	ні	ні
Маркування та спеціальні вимоги до виробника	так	ні	ні

Формування інформації щодо органічного виробництва в системі бухгалтерського і статистичного обліку дозволяє оперативно реагувати на

зміни в економічному середовищі держави та потреби користувачів у достовірній інформації.

Органічне виробництво потребує врегулювання облікового забезпечення та дієвості його контрольних функцій, як з боку держави, так і всередині кожного підприємства. Тому вважаємо за необхідне формування методичних рекомендацій з виробництва органічної продукції в системі обліково-контрольного забезпечення.

За умови дотримання стандартів, що визначають сертифікацію виробництва, необхідно розробити методичні рекомендації для забезпечення господарських процесів, що визначають основні положення екологічного виробництва.

У даних рекомендаціях мають бути зазначені загальні вимоги до техніки, сільськогосподарських машин, які використовуються на підприємстві, наведений перелік дозволених до застосування в технологічному процесі препаратів і добрив. Бухгалтерська служба зможе виконувати контрольні функції з дотримання розробленого графіка документообігу.

У методичних рекомендаціях мають вказуватись дозволені агротехнічні прийоми, методи боротьби із хворобами й шкідниками, а також контроль їх виконання щодо своєчасності та достовірності відображених даних у облікових листах тракториста-машиніста, нарядах на виконання робіт, тощо.

Після впровадження окреслених вище заходів можливо буде чітко розрізняти межі традиційного й органічного виробництва.

Список використаних джерел

1. Бойко Л.О. Виробництво органічної продукції – запорука продовольчої безпеки України. Збірник тез II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ». 2018. с. 125-126.

2. Вимоги до сертифікації органічного рослинництва.
URL: <http://www.organicstandard.com.ua/files/cropproduction/ua/> (дата звернення: 02.03.2020)

3. Вінюкова О.Б. Реалії та перспективи розвитку виробництва органічної продукції в Україні. *Регіональна економіка та управління*. 2018. №3 (21). С. 17-22.

УДК 657

ОБЛІК СПИСАННЯ ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ

Полякова Т.В., студентка 2 курсу СТ 8 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Дерев'яно С.І., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Витрати на пально-мастильні матеріали (ПММ) займають чималий відсоток у структурі собівартості. Особливо гостро проблема забезпеченості та раціонального витрачання ПММ постає в період проведення весняно-осінніх польових робіт. Термін «пально-мастильні матеріали» не має законодавчого визначення. Пальним називається паливо, використовуване для двигунів внутрішнього згоряння, а термін «паливо» є загальним поняттям, яким позначають речовину, використовувану для отримання теплової енергії.

Міністерством транспорту та зв'язку України у 1998 році наказом №43 було затверджено норми витрат палива і мастильних матеріалів на автомобільному транспорті. Зауважимо, що у додатках до цього нього наведені норми витрат не для всіх сучасних автомобілів. Отож, платники податків не зобов'язані керуватися нормами витрат ПММ, але відобразити всі свої витрати у відповідних первинних документах.

Відпуск пального автозаправними станціями (АЗС) регламентується Інструкцією про порядок приймання, транспортування, зберігання, відпуску та обліку нафти і нафтопродуктів на підприємствах і організаціях України,

яка затверджена наказом Мінпаливенерго, Мінекономіки, Мінтрансзв'язку, Держспоживстандату від 20.05.2008р. №281/171/578/155. Підприємство може придбавати пальне як за перерахунком, так і за готівку. Так, АЗС за безготівковим розрахунком відпускає нафтопродукти на підставі договорів, що укладені із споживачами. Заправлятися автомобілі можуть за відомостями, талонами чи платіжними картками (смарт-картками). Відомість ведеться безпосередньо на АЗС. Кількість відпущених нафтопродуктів підтверджується підписами оператора АЗС та водія. На підставі вищезгаданих відомостей про відпуск нафтопродуктів не рідше одного разу на місяць АЗС випишує зведені відомості – рахунки за марками нафтопродуктів та цінами, що діяли протягом місяця із зазначенням кількості та загальної вартості відпущених нафтопродуктів, в т.ч. ПДВ. Звірка розрахунків із споживачами за відпущені нафтопродукти має відбуватися щомісяця не пізніше 5 числа місяця, наступного за звітним. Талон – це спеціальний документ, придбаний за умовами та відпускною ціною обумовленого номіналу, що підтверджує право його власника на отримання на АЗС фіксованої кількості нафтопродукту певного найменування та марки, які на ньому позначені. Паливна картка являє собою пластикову або картонну картку, яка підтверджує право отримання на АЗС пального особою, яка його придбаває, але не засвідчує фізичне передавання пального.

Для того, щоб автомобілі заправлялися за талонами, підприємство має сплатити АЗС аванс на певну кількість пального, на суму якого видаються талони. Форма, зміст та ступінь захисту бланків талонів встановлюється емітентом. Смарт-картками можна користуватися як на території України, так і за кордоном, до того ж як на АЗС компанії, яка випустила таку картку, так і АЗС іншої компанії, яка приймає такі картки до обслуговування. Така система деякою мірою нагадує розрахунки з використанням банківських платіжних карток. АЗС видає водієві чек POS-терміналу і товарний чек, а не пізніше 7 числа місяця, наступного за звітним надає підприємству накладну на загальну кількість ПММ за середніми цінами. З одного боку, у

підприємства є можливість контролювати водіїв, а з іншого – такий вид співпраці із заправними станціями сприяє спрощенню обліку. Облік смарт-карток здійснюється на позабалансовому рахунку аналогічно обліку довіреностей.

У бухгалтерському обліку ПММ списують за фактичною вартістю палива, яке витрачене при експлуатації автомобіля, беручи до уваги норми витрат. Залежно від напрямку використання списання ПММ у межах встановлених норм відбувається з кредиту субрахунку 203 у дебет рахунків: 15, 20, 23, 28, 91, 92, 93 тощо. Списання ПММ здійснюють за фактом їх використання з врахуванням норм витрат (з врахуванням коефіцієнтів, що дають можливість врахувати виконану транспортну роботу, кліматичні, дорожні та інші умови експлуатації). Зауважимо, що норма витрат пального при роботі у зимових умовах підвищується залежно від температури в межах: від 0 до -10о С – до 5%, від -10о до -20о С – від 5 до 10%, від -20о С і нижче – від 10 до 15%. Вказані надбавки запроваджуються після встановлення протягом не менш як трьох днів на восьму годину ранку температури у певному діапазоні. Дані щодо температури повітря мають бути отримані за результатами власних вимірювань, належним чином задокументованих або у зведеннях територіального підрозділу державної служби гідрометеорології.

Якщо фактична витрата перевищує норму, то необхідно з'ясувати, чому це сталося (така перевитрата може свідчити про несправність транспортного засобу або нецільове використання палива). Рішення про причини та компенсації перевитрати палива (за рахунок водіїв, інших працівників або третьої сторони, з вини якої виникла перевитрата) приймає керівник підприємства. Суми перевитрати ПММ відображаються за дебетом субрахунку 947 «Нестачі і втрати від псування цінностей». При цьому вартість перевитраченого палива стягується з винної особи. Мають бути складені документи, які підтверджують провину працівника (пояснювальна записка працівника, наказ про дисциплінарне стягнення). У ситуації, коли вину працівника доведено, але підприємство не має наміру стягувати з нього

вартість перевитрати палива, потрібно утримати з працівника ПДФО, який нарахований на вартість перевитраченого пального. Згідно пп.164.2.17 ПКУ вартість палива розглядається як додаткове благо, отримане від роботодавця.

Перевитрата, яка виникла з об'єктивних причин (наприклад, через складні погодні умови) має бути також підтверджена документально (із зазначенням причини перевитрати та фактичної витрати палива). В цій ситуації підстав утримувати ПДФО не буде.

УДК: 336.717.1

ПОРЯДОК ТА ФОРМИ ЗДІЙСНЕННЯ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ

Понзюк О.О., студентка 4 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Мельянкова Л.В., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Майже щодня суб'єкти підприємницької діяльності здійснюють безліч різноманітних платежів, пов'язаних з оплатою за поставлені товари чи надані послуги, перерахуванням до бюджету податків та зборів і т. д.

На території України платежі можуть здійснюватися як в готівковій, так і в безготівковій формах. На початок 2020 року частка безготівкових розрахунків значно перевищує частку готівкових, тому досить актуальним є дослідження даної теми. Опрацювавши сучасні дані, можемо із впевненістю сказати, що це найшвидший тип розрахунків між юридичним та фізичними особами.

У розвиток питань теорії й методології облікових аспектів використанні різних форм проведення безготівкових розрахунків суттєвий вклад внесли відомі вчені: Л.К. Сук, Г.Г. Кірейцев, Л.О. Лігоненко,

Н. Матицина, С.Ф. Голов, Ф.Ф. Бутинець, М.Д. Білик, Н.І. Веретельник, Н.М. Новікова, Л.В. Нападовська, М.Я. Дем'яненко та інші.

У розвинутому ринковому господарстві грошовий оборот не може здійснюватися без активної участі банків. Вони виступають посередниками у проведенні розрахунків між установами, підприємствами та фізичними особами. По-суті, банк є тим найважливішим грошово-кредитним інститутом суспільства, який створює і зберігає гроші.

Безготівкові операції – перерахування певної суми коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів коштів, а також перерахування банками за дорученням підприємств і фізичних осіб коштів, унесених ними готівкою в касу банку, на рахунки отримувачів коштів. У безготівковому обігу, гроші функціонують як засіб платежу. Переваги безготівкового обігу над готівковим, на мою думку, є суттєвими. По-перше, прискорюється обіг грошових коштів, по-друге, значно скорочуються витрати обігу, а також збільшуються державне регулювання грошової сфери.

Під час розрахунків, суб'єкти господарювання застосовують різні форми платіжних інструментів [1]: платіжне доручення, платіжна вимога-доручення, акредитив, чек, вексель. Кожен з вищевказаних інструментів має свої переваги та недоліки (ризика) при застосуванні.

Найбільш поширеною формою безготівкових розрахунків є розрахунки з використанням платіжних доручень. Це найбільш швидка і проста схема документообігу. Для платника ризиком є те, що за попередньої оплати, він не впевнений, що продукція, товари або ж послуги будуть поставлені в домовлений термін і в належній якості. А для одержувача коштів за платіжним дорученням виникає ризик затримання виписки платником платіжного доручення через відсутність коштів на поточному рахунку.

Використання платіжної вимоги-доручення безготівкових розрахунків підвищує відповідальність обох сторін за організацію розрахунків. Проте, порівняно з попереднім платіжним інструментом, швидкість оплати дещо

нижча. Це пов'язано з тим, що доручення на списання коштів зі свого рахунку дає платник.

Акредитив – розрахунковий документ, за яким один банк доручає іншому здійснити за рахунок спеціально заброньованих для цього коштів розрахунок за відвантажені товари або надані послуги. Перевагою є те, що існує гарантія того, що кошти зарахуються на рахунок клієнта тільки після поставки товару, також продавець матиме змогу використовувати кошти тільки після відвантаження товару. Вважаємо, що для продавця це не зовсім зручний спосіб розрахунку, адже він має право користуватися грошовими коштами тільки після моменту поставки товару.

Розрахунковий чек – це документ з дорученням чекодавця обслуговуючому банку переказати кошти з рахунку чекодавця (платника) на рахунок пред'явника чека, тобто отримувача коштів. Даний документ складає платник коштів. Безготівкові розрахунки з використанням чеків гарантують оплату та забезпечують високу швидкість одержання коштів чекодержателем. Для покупця – це висока ступінь гарантованості одержання товару. Але чек просто підробити, що є великим недоліком. Вексель – цінний папір, який є засобом оформлення кредиту, що надається в товарній формі продавцями покупцям шляхом відтермінування оплати за продані товари.

Розвиток платіжних систем в Україні відбувається відповідно до міжнародної практики, і переважно, відповідає європейським підходам до регулювання платіжних систем та інструментів безготівкових розрахунків. Підтвердженням цього виступає впровадження з 05.08.2019 року міжнародного банківського рахунку (IBAN), застосування якого стало обов'язковим в Україні з 13.01.2020 року [3].

Підбиваючи підсумки, варто зазначити, що безготівкові платежі є основним способом розрахунків між підприємствами, організаціями та установами. Вони дають змогу значно скоротити кількість грошових коштів, що знаходиться в обігу країни та скоротити частку ризику під час розрахунків. Проведення розрахунків через банк зменшує потребу в готівці,

що дає змогу банку направити готівку для кредитування. Безготівкові розрахунки значно знижують витрати, пов'язані з проведення розрахунків між контрагентами.

Список використаних джерел

1. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затверджена постановою Правління НБУ від 21.01.2004 р. №22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>
2. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків в національній та іноземних валютах №492. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>.
3. Генерація та перевірка українських IBAN номерів. URL: <https://bank.gov.ua/iban>.

УДК 657:336:004

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГОТІВКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ФОП

Пономаренко П.А., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Боярова О.А., к.е.н доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Грошові кошти відіграють значну роль у формуванні фінансової стабільності будь якого господарюючого суб'єкта, зокрема і ФОПів. Саме ФОПи здійснюють значну кількість готівкових операцій. Для відображення та контролю руху готівкових операцій призначенні РРО – реєстратори розрахункових операцій, адже з 01 жовтня 2020 їх застосування стане обов'язковим для ФОП єдиноподатників другої, третьої та четвертої груп, які здійснюють:

- ✓ реалізацію товарів (надання послуг) через мережу Інтернет;
- ✓ реалізацію ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння;

✓ діяльність ресторанів, кафе, ресторанів швидкого обслуговування, якщо така діяльність є іншою, ніж визначена у пункті 11 статті 9 Закону про РРО;

✓ діяльність туристичних агентств, туристичних операторів; діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщення;

✓ реалізацію текстилю (окрім реалізації за готівкові кошти на ринках) тощо.

В умовах сьогодення РРО є обов'язковим незалежно від групи єдиного податку та обсягу річного доходу при здійсненні: 1) реалізації технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту; 2) реалізації лікарських засобів та виробів медичного призначення; 3) роздрібного продажу паливно-мастильних матеріалів в ємностях до 20 літрів; 4) діяльності, пов'язаної з роздрібним продажем пива, сидру, пері (без додання спирту) та столових вин.

Зазначені новації очкуються відповідно до законів «Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» щодо детінізації розрахунків в сфері торгівлі і послуг» та «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо детінізації розрахунків в сфері торгівлі і послуг» (закони № 128-IX та № 129-IX від 20.09.2019).

В той же час РРО не потрібно використовувати спрощенням 1 групи (річний дохід до 300 тис. грн), а також фізичним особам, які продають на ринку власні вживані речі або продукти власного підсобного господарства.

Необхідно пам'ятати, що недотримання вимог ведення готівкових розрахунків тягне за собою накладання штрафних санкцій. З 01 жовтня 2020 розмір штрафів буде становити 100% вартості товару, проданого з порушеннями – за перше порушення; 150% вартості товару, проданого з порушеннями – за кожне наступне порушення.

Отже, облік готівкових грошових коштів в Україні перебуває в стані постійного контролю з боку НБУ, ДФС тощо. Вдосконалення нормативної

бази з методики обліку готівкових грошових коштів та організації їх збереження і руху потребує розробки нових програмних продуктів, які допоможуть обліковому персоналу підприємства з одного боку максимально зменшити обіг готівки, а з іншого боку – забезпечити надійне її збереження.

Список використаних джерел

1. Касова дисципліна на підприємстві. *Головбух*. URL: <https://www.Golovbukh.ua/article/6820-kasova-distiplna-na-pdprimstv?>

[Utm_medium=letter&utm_source=letternews&utm_campaign=letternews_22062017.](https://www.Golovbukh.ua/article/6820-kasova-distiplna-na-pdprimstv?utm_medium=letter&utm_source=letternews&utm_campaign=letternews_22062017)

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996-XIV від 16 липня 1999 р. (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

УДК 657.1

МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ЗВІТУ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ЗА ПРЯМИМ І НЕПРЯМИМ МЕТОДАМИ

Процик Б.І., студент 3 курсу СТ 6 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Калюга Є.В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Недостатність оборотних коштів (касові розриви), постійний пошук грошей для закриття боргів постачальникам, працівникам, бюджету, неплатежі покупців (клієнтів), які призводять до того, що підприємство не може розплатитися за своїми власними зобов'язаннями. І як результат – збільшення кредиторської заборгованості в обліку. Ось ті проблеми, які досить часто турбують керівників підприємств. Ключ до вирішення проблеми недостатності обігових коштів – у дотриманні загальних принципів управління грошима: необхідно ефективно витратити кошти; контролювати витрати; оптимізувати запаси; управляти заборгованістю (як кредиторською, так і дебіторською). Щоб вчасно діагностувати проблеми,

потрібно розробити такий звіт, як звіт про рух грошових коштів, і систематично ним користуватися.

Суб'єкт господарювання звітує про грошові потоки від операційної діяльності, застосовуючи: прямий метод, згідно з яким розкривається інформація про основні класи валових надходжень грошових коштів чи валових виплат грошових коштів, або непрямий метод, згідно з яким прибуток чи збиток коригується відповідно до впливу операцій негрошового характеру, будь-яких відстрочок або нарахувань минулих чи майбутніх надходжень або виплат грошових коштів щодо операційної діяльності, а також відповідно до статей доходу або витрат, пов'язаних із грошовими потоками від інвестиційної чи фінансової діяльності.

Суб'єкти господарювання заохочуються до наведення в звітності грошових потоків від операційної діяльності із застосуванням прямого методу [1]. Прямий метод надає інформацію, яка може бути корисною для оцінки майбутніх грошових потоків і яку не можна отримати із застосуванням непрямого методу. Згідно з прямим методом, інформацію про основні класи валових надходжень грошових коштів і валових виплат грошових коштів можна отримати: з облікових реєстрів суб'єкта господарювання, або шляхом коригування продажу, собівартості проданої продукції (дохід у вигляді відсотків та подібний дохід, витрати на виплату відсотків та подібні витрати для фінансової установи), а також інших статей у звіті про сукупні доходи щодо:

- змін протягом періоду в запасах і дебіторській та кредиторській заборгованості від операційної діяльності;
- інших негрошових статей;
- інших статей, для яких вплив грошових коштів є грошовими потоками від інвестиційної або фінансової діяльності.

Згідно з непрямым методом, чисті грошові потоки від операційної діяльності визначаються шляхом коригування прибутку або збитку відповідно до впливу:

- змін протягом періоду в запасах і дебіторській та кредиторській заборгованості від операційної діяльності;

- негрошових статей, таких як амортизація, забезпечення, відстрочені податки, нереалізовані прибутки та збитки від обміну валют та нерозподілений прибуток від асоційованих підприємств; та

- усіх інших статей, для яких вплив грошових коштів є грошовими потоками від інвестиційної або фінансової діяльності.

Допустимим є також визначення чистого руху грошових коштів від операційної діяльності непрямим методом, коли відображаються доходи та витрати, інформація про які розкрита у звіті про сукупні доходи, і зміни протягом звітного періоду в запасах, а також дебіторська та кредиторська заборгованість від операційної діяльності.

Переваги прямого методу: легко оцінити загальну суму надходжень і вибуття коштів; нескладно виявити статті, які формують найбільші надходження і вибуття коштів (за кожним видом діяльності). При складанні звіту треба виключити внутрішні обороти, наприклад між касою і банком, між підприємствами всередині групи (якщо складають консолідований звіт).

Переваги непрямого методу: оцінку грошового потоку здійснюють на підставі двох головних форм фінансової звітності – Балансу і Звіту про фінансові результати, проглядається взаємозв'язок звітів; на відміну від прямого методу, розрахунок основних показників проводять без даних аналітичного обліку; видно, наскільки ефективно підприємство управляє оборотними коштами від основної діяльності. Треба виключити всі операції негрошового характеру, відстрочення і нарахування минулих періодів, відокремити грошові потоки, пов'язані з інвестиційною і фінансовою діяльністю.

На практиці використовуються обидві форми Звіту про рух грошових коштів і вважається, що складений прямим методом Звіт про рух грошових коштів зрозуміліший керівникам підприємств – не фінансистам [2]. Якщо аналітичний облік ведеться детально (а це нескладно при автоматизованому

обліку), тоді підготувати Звіт про рух грошових коштів прямим методом нескладно. Хоча Звіт про рух грошових коштів за прямим та непрямим методом, показує динаміку руху грошових коштів за період та свідчить про причини виникнення проблем із грошовими коштами.

Список використаних джерел:

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7). Звіт про рух грошових коштів. Міжнародний документ від 01.01.2012. URL: https://docs.dtkr.ua/doc/929_019.

2. Для чого і за якими методами складають Звіт про рух грошових коштів. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-nalogi-i-otchetnost-10-dlya-chego-i-kakimi-metodami-sostavlyayut-otchet-o-dvizhenii-denezhnyx-sredstv>.

УДК 005: 336.274.2: 657.432: 631.11

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Пушенко А.В., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Калюга Є.В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

На підприємствах значні розміри дебіторської заборгованості знижують ліквідність його активів, негативно впливають на фінансову платоспроможність, вилучають грошові кошти з обігу, що в свою чергу призводить до погіршення фінансового стану та зниження результативних показників діяльності. Тому дієва організація розрахунків з дебіторами є необхідною умовою для підвищення платоспроможності підприємства та збільшенню оборотності його активів.

За сучасних умов ринкової економіки більшої ваги набуває вчасний товарообіг. Для того аби забезпечити та утримати канали збуту підприємства

змушені реалізовувати товари із відстрочкою платежів, що вимагає ефективного управління та жорсткого контролю для збереження фінансової стійкості підприємства, що призводить до уповільнення платіжного обігу.

Облік розрахунків з покупцями та замовниками розглядали провідні вітчизняні науковці в сфері бухгалтерського обліку, а саме: Ф.Ф. Бутинець, Й.Я. Даньків, М.С. Пушкар, В.В. Сопко, Л.К. Сук, Р.Л. Хом'як, та інші. Але деякі питання досі залишаються недостатньо вивченими, що стало причиною актуальності даної роботи.

Особливістю сільського господарства є те, що операційний цикл тут визначають природно-кліматичні умови. Таким чином, характер на особливість сільськогосподарського виробництва – велика тривалість виробничого циклу, часті перерви у процесах праці, а отже не співпадіння часу виробництва та робочого періоду. Дана особливість впливає на періоди реалізації товару та оплати за нього.

Основним законодавчим актом, який регулює облік дебіторської заборгованості є П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість».

Дебітори - юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів.

Дебіторська заборгованість - це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату.

Головна мета в управлінні дебіторською заборгованістю це мінімізація термінів її погашення та зменшення розмірів простроченої заборгованості. Також важливим є не просто зменшити розмір дебіторської заборгованості, а й не втратити покупців і збільшити обсяги реалізації. Управління дебіторською заборгованістю передбачає вибір певної дисконтної та кредитної політики для своїх покупців, шляхи повернення боргів і зменшення безнадійної заборгованості, а також вибір умов продажу, що забезпечать гарантоване надходження коштів.

Ефективність системи управління дебіторською заборгованістю визначається рівнем контролю стану розрахунків по підприємству та аналізу співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованості, так як значне перевищення дебіторської заборгованості створює загрозу фінансовій стійкості і робить необхідним залучення додаткових джерел фінансування.

Для зменшення ризику несплати боргу одним чи кількома дебіторами, необхідно орієнтуватись на більшу кількість споживачів. В сучасній економічній літературі виділяють такі основні способи оптимізації сум дебіторської заборгованості: продаж рахунків дебіторів факторинговій компанії або банку; виставляння рахунку покупцям одразу ж при продажу великої кількості товару; страхування кредитів для захисту від значних збитків з безнадійних боргів; контролювання співвідношення кредиторської і дебіторської заборгованостей; формування системи штрафних санкцій за прострочене виконання зобов'язань контрагентами. Також покращення дебіторської заборгованості може реалізуватися шляхом пропонування передоплати та створення резерву сумнівних боргів. Тому досить важливим є визначення основних (ключових) етапів формування політики управління дебіторською заборгованістю:

- аналіз дебіторської заборгованості сільськогосподарського підприємства у попередньому періоді;
- формування принципів кредитної політики, яка передбачить формування системи спеціальних кредитних умов, формування стандартів оцінки покупців і диференціація умов надання кредиту;
- формування процедури інкасації дебіторської заборгованості;
- забезпечення використання на підприємстві сучасних форм обліку дебіторської заборгованості.

Отже, алгоритм управління дебіторською заборгованістю включає в себе: аналіз складу та структури, дослідження її достовірності, правильності оформлення; оцінку частки дебіторської заборгованості в майні та сумі

оборотних активів, визначення впливу дебіторської заборгованості на рівень ліквідності та стан платоспроможності.

Список використаних джерел

1. Лобова Н.В. Стан дебіторської та кредиторської заборгованості та її вплив на економічну стійкість сільськогосподарських підприємств. *Економіка АПК*. 2010. №15. С. 30-33.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 № 237, зі змінами і доповненнями.

3. Попазова О.В. Тенденції змін дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості на сільськогосподарських підприємствах України. *Агросвіт*. 2008. № 7. С.40-44.

УДК 657: 633.1

ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРВИННОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ І ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА

Ревенко Р.О., студент 3 курсу СТ 6 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Слесар Т. М., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Своєчасне отримання достовірної інформації про стан виробництва є запорукою ефективного управління господарськими процесами в господарствах різноманітних форм власності.

Таку інформацію можна отримати з даних бухгалтерського (фінансового) та управлінського обліку. Для виконання поставлених перед обліком завдань, необхідно в першу чергу організувати чітку систему первинного обліку. Первинний облік реєструє здійснення кожної господарської операції безпосередньо в момент її здійснення, тому його організація повинна бути такою, щоб максимально охоплювати всі процеси і водночас бути простою і зручною в застосуванні. Достовірність первинної інформації визначає якість всієї наступної на кожному етапі процесу обліку.

Крім облікової функції, первинний облік виконує і контрольну функцію, так як дає змогу слідкувати за збереженням власності і дотриманням законності від самого початку операцій.

Однією з домінуючих статей витрат в молочному скотарстві є «Корми». Всі наявні в господарствах корми, як куплені так і власного виробництва, повинні оприбутковуватись. Для оприбуткування пасовищних кормів складаються акти форми № ПР-10. Оприбуткування кормів, які потребують попереднього збирання, таких як сіно, коренеплоди, силос та інші проводиться спеціальною комісією, призначеною власником. Як правило, в її склад входять завідуючий фермою, агроном, зоотехнік, бригадир та матеріально відповідальна особа. Комісія складає акт на кожен вид заготовлених кормів. Для грубих і соковитих кормів застосовується акт форми № ПР- 9. Один примірник акту передається в бухгалтерію, інший залишається працівникові, який відпускає корми на тваринницькі ферми. До актів завжди повинні прикладатися схеми, на яких позначено місцезнаходження силосних траншей, стогів сіна, скирт соломи та інші сховища кормів.

Облік наявності кормів здійснюється у книзі складського обліку запасів форми № ВЗСГ-10, яка ведеться у розрізі матеріально відповідальних осіб. Облік витрат кормів здійснюється у журналі форми № ЖН-2. Корми, що згодовані тваринам списуються на підставі відомості витрат кормів форми № ВЗСГ- 9.

Кожного місяця у господарстві обчислюють витрати кормів у фізичних одиницях і кормових одиницях, розраховують середнє поголів'я худоби та кількість кормо-днів і виводять залишки кормів на кінець місяця. Ця інформація разом з іншою знаходить своє відображення у формі № ПБАСГ-13 “Звіт про рух тварин і птиці на фермі”, яка складається щомісяця та в цілому за рік. Витрати на оплату праці також є одним з основних елементів витрат виробництва. Оплата праці тваринникам нараховується, як правило, за отриману продукцію. При цьому важливим показником є якість продукції. В

молочному скотарстві, де основною продукцією є молоко, таким показником прийнято жирність. Від вмісту жиру в молоці в кінцевому результаті буде залежати обсяг виробленого молока в перерахунку на базисну жирність.

Для обліку заробітної плати тваринників використовується розрахунок нарахування оплати праці працівникам тваринництва. У цій формі наводяться дані про кількість отриманої продукції та обсяг виконаних робіт, вказується вид оплати та розцінки. Для працівників, що зайняті обслуговуванням основного молочного стада така інформація береться із журналів обліку надою молока, актів на оприбуткування приплоду та інших первинних документів.

Розглянувши основні форми первинних документів, можна прийти до висновку, що деякі з них не відповідають сучасним вимогам документування операцій. Це пов'язано з тим, що основна частина первинних документів з обліку молока і молочної продукції складалася ще за часів бувшого СРСР.

Облік отриманого молока має свої особливості, так як воно є продукцією, що швидко псується і його не можна передати на склад для довготривалого зберігання. Отже, функції складу в даному випадку виконує сама ферма.

Для обліку надходження молока використовується Відомість обліку надою молока за формою № ПТ-1. Відомість заповнюється завідуючим фермою кожного дня за даними фактичного надою. Він ведеться в розрізі операторів з доїння за кожне доїння та в цілому за день. Дані з журналу переносяться у Відомість руху молока (форма № ПТ- 2).

При реалізації молока молокопереробним підприємствам та іншим заготівельним організаціям оформляється товарно-транспортна накладна. Один примірник накладної залишається на пункті прийому молока, а інший за підписами представника покупця та лаборанта передається представнику господарства. Товарно-транспортна накладна на молоко є первинним документом, що підтверджує відвантаження молока, його кількість та якість. Крім того, по цій же накладній господарство отримує від молокозаводу

відвійки, які використовуються для випоювання молодняку. Відпуск молока з ферми для реалізації через власну торгівельну мережу господарства здійснюють на підставі накладних чи лімітно-забірних відомостей.

Кожен місяць при підведенні підсумків, дані журналу обліку надою молока, товарно-транспортних накладних, лімітно-забірних та інших відомостей, внутрішньогосподарських накладних звіряються з Відомістю руху молока (форма № ПТ- 2). Ця форма фіксує всі стадії надходження та відпуску молока з ферми і є узагальнюючим реєстром для вищевказаних первинних документів.

Первинні документи знаходяться між собою у тісному взаємозв'язку. Інформація, що міститься в одних документах, часто є основою для складання іншого, або доповнює його.

УДК 005.3:657

ЕТАПИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЙОГО СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ

Рибак Ю.О., студентка 2 курсу 3 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

На сьогоднішній день, між різними науковцями та економістами існує досить багато суперечок щодо необхідності управлінського обліку. Однак не дивлячись на ретельне дослідження управлінського обліку, все ж таки не досить багато уваги приділено дослідженню та розвитку управлінського обліку та його сучасним концепціям.

Метою даного дослідження є визначення основних концепцій та етапів розвитку управлінського обліку.

Як нам відомо, бухгалтерський облік поділяють на два види:

фінансовий облік – який збирає та обробляє інформацію і надає у використанні внутрішнім та зовнішнім користувачам;

управлінський облік – який не регламентується законодавством та збирає інформацію лише за потребою управління суб'єкта господарювання, надає свою інформацію лише для внутрішніх користувачів.

Управлінський облік можна трактувати як збір, аналіз, нагромадження, ідентифікація і комунікація інформації, що здійснюється на прохання управління з метою контролю та планування в межах підприємства, а також оцінка використання його засобів. Даний облік забезпечує керівництво інформацією для:

- стратегічного планування операцій;
- оптимізації використання господарських засобів;
- аналізу стану та оцінки запасів та основних засобів;
- управління витратами та доходами підприємства тощо.

В XIX столітті потужним поштовхом виникнення і розвитку управлінського обліку стала промислова революція. Як зазначав М. Сміт, саме зміна умов господарювання викликала потребу у забезпеченні інформацією про витрати, що й сприяло появі інформаційних систем управлінського обліку. Наступні етапи розвитку пов'язані з використанням різних методів обліку, а саме калькулювання собівартості продукції (табл. 1).

Отже, перед науковцями існує важливе завдання щодо розробки та впровадження нових сучасних процедур та методик ведення управлінського обліку, які б допомагали у стратегічних та оперативних рішеннях управлінського апарату підприємства. Однак, необхідно зазначити, що розробка чогось нового не можлива без існуючих розвинутих концепцій. Розроблені концепції управлінського обліку IFAC можуть стати цією потужною базою, серед яких існують:

- Концепції, які пов'язані з функцією. Це створення доданої вартості, бізнес-проектів та орієнтація управлінського обліку на продуктивність ресурсів.

- Концепції, пов'язані з потенціалом функції. Креативне мислення, розвиток найкращих характеристик, безперервне вдосконалення, розгляд потенціалу для ефективного використання функцій управлінського обліку.

- Концепції, пов'язані з технологіями і процесом, які пояснюють зв'язок між управлінським обліком і іншими процесами розробки технологій.

- Концепції результатів, а саме порівняння результативності з обраним еталоном.

Таблиця 1

Етапи розвитку управлінського обліку

Етапи	Події
20-і роки ХХ століття	остаточне виокремлення фінансового і управлінського обліку із бухгалтерського у західних країнах
60-70-і роки	застосування в управлінському обліку методів статистики, економетрики та методів дисконтування потоків грошових витрат; акцентування уваги на змінних витратах; визначення коефіцієнтів ліквідності та показників рентабельності
80-90-ті роки	широке опрацювання економічної інформації і прийняттям рішень, а саме відбувалася модифікація методик управлінського обліку з погляду на інфляцію та екологічні чинники; концентрація уваги на інформації стратегічного управління; створення методу – «Activity-Based Costing»
початок 91-го року	використання сучасних методів і систем управління, які актуальні і на даному етапі: «EVA» (економічна додана вартість); «MVA» (ринкова додана вартість); «BSC» (збалансована система показників) та інші.

Запропоновані дані концепції виходять за межі стандартної методики розгляду та ведення управлінського обліку й виходять за рамки класичного управлінського обліку. Така тенденція може стимулювати підвищенню ролі та призначення управлінського обліку.

На базі проведеного дослідження і переглядом усіх етапів розвитку та становлення управлінського обліку, можна зробити висновок, що з кожним роком роль та важливість управлінського обліку зростає. Основним його завданням стає переорієнтація від обліку операційної діяльності до обліку фактів, які визначені стратегіями розвитку підприємства. Це, в свою чергу, прогнозує процеси аналізу бізнес-проектів та бюджетування. Однак, разом з

цим, облік та управління витрати й надалі залишатимуться головним об'єктом управлінського обліку.

Список використаних джерел

1. Домбровський В.М., Гнилицька Л.В., Коршикова Р.С. Управлінський облік: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 2003. 235 с.
2. Мошковська О.А. Еволюційний розвиток бухгалтерського управлінського обліку: історичний аспект. *Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки.* № 22. 2010. С. 73 – 78. URL: <file:///C:/Users/D4B8~1/AppData/Local/Temp/88373-186544-1-SM.pdf> (дата звернення: 26.02.2020).
3. Янчук Т.Ю. Впровадження управлінського обліку та еволюція його розвитку. *Вісник ЖДТУ. Економічні науки.* № 3 (53). 2010. С. 285 – 287. http://library.ztu.edu.ua/e-copies/VISNUK/53_3_2/70.pdf (дата звернення: 26.02.2020).

УДК 657.6

ОБЛІК ВИТРАТ ВІД ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сахно В.О., студент магістратури 1 року навчання 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»
Данілочкіна О.В., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Інша звичайна діяльність підприємства розглядається окремо і вона поділяється на інвестиційну та фінансову. Під фінансовою діяльністю розуміють діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного і позикового капіталу підприємства; у результаті такої діяльності виникають фінансові витрати. До фінансових витрат відносяться витрати на відсотки (за користування отриманими кредитами, за облігаціями випущеними, за фінансовою орендою тощо) та інші витрати підприємства, пов'язані із залученням позикового капіталу.

Питаннями обліку витрат від фінансової діяльності займалися як вітчизняні, так і зарубіжні вчені: Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, В.А. Дерій,

З.В. Задорожний, Г.Г. Кірейцев, Я.Д. Крупка, Л.В. Нападовська, М.С. Пушкар, В.В. Сопко, Х. Андерсон, М.Ф. Ван Бреда, К. Друрі, Б.Нідлз та інші.

Первинними документами при відображенні накопичення фінансових витрат є ВКО, виписка банку, довідка бухгалтерії тощо. Списання витрат на фінансові результати оформлюється довідкою (розрахунком) бухгалтерії.

Рахунок 95 «Фінансові витрати» призначений для обліку витрат, пов'язаних з нарахуванням і сплатою відсотків за користування кредитами банків, випуском, утриманням і обігом цінних паперів, нарахуванням відсотків за договорами кредитування, фінансового лізингу й інших витрат підприємства, пов'язаних із залученням позикового капіталу. За дебетом рахунку відображається сума визнаних витрат, за кредитом списання на рахунок 79 «Фінансові результати». На субрахунок 792 «Результат фінансових операцій» визначається результат від фінансової діяльності підприємства.

Рахунок 95 «Фінансові витрати» має такі субрахунки: субрахунок 951 «Відсотки за кредит», на якому ведеться облік витрат, пов'язаних з нарахуванням відсотків за користуванням кредитами банків тощо та субрахунок 952 «Інші фінансові витрати», на якому ведеться облік витрат, пов'язаних із залученням позикового капіталу, зокрема витрат, пов'язаних із випуском, утриманням та обігом власних цінних паперів; нарахуванням відсотків за договорами кредитування, фінансового лізингу тощо.

Аналітичний облік ведеться за ознаками, визначеними підприємством для забезпечення потреб управління необхідною інформацією. Інформація за рахунком 95 «Фінансові витрати» відображається в Журналі 5 (5А).

Згідно з П(С)БО 31 «Фінансові витрати», фінансові витрати – витрати по сплаті відсотків та інші витрати підприємства, пов'язані із позиками, до яких відносяться позики, векселі, облігації, а також інші види короткострокових та довгострокових зобов'язань, на які нараховуються відсотки. Фінансові витрати є витратами того періоду в якому вони були нараховані, крім випадку коли облікова політика підприємства передбачає

капіталізацію фінансових витрат (включення їх до собівартості кваліфікаційного активу), пов'язаних із створенням кваліфікаційного активу (такий актив для створення якого потрібно затратити значну кількість часу).

У Примітках до фінансової звітності відносно фінансових витрат надається інформація про: облікову політику підприємства відносно фінансових витрат; сума фінансових витрат, яка капіталізована у звітному періоді; річна чи середньорічна норма капіталізації.

Необхідно чітко розмежовувати *фінансову діяльність* підприємства від інших видів діяльності, адже це основа правильності ведення бухгалтерського обліку, що, в свою чергу, допоможе запобігти проблемам в обліку і нівелює ризик отримання штрафів.

УДК 657

РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Сашко А.О., студентка 2 курсу Ф-21і групи
спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Шара Є.Ю., к.е.н., доцент

Ірпінський державний коледж економіки та права, м. Ірпінь

Згідно з Бюджетним кодексом України і Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» порядок ведення бухгалтерського обліку та складення фінансової звітності, звітності про виконання бюджетів, кошторисів бюджетних установ установлює Міністерство фінансів України.

Схвалена у 2018 році Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року, надала можливість розпочати новий етап у реформуванні, що сприятиме підвищенню якості та достовірності даних фінансової звітності у сфері державних фінансів. Головна увага в Стратегії приділяється створенню

єдиного інформаційного простору, в якому всі суб'єкти державного сектору мають застосовувати національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку та використовувати план рахунків.

Перехід на застосування НП(С)БОДС і методу нарахування в бухгалтерському обліку бюджетних установ забезпечив відображення всіх прийнятих цими установами зобов'язань.

Зокрема, метод нарахування надав можливість об'єктивно оцінювати фінансовий результат діяльності суб'єктів державного сектору, оптимізувати облік витрат на послуги, що надаються. Одночасно за результатами попередньої оцінки, здійснюваної Світовим банком, застосування НП(С)БОДС ускладнене різним правозастосуванням окремих норм.

До Стратегії визначено План заходів, який включає в себе: перелік завдань (рис. 1); найменування заходів до кожного виду завдань; строк виконання; державні органи, які відповідальні за виконання поставлених завдань; індикатори виконання [2].

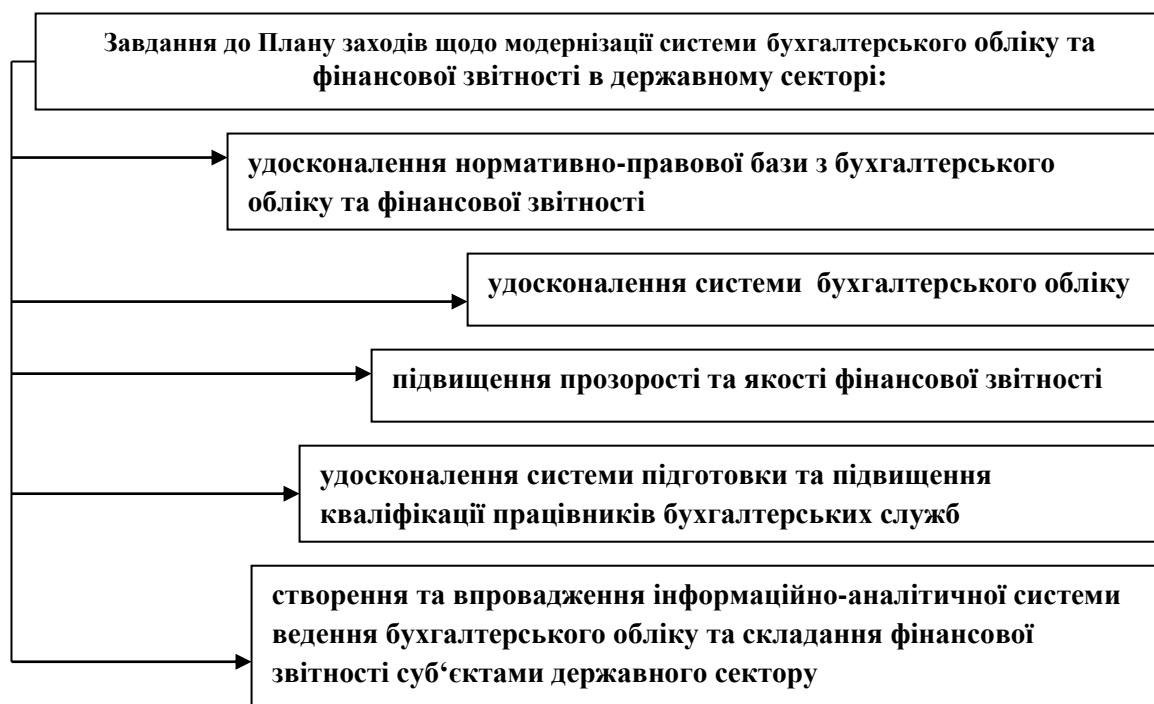

Рис.1. Завдання до Плану заходів щодо модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі
Джерело: склала авторка на основі [2].

До основних факторів, що вплинули на процес модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі можна віднести наступні: 1) розповсюдження міжнародних стандартів – положення (стандарти) бухгалтерського обліку для державного сектору поступово адаптуються до міжнародних, які застосовуються в багатьох країнах світу; 2) поява нових інформаційних технологій – новітні програми здатні надавати бухгалтерську та фінансову інформацію за всіма напрямками, та забезпечувати можливість здійснення контролю і аудиту; 3) ефективність управління – задля зменшення державних видатків та боргів необхідний аналіз витрат за бюджетними програмами; 4) прозорість управління – підвищений контроль за використанням державних коштів дає можливість задовольняти потреби в інформації як керівництва держави, так і зарубіжних партнерів.

Крім зазначених вище факторів, на процес модернізації також вплинули деякі проблеми. Основною з них є відсутність єдиного підходу до вдосконалення системи бухгалтерського обліку за допомогою міжнародних стандартів. Адже фінансова звітність, яка складена з використанням міжнародних стандартів, дає можливість проаналізувати економічний розвиток різних країн шляхом зіставлення інформації, та визначити найбільш інвестиційно-привабливі економіки, тобто міжнародний рейтинг [3, с. 75-76].

Міжнародні стандарти обліку для державного сектору, або IPSAS (*International Public Sector Accounting Standards*), рекомендуються Міжнародною федерацією бухгалтерів до впровадження в Україні, тобто країні, яка не є членом Організації економічної співпраці та розвитку. На сьогоднішній день в Україні прийнято 20 національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі, але вони є скороченим застарілим не офіційним перекладом IPSAS, адже в 2016-2017 рр. були внесені зміни до IPSAS. Це є вагомим проблемою ефективного ведення бухгалтерського обліку в державному секторі в Україні [1, с. 460-461]. Таким чином, беручи до уваги значні проблеми у системі бухгалтерського обліку в державному секторі, виконання завдань Стратегії та

адаптація вітчизняних стандартів до міжнародних є найбільш раціональним шляхом до модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі України.

Список використаних джерел:

1. Ісаншина Г.Ю. Розвиток міжнародних стандартів бухгалтерського обліку у державному секторі та перспективи їх впровадження в Україні. *Молодий вчений*. 2019. № 1(65). С. 460-464. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-1-65-106>.

2. Про схвалення Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 р. № 437-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-p>.

3. Ценклер Н.І., Вигівська І.М., Макарович В.К. Тенденції розвитку бухгалтерського обліку в державному секторі: міжнародний контекст. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2019. Вип. 2(43). С. 75-81. DOI: [https://doi.org/10.26642/pbo-2019-2\(43\)-75-81](https://doi.org/10.26642/pbo-2019-2(43)-75-81).

УДК 657:412.1/.432

РЕЗЕРВ СУМНІВНИХ БОРГІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ КОНТРОЛЮ СТАНУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

Смецька Т.С., студентка 1 курсу СТ 8 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Кузик Н.П., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Кожен суб'єкт господарювання у своїй діяльності вступає у відносини із покупцями та замовниками, здійснюючи з ними розрахункові операції. Проте доволі часто покупці не мають можливості вчасно розрахуватись за придбану ними продукцію або товари, чи отримані послуги. Відтак, вони стають для підприємства дебіторами.

Характерним для сьогодення суб'єктів господарювання різних галузей є погіршення стану розрахунків. Кожне із них має короткострокову або

довгострокову, дебіторську або кредиторську заборгованості. В реаліях практики виникають ситуації, коли дебітори протягом тривалого часу не розраховуються за своїми зобов'язаннями і, як наслідок, дебіторська заборгованість переходить у безнадійну. Практичні та теоретичні дослідження підтверджують негативний вплив зростання дебіторської заборгованості на сповільнення оборотності капіталу підприємства. Окрім того, наявність дебіторської заборгованості у великих розмірах свідчить про вилучення грошових коштів та інших оборотних активів з діяльності підприємства. Це можна як механізм надання підприємством-продавцем безвідсоткового кредиту своїм контрагентам. Відповідно, може йти мова про погіршення фінансового становище такого суб'єкта господарювання.

З метою покриття заборгованості у майбутньому підприємства створюють резерв сумнівних боргів (надалі – РСБ). Створення резерву сумнівних боргів забезпечує реальне відображення фінансового стану підприємства.

В соціальних мережах та у професійних виданнях до сьогодні тривають дискусії щодо обов'язковості створення резерву. Причиною їх існування й до нині є, головним чином, складність розрахунків РСБ. Так, у П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» передбачено створення РСБ з використанням двох методів:

- 1) застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості;
- 2) застосування коефіцієнта сумнівності.

Метод абсолютної суми сумнівної заборгованості передбачає аналіз платоспроможності окремих дебіторів. Бухгалтера-практики вважають його досить складним і проблематичним, оскільки потрібно володіти даними для оцінки фінансового стану дебіторів, тобто потрібна фінансова звітність дебіторів. І якщо фінансова звітність більшості суб'єктів господарювання є нині у вільному доступі на їх сайтах, то все ж виникає проблемне питання із вмілим аналізом і фахівцями суб'єкта господарювання, які будуть це робити.

За методом застосування коефіцієнта сумнівності величина резерву розраховується множенням суми залишку дебіторської заборгованості на початок періоду на коефіцієнт сумнівності. П(С)БО 10 передбачено три способи розрахунку коефіцієнта сумнівності:

1) визначення питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати;

2) на основі класифікації дебіторської заборгованості, підприємство самостійно визначає групи за строками непогашення поточної дебіторської заборгованості та періоди спостереження;

3) визначення середньої питомої ваги списаної протягом періоду дебіторської заборгованості в сумі дебіторської заборгованості на початок відповідного періоду за попередні 3–5 років.

На нашу думку, застосування методу формування резерву сумнівних боргів через розрахунок коефіцієнту сумнівності є доцільним, якщо суб'єкт господарювання має значну кількість операцій. Останній підхід до розрахунку коефіцієнту сумнівності базується на статистичних розрахунках (обчисленні відповідного коефіцієнта сумнівності). З метою застосування цього методу фахівцям суб'єкта господарювання слід проаналізувати інформацію за декілька попередніх звітних періодів щодо виникнення безнадійної заборгованості за продукцію, товари, роботи або послуги. При цьому необхідно враховувати ще й те, коли саме кожна окрема заборгованість стала безнадійною, тобто до настання строків оплати за договором чи після того, як вона стала простроченою.

Загалом, формування резерву сумнівних боргів обумовлено принципом обачності. Цей принцип передбачає, що методи оцінки, які використовуються у бухгалтерському обліку, запобігатимуть заниженню оцінки зобов'язань та витрат й завищенню оцінки активів і доходів підприємства. Отже, можна стверджувати, що резерв сумнівних боргів виступає в ролі інструменту коригування оцінки дебіторської заборгованості. Разом з тим, розрахунок резерву будь-яким з наведених способів, на нашу

думку, виступає й засобом поточного контролю за станом дебіторської заборгованості. Як показали практичні дослідження, при здійсненні ручного (а не автоматичного) розрахунку резерву фахівці звертають увагу на терміни виникнення заборгованості дебіторів, умови виникнення, що спонукає їх до з'ясування додаткової інформації у бухгалтерії чи менеджерів компанії. Як наслідок, інформація про стан дебіторської заборгованості оновлюється, що викликає потребу у зверненні до самих дебіторів. Відтак, нагадування дебітором про їх заборгованість шляхом надсилання їм актів звірки взаєморозрахунків або ж через технічні засоби (електронне листування, повідомлення, тощо) можна розглядати як інструмент контролю за наявністю і погашенням заборгованості.

Отже, достовірне формування резерву сумнівних боргів є інструментом контролю обліку дебіторської заборгованості, що дозволяє більш ефективного здійснювати управління за дебіторською заборгованістю, уникати при цьому ризиків неплатоспроможності та стабілізувати діяльність підприємства.

УДК 657:005.921

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

Стасенко Г.П., студент 4 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Слесар Т. М., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України,

м. Київ

Реформування економічних відносин в Україні висуває серйозні вимоги до бухгалтерського обліку як способу контролю за процесом здійснення господарської діяльності. Важливим фактором розвитку виробництва є стабільність забезпечення підприємств виробничими запасами та ефективне їх використання.

Виробничі запаси – одна з найважливіших складових будь-якого підприємства. Вони розглядаються як частина матеріальних ресурсів, які не беруть участь у виробничому процесі, але їх наявність на підприємстві у передбачуваних розмірах є об'єктивною умовою його діяльності. Раціональне використання виробничих запасів має велике економічне значення. Забезпеченість запасами є необхідною умовою господарської діяльності підприємства, а ефективне використання виробничих запасів є необхідною умовою його прибуткового функціонування.

Багато економістів стурбовані проблемами розробки та вдосконалення обліку та контролю запасів. Даній тематиці присвятили свої наукові праці такі відомі вчені, як Бутинець Ф.Ф., Валуєв Б.І., Голов С.Ф., Жилкіна Л.В., Гуцайлюк З.В., Кужельний М.В., Лінник В.В. Г., Рудницький В.С., Ткаченко Н.М., Сопко В.В., Смоленюк П.С.

Властивості виробничих запасів включають те, що у виробничому циклі вони повністю використовуються та здійснюють повне перенесення своєї вартості на собівартість виробленої продукції, потреба в обліку та контролі над потоком та запасами продукції є суттєвим важелем у забезпеченні стабільного процесу виробництва, зменшенні собівартості і збільшенні обсягів виробленої сільськогосподарської продукції.

Одним із найбільш дієвих інструментів виявлення резервів підвищення ефективності використання запасів та управління ними є чітка організація бухгалтерського обліку виробничих запасів. Контроль за використанням виробничих запасів у сучасних умовах дозволяє мінімізувати ризик банкрутства підприємства та підвищити ефективність обліку, контролю, аналізу та політики управління виробничими запасами з метою стабілізації, збереження та підвищення ефективності роботи підприємства. Для того, щоб стабільно здійснювати процес виробництва на підприємстві, постійно мають бути оборотні засоби в матеріальній формі. Зокрема, підприємство повинне мати в необхідних розмірах запаси сировини і матеріалів, нафтопродуктів та

інших цінностей. При їх використанні збільшуються витрати на виробництво, результатом якого є створення готової продукції.

Основними напрямками удосконалення обліку виробничих запасів є: узагальнення теоретичних та методичних основ обліку, аналіз та контроль запасів, визначення їх суті та класифікація; удосконалення методичних та організаційних основ фінансового та управлінського обліку виробничих запасів, а також їх контроль; проектування системи економічного аналізу та контролю ефективності використання виробничих запасів; розробка системи обліково-аналітичної роботи з управління запасами [1].

На сьогодні існує потреба і водночас можливість нових організаційно-методологічних підходів у вирішенні проблем обліку запасів, з одного боку, з переходом до ринкових відносин та міжнародних стандартів, з іншого - із широким впровадженням комп'ютерних технологій [2].

Необхідно також впроваджувати ефективні форми попереднього й поточного контролю за дотриманням норм запасів і витратами матеріальних ресурсів, приділяти більше уваги підвищенню вірогідності оперативного обліку руху напівфабрикатів, комплектуючих виробів, деталей і вузлів у виробництві. Дані бухгалтерського обліку повинні містити інформацію для знаходження резервів зниження собівартості продукції в частині раціонального використання матеріалів, зниження норм витрат, забезпечення належного зберігання [3].

Щоб уникнути помилок і порушень при зборі та реєстрації оперативних фактів про виробничі запаси, що підлягають обліку, доцільно розробити детальні інструкції конкретним підрядникам про порядок і терміни ведення журналу даних, а також використовувати систему винагород за якісне виконання та покарання за не виконання своїх обов'язків. Контроль зменшує ризик неефективної системи збору та запису оперативного факту.

Таким чином, реалізація перерахованих напрямків удосконалення обліку запасів вітчизняними підприємствами приведе до значного підвищення результативності їх фінансово-економічної діяльності, дозволить налагодити

більш дієвий і менш трудомісткий облік, контроль за наявністю, рухом і використанням виробничих запасів, а також досягти їх економії.

Бухгалтери підприємств повинні самостійно вирішувати, як організувати аналітичний облік виробничих запасів та їх оцінку залежно від конкретних умов діяльності підприємства і ведення бухгалтерського обліку.

Відповідно до П(с)БО 9 «Запаси та М(с)БО 2 «Запаси» доцільно на кожному підприємстві впроваджувати запропоновані провідними вченими напрями вдосконалення управління виробничими запасами, що позитивно впливатиме на покращення їх фінансово-економічної діяльності.

Список використаних джерел

1. Малюга Н.М. Шляхи удосконалення оцінки в бухгалтерському обліку: Теорія, практика, перспективи. Житомир: ЖІТІ, 2007. 384 с.
2. Сопко В.В. та ін. Бухгалтерський облік: навч. посібник. для студ. спец. «Облік і аудит» вищих навчальних закладів/ В.В. Сопко та ін. Тернопіль: Астон, 2009. 496 с.
3. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів / Ф. Ф. Бутинець. [8-те вид., перероб. і доп.]. Житомир: ПП "Рута", 2009. 912 с.

UDK 657.44

ACCOUNTING OF INCOME FROM FREE ASSETS AND THEIR TRANSFORMATION TO IFRS REQUIREMENTS

Iryna Tarasiuk, 1st –year Master of Education degree applicant, group №1, specialty «Accounting and taxation»

Svitlana Derevianko, PhD in Economics, Associate Professor

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv

According to the current legislation of Ukraine, an enterprise has the right to receive assets free of charge from various legal entities or individuals. Any purchase of property that does not require compensation (in cash or in any other form) to the owners of this property is called a free acquisition.

In accordance with Clause 12 of UAS 9 [1], the cost of inventories received free of charge is their fair value, taking into account the costs provided for in

Clause 9 of this UAS. That is, if an enterprise receives a product that it plans to sell later, its fair value will be the selling price minus the cost of sales and the amount of allowance (profit) based on the allowance (profit) for similar goods. However, if an enterprise uses the assets obtained free of charge in its own activities as materials, then the recoverable value is justified. At the same time, they receive income upon receiving goods free of charge. Reflects the value of goods and materials received free of charge as part of other operating income of the reporting period – on the Ct of subaccount 718 «Income from gratuitously received current assets».

Accounting for free receipt of services is slightly different from free receipt of goods. The fact is that the service is consumed in the process of committing a certain action or carrying out a certain activity. As a result, no assets remain in the enterprise after it has been provided. However, the financial statements (and therefore the accounting records) must reflect all information about the actual and potential consequences of the transactions that may affect the decisions made on the basis of such financial statements. This is required by the principle of complete illumination (paragraph 6, section III of the NUAS 1 [2]). Therefore, we believe that the free receipt of services may be reflected in the following unusual postings: Dt 23 (92, 93) – Ct 719 (depending on what service was received). Another thing is when a company gets jobs for free. In this case, there is a specific object - the result of the work that is passed to the gifted. Such an object, of course, is an asset of the enterprise for which the work was completed free of charge. Therefore, the recipient must print the results of such works for balance.

The fair value of fixed assets received free of charge is determined: in relation to land and buildings, based on market value; for machinery and equipment – also based on market value; for other tangible fixed assets, based on the recoverable amount (current acquisition cost) less the amount of depreciation at the valuation date. The fair value of the tangible fixed assets received free of charge must immediately be credited to the debit of the corresponding subaccount of account 10 or 11, bypassing the account 15. The cost of the tangible fixed assets received free

of charge immediately (upon receipt) shall not be included in accounting in income. First, it is necessary to increase equity (sub 424 «Obtained free of charge current assets»). Reflect it as follows: Dt 152 (153) – Ct 424. In respect of income, it is recognized in proportion to the accumulated depreciation (subaccount Ct 745 «Income from gratuitously received assets»). As revenue is recognized, the amount of additional capital shown in these assets is reduced.

Referring to §10 and §12 of IAS 8 [3], the experts state that the national standardization system uses IFRS as one of its own bases, so the use of an analogy with the prescriptions of the national standards system may be relevant. It is quite obvious that such an alternative is quite attractive to companies. However, in our opinion, the relevant provisions of the Instruction on the Implementation of the Accounting Plan are contrary to IFRS. For example, from an IFRS perspective, argue: 1) the recognition of the fair value of a non-current asset received free of charge directly in the equity of an entity, if it is not a transaction with the owner or a component of other comprehensive income (§7, §109 IAS 1, «Presentation of financial statements» [4]); 2) gradual systematic recognition of income through a decrease in equity in the relevant periods. Indeed, as defined in § 4.25 of the Conceptual Basis [5], «income is an increase in economic benefits during the accounting period in the form of inflows or increases in the usefulness of assets or in the form of liabilities, resulting in an increase in equity, except an increase in the contribution of participants». That is why we think that the possibility of applying domestic regulations to IFRS accounting for free-of-charge non-current assets received is too doubtful. Moreover, the practical application by companies of different approaches to accounting and presentation in the financial statements of such transactions is likely to impair the comparability of indicators of their financial statements. The IFRS does not specify the rules for displaying free-of-charge assets, so it is worth highlighting the following basic aspects: if the enterprise has free-of-charge fixed assets, which are reflected in the Ct of capital accounts, then the value of free-of-charge non-current assets, which are accounted for as an element of capital, may be appropriate to reclassify to deferred income

(future income). The national accounting system provided for the display of a separate item of capital of the non-current assets received free of charge. The essence of IFRS capital makes this impossible. Assets received free of charge by economic nature - deferred income of the enterprise. Therefore, amounts credited to the asset free item must be reclassified to future periods (deferred income). Transformational adjustments should divide deferred revenue into current and long-term components.

Compliance with these two aspects provides a more or less optimal cost-benefit ratio.

References:

1. П(С)БО 9 «Запаси» від 20.10.99 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> (дата звернення 10.03.2020).
2. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 03.08.2018 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 12.03.2020).
3. МСБО 8 Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020 (дата звернення 10.03.2020).
4. МСБО 1 Подання фінансової звітності URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013 (дата звернення 12.03.2020).
5. Концептуальна основа фінансової звітності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009 (дата звернення 10.03.2020).

УДК 631.160

ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

Титоцька О.В., студентка 4 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Германчук Г.О., старший викладач

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Розрахунки з постачальниками є вагомою складовою обліку кожного суб'єкта господарювання, оскільки діяльність всіх, без винятку, формувань тісно пов'язана закупівлею тих чи інших видів товарів, робіт та послуг.

Тому на сьогодні важливою при здійсненні господарської операції «купівлі» виступає налагоджена система бухгалтерського обліку, що включає в себе своєчасне документування даного виду операцій та їх достовірне відображення в фінансовій звітності.

При здійсненні розрахунків з постачальниками формується своєрідна інформаційна база, в якій відображаються первинні документи, що підтверджують факти здійснення господарських операцій. Основними з яких є: договори купівлі-продажу, ТТН, рахунки-фактури, вантажно-митні декларації (використовуються тільки при здійсненні зовнішньо-економічної діяльності), інвойси та інші.

Важливим при здійсненні постачання товарів є податкова накладна, яка виписується і реєструється в ЄРПН постачальником, оскільки покупець на суму податкового кредиту, який виникає при здійсненні операції з купівлі може зменшити податкове зобов'язання звітного періоду згідно з р. V ПКУ (п.п. 14.1.181 ПКУ).

Після реєстрації первинних документів здійснюється їх узагальнення в регістрах як аналітичного, так і синтетичного обліку [3]. Схематичне зображення процесу документування відображено на рис.1.

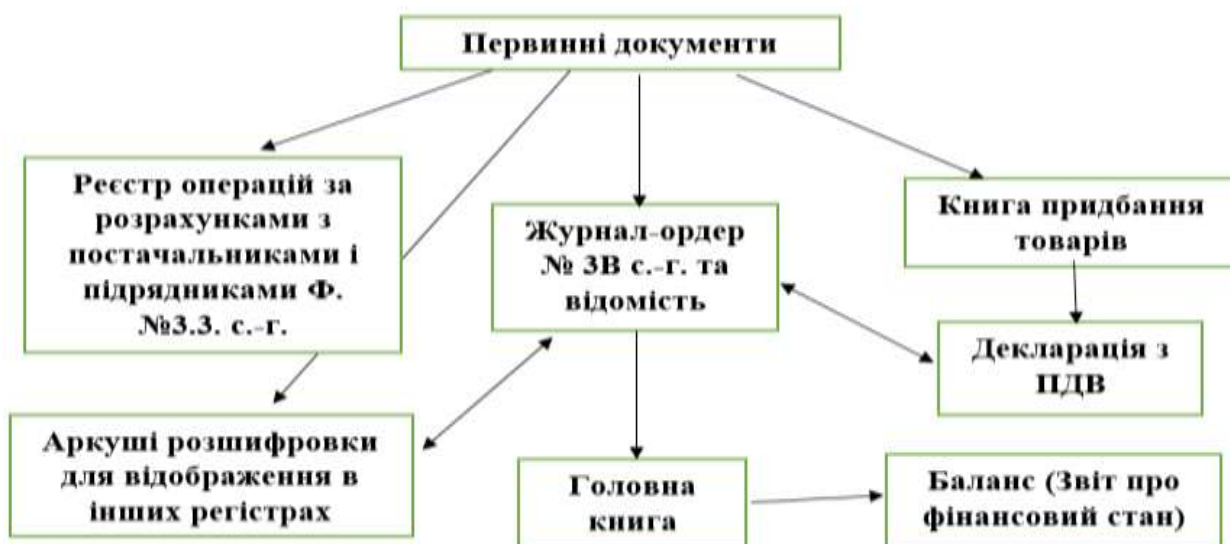

Рис.1. Процес документування розрахунків з постачальниками
Основні данні щодо розрахунків з постачальниками можна побачити в

Балансі, який згідно НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» розшифровується як звіт про фінансовий стан підприємства, котрий відображає активи, зобов'язання і власний капітал деякого підприємства на певну дату [1]. Метою його складання є надання внутрішнім і зовнішнім користувачам достовірної інформації про діяльність підприємства за звітний період (квартал, пів року, рік). Відображення інформації щодо даного виду розрахунків у балансі суб'єкта господарювання наведено на рис. 2.

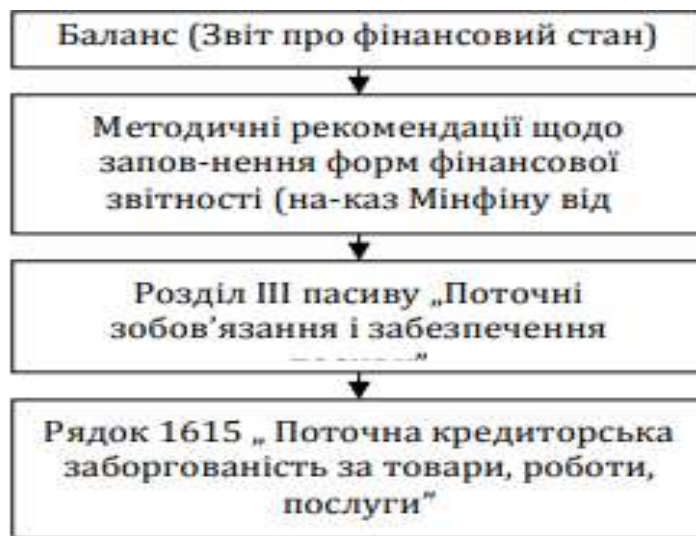

Рис. 2. Відображення інформації про розрахунки з постачальниками у балансі

Другою формою, в якій можна побачити стан розрахунків з постачальниками на підприємстві, є Звіт про рух грошових коштів. Метою складання даного звіту є надання правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах та їх еквівалентах суб'єкта господарювання за звітний період.

У методичних рекомендаціях щодо заповнення форм фінансової звітності зазначено, що кожен суб'єкт господарювання самостійно може обрати спосіб складання Звіту про рух грошових коштів, а саме: за прямим або непрямим методом (але із застосуванням типової форми даного звіту) [2]. Для прямого методу при розрахунках із постачальниками передбачений рядок 3100 «Витрачання на оплату товарів (робіт, послуг)», а для непрямого рядок 3560 «Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань».

Отже, бухгалтерська звітність щодо розрахунків з постачальниками покликана задовольняти вимоги як внутрішніх, так і зовнішніх користувачів. Обліковий процес повинен здійснюється на підставі первинної документації та закінчуватися складанням фінансової звітності, де відображається інформація про власний капітал та його складові, що дозволить в майбутньому приймати обґрунтовані та виважені управлінські рішення.

Список використаних джерел

1. НП(С)БО 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності”, затверджене Наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07 лют. 2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
2. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені Наказом Міністерства фінансів України № 433 від 28 бер. 2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/card/v0433201-1>.
3. Наказ Міністерства аграрної політики України «Про затвердження спеціалізованих форм реєстрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств та методичних рекомендацій щодо їх застосування» № 390 від 4 черв. 2009 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0390555-09>.

УДК 657.433:336.27:005.52

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Ткаченко Ю.О., студентка 3 курсу 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Сколотій І. В., к.е.н., доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, м. Харків

Практично всі підприємства в сучасному бізнес – середовищі не обходяться в своїй господарській діяльності без кредиторської заборгованості.

Кредиторська заборгованість – це фінансова угода між двома суб'єктами господарювання, в якій одна сторона тимчасово позичає

комерційні кошти для товарно-грошового обігу, а інша – зобов'язується повернути грошовий борг у вказаний термін [1].

В процесі своєї фінансово-господарської діяльності підприємство вступає в різноманітні види відносин із юридичними та фізичними особами. Підприємство укладає та здійснює угоди, які передбачені чинним законодавством. В результаті такої діяльності у підприємства виникають довгострокові та поточні зобов'язання, які підлягають виконанню. Таким чином, кредиторська заборгованість – це заборгованість підприємства іншим юридичним і фізичним особам, що виникла в результаті здійснених раніше дій (подій), оцінена в гривнях і щодо якої в підприємства існують зобов'язання її погашення в певний строк. Майже всі підприємства за звітний період мають таку форму заборгованості.

Борги підприємства є дуже потужним засобом тиску на бізнес. Прострочена кредиторська заборгованість підприємства свідчить про недостатню фінансову стійкість підприємства та є фактором низької інвестиційної привабливості бізнесу. Саме тому, в рамках проведення превентивного захисту, особлива увага має приділятися фінансовій стратегії підприємства, аналізу та жорсткому контролю за станом кредиторської заборгованості підприємства.

Управління кредиторською заборгованістю підприємства, як суттєвого джерела фінансування бізнесу, та обліково-аналітичне забезпечення ефективності такого управління, набуває особливого значення для всіх підприємств на сучасному етапі трансформації вітчизняної економіки.

Ефективне управління кредиторською заборгованістю підприємства - це запорука його забезпеченості оборотними засобами, достатніми для безперервної та нормальної діяльності.

Для ефективного управління кредиторською заборгованістю на підприємстві було б доцільним створити спеціалізований відділ кредитного контролю, а також розробити спеціальну фінансову політику в плані використання позикових фінансових ресурсів. У зв'язку з цим, великого

значення набуває отримання повної, достовірної та своєчасної обліково-аналітичної інформації, яка дозволить оцінити об'єктивну величину і ефективність використання позикових коштів, та забезпечить ефективність управлінських рішень щодо кредиторської заборгованості підприємства.

Важливість управління кредиторською заборгованістю зумовлюється значною її часткою в поточних пасивах підприємства, а це, своєю чергою, впливає на динаміку показників платоспроможності та ліквідності, які відіграють не останню роль у формуванні репутації підприємства.

У процесі формування основних напрямків підвищення ефективності управління кредиторською заборгованістю підприємства необхідно враховувати фактор обмеженості обліково-аналітичного забезпечення, варіативність методик та процедур аналізу заборгованості підприємства [2].

Розуміння суті та ролі обліково-аналітичної інформації в управлінні підприємством дозволяє розробити таку систему обліково-аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства, яка дозволить оцінити ефективність управління кредиторською заборгованістю, знайти напрямки її оптимізації, винайти принципово нову інформаційну концепцію для реалізації стратегії розвитку підприємства. Одним із найважливіших складових компонентів системи обліково-аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства є правильно обрана методика аналізу кредиторської заборгованості.

Раціонально організована система обліково-аналітичної підтримки управління кредиторською заборгованістю на підприємстві дозволить: забезпечити своєчасне і правильне документування операцій за розрахунками; забезпечити контроль за розрахунками з бюджетом, державними позабюджетними фондами та персоналом тощо; підвищити ефективність використання позикових фінансових ресурсів для досягнення мети діяльності суб'єкта господарювання [3].

Кредиторська заборгованість дає змогу підприємству тимчасово користуватися запозиченими коштами, але, з іншого боку, зменшує

показники платоспроможності й ліквідності. Ефективне управління кредиторською заборгованістю дає можливість усунути негативні наслідки її наявності.

Таким чином, запропоновані шляхи вдосконалення об'єднують всю інформацію про кредиторську заборгованість, зроблять її цілісною і дадуть змогу користувачам, зокрема керівнику підприємства, отримати повну інформацію щодо стану заборгованості перед кредиторами за отримані товари, надані послуги, виконані роботи.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31.01.00 № 20, зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Іванілова О.С. Економіка підприємства: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 787 с.
3. Шатковська М.С. Управління кредиторською заборгованістю на основі її аналізу. Актуальні соціально-економічні та правові проблеми розвитку України та її регіонів: матеріали X Міжнародного круглого столу, 10 травня 2019 р., відповід. ред. Н.Л. Кусик; ОНУ ім. І. І. Мечникова. Одеса: ОФФСЕТiК, 2019. С. 177–180.

УДК 657

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ

Третьяк Д.А., студентка 3 курсу О-21 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Шара Є.Ю., к.е.н., доцент

Ірпінський державний коледж економіки та права, м. Ірпінь

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансових звітах визначає П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [1].

Розмір суми дебіторської заборгованості визначається багатьма чинниками, а саме: видом продукції, наповненням ринку певною продукцією,

умовами договору, прийнятою на підприємстві системою розрахунків тощо. Дебіторська заборгованість покупців – це по суті безвідсоткова позика контрагентам. Формування достовірної та оперативної облікової інформації щодо розрахунків з покупцями та замовниками надасть можливість прийняти вчасно дієві управлінські рішення, погасити дебіторську заборгованість та покращити фінансовий стан підприємства.

Проблеми бухгалтерського обліку розрахунків з покупцями та замовниками пов'язані з тим, що вступаючи в розрахункові взаємовідносини з покупцями у продавця виникає ризик неповернення дебітором суми боргу, але кредитування покупців збільшує обсяги продажу, що власне, і спонукає продавця реалізовувати продукцію на умовах відстрочки платежу. Тому розрахункові відносини необхідно розглядати комплексно, тобто як систему взаємовідносин між контрагентами, що заснована на грошовому поверненні вартості матеріальних цінностей, товарів, робіт, послуг.

Проблемами щодо обліку розрахунків з покупцями та замовниками є недосконалість обліку взаєморозрахунків між контрагентами; віднесення дебіторської заборгованості до сумнівної та методи її списання тощо. Тому, для ефективного управління дебіторською заборгованістю необхідно:

- проводити взаємозаліки, використовувати факторинг, зокрема по операціях за товарною (операційною) дебіторською заборгованістю;
- формувати механізми попередження виникнення безнадійної (сумнівної) дебіторської заборгованості та процедури віднесення та списання безнадійної дебіторської заборгованості;
- вдосконалити методи створення резерву сумнівних боргів;
- формувати єдині підходи до відображення в обліку та розрахунку знижок, як у покупця, так і в продавця.

Щодо наданих знижок, то головна проблема методики їх відображення в бухгалтерському обліку зумовлена складністю достовірного відображення наслідків наданих знижок. Для продавця знижка виступає недоотриманим доходом, зокрема коригування попередньо нарахованої торгової надбавки,

для покупця – зменшення дебіторської заборгованості. Згідно принципу бухгалтерського обліку «превалювання сутності над формою» визначеною Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [2] виникає необхідність визначення та врахування економічної сутності наданої знижки. Наявне трактування знижки, як зниження ціни при виконання ряду умов, недостатнє та потребує уточнення.

Відповідно, подальшого дослідження потребують і питання виділення етапів продаж, коригування ціни реалізації для цілей бухгалтерського обліку.

Тому для вирішення таких проблем за розрахунками з покупцями необхідно розглядати їх системно та вирішувати з урахуванням галузевих особливостей, що має знайти своє відображення в Наказі про облікову політику підприємства, в якому інформація щодо розрахунків з покупцями та замовниками формується лише в частині документування таких операцій. Адже достовірність представлення такої інформації у фінансовій звітності залежить від деталізації та правильності саме обраних елементів облікової політики.

Облікова політика підприємств у сфері дебіторської заборгованості представлена лише в загальних рисах, тому доречним буде доповнення до Наказу про облікову політику такими елементами обліку як: величина сумнівних боргів, класифікація дебіторської заборгованості за кожним покупцем або замовником, списання дебіторської заборгованості з балансу та ін., що дасть можливість більш повно висвітлювати питання організації бухгалтерського обліку та підвищити контроль за розрахунками з покупцями та замовниками.

Проведений аналіз дає змогу стверджувати, що для покращення обліку розрахунків необхідно контролювати ризики несплати одним або кількома великими покупцями. На підприємстві важливо організувати роботу з договорами на відповідному рівні та впроваджувати моделі договорів із гнучкими умовами оплати, тобто надання знижок при достроковій оплаті, тому що зниження ціни приводить до розширення продажів та інтенсифікує приплив коштів.

На забезпечення своєчасної оплати дебіторської заборгованості певною мірою впливає налагоджена система контролю на підприємстві. Важливою складовою частиною роботи має стати своєчасне висування претензій з оплати продукції. Тому необхідний постійний контроль за станом розрахунків по заборгованості, термін сплати якої минув, та проводити вчасну претензійну роботу.

Наведені пропозиції сприятимуть вдосконаленню організації обліку розрахунків з покупцями, зниженню дебіторської заборгованості та зміцненню фінансового стану підприємства.

Список використаних джерел

1. П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» Наказ МФУ №353 від 20.01.2001. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України № 996–XIV від 16 липня 1999 року зі змінами і доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

УДК 657

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ В ЄДИНОМУ ЕЛЕКТРОННОМУ ФОРМАТІ

Турик І.В., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»
Ганяйло О.М., к.е.н, доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

У рамках впровадження в Україні міжнародних стандартів фінансової звітності, відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підприємства, що становлять суспільний інтерес, публічні акціонерні товариства, суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається

Кабінетом Міністрів України, складають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами [1].

Зокрема, підприємства, які зобов'язані застосовувати МСФЗ, складають і подають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність органам державної влади та іншим користувачам на їх вимогу на основі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі, визначеному Мінфіном.

Таксономія – це по суті перелік статей і показників фінансової звітності та її елементів, які підлягають розкриттю.

Система Таксономії МСФЗ перераховує та визначає конкретні коди, якими можна скористатися для ідентифікації інформації, розкритої у фінансовій звітності за МСФЗ. Таксономія МСФЗ також включає зміст, який описує значення елемента бухгалтерського обліку або допомагає користувачу знайти правильний елемент. Дані Таксономії МСФЗ згруповані відповідним чином, що зумовлено полегшенням для складання звітності [2].

Фінансова звітність та консолідована фінансова звітність, складена на основі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності в єдиному електронному форматі, визначеному Мінфіном: подається до центру збору фінансової звітності, операційне управління яким здійснюється НКЦПФР, з метою забезпечення доступу органів державної влади, інших органів та користувачів до поданої підприємствами фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності. Оприлюднюється разом з аудиторським звітом на веб-сторінці або веб-сайті підприємства.

Звітність складається в електронному форматі, який визначений як іXBRL.

XBRL (англ. eXtensible Business Reporting Language – «розширювана мова ділової звітності») – відкритий стандарт обміну бізнес-інформацією. Цей формат широко поширений у світі, тому що дозволяє опрацьовувати великі обсяги якісних та кількісних показників.

Документ в форматі iXBRL – це файл, який має розширення HTML, відкривається для перегляду інтернет браузером. Інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, які програмні засоби можуть розпізнавати, перетворювати і отримувати конкретні дані без участі людини

При складанні фінансової звітності за 2019 рік на основі таксономії слід оформити 51 таблицю (дуже значного обсягу) в форматі EXEL, яка має бути заповнена у повній відповідності з МСФО, валідована у спеціальній програмі (програма безкоштовна).

Складання цієї звітності потребуватиме дуже значного часу – оскільки всі показники звітності мають бути занесені в ручному порядку, оскільки наразі жодна бухгалтерська програма (ані 1С, ані жодна інша) не пристосовані до перенесення даних бухгалтерського обліку до вказаної звітності в автоматичному режимі. Також слід врахувати, що звітність на основі таксономії потребує як текстових даних, так і цифрових. Тобто, підприємство має запланувати значний обсяг часу та людських ресурсів на складання такої звітності, а від аудитора вимагатиметься ретельна перевірка всіх даних. Порушення порядку заповнення матиме наслідком відмови валідації звітності програмним забезпеченням.[3]

Подання фінансової звітності складеної на основі таксономії здійснюється через портал Системи фінансової звітності (СФЗ). Суб'єктам звітування для підтвердження достовірності фінансової звітності у форматі iXBRL та подання її до СФЗ необхідно забезпечити її підписання за допомогою засобів КЕП.

Подання фінансової звітності здійснюється тільки після того, як системою буде надіслано сповіщення користувачам СФЗ щодо можливості подання фінансової звітності за відповідний звітний період відповідним суб'єктом звітування.

Після здійснення всіх необхідних дій зі складання фінансової звітності в єдиному електронному форматі та підписання фінансової звітності КЕП особами, уповноваженими на підписання такої фінансової звітності,

користувачі порталу СФЗ зможуть здійснити завантаження підготовлених файлів фінансової звітності до СФЗ.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#n218>.

2. Наказ Мінфіну «Про затвердження перекладу Таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності» від 25.10.2019 р. № 452 (діє з 01.01.2020 р.). URL: <https://www.mof.gov.ua/storage/files/452%20%D0%BD%D0.pdf>.

3. В Україні запрацював Портал Система фінансової звітності URL: <https://finpost.com.ua/news/146234>. Система фінансової звітності «Єдине вікно» в форматі XBRL. URL: <https://pkf.kiev.ua/xbrl/>.

4. Що таке Таксономія фінансової звітності за Міжнародними стандартами (Таксономія МСФЗ) URL: <https://www.frs.gov.ua/learning/taxonomy/>.

УДК 657.445

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Федоренко А.М., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»
Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

У сучасних умовах господарювання підприємств виникає необхідність перегляду існуючої практики організації обліку запасів, оскільки на сьогоднішній день важливим є вирішення питання пристосування сучасної системи обліку виробничих запасів до вимог діяльності суб'єктів господарювання в умовах нестабільної економіки та мінливості законодавства. Запаси підприємства становлять значну частку в його активах і мають істотне значення при визначенні результатів господарської діяльності.

Над проблемними питаннями сутності виробничих запасів працювали такі відомі вчені, як Ф.Ф. Бутинець, П.С. Безруких, В. Сопко, В. Стівенсон, А.А. Оглобін, В.В. Іваниєнко, В.М. Бойко, М.С. Пушкар, І.А. Бланк, І.Б. Швець, І.А. Бондарєва, Р.З. Чейз, Н.Дж. Еквілайн, Р.Ф. Якобс та ін. Незважаючи на значні напрацювання в цій сфері, проблемі організації обліку виробничих запасів присвячено недостатньо уваги. Дана проблема посилюється також з переходом України на Міжнародні стандарти фінансової звітності. Більшість дослідників вважає, що неправильна організація наявності та руху виробничих запасів завдають величезної шкоди фінансовим показникам підприємства, тому необхідно удосконалювати організацію обліку запасів та оптимізувати їх наявність.

Основними проблемами організації обліку виробничих запасів підприємства є: 1) неправильне визначення первісної вартості придбаних запасів та справедливої вартості запасів при їх віднесенні до статутного капіталу, безоплатному одержанні, бартерному обміні; 2) неправильний вибір оцінки на дату складання балансу; 3) складність віднесення запасів до певної групи; 4) недоцільність використання методів списання виробничих запасів; 5) незадовільна організація складського господарства та зберігання запасів; 6) недостатність автоматизації первинного обліку виробничих запасів підприємств; 7) неправильне визначення норм витрат на одиницю продукції; 8) невідповідний рівень контролю та оперативного регулювання процесів утворення та використання запасів [1].

Однією з найбільш грубих помилок, яка виникає при організації обліку запасів – є неправильне віднесення витрат до «інших витрат» при визначенні первісної вартості придбаних за плату запасів. До таких витрат, зокрема, належать прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці і відрядження, інші прямі витрати підприємства на доопрацювання і підвищення якісно технічних характеристик запасів. Також виникають труднощі у визначенні справедливої вартості запасів [2]. Первісною вартістю запасів вважається справедлива вартість запасів при внесенні до статутного

капіталу підприємства, при безоплатному одержанні запасів підприємством, при придбанні у результаті обміну тощо. Головним недоліком обліку за справедливою вартістю є можливість маніпулювання вартістю і, як наслідок, маніпулювання показниками бухгалтерського обліку. В такому випадку облік не відповідає своєму головному призначенню – наданню достовірної інформації про діяльність підприємства.

Важливою умовою правильної організації обліку виробничих запасів є їх правильне групування. В основу покладена класифікація запасів, закладена в законодавстві, а саме в Плані рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Але через те, що на підприємствах застосовується велика кількість різноманітних товарно-матеріальних цінностей, даної класифікації не достатньо для великих підприємств. Таким чином, необхідна розробка номенклатури запасів та на кожному документі при надходженні або витрачанні матеріалів мають бути вказані не лише назва матеріалу, а й його номенклатурний номер [3].

За результатами аналізу сучасних питань організації обліку виробничих запасів можна запропонувати шляхи удосконалення обліку виробничих запасів підприємства:

- для вирішення проблеми визначення первісної, справедливої вартості та чистої вартості реалізації запасів – створення загальнодержавної бази стосовно середніх цін на ринках на розповсюджені види активів;
- впровадження обґрунтованої класифікації запасів – для подолання складності віднесення запасів до певної групи;
- виділення умов введення доцільної методики списання запасів – для визначення достовірної оцінки виробничих запасів;
- низький рівень інформаційного забезпечення управління виробничими запасами підприємств – вирішиться шляхом автоматизації робочих місць складських працівників та працівників обліку;
- для вибору величини запасів запропоноване встановлення норм витрат;

- для вирішення проблеми невідповідного контролю використання запасів – необхідне створення взаємозв'язаних узгоджених систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю запасів.

Підсумовуючи вище зазначене, можна зробити висновок, що реалізація перелічених напрямів удосконалення обліку запасів підприємством призведе до значного підвищення результативності його фінансово-економічної діяльності.

Список використаних джерел

1. Бойцова М., Маханько О., Клиженко Я. Усе про облік запасів. Харків: Фактор, 2014. 160 с.
2. Павлюк І.В. Проблеми бухгалтерського обліку виробничих запасів, товарів та пропозиції щодо їх вирішення. Київ, 2010. 40 с.
3. Світлична В.Ю. Актуальні проблеми організації і ведення обліку виробничих запасів підприємствами України. URL: http://www.economy-confer.com.ua/full_article/716 (дата звернення: 25.02.2020).

УДК 657.421.3

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО ОБЛІКУ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Цимбаленко Т.В., студентка 4 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Колеснікова О.М., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

У науковій літературі нематеріальні активи визначаються як активи, які не мають матеріально-речової форми, але приносять підприємству додатковий прибуток або створюють умови для його отримання. Згідно Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» нематеріальний актив – це немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований [1].

Тлумачення сутності нематеріального активу на законодавчому рівні має розбіжності і не дає вичерпного визначення даної категорії. В

економічній літературі питання щодо сутності нематеріальних активів також не мають ґрунтовного висвітлення, а саме: недостатнє дослідження економічної сутності нематеріальних активів (зокрема, реєстрації торгової марки, авторського права; патентування промислового зразка, винаходу), недостатня розробленість наукової класифікації, відсутність методики обліку окремих операцій з нематеріальними активами, невирішеність питань організації носіїв інформації, поділу на балансовий і позабалансовий облік, амортизаційної політики, також не знайшли свого належного висвітлення і питання аналізу нематеріальних активів.

Проблема полягає в тому, що в господарській практиці підприємства використовують нематеріальні активи, строк корисного використання яких становить менше одного року, а зараховують їх до складу необоротних активів.

На думку І.А. Бігдан і Д.Д. Сушко, нематеріальні активи строк корисного використання яких менше одного року доцільно відображати у балансі у складі оборотних активів, як швидкозношувані нематеріальні активи. Це дозволить забезпечити більш точну облікову інформацію, виокремивши окрему групу активів, що використовуються підприємством, та збільшити вартість активів підприємства в цілому за звітній період [2].

Погоджуємося з авторами Д.Д. Сушко і І.А. Бігдан та вважаємо за доцільне відображати в примітках до річної фінансової звітності у складі необоротних активів і відповідно ввести додатковий рахунок «Швидкозношувані нематеріальні активи» та зробити такі коригування у плані рахунків:

- змінити назву рахунка 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» на «Малоцінні та швидкозношувані активи»;

- включити до вказаного рахунку такі субрахунки:

 - 221 – «Малоцінні та швидкозношувані предмети»,

 - 222 – «Швидкозношувані нематеріальні активи», що забезпечить удосконалення обліку та контролю даних активів.

Потребують подальшого дослідження питання класифікації нематеріальних активів, вивчення їх впливу на отримання майбутніх економічних вигід.

Нематеріальні активи повинні бути розподілені на дві групи:

- 1) нематеріальні активи, які прямо пов'язані з обсягом виробництва;
- 2) нематеріальні активи, які прямо не пов'язані з обсягом виробництва.

До першої групи можна віднести такі нематеріальні активи: винаходи; сорти рослин; породи тварин; комерційні таємниці; комп'ютерні програми та інші. Ці нематеріальні активи повинні амортизуватись згідно з терміном використання або згідно з обсягами виробництва.

До другої групи можна віднести такі нематеріальні активи: комерційні (фірмові) назви; літературні та художні твори; торговельні марки; фонограми; промислові зразки та інші. Вони можуть використовуватися доти, доки від них є економічна вигода.

Потенційні інвестори і партнери, оцінюючи українські підприємства, все більше уваги звертають саме на вартість нематеріальних активів. Однак існують певні обмеження щодо оцінки і визначення окремих видів нематеріальних активів (зокрема людський, технологічний (структурний), клієнтський капітал) [3].

Підводячи підсумок, зазначимо, що облік нематеріальних активів – проблема, яка досить важлива в практиці роботи підприємств. Вона пов'язана передусім з питаннями класифікації нематеріальних активів та їх оцінки.

Розглянувши сутність нематеріальних активів можна відзначити, що вони є одними із вагомих активів підприємства, які являють собою різні права, що дають можливість власнику здійснювати підприємницьку діяльність.

Отже, проблеми обліку нематеріальних активів є досить актуальними на сьогодні, які потребують вдосконалення та вирішення на законодавчому рівні.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87, зі змінами і доповненнями.
2. Сушко Д.Д. Проблеми бухгалтерського обліку нематеріальних активів у частині їх визнання та класифікації. Формування ринкових відносин в Україні, 2010, №10 – С. 163-166
3. Грачова Р. Ідентифікація нематеріальних активів і гудвілу: Дебет-Кредит, 2009, № 40. С. 31

УДК 657

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ЗА МСФЗ

Чекан І.Ю., студент курсу СТ 6 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Ганяйло О.М., к.е.н, доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Тому на вітчизняних підприємствах кредиторська заборгованість займає стійкі позиції у фінансуванні поточної діяльності і в останні роки продовжується її зростання. Кредиторська заборгованість надає можливість підприємству тимчасово користуватися запозиченими коштами, але з іншого боку також зменшує показники платоспроможності і ліквідності. Кредиторська заборгованість відноситься до зобов'язань підприємства.

Дуже часто авторами підіймаються проблеми розуміння сутності кредиторської заборгованості та ототожнення її з поняттям «зобов'язання».

У зарубіжній практиці кредиторська заборгованість визначається, як «зобов'язання оплатити товари або послуги, які були отримані або поставлені, або на які були виставлені рахунки-фактури, або вони були формально узгоджені з постачальником».

Відповідно до Концептуальної основи зобов'язання – це обов'язок чи відповідальність діяти або робити певним чином. Вони можуть мати

юридичну силу внаслідок виконання умов контракту або законодавчих вимог.

Зобов'язання також виникають у результаті повсякденної ділової практики, традицій та бажання підтримувати добрі ділові стосунки.

Для визнання кредиторської заборгованості в обліку використовуються загальні критерії визнання зобов'язань. Щоб зобов'язання були визнані, потрібна одночасна відповідність наступним критеріям:

- 1) існує висока ймовірність відтоку економічних вигід, пов'язаних з цим зобов'язанням;
- 2) вартість зобов'язання може бути надійно оцінена.

Тобто, критеріями визнання кредиторської заборгованості за МСФЗ є наступні: суб'єкт господарювання, який має існуюче зобов'язання (юридичне чи конструктивне) внаслідок минулої події; ймовірно, що вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, буде необхідним і для виконання зобов'язання; можна достовірно оцінити суму зобов'язання.

Якщо розглядати синтетичний і аналітичний облік кредиторської заборгованостей то він повинен бути організований так, щоб забезпечувати простоту формування необхідної інформації у фінансовій звітності, а також управління цими зобов'язаннями. Ступінь деталізації аналітичного обліку повинна дозволяти аналізувати оборотність погашення даного зобов'язання в розрізі кожного контрагента та однорідних господарських операцій в розрізі кожного договору. Для розробки аналітичних процедур з метою МСФЗ важливим моментом має бути створення докладного плану рахунків, який дозволить легко формувати звітність та необхідну інформацію.

Вимоги до розкриття інформації про кредиторську заборгованість представлені в МСФЗ (IAS) 1 «Подання фінансової звітності», згідно з яким в балансі повинні розкриватися статті:

- торговельна та інша кредиторська заборгованості;
- оціночні зобов'язання;
- фінансові зобов'язання (наприклад, по лізингу).

Необхідним є розподіл заборгованості за термінами її погашення на довгострокову і короткострокову.

Зобов'язання підприємства у балансі поділяються за термінами погашення погашення наводиться у такому складі:

- ✓ відстрочені податкові зобов'язання;
- ✓ довгострокові кредити банків;
- ✓ інші довгострокові зобов'язання;
- ✓ короткострокові кредити банків;
- ✓ поточна кредиторська заборгованість за:
- ✓ довгостроковими зобов'язаннями;
- ✓ розрахунками з бюджетом (у тому числі з податку на прибуток);
- ✓ розрахунками зі страхування;
- ✓ розрахунками з оплати праці;
- ✓ інші поточні зобов'язання.

Представлення інформації про кредиторську заборгованість у звітності, складеній за національними та міжнародними стандартами значно відрізняється, що викликає певні складності у порівнянні та аналізі фінансової звітності. Основні відмінності полягають: в питаннях визначення та методів оцінки, проведення інвентаризації, формування актів звірок з контрагентами, вимог щодо розкриття інформації в бухгалтерській звітності.

На сьогоднішній день, коли підприємства співпрацюють із зарубіжними партнерами, необхідним є приведення вітчизняної системи обліку до вимог міжнародних стандартів. Це дозволить ефективніше використовувати інформацію бухгалтерського обліку при проведенні розрахунків між контрагентами.

Список використаних джерел

1. Фінансові інструменти – визнання та оцінка : Міжнародний стандарт фінансової звітності (IAS) 39. URL: <http://www.ifrs.org.ua/wp-content/uploads/2013/04/Mezhdunarodny-j-standart-finansovoj-otchetnosti-IAS-39-Finansovy-e-instrumenty-priznanie-i-otsenka-.pdf>.

2. Подання фінансової звітності: Міжнародний стандарт фінансової звітності (IAS) 1 URL [Електронний ресурс]. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_004.

3. Загальні вимоги до фінансової звітності : Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/page>.

УДК 657.331.1

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ

Чухно К.В., студентка 2 курсу СТ 9 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Олійник С.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Кардинальні зміни в області оплати праці спричинив перехід України до ринкової економіки. Відтепер заробітна плата розглядається як плата за виконану роботу.

З одного боку, саме заробітна плата являється основним джерелом доходів найманих працівників і основою матеріального добробуту, а з іншого боку, для роботодавців являється значимою часткою витрат виробництва та засобом мотивації співробітників.

Облік розрахунків за виплатами працівникам є одним із основних об'єктів бухгалтерського обліку, займає невід'ємну частину діяльності будь-якого підприємства, тому він є досить трудомістким, потребує уваги і ретельного вивчення.

Актуальність розгляду даного питання обумовлена зміною нормативної та документальної бази оплати праці на підприємствах.

Дана проблема розглядається у працях видатних науковців: Сирцевої С.В, Н. Горицької, Гапоненко, Н.В, та ін. [1-3]

Метою дослідження є висвітленні особливостей організації обліку розрахунків з оплати праці.

Предметом являється організація обліку розрахунків з оплати праці в сучасних умовах господарювання.

Організація обліку поточних виплат працівникам на підприємствах - систему дій по забезпеченню якісного, достовірного та своєчасного нарахування заробітної плати в бухгалтерії установи. Вона передбачає: визначення нормативної бази; організацію нагромадження інформації щодо виробітку та використання робочого часу та нарахування заробітної плати; організація обліку розрахунків з працівниками та виплати заробітної плати;

Регулювання розрахунків за виплатами працівникам спирається на низку законодавчих актів: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Законом України «Про оплату праці», Податковий кодекс України, ПСБО 26 «Виплати працівникам» тощо.

З точки зору організаційного підходу заробітну плату поділяють на основну та додаткову.

Основна заробітна плата – винагорода за виконану роботу у відповідності до встановлених норм праці. Її особливістю є встановлення у вигляді тарифних ставок і розцінок для робітників та посадових окладів для службовців.

В свою чергу додаткова заробітна плата – винагорода за трудові успіхи, за працю понад встановлені норми. Сюди ж відносять доплати, надбавки та компенсаційні виплати, передбачені законодавством.

Першим етапом організації обліку розрахунків із заробітної плати є облік особистого складу працівників, який організовується відділом кадрів підприємства. Другим та найважливішим етапом є формування обліку праці та первинного обліку робочого часу. Наступний - вибір первинних документів.

Заключним етапом організації обліку розрахунків із заробітної плати є організація виплати заробітної плати, на цьому етапі підприємство самостійно обирає для себе строки виплати заробітної плати працівникам.

Дуже важливим є дотримання достовірності проведення даних дій, оскільки незначна похибка може призвести до маси помилок.

Також однією з найголовніших складових організації обліку розрахунків з оплати праці є організація контролю, основними завданнями якого є систематичне спостереження за нарахуванням заробітної плати по кожному співробітнику, використанням фонду оплати праці та термінами її виплати.

Напрямом удосконалення системи ведення бухгалтерського обліку є зменшення кількості документації завдяки впровадженню багатоденних і накопичувальних документів, використання типових міжвідомчих форм, пристосованих до використання обчислювальної техніки [3, с. 52].

Таким чином в Україні створено законодавчу базу, яка регулює оплату праці, проте цей механізм не спрацьовує в повному обсязі.

Отже, головними завданнями обліку праці є: забезпечення контролю за використанням часу, веденням розрахунків з працівниками по заробітній праці, з бюджетом щодо утримань податків і зборів, складання та подача звітності.

Отже удосконалення організації оплати праці на підприємствах має будуватися на оптимізації тарифного регулювання заробітної плати, до якої належать: удосконалення тарифної системи шляхом встановлення співвідношень тарифних ставок залежно від рівня кваліфікації робітників; запровадження гнучких форм і систем оплати праці; удосконалення мотивувальної та стимулюючої ролі тарифних систем.

Список використаних джерел

1. Сирцева С.В. Проблеми обліку розрахунків за виплатами працівникам в сучасних умовах. *Вісник Причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу*. Миколаїв. 2011. 133 с

2. Горицька Н. Виплата заробітної плати: строки і відповідальність. *Заробітна плата*. 2006. № 3. С. 18-24.

3. Гапоненко Н.В., Мельянова Л.В. Оплата праці в сільському господарстві: аспекти удосконалення. *Науковий вісник НУБіП України*. 2011. № 163. Частина 1. С. 208-213.

УДК:657.1

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИТРАТ ЗА ЕКОНОМІЧНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ В ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ

Шевчук А. П., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Калюга Є. В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Ефективність функціонування будь-якого підприємства безпосередньо залежить від правильного формування та розподілу витрат, що дозволяє виконувати система управлінського обліку. Вимоги управління потребують чіткого визначення поняття методів обліку витрат і калькулювання та їх класифікації. Вивчення класифікації витрат на сьогоднішній день є досить актуальним, оскільки сучасні вимоги до інформації потребують наявності деталізованих та багатоваріантних інформаційних потоків про витрати в цілому. Тому облік і контроль витрат є найважливішою ланкою управління підприємством.

Проблемі класифікації витрат завжди приділялося достатньо уваги з боку науковців. Ці питання досліджувалися багатьма вченими, зокрема Б.І. Валуєвим, Ф.Ф. Бутинцем, С.Ф. Головим, В.В. Сопком, М.Г. Чумаченком та іншими. Загалом погоджуючись з науковими розробками попередників вважаємо, що порядок класифікації витрат за економічними елементами, що регламентується чинними нормативними документами, а саме П(С)БО 16 «Витрати», Планом рахунків бухгалтерського обліку та Методичними рекомендаціями з формування собівартості продукції (робіт, послуг) в промисловості, потребують суттєвого удосконалення.

Класифікація витрат за економічними елементами передбачає укрупнене групування витрат з метою визначення загального розміру використаних на здійснення господарської діяльності підприємства матеріальних, трудових та фінансових ресурсів без урахування місця виникнення та цільової їх спрямованості.

Облік витрат за економічними елементами показує, які і скільки коштів було витрачено на всю виробничо-господарську діяльність, незалежно від їх призначення і направленості.

Витрати за їх економічним змістом групуються за наступними елементами (рис. 1):

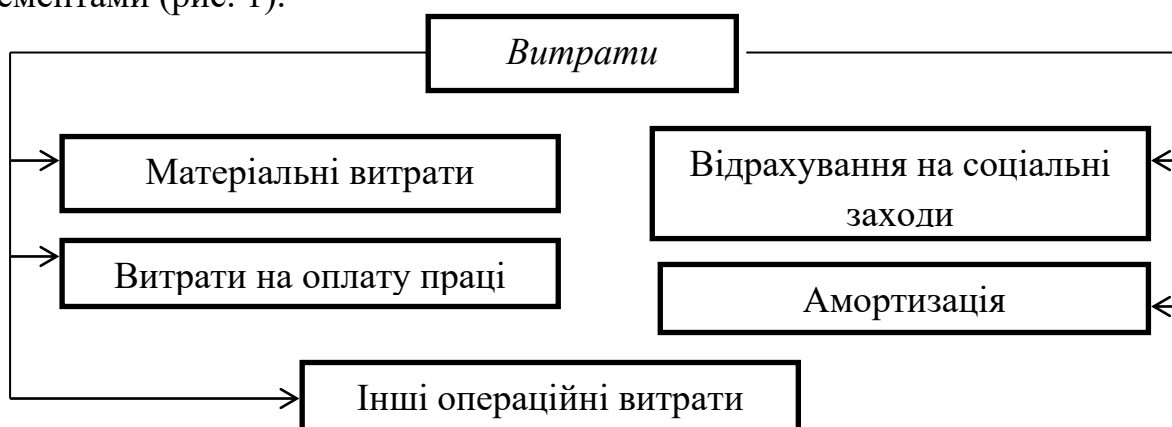

Рис.1. Класифікація витрат за економічними елементами

Групування витрат за економічними елементами ґрунтується на принципі їх участі в створенні вартості продукту. В цьому зв'язку виділяються елементи витрат уречевленої праці і витрат живої праці. До першої групи належать витрати предметів праці і вартість зносу основних засобів, визначену розміром амортизації основних засобів та нематеріальних активів, до другої - витрати на оплату праці (заробітна плата з відрахуваннями на соціальні заходи).

Однак класифікація за економічними елементами не задовільняє потреби підприємства в інформації за місцем виникнення витрат, за видами продукції, робіт і послуг, груп однорідних виробів, а також при здійсненні контролю за раціональним використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. Класифікація витрат за економічними елементами

показує, які і скільки коштів було витрачено на виробництво продукції в цілому по підприємству.

Наразі класифікація витрат за економічними елементами не відповідає сучасним вимогам фінансового обліку, адже через обмеженість витрат лише на «операційною» їх частиною вона не дозволяє шляхом зіставлення доходів за видами витрат за економічними елементами визначити фінансовий результат підприємства за звітний період.

До того ж, класифікація могла б стати методологічним підґрунтям для відокремлення рахунків фінансового і управлінського обліку за умови, що рахунки 8 класу «Витрати за елементами» будуть використовуватися для ведення фінансового обліку витрат, а рахунки 9 класу «Витрати діяльності» - для ведення управлінського обліку витрат. Це забезпечить конфіденційність управлінського обліку.

Для підвищення конкурентоспроможності своєї продукції підприємствам досить часто варто сформулювати і реалізувати стратегію лідерства в затратах. В процесі реалізації цієї стратегії виникає необхідність в побудові системи управління витратами для ефективного управління ними. Слід зазначити, що управління витратами, як і будь-яке управління має свої цілі, розкриття яких здійснюється за допомогою функцій управління. Реалізація функцій управління, в свою чергу, потребує забезпечення керівника своєчасною, повною та логічно згрупованою інформацією.

Отже, особливістю класифікації витрат за економічними елементами є те, що вона не залежить від конкретних умов, і тому склад елементів може бути стандартним. Разом з тим, класифікація витрат за елементами не може задовольнити потреби підприємства в інформації про витрати за їх цільовим призначенням, по окремих видах продукції, при здійсненні контролю за раціональним використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. Подальші дослідження ефективно проводити у напрямку розроблення моделі впливу витрат на прийняття оптимальних управлінських рішень.

**НАПРЯМИ ЗНИЖЕННЯ РИЗИКІВ У ВИКОРИСТАННІ
ЗАРЕЄСТРОВАНОВОГО КАПІТАЛУ**

Шматок І.М., студент 4 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуцаленко Л.В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Глобалізаційні процеси у світовій економіці призвели до утворення нових суб'єктів права. Крім цього, ринок капіталу розширився і вийшов на новий рівень управління. Такі зміни вимагають нового підходу до управління суб'єктами господарювання та потребують оновлених способів подання бухгалтерської інформації про формування, стан та використання зареєстрованого капіталу для прийняття управлінських рішень.

З метою управління капіталом необхідно робити розмежування зобов'язань, які виникають у процесі взаємодії з різними суб'єктами господарювання на основі контрактів. Важливу роль варто надати зареєстрованому капіталу, під яким розуміємо юридично оформлену, офіційно об'явлену, а також належним чином зареєстровану частину внесків власників до капіталу підприємства.

Поліпшення системи управління зареєстрованим капіталом мають особливе значення, адже їх ефективна побудова є основним шляхом до покращення результативності кожного підприємства. Через це актуальними нині є питання щодо автоматизації обліку зареєстрованого капіталу підприємства

Проблемні питання капіталу досліджували такі провідні вітчизняні вчені: Ф. Ф. Бутинець, О. Й. Вівчар, В. В. Сопко, О. О. Терещенко, Т.А. Яковець, Ю. А. Якимов, та ін. Незважаючи на значну кількість наукових досліджень у цьому напрямі, в зв'язку зі змінами законодавчої бази, й нині існує потреба у вдосконаленні обліку зареєстрованого капіталу [1].

Для високого рівня розвитку підприємства, необхідно формувати напрямки щодо поліпшення фінансово-господарської діяльності підприємства. З іншого боку план щодо залучення капіталу до фінансово-господарської діяльності підприємства має бути беззаперечно пов'язаним, з іншими розділами сукупного плану щодо розвитку підприємства.

Процес удосконалення законодавчої бази враховуючи зміни в економічному житті держави та окремих підприємств, перебуває в постійному русі. Цей процес збагачується різними дослідженнями та розробками не лише вчених, але й практиків України.

Сьогодні потреби у швидкості і своєчасності подання інформації призводять до комп'ютеризації фінансового та управлінського обліку зареєстрованого капіталу. Переваги автоматизації обліку зареєстрованого капіталу зображені на рис. 1.

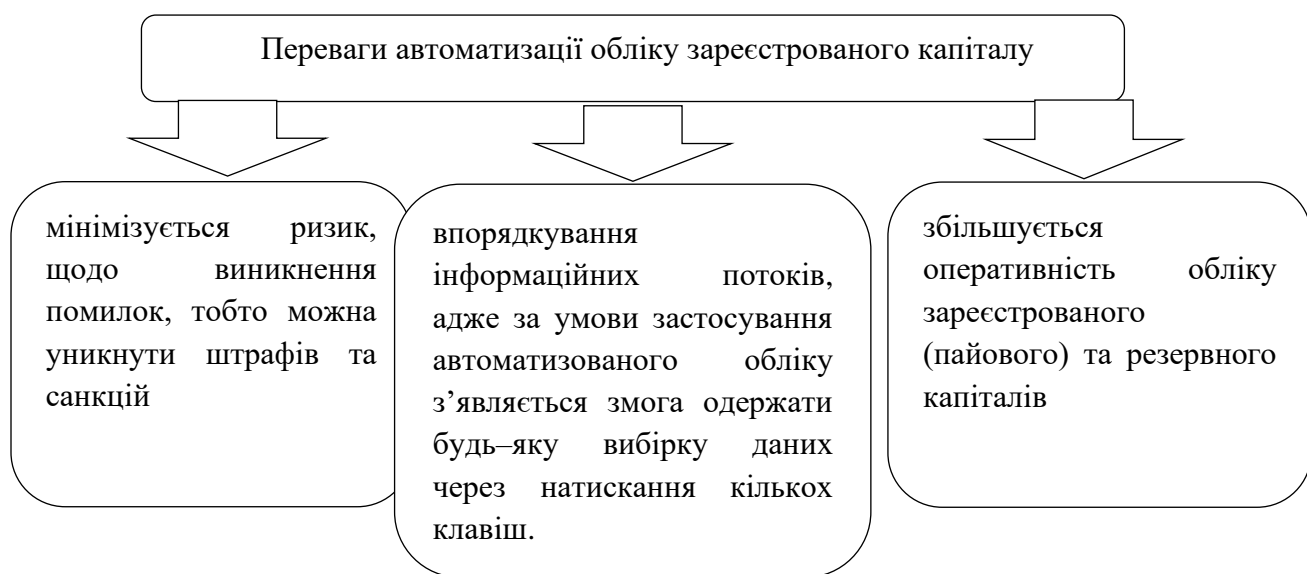

Рис.1. Переваги автоматизованого обліку зареєстрованого капіталу

Застосовуючи комп'ютерні технології в бухгалтерському обліку суттєво підвищується продуктивність праці бухгалтерів. Тому з метою організації та удосконалення бухгалтерського обліку зареєстрованого капіталу у господарюючих суб'єктів виникають можливості застосування сучасних прикладних комп'ютерних програм. Організація бухгалтерського

обліку вимагає кілька передумов, до яких здебільшого відносять чотири основні: 1) детальне вивчення технології виробництва; 2) високий рівень кваліфікації головного бухгалтера; 3) наявність коштів за для здійснення інвестицій в створення і експлуатацію інформаційної системи (у комп'ютеризації обліку 80 % невдалих спроб через відсутність коштів); 4) інтерес директора та головного бухгалтера підприємства в впровадженні інформаційних систем.

Головними цілями збільшення резервного капіталу являється мобілізація фінансових ресурсів задля виконання виробничо-технічного характеру, переобладнання або збільшення виробництва, удосконалення існуючих потужностей; збільшення частини капіталу, в межах котрої власники підприємства повинні відповідати за зобов'язаннями перед кредиторами, котре скероване для підвищення кредитоспроможності і суб'єкта господарювання і фінансової стійкості; покращення ліквідності і платоспроможності підприємства.

Значення резервного капіталів для ринкової економіки полягає у формуванні нових підходів на глобальному рівні, тому потрібно поліпшувати їх функціональні особливості на кожному підприємстві.

Отже, розвиток ринкових відносин, активізація діяльності підприємств та її висока ризиковість вимагають створення ефективного механізму покриття можливих негативних наслідків шляхом формування резервного капіталу у всіх формуваннях незалежно від організаційно-правових форм господарювання і форм власності. Оптимізація обліку резервного капіталу є головною складовою успішного функціонування підприємства.

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік: роздуми вченого. Житомир: ПП «Рута», 2007. 100 с.

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ КАТЕГОРІЇ «КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ»

Шум О.А., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Мельянюкова Л.В., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

У ході ведення господарської діяльності підприємства вступають у взаємовідносини з різноманітними суб'єктами господарювання щодо придбання товарно-матеріальних цінностей, робіт та послуг для забезпечення їх безперервного функціонування. Основними наслідками проведення господарських операцій є виникнення зобов'язань, що призводять до появи кредиторської заборгованості.

В економічній літературі поняття «кредиторська заборгованість» з точки зору різних авторів наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Трактування поняття кредиторська заборгованість

Автор	Визначення
Ф. Ф. Бутинець та Л. Л. Горецька	Це форма розрахунку за товари чи послуги, які придбаваються у ході діяльності компанії та використовуються для виробництва чи перепродажу.
Г. О. Партин та А. Г. Загородній	Це заборгованість компанії іншим фізичним чи юридичним особам, яка виникає в результаті минулих дій, оцінюється в гривнях і щодо якої підприємство має зобов'язання її погашення в певний час.
С. Ф. Голов та В.М. Костюченко	Розуміють як суми грошових коштів, які налічуються постачальникам за придбання у них товарів або послуг в кредит.
А.Б. Борисов	Зазначає, що це кошти, які тимчасово підпорядковані підприємству, які підлягають поверненню юридичній або фізичній особі, у яких вони позичені і яким вони не виплачені.

Отже, кредиторська заборгованість – заборгованість підприємства іншим юридичним та фізичним особам, яка виникла в результаті минулих

дій, оцінюється в гривнях і щодо якої на підприємстві виникають зобов'язання її погашення в певний строк.

Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» [2] наводить таке трактування: «Зобов'язання - існуюче зобов'язання суб'єкта господарювання, яке виникає в результаті минулих подій і погашення якої, за очікуванням, призведе до вибуття ресурсів суб'єкта господарювання, котрі втілюють у собі економічні вигоди».

Облік розрахунків з постачальниками регламентується П(С)БО 11 «Зобов'язання» [3]. З метою бухгалтерського обліку класифікують зобов'язання таким чином (рис. 1):

Рис. 1. Класифікація зобов'язань

Дана класифікація є універсальною для кожного підприємства, однак її недоліком є те, що для правильної організації бухгалтерського обліку важливим є саме визначення моменту виникнення зобов'язання, оскільки зазвичай юридичні та економічні аспекти даного питання не співпадають.

Зобов'язання можуть бути визначені як такі за умов, наведені в рис. 2.

Рис. 2. Умови визнання зобов'язань

З розглянутого вище можна зробити висновок, що кредиторська заборгованість – зобов'язання підприємства сплатити кошти іншим суб'єктам господарювання, що виникло в результаті минулих подій.

Список використаних джерел

1. Калюга Є.В. Облік і оподаткування у питаннях та відповідях [Текст] / Є.В. Калюга, В. К. Савчук, І. Д. Лазаришина: навч.посіб. Київ, 2018.- 377 с.
2. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: підруч. А.С.К., 2016. 784 с.
3. Сльозко Т.М., Мазіна О.І. Організація обліку: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ. КНТЕУ, 2014. 367 с.

УДК 657.1

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Яцюк Я.Ю., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»
Калюга Є.В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Капітальні інвестиції - це сукупність витрат на придбання або створення матеріальних і нематеріальних необоротних активів.

В обліку виділяють такі основні види капітальних інвестицій: капітальне будівництво, придбання (виготовлення) основних засобів, придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів, придбання (створення) нематеріальних активів, придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів [1, ст. 61-68]. Порядок обліку затрат на капітальні інвестиції регламентується П(С)БО 16 «Витрати». Облік капітальних інвестицій здійснюється на підставі Плану рахунків

бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (надалі – План рахунків).

Синтетичний облік затрат на капітальні ведеться на рахунку 15 "Капітальні інвестиції" за відповідними субрахунками та виконує дві основні функції: калькуляційну визначення собівартості (інвентарної вартості) необоротного активу; функцію розмежування процесу надходження та введення в експлуатацію необоротних активів.

Розглядаючи функціональне призначення рахунку 15 «Капітальні інвестиції», слід відмітити, що його застосування не дозволяє:

- визначати повну собівартість отриманих, придбаних, виготовлених об'єктів необоротних активів;
- здійснювати контроль за розширеним відтворенням виробництва, оскільки не застосовують формування амортизаційного фонду;

Було б доцільно додатково до Плану рахунків ввести субрахунок 156 «Поліпшення та відновлення основних засобів». Щодо обліку інших капітальних робіт і витрат (витрати на проектно-пошукові роботи, утримання відділів капітального будівництва і т.п.), то їх, необхідно враховувати у момент виникнення на окремому субрахунку 157 «Інші капітальні інвестиції» і розподіляти пропорційно контрактній вартості витрат на відповідні роботи.

Вважаємо, що на субрахунку 151 «Капітальне будівництво» потрібно узагальнювати лише витрати по виконанню будівельно-монтажних робіт як підрядним, так і господарським способом для власних потреб підприємства. На окремих аналітичних рахунках до субрахунку 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів» пропонуємо здійснювати облік устаткування і інших активів, які після введення їх в експлуатацію стають основними засобами і узагальнюються на окремих субрахунках рахунку 10 «Основні засоби» (окрім будівель, споруд, землі і капітальних витрат на поліпшення земель). На цьому ж субрахунку (152) доцільно вести облік затрат на проведення робіт, пов'язаних з монтажем устаткування, оскільки вони повинні включатися в його первинну вартість.

На нашу думку, більшість проблем в обліку капітальних інвестицій лежить у площині недосконалості його нормативно - правового забезпечення. Це зумовлено стислістю змісту національних стандартів, відсутністю чітких рекомендацій щодо відображення в обліку і звітності вичерпної інформації про капітальні інвестиції та неузгодженістю вимог різних нормативно - правових актів між собою.

Отже, для вдосконалення обліку суб'єктів господарювання потрібно зробити ряд певних змін. Вдосконалити нормативно – правову базу щодо обліку капітальних інвестицій, розробити Методичні рекомендації з їх обліку, та переглянути План рахунків капітальних інвестицій та зробити правильну класифікацію, для зручності використання під час обліку на підприємстві.

Секція 3. Аналіз в інформаційній системі управління діяльністю суб'єктів господарювання

УДК 338.43:657.42

ОБЛІК І АНАЛІЗ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ: СТАН ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Бовсуновська А.М., студентка 4 курсу 2 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Куць Т.В., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Управління оборотними активами відноситься до важливих сфер господарської діяльності підприємства. Невід'ємною складовою поточних активів є дебіторська заборгованість. У структурі активів вітчизняних аграрних підприємств спостерігається тенденція до зростання дебіторської заборгованості, яка обумовлює сповільнення платіжного обороту та погіршення фінансового стану підприємства. Проблеми обліку і аналізу дебіторської заборгованості в системі управління підприємством досліджено в працях багатьох економістів. Значний внесок у вирішення цих проблем зробили вітчизняні дослідники: М.Д. Білик, Л.С. Береза, О.А. Боярова, Ф.Ф. Бутинець, Р.О. Костирко, Є.В. Мних, Ю.І. Осадчий, В.В. Сопко, Л.К. Сук, О.А. Шевчук, Л.М. Яременко та ін.

Дебіторська заборгованість є одним з найбільш вузьких місць у фінансовій роботі багатьох підприємств. Прострочені платежі виникають при порушенні у платника ритму кругообігу оборотних коштів, що неминуче викликає дефіцит джерел платіжних коштів. Відволікання оборотних коштів у дебіторську заборгованість, не погашену в строк покупцями, та іншу дебіторську заборгованість свідчить про нераціональне використання власних і запозичених оборотних коштів. Запобігання та уникнення подібного стану забезпечує ефективне управління заборгованістю при належній організації облікових процесів. На сучасному етапі господарювання дебіторська заборгованість має істотний вплив на фінансову стабільність

підприємства, тому є предметом безперервного контролю з боку керівництва та фінансових служб.

Узагальнивши наукові публікації вітчизняних вчених, можна виділити основні проблеми обліку дебіторської заборгованості:

- суперечливий характер нормативно-правових документів з обліку дебіторської заборгованості;
- нечітке розмежування видів дебіторської заборгованості;
- непристосованість методів визначення величини резерву сумнівних боргів в обліку, які визначені П(с)БО 10;
- невміле застосування системи внутрішнього контролю обліку дебіторської заборгованості, що спричиняє проблему обґрунтованості дебіторської заборгованості загалом та по окремих видах;
- відсутність наукових і практичних розробок можливих форм бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості, що забезпечило б надання якісної бухгалтерської інформації про розрахунки з дебіторами різним користувачам;
- недосконала політика управління дебіторською заборгованістю, адже саме політика управління дебіторською заборгованістю, яка представляє собою частину загальної політики управління оборотними активами і маркетингової політики підприємства, спрямованої на розширення обсягів реалізації продукції, визначає ефективність роботи підприємства [1, 2, 3].

Для удосконалення обліково-аналітичної роботи щодо дебіторської заборгованості на підприємствах слід реалізувати наступні заходи:

1. Створювати резерв сумнівних боргів та виробити порядок його визначення в обліковій політиці підприємства. Важливим елементом є нарахування резерву сумнівних боргів та його безпосереднього використання з метою покриття безнадійних заборгованостей. Особливу увагу слід приділяти розподілу дебіторської заборгованості на короткострокову, довгострокову та поточну, оцінювати перспективи забезпечення таких заборгованостей.

2. Своєчасно здійснювати контроль за співвідношенням дебіторської і кредиторської заборгованості. Також доводиться впроваджувати в практику управління лімітування дебіторської заборгованості як у загальних обсягах, так і у розрахунку на одного дебітора і періодично переглядати граничні суми.

3. Систематично проводити інвентаризацію заборгованості, враховуючи її вплив на ліквідність підприємства. Таким чином, ефективно побудована система взаємовідносин з дебітором не дасть втратити контроль над вчасністю та повнотою оплати рахунків [2].

Таким чином, організація ефективного обліку, аналізу та контролю з розрахунково-платіжних операцій та погашення дебіторської заборгованості є важливим для підвищення конкурентної діяльності суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел

1. Береза С.Л. Проблема визначення дебіторської заборгованості в обліку. Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки: зб. наук.пр. 2003. № 4(26). С. 32-37.

2. Яременко Л.М. Формування обліково-аналітичної інформації в управлінні дебіторською заборгованістю підприємства. Економічний вісник університету: збірник наукових праць учених та аспірантів. 2017. Вип. 32/1. С. 123-130.

3. Яременко Л.М. Особливості обліку дебіторської заборгованості на вітчизняних підприємствах. Економічний вісник університету: збірник наукових праць учених та аспірантів. 2016. Вип. 29/2. С. 343-347.

УДК 338.47

АНАЛІЗ СТВОРЕННЯ ТА ПІДТРИМАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

Козиревич Г.І., студентка 2 курсу 203-Ф групи
спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Гурська Л.Л., викладач

ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж», м. Ірпінь

Сучасний стан аграрного сектора економіки України, позиції, які займають більшість господарств у не сформованому до кінця конкурентному

середовищі, безпосередньо вказують на існування та вплив конкуренції як вітчизняних, так і іноземних підприємств. Конку rentний тиск на вітчизняні підприємства зростає, що зумовлює актуальність розроблення програм, способів та інструментів із підвищення їхньої конкурентоспроможності. У таких умовах успішне функціонування підприємств вимагає забезпечення і підтримки унікальних, неповторних властивостей і рис, які вигідно їх виокремлюють серед аналогічних підприємств.

Питаннями формування та підтримання конкурентних переваг та забезпечення конкурентоспроможності підприємств взагалі, і сільськогосподарських, зокрема, займалися зарубіжні та вітчизняні вчені: І. Ансофф, Є. Андрєєва, О. Бескорса, С. Близнюк, І. Боришкевич, В. Василенко, І. Варга, К. Губін, Є. Діденко, А. Даніленко, І. Должанський, Т. Загорна, Ю. Іванов, В. Ільїн, А. Левицька, О. Літвін, О. Петриківа, М. Портер, Р. Фатхутдінов, С. Кваша та інші.

На думку науковців процес формування конкурентних переваг полягає у своєчасному виявленні факторів, оцінці досягнутої конкурентної позиції підприємства, виявлення відхилень від вибраного оптимального варіанту розвитку, встановлення причин цих відхилень, відповідне коригування окремих напрямків господарської діяльності. Досягненню конкурентних переваг має передувати аналіз наявних у підприємства переваг та оцінки фактичної позиції підприємства. Початковим етапом оцінки конкурентних переваг є аналіз чинників впливу на їх забезпечення, тому що від визначення впливу кожного чинника залежить достовірність оцінки конкурентоспроможності та конкурентних переваг. Не всі чинники є керованими з точки зору управління підприємством. До зовнішніх чинників підприємство може лише адаптуватися, тобто основна увага повинна бути зосереджена на оцінці впливу внутрішніх чинників на підвищення адаптаційних характеристик [1, с.28].

Концепція конкурентних переваг вперше була розроблена М. Портером. У наукових працях вчений аналізував чинники, наявність яких

дозволяє підприємству одержати перевагу над конкурентами. На його думку, конкурентна перевага «виникає як результат знаходження та використання унікальних, відмінних від суперників, способів конкуренції, які можуть утримуватися деякий період часу» [3, с.36]. Сутність конкурентних переваг більш повно проявляється через їх властивості: порівняльний, відносний характер; прив'язаність до конкретних умов і причин; залежність від неоднозначного впливу множини різнорідних чинників. Для досягнення конкурентної переваги необхідні комплексні зусилля.

Прикладом якісного створення та постійного підтримання конкурентних переваг є діяльність агропромислового холдингу «ПАН КУРЧАК», на якому втілюються найкращі досягнення українських та європейських спеціалістів. На базі обладнання, яке виготовлене найкращими європейськими виробниками, в 2001 році українські фахівці збудували сучасне господарство по вирощуванню с/г культур та виробництву і переробці продукції рослинництва і тваринництва. Керівник холдингу Сергій Мартинюк виголошує місію підприємства: «Ми піклуємось про людей, пропонуючи натуральний м'ясний продукт, який виготовляють добрі господарі». Перебуваючи в постійному пошуку оптимальних шляхів виготовлення та реалізації агропромислової продукції найвищої якості, АГП «ПАН КУРЧАК» за роки свого існування створила замкнутий цикл виробництва. Створення конкурентних переваг шляхом запровадження інновацій АГП «ПАН КУРЧАК» дозволяє компанії впевнено утримувати лідируючу позицію в аграрному сегменті на українському ринку [4].

Основними шляхами подолання існуючих проблем та досягнення конкурентних переваг середнього та малого бізнесу в сільському господарстві є: проведення державою справедливої ефективної аграрної політики, з врахуванням зарубіжного досвіду; горизонтальна інтеграція з такими ж підприємствами та особистими селянськими підсобними господарствами з метою створення переробних та збутових кооперативів, що знизить рівень монополістичного впливу великих підприємств та надасть

можливість підвищити рівень диференціації продукції, як одного із джерел забезпечення конкурентних переваг; освоєння виробництва нішевих видів продукції; використання новітніх технологій забезпечить досягнення конкурентних переваг за рахунок підвищення ефективності використання наявних ресурсів [2, с. 28].

Отже, ефективне управління конкурентними перевагами дає змогу аграрному підприємству визначати найбільш раціональну структуру його конкурентного потенціалу на всіх етапах життєвого циклу, формувати такі конкурентні стратегії розвитку підприємства, які враховуватимуть доцільність використання тих чи інших компетентностей, ресурсів та можливостей для забезпечення максимально ефективної діяльності та досягнення високої стійкої конкурентної позиції на ринку.

Список використаних джерел

1. Должанський І.З., Загорна Т.О. Конкурентоспроможність підприємства: Навчальний посібник. – Київ: центр навчальної літератури. 2006. 384 с.
2. Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погріщук Б.В. Економіка підприємства. Навч. посіб. 2-вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2012. 304
3. Портер М. Международная конкуренция. М.: Международные отношения, 1993. 495 с.
4. АГРОПРОМГРУПА «ПАН КУРЧАК» [Електронний ресурс].
URL: http://pankurchak.ua/pro_nas.

УДК 65.012:338.97

МЕХАНІЗМ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Мірошниченко В.В., студентка 4 курсу 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Велієва В.О., к.е.н, доцент

*Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва,
м. Харків*

Більшість вітчизняних підприємств на сьогоднішній день здійснюють стратегічне управління із використанням стратегічного аналізу. Однак,

застосування стратегічного аналізу, як правило, обмежується використанням матриці SWOT-аналізу чи інших подібних матриць та моделей для прийняття загальної стратегії діяльності підприємства на ринку. Крім того застосування цих інструментів стратегічного аналізу є непослідовним та неузгодженим, оскільки здебільшого, відсутні рекомендації щодо послідовності його здійснення. Для ефективного управління підприємством та зменшення кількості помилок стратегічний аналіз має здійснюватись у чіткій послідовності відповідно до сформованого механізму і відповідати цілям підприємства.

Більшість науковців акцентують увагу на важливості етапів аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства. Інколи дослідники ототожнюють аналіз внутрішнього середовища та стратегічного потенціалу, однак цього робити не варто, оскільки аналіз внутрішнього середовища передбачає, зазвичай, визначення внутрішнього стану підприємства без врахування зовнішніх впливів. Здійснюючи аналіз стратегічного потенціалу підприємства враховують можливості зумовлені впливом зовнішнього середовища, а за його результатами приймаються стратегічні управлінські рішення, які можуть стосуватись вибору стратегії, виду діяльності, ринків, на яких діятиме підприємство тощо.

Дуже часто науковці розділяють етап аналізу стратегічного потенціалу та зовнішнього середовища на два окремих, із зазначенням того, що аналіз зовнішнього середовища слід проводити першочергово. Однак ми вважаємо недоцільним розділяти їх на два окремі етапи, так як стратегічний потенціал підприємства формується не лише під впливом факторів внутрішнього середовища підприємства, а й під впливом факторів зовнішнього. На нашу думку, стратегічний аналіз необхідно розпочинати із аналізу стратегічного потенціалу, оскільки, низьке значення його рівня може виключити потребу в аналізі зовнішнього середовища взагалі і свідчитиме про неможливість досягнення певної цілі (подолання проблеми) або зумовити потребу лише в експрес-аналізі зовнішнього середовища підприємства для остаточного

підтвердження неможливості досягнення певної цілі (вирішення проблеми). Здійснюючи аналіз стратегічного потенціалу, підприємство аналізуватиме і певні фактори та можливості зумовлені зовнішнім середовищем, що свідчить про необхідність проведення аналізу потенціалу та зовнішнього середовища у взаємозв'язку.

Механізм здійснення стратегічного аналізу можна визначити як сукупність елементів, які забезпечують організаційну основу процесу його проведення. Основними його елементами є: завдання, інструментарій, інформаційне забезпечення, норми та правила, етапи здійснення, суб'єкти стратегічного аналізу тощо. Зазвичай, конкретно обрані елементи механізму стратегічного аналізу залежать від мети його здійснення.

На основі дослідженої наукової літератури нами представлено алгоритм здійснення стратегічного аналізу в сільськогосподарських підприємствах для обґрунтування і прийняття стратегічних управлінських рішень. Визначено основні етапи здійснення стратегічного аналізу, якими є:

1. Аналіз стратегічних проблем, цілей, завдань тощо, пов'язаних із стратегічним розвитком підприємства, на яких необхідно сконцентрувати увагу і прийняти відповідні оптимальні управлінські рішення. Стратегічні цілі підприємства необхідно аналізувати на їх відповідність місії підприємства та його пріоритетам.

2. Аналіз стратегічного потенціалу підприємства та його зовнішнього середовища для прийняття стратегічних управлінських рішень:

- аналіз стратегічного потенціалу підприємства: визначення переліку показників для оцінювання кожного елементу потенціалу; збір інформації; визначення загального рівня стратегічного потенціалу;

- аналіз зовнішнього середовища підприємства: структурування зовнішнього середовища; визначення груп факторів та суб'єктів впливу на діяльність підприємства; визначення переліку показників для аналізу; збір інформації; розрахунок значення цих показників та визначення їх сприятливого чи загрозливого впливу на конкурентну позицію підприємства

на ринку, його конкурентоспроможність, стратегію та на вибір подальшого напрямку його діяльності;

3. Аналіз стратегічних альтернативних рішень та виявлення найоптимальнішого із них, враховуючи, зокрема, рівень стратегічного потенціалу, умови зовнішнього середовища та наявні стратегічні конкурентні переваги.

4. Аналіз ефективності реалізації стратегічного управлінського рішення.

5. Доповнення бази даних стратегічного аналізу ефективними апробованими стратегічними управлінськими рішеннями. Використання, сформованої за результатами стратегічного аналізу, бази даних у майбутньому сприятиме пришвидшенню процесу прийняття стратегічних управлінських рішень тих видів, які раніше розглядались та приймались.

Під час дослідження, нами представлено механізм здійснення стратегічного аналізу в сільськогосподарських підприємствах, який дасть змогу обґрунтувати будь-який вид стратегічних управлінських рішень. Нами акцентовано увагу на першочерговості аналізу стратегічного потенціалу підприємства, оскільки низький рівень цього потенціалу може виключити потребу у проведенні аналізу зовнішнього середовища взагалі або скоротити його масштаби.

УДК 330.4

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇНИ

Руденко А.О., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи
спеціальності “Облік і оподаткування”

Олійник С.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Відомо, що фінансові інвестиції – це активи, які зберігаються на підприємстві для того, щоб в подальшому отримати збільшення прибутку

(дивідендів, відсотків тощо), зростання капіталу або якихось інших вигод для інвестора [1].

Досліджуючи дане питання, до уваги було взято багатий досвід, теоретичні та практичні розробки в даній галузі таких вчених, як: Геєць В.М., Гальчинський А.С., Затонацька Т.Г., Заєць А.П., а також Дж. Даннінг, Дж. Менсінджер, Р. Стейрер.

Якщо розглядати взаємозв'язок інвестор – підприємство, то ми можемо виокремити шість головних категорій інвестицій: прямі іноземні, прямі інвестиції за кордон, прямі внутрішні інвестиції, портфельні іноземні інвестиції, портфельні інвестиції за кордон та внутрішні портфельні інвестиції. Інвестиції тоді вважаються прямими, коли частка інвестора рівна або більше 10% від загальної кількості акцій. Існує 2 шляхи надходження прямих іноземних інвестицій до підприємства: шляхом придбання (поглинання) існуючих компаній (або «коричневі інвестиції») та шляхом організації нових підприємств (або «зелені інвестиції»). При цьому, варто пам'ятати, що створення нових підприємств – це інвестування в реальні активи, а поглинання підприємств не являються інвестиціями в реальні активи, адже в такому випадку кошти можуть витратитися як на інвестування, так і на споживання.

Фонд прямих інвестицій, державні інвестиційні фонди та транснаціональні корпорації - це основні суб'єкти міжнародного ринку фінансових інвестицій.

Фонди прямих інвестицій не поспішають вкладати свої кошти в Україну та її підприємства, тому що багато фондів, які інвестували в підприємства до кризи, сильно постраждали через банкрутство компаній. Тому, зараз інвесторам краще володіти державними борговими цінними паперами, адже інвестори почали віддавати перевагу зберігати свої вкладення, а не просто отримувати великий дохід.

Транснаціональні корпорації займають важливе місце в економічному розвитку країни. Проте, слід зазначити, що у транснаціональних корпорацій

досить обмежений інтерес до економіки України тому, що інвестування іноземних компаній зосередилось на харчовій промисловості (наприклад, компанія Nestlé, що з 2004 р. інвестувала в українську економіку близько 2,5 млрд. грн.), тютюновій (прикладом є British American Tobacco, яка працює на ринку України уже 18 років, у 2011 р. компанія сплатила до державного бюджету України податків на 3,6 млрд. грн.) та в торгівлі, що свідчить про те, що кошти зосереджуються в галузі зі швидким оборотом капіталу та добре забезпеченими ринками збуту.

Державний інвестиційний фонд - акумулює кошти інвесторів та передає їх в управління інвестиційному управляючому. Прямі іноземні інвестиції, здійснені державними інвестиційними фондами, склали 20 млрд. дол. в 2008р. (близько 1,2% їх загального обсягу), активи склали 3 900 млрд. дол. на кінець 2008р.

Слід пам'ятати, що залучення фінансових інвестицій може негативно впливати, як на країну – імпортера інвестицій, так і на країну, яка буде здійснювати інвестування [3].

Негативними наслідками для країни – реципієнта є: надходження фінансових інвестицій зменшує стимул для інвестування у підприємства місцевими компаніями; зростання частки капіталу (іноземного) не завжди означає зростання обсягу необоротного капіталу.

Тобто, для того, щоб фінансові інвестиції являлись джерелом економічного розвитку, потрібно взяти до уваги певні передумови:

1. Наявність конкуренції в галузь, куди будуть направлені інвестиції;
2. Здатність виробника інвестувати кошти у новітні технології, які будуть забезпечувати та підвищувати виробництво;
3. Справедлива та дієва антимонопольна політика в Україні;
4. Обов'язкове збереження та підтримання ділових зв'язків між підприємствами країни;

5. Не концентрувати увагу лише на сферу торгівлі та фінансів, а й вкладати кошти в інші галузі обробної промисловості.

Якщо дані передумови відсутні, то інвестування може негативно вплинути на економічний розвиток країни як в короткостроковому так і в довгостроковому періоді [2].

Аналізуючи привабливість України для інвестування, можна зробити висновок, що найінтенсивніші процеси повинні відбуватись у сферах з високою рентабельністю, які не потребують великих вкладень капіталу.

Список використаних джерел

1. Буднікова Ю.В. Інвестиційна привабливість підприємства та фактори впливу на неї. Київ, 2011. 194-197 с.

2. Економіка України: Стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. акад. НАН України В.М.Гейця. - К.: Фенікс, 2003. 206 с.

3. Затонацька Т., Ставицький А. Інвестиційна складова економічної безпеки України. Наукові праці НДФІ 3(44). 2008. с. 92-99.

УДК 338.22

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ЯК ДЖЕРЕЛА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА В УКРАЇНІ

Рябова О. С., студентка 4 курсу 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Рагуліна І.І., к.е.н, доцент

Національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва, м.Харків

Під впливом змін організаційно-правових форм господарювання, постійних змін у кон'юнктурі ринку, інфляційних процесів, державних важелів і методів регулювання економіки змінюється склад, структура і ефективність використання капіталу підприємств. Рівень фінансової стійкості будь-якого підприємства залежить від величини та структури його капіталу. Саме капітал, у розрізі джерел його формування, дає можливість попередньої

оцінки щодо забезпеченості підприємств власними коштами за їх відношенням до позикових.

У реальних умовах ринку підприємство не може використовувати тільки власний капітал, навіть попри те, що він дає підприємству найвищу фінансову стійкість. Головним недоліком використання лише власного капіталу є його обмеженість, отже, він не в змозі забезпечити формування необхідного додаткового обсягу активів у періоди сприятливої економічної кон'юнктури, що приводить до втрати можливостей розширення діяльності підприємства[1].

Підприємство, що використовує позиковий капітал, який показує фінансовий потенціал та свій розвиток за допомогою додаткового обсягу активів та приросту фінансової рентабельності діяльності.

Водночас підприємство значною мірою підвищує рівень фінансового ризику та загрози банкрутства внаслідок збільшення питомої ваги позикових коштів у загальній сумі капіталу. Така ситуація зумовлює необхідність виявлення оптимальної структури капіталу, що зможе забезпечити максимальну ринкову вартість підприємства за мінімального рівня фінансових ризиків. Єдиного підходу до визначення оптимальної структури капіталу підприємства немає, оскільки вибір раціонального співвідношення власного та позикового капіталу може бути заснований на урахуванні різних критеріальних показників. По приналежності підприємству виділяють власний і позиковий капітал. Власний капітал характеризує загальну вартість засобів підприємства, що належать йому на праві власності і використовуваних їм для формування визначеної частини активів. Ця частина активу, сформована за рахунок інвестованого в них власного капіталу, являє собою чисті активи підприємства. Власний капітал містить у собі різні по своєму економічному змісті, принципам формування і використання джерела фінансових ресурсів: статутний, додатковий, резервний капітал. Крім того, до складу власного капіталу, яким може оперувати господарюючий суб'єкт, без застережень при здійсненні угод,

входить нерозподілений прибуток; фонди спеціального призначення та інші резерви. Також до власних засобів відносяться безоплатні надходження й урядові субсидії. Величина статутного капіталу повинна бути визначена в статуті й інших установчих документах організації, зареєстрованих в органах виконавчої влади. Вона може бути змінена тільки після внесення відповідних змін в установчі документи. Додатковий капітал включає вартість майна, внесеного засновниками (акціонерами) понад зареєстровану величину статутного капіталу; суми, що утворюються в результаті змін вартості майна при його переоцінці; інші надходження у власний капітал підприємства[2].

Резервний капітал - формується за рахунок так званого запасного фінансового ресурсу, яке створюється для гарантійної та безперебійної роботи підприємства і дотримання інтересів третіх осіб.

Якщо підприємство, має такий фінансовий ресурс- це додає впевненість в погашення підприємством своїх зобов'язань.

Нерозподілений прибуток- накопичена частина чистого прибутку, що залишилася в розпорядження організації після виплати дивідендів засновникам і відрахування в резервний капітал.

Фонди спеціального призначення формують чистий прибуток, для розвитку виробництва та розширення підприємства.

Інші резерви створюють на підприємстві для майбутніх великих витрат, що відносять до собівартості та витрати обігу. Надходження, які утворюються в результаті спеціальних асигнувань з бюджету, позабюджетних фондів, інших організацій і фізичних осіб. [3]

Необхідність і доцільність проведення структурного аналізу капіталу пов'язано, по-перше, ще й з тим, що відносні показники фінансової звітності (на відміну від абсолютних показників, які внаслідок інфляції є викривленими і, тому, утруднюють порівняння в динаміці) певною мірою згладжують негативний вплив інфляційних процесів; і, по-друге, використання відносних показників дозволяє порівнювати показники фінансової звітності підприємств, які відрізняються одне від одного за

розміром використання ресурсів і іншими об'ємними показниками діяльності[3].

Отже, якщо на підприємстві достатньо власних фінансових ресурсів, то воно буде успішно функціонувати незалежно від сфери діяльності та галузевої спрямованості, організаційно-правового статусу.

Список використаних джерел

1. Нікбахт Е., Гроппелі А. Фінанси /пер. з англ. К.: Основи, 1993. 383 с.
2. Салига К.С., Писаренко А.А. Оптимізація структури капіталу підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 10. С. 27.
3. Борисова А. К. Відображення в обліку капіталу підприємства. *Управління розвитком*. 2012. №10. С. 57 – 60.

УДК 657.422.1 : 336.71

ОСНОВНІ ЗАСОБИ: МЕТОДИКА АНАЛІЗУ

Ступак О.С., студент 3 курсу О-31 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Шара Є.Ю., к.е.н., доцент

Ірпінський державний коледж економіки та права, м. Ірпінь

Основні засоби відіграють важливу роль у виробничому процесі. Вони є невід'ємною частиною будь-якого підприємства, мають величезний вплив на результати господарської діяльності. Поняття «основні засоби» має неоднозначне трактування, що зумовлює вчених - економістів досліджувати цей термін з різних сторін.

В.В. Бабіч та В.Г. Золотогоров трактують поняття основні засоби таким чином: основні засоби - це сукупність матеріальних цінностей, що мають натуральну форму та тривалий час діють, як у сфері матеріального виробництва, так і у сфері нематеріального, втрачаючи свою вартість у міру зношення [1].

Більш розширене тлумачення цього поняття наводить Довгальок Н.В., що визначає основні засоби як матеріальні активи підприємства будь-якої

форми власності, що неодноразово використовуються у виробничих циклах та зберігають свою натуральну форму, переносячи свою вартість на вироблену продукцію частинами, строк використання яких перевищує один рік (операційний цикл) [2]. Бутинець Т.А., у результаті свого дослідження, зробила висновки щодо трактування основних засобів з економічної точки зору: « ...основні засоби розглядаються як вкладений капітал, і, відповідно, повинні обліковуватися за собівартістю і їх можна прирівняти до витрат майбутніх періодів (динамічний баланс); основні засоби розуміються як ресурс, що знаходиться на підприємстві (статичний баланс)» [3].

Дані автори схожі на думці, що склад, структура і стан основних засобів безпосередньо впливають на кінцеві результати фінансово-господарської діяльності підприємства.

Методика аналізу використання основних засобів повинна врахувати ряд принципових положень: 1) функціональна корисність основних засобів зберігається протягом декількох років, тому витрати з їх придбанням і експлуатацією розподілені в часі; 2) момент фізичної заміни основних засобів не співпадає з моментом їх вартісного заміщення, у результаті чого можуть виникнути втрати і збитки, що зменшують фінансові результати діяльності підприємства; 3) ефективність використання основних засобів оцінюється по-різному залежно від їх виду, належності, характеру участі у виробничому процесі, а також призначення.

Оскільки основні засоби обслуговують не тільки виробничу сферу діяльності підприємства, а й соціально-побутову, культурну тощо, ефективність їх використання визначається не лише економічними, а й соціальними, екологічними та іншими факторами [2, с.462].

Визначаючи економічну ефективність використання основних засобів, використовують систему натуральних і вартісних показників, а також співвідносні оцінки темпів зростання випуску продукції і темпів зростання обсягу; капіталоозброєності праці та її продуктивності. Для узагальнюючої характеристики ефективності використання основних засобів служать

показники фондівдачі, фондомісткості, рентабельності. У процесі дослідження вивчається динаміка перерахованих показників, проводиться порівняльний аналіз за різними напрямками, визначаються фактори зміни їх величини [2, с.471]. Методика аналізу основних засобів потребує проведення оцінки наявності та руху основних засобів, як перспективного дослідження майбутньої виробничої потужності підприємств.

Тому до основних завдань аналізу необоротних матеріальних активів слід віднести: проведення оцінки забезпеченості основними засобами та інших необоротних матеріальних активів підприємств, складу та структури основних засобів, ступеня оновлення та вибуття, технічного стану засобів; визначення рівня фондівдачі, її динаміки, вивчення впливу зміни розміру основних засобів і фондівдачі на обсяг робіт; виявлення резервів підвищення фондівдачі, поліпшення використання техніки; визначення шляхів зниження витрат на утримання та експлуатацію машин і механізмів; оцінка виявлених резервів і розробка заходів щодо поліпшення використання активної частини основних засобів [3, с. 150].

Основні засоби є своєрідним матеріальним втіленням прогресу в сфері науки і техніки, який, в свою чергу, є головним фактором у підвищенні виробничої ефективності. Саме цим зумовлена потреба в застосуванні послідовної методики аналізу основних засобів. Тобто при проведенні аналізу основних засобів, необхідно використовувати певну методику, яка б забезпечила своєчасний контроль складу та стану основних засобів, а також надала б можливість підвищення ефективності їх використання [2, с. 19]. Стандартна методика аналізу основних засобів спрямована на дослідження їх стану, руху, ефективності та інтенсивності використання. Стандартну методику доцільно доповнити галузевими показниками використання основних засобів, що надасть можливість приймати своєчасні та ефективні управлінські рішення [3, с. 308].

Отже, аналіз основних засобів є дієвим засобом досягнення необхідної ефективності діяльності, а використання певної методики

проведення аналізу основних засобів, забезпечить своєчасний контроль за їх складом, станом та рухом, для прийняття своєчасних та ефективних управлінських рішень окремого господарюючого суб'єкта.

Список використаних джерел

1. Бабіч В. Витрати на ремонт та поліпшення основних засобів: обліковий і податковий аспекти. Бухгалтерський облік і аудит. 2012. № 8. С. 10-13.
2. Довгальок Н.В. Ефективність використання та відтворення основних засобів підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04. Житомир, 2010. 20 с.
3. Бутинець Т.А. Основні засоби: точка зору економіста. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2012. Вип. 2 (23). С. 22-36.

УДК 657.411.1/43

АНАЛІЗ НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ

Угненко І.І., студентка 4 курсу 2 групи спеціальності «Облік і оподаткування»
Колеснікова О.М., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Реформування, які присутні в бухгалтерському обліку, наразі спрямовуються на вдосконалення та вирішення проблем пов'язаних із нормативно-законодавчим забезпеченням розрахунків із підзвітними особами, так як ці розрахунки є невід'ємним чинником у господарсько-фінансовій діяльності підприємства.

Особливу увагу та інтерес проблемам із операціями з підзвітними особами розглядають такі науковці: Пантелєєв В., Овсюк Н., Коблюк А., Білик М. та інші. Розрахунки із підзвітними особами є важливим колом

операцій на підприємстві, тому вимагають чіткого виконання чинних нормативно-законодавчих актів та оформлення відповідних документів.

Згідно з п.19 розділ II Положенням затвердженим правлінням Національного Банку України від 29.12.2017 року №148, готівка під звіт чи на відрядження видається суб'єктам господарювання, підзвітними особами у відповідності до законодавства України.

З початком 2020 року оподаткування добових при відрядження змінюється. Мінімальна місячна заробітна плата з 1 січня 2020 року становить 4 723 грн (згідно ст. 8 Закону України від 14.11.2019 р. № 294-IX «Про Державний бюджет України на 2020 рік»). Таким чином, у 2020 році неоподатковувана податком на доходи фізичних осіб сума добових для відряджень у межах території України не більше 0,1 мінімальної зарплати, а саме, становить 472,3 грн.

Відправити працівника у відрядження, не видавши йому аванс, може означати порушення трудового законодавства (лист Міністерства соціальної політики від 07.11.2013 року № 998/13/155-13). Такі дії роботодавця можуть загрожувати йому у вигляді штрафу, в розмірі мінімальної заробітної плати (на сьогодні 4723 грн., ст.265 Кодексу законів про працю України), а його посадовим особам – адміністративний штраф в цілому від 500 до 1700 грн.(част.1 і 2 ст. 41 Кодекс України про адміністративні правопорушення).

На даний момент очікується підпис Президента України законопроект «Про внесення змін до Кодексу законів про працю України (щодо усунення норм, які порушують права та законні інтереси роботодавців України)» від 02.09.2019 г. № 1233. Цим документом передбачено, що за подібні порушення будуть накладати штраф у розмірі 2 мінімальних заробітних плат, а саме 9446 грн. за кожне таке порушення.

Виходячи із узагальнюючої податкової консультації, затвердженої наказом Міністерства Фінансів України від 26.04.2019 року № 181, можна зробити висновок, що якщо роботодавець підтверджує доцільність і обґрунтованість витрат підзвітних сум, витрачених у зв'язку з виконанням

його трудової функції, тоді сума компенсації за товари (роботи, послуги), придбані працівником за його власні кошти для роботодавця, не обкладається Податком на доходи фізичних осіб та Військовим збором.

Строки подачі Звіту про використання коштів виданих під звіт або на відрядження, як такі, особливих змін не зазнають. Згідно з п. 170.9.2 и 170.9.3 Податкового Кодексу України строки залежать від цілі видачі підзвітних коштів, а також форми видачі авансу (готівкова та безготівкова форми).

Для виконання окремих цивільно-правових дій (рішення виробничих (господарських) питань) звіт подається до закінчення 5-го банківського дня, наступного за днем набуття працівником товарів (робіт, послуг) за дорученням та за рахунок суб'єкта господарювання, який видав гроші під звіт, незалежно від форми видачі коштів.

Покриття витрат на відрядження і рішення виробничих (господарських) питань у відрядженні у готівковій формі, до закінчення 5-го банківського дня, наступного за днем, в якому працівник завершує відрядження, у безготівковій – протягом 10 банківських днів після завершення відрядження (до 20 банківських днів при наявності поважних причин).

На думку податківців, якщо ж під час відрядження підзвітна особа використовувала корпоративну платіжну картку як для отримання готівки, так і для розрахунків у безготівковій формі, особа повинна подати відповідний Звіт про використання коштів виданих на відрядження в строки описані в п. «а» і «б» п. 170.9.3 ПКУ (лист ДФСУ від 03.01.2018 г. № 14/5/99-99-13-02-03-16/ПК). Таким чином, мається на увазі заповнення двох звітів, проте згідно п. «а» п. 170.9.3 ПКУ, достатньо в строки подавати лише один звіт протягом 3-ьох банківських днів після завершення відрядження.

При готівкових розрахунках з іншими підприємствами і підприємцями треба дотримуватися обмеження в 10000 грн., а при розрахунках з фізичними особами - в 50000 грн. в день по одному або кількома платіжними документами згідно з п. 6 Положення № 148. Проте, на сьогоднішній день,

50-тисячне обмеження на розрахунки суб'єкта з працівником за підзвітними сумами, пов'язаним з господарськими потребами, остаточно не врегульоване. З одного боку, податківці раніше висловлювали думку, що встановлені НБУ готівку обмеження поширюються в тому числі і на видачу і повернення коштів під звіт (листи ГУ ДФС в Сумській області від 18.07.2018 р 3158 / ПК / 18-28-14-06 -31 і від 14.08.2018 р №3531 / ПК / 18-28-14-06-31). З іншого боку, суди в цьому питанні схиляються до протилежної думки: видача готівки працівникам під звіт не є платежем підприємства, а також готівковим розрахунком. Ті ж висновки можна знайти і в визначенні Житомирського апеляційного адміністративного суду від 28.08.2017 у справі № 806/292/17.

Отже, насамперед робота з над нормативною базою розрахунків з підзвітними особами є актуальною та дозволяє впорядкувати облікові підходи до відображення таких розрахунків для уникнення можливих штрафів і санкцій.

УДК 657(075.8)

ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Усатенко Ю.В., студентка 4 курсу 42 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Коверда А.В., к.е.н., доцент

Одеський національний економічний університет, м. Одеса

Діяльність підприємства нерозривно пов'язана з наявністю та використанням основних засобів, які повинні характеризуватися відповідним складом та структурою для здійснення процесу виробництва. Для забезпечення конкурентоспроможності підприємства та отримання необхідної величини прибутку необхідно здійснювати постійний аналіз

ефективності використання основних засобів та досліджувати фактори, які впливають на цю зміну.

На сучасному етапі розвитку ринкової економіки вироблено багато різних підходів до оцінювання ефективності використання основних засобів (ОЗ). Так, С. Ф. Покропивний, В. І. Мацабора та В. К. Збарський вважають, що головною ознакою раціонального використання ОЗ підприємства є зростання обсягу виробництва його продукції. Забезпечення високих темпів розвитку виробництва можливе лише за умови інтенсивного відтворення і ефективного використання ОЗ [1;2]. І. В. Ковальчук підкреслює, що необхідною умовою максимізації прибутку підприємства при умові, коли неможливо залучити додаткові ресурси через обмежені фінансові можливості, є тільки підвищення ефективності використання наявних ресурсів [3].

Аналіз наукових праць свідчить про різні підходи до оцінювання ефективності використання основних засобів. В працях С.Ф. Покропивного, П.В. Круша, В.А. Федорової наголошують на тому, що ефективність використання основних засобів можна охарактеризувати системою показників двох груп: до першої групи відносяться показники ефективності відтворення основних засобів, а до другої групи показники використання основних засобів. [1]

В.К. Склярєнко, В.М. Прудніков відзначає, що ефективність використання основних засобів можна оцінити, використовуючи наступні групи показників:

- 1) показники екстенсивного використання ОЗ;
- 2) показники інтенсивного використання ОЗ;
- 3) показники інтегрального використання ОЗ;
- 4) узагальнюючі показники використання ОЗ, які характеризують ремонтні аспекти використання ОЗ в цілому по підприємству.

Для оцінювання ефективності використання основних засобів у праці Черепа А. В. запропоновано наступні системи показників :

- 1) показники, які характеризують технічний стан (відтворення) ОЗ;
- 2) узагальнюючі показники використання основних засобів;
- 3) часткові показники використання основних засобів.

Таким чином, щоб оптимально використовувати основні виробничі засоби і в результаті збільшити обсяг продукції при мінімальних матеріальних витратах необхідно сформулювати систему показників, на основі якої можна розробити чітку програму підвищення ефективності конкурентоспроможності та продуктивності праці.

Список використаних джерел

1. Економіка підприємства: підручник / за ред. С. Ф. Покропивного. К. : КНЕУ, 2008. 528с.
2. Мацибора В. І. Економіка підприємства: навч. посіб. для вузів / В. І. Мацибора, В. К. Барський, Т. В. Мацибора. К.: Каравела, 2008. 312 с.
3. Ковальчук І.В. Економіка підприємства: навч. посіб. К.: Знання, 2008. 680 с.

УДК 657

СУЧАСНИЙ СТАН ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ ОБЛІКУ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Ждан Х. А., студентка 3 курсу 35 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Леоненко Н.В., викладач спец. дисциплін

ВП НУБіП України «Заліщицький аграрний коледж ім. Є. Храпливого»

Сучасне суспільство характеризується проникненням інформаційних технологій в усі сфери людської діяльності. Значного поширення здобули комп'ютерні системи в господарській діяльності, а саме її обліково-аналітичному забезпеченні. На сьогодні ведення бухгалтерського обліку є малоефективним без комп'ютерної обробки даних. Зараз на ринку існує безліч бухгалтерських програм, що задовольняють найрізноманітніші вимоги до них. Особливу увагу слід приділити правильному вибору програми для свого підприємства.

Завдяки високому рівню комп'ютерної грамотності фахівців у галузі економіки та бухгалтерського обліку є можливість створення програмних додатків високої якості з потрібним набором функцій [4].

Багато праць у вітчизняній та зарубіжній літературі присвячені проблемам упровадження інформаційних технологій в обліковий процес, трансформації принципів бухгалтерського обліку, комп'ютеризації окремих облікових процесів. Серед таких слід назвати дослідження М. М. Бенька, С. В. Івахненкова, О. В. Клименка, В. В. Малікова, В. О. Осмятченка, В. І. Подольського, В. В. Сопко, Л. О. Терещенко, Н. М. Хорунжак, В. Д. Шквіра та ін.. Науковці різнобічно досліджують можливості використання сучасних інформаційних технологій у різних галузях людської діяльності.

У сучасних умовах ефективно управління є цінним ресурсом організації у сукупності з фінансовими, матеріальними, людськими і іншими ресурсами. Найбільш дієвим способом підвищення ефективності протікання трудового процесу є його автоматизація. Бурхливий розвиток інформаційних комп'ютерних технологій, вдосконалення технічної платформи і поява принципово нових класів програмних продуктів призвів в наші дні до зміни підходів до автоматизації управління виробництвом.

Для того, щоб ефективно впровадити інформаційні технології на сучасне підприємство потрібно розробити необхідний механізм, який дасть можливість зменшити час, мінімізувати ризики та підвищити ефективність діяльності підприємства в цілому від впровадження ІТ. Щоб побудувати основу механізму впровадження ІТ на підприємствах необхідно враховувати вплив зовнішніх і внутрішніх факторів на підприємство.

Підвищення оперативності інформаційного забезпечення, його дієвості та ефективності потребує впровадження електронного обліку та контролю діяльності підприємств з використанням нових інформаційних технологій, з необхідністю використання інтегрованої системи електронного господарського обліку [2].

Автоматизація окремих комплексів задач бухгалтерського обліку сприяє зменшенню трудомісткості обліку, але не дозволяє повною мірою зробити його оперативним. Найповніше ці питання вирішуються в умовах автоматизації всього комплексу облікових робіт. Особлива увага приділяється розробці пакетів прикладних програм, що реалізують автоматизоване вирішення всіх типових завдань бухгалтерського обліку.

Однією з основних проблем використання автоматизованих систем бухгалтерського обліку на підприємствах є часта зміна нормативних актів, що встановлюють правила обліку, звітності та оподаткування. Для вирішення цієї проблеми слід зупиняти свій вибір на інформаційних системах, що володіють більшою гнучкістю і здатні відображати зміни зовнішніх умов.

Важливими проблемами є: нестача кваліфікованих кадрів, перенесення даних у нову систему з мінімізацією витрат на введення цієї інформації. Слід також відзначити необхідність наявності на підприємстві працівника, відповідального за підтримку і подальший розвиток автоматизованої системи бухгалтерського обліку [4].

Одним із найважливіших процесів сучасності є інтеграція світової економіки. Цей факт робить автоматизацію фінансового обліку вимогою часу й запорукою успішного переходу на Міжнародні стандарти фінансової звітності. Без цього неможливий перехід на міжнародний ринок і залучення іноземних інвестицій.

У разі якщо підприємство виходить на зовнішній ринок, необхідне досягнення відповідності організації бізнесу міжнародним стандартам. Цю проблему легко вирішують автоматизовані системи, які дозволяють за одноразового внесення первинних даних розрахувати в короткі терміни безліч показників і подати їх у різних формах звітності [4].

Одним із напрямків удосконалення комп'ютеризації системи опрацювання облікової інформації є уніфікація її програмного забезпечення. Ця проблема властива для всього світового матеріального виробництва і, тим більше, для кожної окремо взятої країни. Програмні продукти, представлені в даний час на ринку, різні за обсягом функцій, принципами побудови, технології ведення обліку, цінами тощо [5].

Таким чином, перспективи впровадження автоматизованих інформаційних систем фінансового обліку невід'ємно пов'язані з переходом на міжнародні стандарти, що є на сьогодні економічною необхідністю. Прозорість і якість фінансової звітності є необхідною умовою розвитку окремих підприємств і економіки в цілому. Тому можна стверджувати, що перспективи автоматизації ведення бухгалтерського обліку однозначні - вони є необхідною умовою розвитку.

Впровадження автоматизованої системи бухгалтерського та податкового обліку допоможе забезпечити ефективність ведення обліку і

подальший розвиток підприємства. Однак не слід забувати про те, що автоматизація є складним і трудомістким процесом і для її успішної реалізації необхідно заздалегідь продумати вирішення хоча б основних проблем, що пов'язані з нею [4].

Список використаних джерел

1. Гладких Т. В., Подольська В.О. Проблеми інформаційного забезпечення бухгалтерського обліку. Збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу і контролю в умовах світових інтеграційних процесів» [відповідальний за випуск: проф. Куцик П.О.]. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2012. 196 с.

2. Кузнецова С.А. Перспектива бухгалтерського обліку: стратегічність, електронна комерція та соціальна спрямованість. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2014. № 1 (16).

3. Носкова Т.Н., Омелько М.А. Проблеми та перспективи впровадження інформаційних технологій в організації бухгалтерського обліку. URL: http://sophus.at.ua/publ/2012_12_11_12_kampodilsk/sekcija_4_2012_12_11_12/problemi_ta_perspektivi_vprovadzhenja_informacijnikh_tekhnologij_v_organizaciji_bukhgalterskog_o_obliku/14-1-0-342

4. Смуглякова В.С. Проблеми та перспективи автоматизації бухгалтерського обліку. *Управління розвитком*. 2013. № 5. С. 121-123.

5. Степова С.В., Матвійчик Н.С, Черниш Ю.М. Сучасні інформаційні технології в організації облікового процесу. URL: http://www.rusnauka.com/28_NII_2012/Informatica/3_11-8036.doc.htm.

**АНАЛІЗ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ОБЛІКУ
РОЗРАХУНКІВ З ПЕРСОНАЛОМ**

Митюк І.М., студентка 2 курсу СТ 9 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Ганяйло О.М., к.е.н, доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

У сучасний період комп'ютеризації та інформатизації суспільно-економічних процесів важливе місце в діяльності підприємств становить автоматизований облік праці та заробітної плати, оскільки він є одним із найважливіших і складних ділянок роботи. Він потребує точних і оперативних даних, у яких відображаються витрати робочого часу та категорії робітників, зміна чисельності робітників. Питання розміру заробітної плати, правильності її нарахування та своєчасної виплати перебуває в центрі уваги різних зацікавлених сторін: найманих працівників, власників, пенсійного фонду, податкових органів, профспілок, державних структур.

Для автоматизації обліку нарахування заробітної плати розроблено багато спеціалізованих модулів у межах прикладних бухгалтерських пакетів: «Парус – заробітна плата», «1С: зарплата і Управління персоналом для України», «Нова бухгалтерія» з модулем «Зарплата», «Галактика: Управління персоналом».

Програма «1С: Зарплата і Управління Персоналом для України» дозволяє проводити: планування потреб у персоналі; забезпечення бізнесу кадрами; управління компетенцією та атестацією працівників; ефективне планування зайнятості персоналу; облік кадрів і аналіз кадрового складу; трудові відносини, зокрема кадрове діловодство; розрахунок заробітної плати персоналу; управління грошовими розрахунками з персоналом, враховуючи депонування; розрахунок регламентованих законодавством

податків і внесків із фонду оплати праці; відображення нарахованої зарплати і податків у витратах підприємства [2].

Програма «Парус – заробітна плата» має такі функціональні можливості: ведення особових рахунків співробітників; облік штатної структури на рівні підрозділів і посад; ведення таблиця робочого часу, облік наказів з оплати праці, нарахування заробітної плати на підставі документів таблиця; розрахунок заробітної плати, зокрема з урахуванням норм робочого часу і виробітку; облік виплат за відомостями та ВКО; розрахунок відпусток, допомоги в разі тимчасової непрацездатності та допомоги на дітей; розрахунок нарахувань на заробітну плату й утримань. Призначення системи Парус полягає в роботі на малих підприємствах, які відносяться до широкого спектру галузей, серед них: виробництво, ЗМІ, торгівля, громадське харчування, сфера послуг, реклама та ін. Основними перевагами компанії Парус можна вважати її простоту в освоєнні, широкі функціональні можливості, а також її висока надійність, скорочення витрат на автоматизацію шляхом вибору оптимальної комплектації з можливістю її подальшого нарощування, можливість аналізу облікових даних та інформації в базі даних.

Модуль «Зарплата» комплексу програм «Нова бухгалтерія» має автоматичне накопичення інформації для перерахунків, нарахування лікарняного, відпускних, бригадного наряду, звітності щодо Пенсійного фонду; можливість ручного корегування будь-яких розрахункових значень. Формування проводок за визначеними раніше шаблонами до кожного нарахування/утримання, відділу, категорії співробітників [3]

Продукт «Галактика: Управління персоналом» дозволяє проводити: планування й управління пошуком персоналу, постійне відстеження поточного стану справ за наявними вакансіями; оцінка результатів діяльності управлінців середньої ланки, контроль продуктивності роботи співробітників організації; планування підвищення кваліфікації менеджерів і підготовки керівного складу, зменшуючи ризик втратити цінних для підприємства кадрів; облік заробітної плати; табельний облік.

Проаналізувавши і порівнявши зазначені вище програмні продукти, можна визначити їх спільні риси, а також деякі відмінності (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика систем автоматизації обліку на підприємствах

Продукт	1С Підприємство	Галактика	Парус	Нова бухгалтерія
Підлаштування до законодавства	так	так	так	так
Фінансовий контур	так	так	так	так
Бухгалтерський контур	так	так	так	так
Контур управління персоналом	так	так	так	так
Забезпечення електронного документообігу	ні	так	так	так
Наявність типових документів	так	так	так	так
Можливість створення нових документів	так	так	ні	так
Можливість ведення обліку оподаткування без додаткового налаштування	так	так	ні	так
Складність освоєння	так	ні	ні	ні

В результаті проведеного аналізу автоматизованих систем бухгалтерського обліку та складено порівняльну характеристику. Основною відмінністю програми 1С є наявність єдиної технічної платформи, що дає можливість побудувати нескінченну кількість рішень. В основі систем Галактика, Парус та Нова бухгалтерія лежить модульний принцип, та ці програми потребують доопрацювань: можливість створення нових документів, проблеми з переносом інформації з однієї бази до іншої. Автоматизація бухгалтерського обліку на сучасному етапі займає провідні позиції серед завдань на підприємствах. Автоматизація обліку підвищить ефективність діяльності підприємства та надасть можливість економити кошти і час.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОБЛІКУ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ

Шевчук М.І., студентка 4 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Дерев'янку С.І., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

В ринкових умовах неможливо розпочати господарську діяльність без грошових коштів та їх постійного поповнення. Вони потрібні не лише для ведення поточних операцій, а й для виконання непередбачуваних платежів. До того ж, оскільки в діяльності підприємства між вхідним і вихідним грошовими потоками завжди є часовий розрив, підприємство повинне тримати вільні грошові кошти на рахунку в банку. Грошові кошти відіграють значну роль у формуванні фінансової стабільності будь-якого суб'єкта господарювання. Слід зазначити, що за даними Національного банку України, наша країна належить до країн з високим рівнем грошових коштів в економіці. Згідно з дослідженнями, станом на 1 січня 2020 року в Україні перебуває в обігу готівка на суму 425 мільярдів гривень, що на 6,2% більше, ніж у минулому (400,1 мільярдів гривень станом на 1 січня 2019 року).

Збільшення готівкових коштів в обігу протягом 2019 року було зумовлене потребами зростаючої економіки України у платіжних засобах, але попит на готівку стримувався подальшим розвитком безготівкових платежів, і як наслідок, середній рівень готівкових коштів в економіці знизився з 9,5% у 2018 році до 8,9% у 2019 році. Вважається, що рівень грошових коштів в економіці залежить від багатьох факторів, таких як: загальний рівень розвитку держави та ступінь розвитку безготівкових платежів; обсяг «тіньових операцій»; рівень розвитку та розповсюдження мережі платіжних терміналів та загальний рівень обізнаності населення.

Питанням обліку грошових коштів, визначення їх сутності та функцій присвячені праці сучасних науковців та практиків, зокрема: Дж.К.Ван Хорна,

Т.Р.Карлена, Л.А.Бернштейна, О.Федорченко, Є.І.Скорини, В.В.Сьомченко, Л.В.Івченко та багатьох інших. Починаючи з кінця ХХ ст., коли почали з'являтися системи електронних грошей у світі, серед вчених-економістів та практиків велась жвава дискусія щодо їх суті, можливості впливу на грошову систему окремих країн та майбутнього заміни готівкових грошей.

Паперові гроші - це цінність, видана державою для покриття бюджетного дефіциту. Як правило, вони не обмінюються на золото і підлягають обов'язковому обмінному курсу. Кредитні гроші - це знаки вартості, які виникають та функціонують на основі кредитної угоди і відображають відносини між кредитором і боржником. Проте, сьогодні дедалі більшого поширення набувають електронні гроші.

Система електронних грошей використовується у світі майже тридцять років. Україна не може похизуватися таким досвідом. Період розвитку електронних грошей у нашій країні називають «дитячим», оскільки статус електронних грошей у національному правовому просторі досі невизначений, а регулювання їх статусу здійснюється лише кількома підзаконними актами.

З розвитком Інтернет-технологій використання електронних грошей в Україні з кожним днем набуває все більшого значення. Вони є популярним, доступним та зручним способом оплати. Їх використовують при оплаті товарів в інтернет-магазинах та/або оплаті послуг компаніям, які приймають такі платежі, аналогічно тому, як це робиться з банківського рахунку. Користувач може керувати грошима у своєму гаманці за допомогою Інтернету чи мобільного телефону.

Електронні гроші створюють можливості для ефективного прибутку в сфері роздрібних платежів, але їх розвиток не повинен ставити під загрозу постійне функціонування платіжних систем або стабільність фінансової системи. Необхідно чітко визначити та вжити запобіжних заходів, серед яких найвищий ризик неплатоспроможності емітентів. Нерозуміння цього може призвести до негативних наслідків. Для подальшого успішного розвитку функціонування систем електронних грошей в Україні важливим є

застосування виваженої правової регламентації, спрямованої, з одного боку, на підтримку розвитку електронних грошей, а з іншого – на запобігання їх використання з метою ухилення від оподаткування та контролю.

Електронні гроші мають багато переваг над готівковими і безготівковими коштами, зокрема, високу швидкість здійснення операцій, низьку вартість трансакцій, портативність та можливість забезпечення анонімності й конфіденційності операцій. Завдяки цьому масове використання електронних коштів дає можливість отримати значні економічні вигоди усім суб'єктам економіки України – державі, підприємствам та споживачам.

Жорсткі обмеження стримують розвиток застосування електронних грошей підприємствами в Україні. На сьогодні банки пропонують клієнтам, юридичним особам випуск платіжних карток, які дають доступ до коштів на поточному рахунку (ключ–картка), відкриття корпоративних карток для оплати: витрат, пов'язаних з основною діяльністю (купівля товару, розрахунки з постачальниками); представницьких витрат (офіційні прийоми, культурні програми); витрат на відрядження по Україні та за кордон (готель, квитки, оренда авто тощо); господарських покупок (канцтовари, оргтехніка, меблі, бензин тощо).

Отже, можна з впевненістю стверджувати, що з позиції бухгалтерського обліку електронні гроші є новим об'єктом дослідження. Існує кілька специфічних властивостей досліджуваного нами об'єкта, які безпосередньо впливають на порядок його відображення в бухгалтерському обліку.

Електронні гроші з'явилися завдяки розвитку та вдосконаленню інформаційних і криптографічних технологій, які дозволяють не лише зберігати на технічних пристроях грошову вартість, а і передавати її та значне поширення електронної торгівлі, для якої електронні гроші є інструментом здійснення безбиткових мікроплатежів. Для того, щоб суб'єкту господарювання повною мірою застосовувати всі переваги використання сучасних інформаційних технологій, розвитку Інтернет,

необхідно зважати на законодавчі обмеження і застосовувати ті електронні платіжні інструменти, які дозволять уникнути суперечностей в обліку та належним чином організувати розрахунки.

Секція 5. Організаційно-методичне забезпечення контролю діяльності економічних суб'єктів: національні особливості та міжнародна практика

УДК 657.6

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ АУДИТУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ (ТОВАРІВ, РОБІТ, ПОСЛУГ)

Загорійчук Ю.Є., студентка 3 курсу СТ 6 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Олійник С.О., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України,

м. Київ

На сучасному етапі розвитку економіки та міжнародних відносин виникає потреба вивчення, як аудиту в цілому так і аудиту окремих об'єктів обліку. Відповідно до МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту», аудитор має надати незалежну професійну думку, щодо достовірності даних бухгалтерського обліку та правильності відображення доходів в фінансовій звітності.

Головною проблемою обліку доходів підприємств України є повнота та своєчасність їх відображення в системі обліку. За аналітичними даними та даними експертних оцінок питома вага доходів, що були не відображені в обліку коливається від 25% до 60%. Більшість підприємств працюють під тіньовою ширмою, занижуючи свої доходи, що в подальшому призводить до заниження бази оподаткування для підприємства. Внаслідок цього відбувається недостовірне відображення даних обліку в статистичній та фінансовій звітності, що і є основною проблемою аудиту. Такі дії призводять до прийняття управлінських рішень, що в майбутньому можуть негативно впливати, як на діяльність самого суб'єкта господарювання, так і на економічну систему в цілому. Державні органи з метою посилення боротьби проти приховування неоподаткованого доходу створили свої заходи, що в

першу чергу стосуються податкових перевірок. В інтересах підприємства дотримуватись всіх положень та стандартів відображення доходів в обліку. Однак не для всіх підприємств великі штрафи являються стимулом до сплати податків і тому в Україні досі існує великий відсоток тіньової економіки.

Основними завданнями аудиторської перевірки доходів є:

- ознайомлення з обліковою політикою підприємства та перевірка її в частині обліку доходів;
- перевірка свідоцтва платника Єдиного податку, ПДВ тощо.;
- визначення видів діяльності підприємства ;
- перевірка доходів від операційної діяльності;
- перевірка дотримання договірних зобов'язань перед дебіторами та кредиторами підприємства;
- перевірка правильності оцінки доходів відповідно до вимог П(С)БО;
- встановлення повноти та своєчасності відображення інформації в податковій звітності та узгодження з фінансовою.
- встановлення відповідності відображення сум доходів на рахунках бухгалтерського обліку, в облікових регістрах та звітності відповідно до наявності первинних документів.

Для проведення аудиту доходів за окремими групами здійснюють перевірку доходів щодо їх оцінки, класифікації та визнання в обліку. Аудитор починає перевірку з доходів, які посідають основне місце в формуванні фінансового результату, тому в першу чергу звертають увагу на аудит правильності відображення доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

Під час перевірки аудитор має відповісти на такі питання: чи відображено операції з реалізації продукції, робіт та послуг відповідно до укладених договорів, чи дотримувалось підприємство принципу повноти та своєчасності, та чи було обґрунтовано визнання доходу відповідно класифікації. Для аналізу аудитор встановлює взаємозв'язок витрат та доходів підприємства, що надає можливість встановити достовірність

одержаної інформації, а також виявити всі розбіжності і причини їх виникнення.

До основних причин виникнення розбіжностей відносять: 1) недотримання принципу нарахування та відповідності доходів; 2) неправильне визначення собівартості реалізації; 3) відсутність договорів, що є підставою визнання доходу; 4) доходи визнані не в тому звітному періоді; 5) неправильно обчислена сума доходу; 6) неправильна класифікація доходів; 7) відсутність первинних документів по обліку доходів.

Основною метою діяльності аудитора є висловлення незалежної професійної думки, яка ґрунтується на отриманій інформації бухгалтерської та фінансової звітності. Після оцінки аудитором суттєвості помилок виявлених під час перевірки аудитор може надати рекомендації, щодо їх виправлення. У разі якщо підприємство відмовляється виправляти помилки, аудитор надає думку із застереженням.

Удосконалити аудит доходів можливо завдяки таким діям: 1) створення програмного забезпечення, яке б допомагало відображати маніпуляції з доходами або унеможлиблювало приховування доходів; 2) розробити досконалу методику складання аудиторських робочих документів; 3) залучати досвід європейських країн для удосконалення законодавства у сфері аудиту.

Отже, для вирішення проблем пов'язаних з відображенням доходів у фінансовій звітності необхідно застосовувати ці дії на практиці. Однак система не буде працювати синхронно, якщо одна ділянка господарської сфери застосує інновації, а інші ні. Тому має бути створений єдиний механізм регулювання, для розвитку бухгалтерського обліку, аудиту і економіки України в цілому.

Список використаних джерел

1. МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до МСА». URL: <http://www.ifrs.org.ua/mezhdunarodny-estandarty-audita-msa-isa-ukrayins-ka> – мова.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.

УДК 657.6:331.21

ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЦЕДУР І ПРИЙОМІВ АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ

Калюга О.О., студент 4 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Кузик Н.П., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Підтвердження достовірності інформації, відображеної у фінансовій звітності, на рахунках бухгалтерського обліку, а також у первинних і зведених документах щодо розрахунків з оплати праці здійснюється, як правило, в процесі здійснення незалежного аудиту. Орієнтуючись на основну мету аудиту фінансової звітності суб'єкта господарювання, визначену в Законі України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» метою аудиту розрахунків з оплати праці є забезпечення аудитором можливості висловити незалежну думку в усіх суттєвих аспектах основі отриманих достатніх та змістовних аудиторських доказів про правильність нарахування заробітної плати, розрахунків з працівниками, про повноту та достовірність відображення інформації у облікових регістрах та фінансовій звітності відповідно до вимог НП(С)БО, МСФЗ або інших вимог чинного законодавства.

В усі часи розрахунки з оплати праці, як об'єкт обліку і аудиту, привертали особливу увагу і науковців, і практиків. Враховуючи соціальні інтереси працівників та динамічність чинного законодавства щодо нарахування і розрахунків з оплати праці, тема і до нині є актуальною та потребує поглиблених досліджень. Враховуючи той факт, що аудитор висловлює думку в усіх суттєвих аспектах, перевірка документів і операцій по заробітній платі здійснюється, як правило, вибіркоким способом. Адже,

якщо підприємство має велику чисельність працівників, здійснювати усі розрахунки та за з усіма працівниками є недоцільним.

Практика аудиту підтверджує, що вибір процедур залежить від судження аудитора, включаючи оцінку ризиків суттєвого викривлення у фінансовій звітності внаслідок шахрайства або помилки. Вибірковий спосіб перевірки передбачає зменшення витрат часу для отримання аудиторських доказів, на яких буде базуватися думка аудитора про законність та правильність нарахування і розрахунків з оплати праці. Проте, для того, що вибірка була репрезентативною необхідно здійснити ряд процедур. На нашу думку, вагомою і визначальною для визначення вибіркової сукупності є оцінка ефективності системи обліку і внутрішнього контролю підприємства-клієнта. Відомо, що таку оцінку здійснюють з використанням тестів, які аудиторі-практики узагальнюють в Анкетах оцінки. Вони включають різні питання: чи ведуться синтетичні рахунки для запобігання недо- або переоплати заробітної плати і відрахувань та чи перевіряються вони, чи звіряються залишки і затверджуються відповідальною особою; чи існує контроль для того, щоб переконатися, що позики для співробітників і аванси коректно відшкодовуються, а також чи звіряються і чи перевіряються залишки на рахунках обліку позик/авансів відповідальною особою; чи затверджуються відповідальним працівником/ керівником коригування платіжних відомостей, чи всі працівники суб'єкта господарювання отримують офіційну заробітну плату; чи є необліковані доплати та цілий ряд інших питань. Проте, враховуючи той факт, що питання формує аудитор, а відповідь надає уповноважений працівник підприємства, існує ризик того, що отримана інформація може не відповідати реальній дійсності, а аудитор на її основі може прийняти хибне рішення щодо процедур і прийомів, які необхідно застосовувати і вибірових елементів, які перевірятимуться. Саме тому, аудитору необхідно застосовувати додаткові процедури отримання особистих (власних) доказів. На нашу думку ефективним у цьому напрямку є застосування аналітичних процедур. Навіть одна з найпростіших –

порівняння даних в динаміці, аналіз даних по рахунках за період надасть можливість аудиторю скоригувати заплановані процедури і обсяг вибірки, зокрема у тому випадку, якщо виявлені відхилення будуть надзвичайними або нетиповими.

Доречно зауважити, що перевірку витрат на заробітну плату вищого керівництва аудитори на практиці здійснюють суцільним способом, застосовуючи також аналітичні процедури і порівнюючи розмір витрат за періодами. Операції з перевірки розрахованих утримань ПДФО, військового збору науковці рекомендують перевіряти також вибіркоким способом. Проте, враховуючи той факт, що і в системі бухгалтерського обліку підприємств, і в аудиторській практиці використовуються сучасні програмні продукти, з їх допомогою, на нашу думку, можна забезпечити й суцільну перевірку, що дасть можливість уникнути ризику невиявлення помилок. Тим більше, що існуючі помилки матимуть свій прояв не лише у фінансовій звітності, але і в податковій. Їх виправлення (наприклад, у формі 1ДФ) може бути підставою для нарахування штрафних санкцій чи адміністративних стягнень.

Перевірку документів, на підставі яких нараховується заробітна плата (табелів обліку використання робочого часу, розрахунково-платіжних відомостей, нарядів, актів виконаних робіт, лікарняних листів та ін.), здійснюють в аудиторській практиці і суцільним, і вибіркоким способами. При цьому, переважно застосовують формальну, арифметичну, зустрічну звірку документів. Перевіряючи нарахування основної, додаткової заробітної плати та інших компенсаційних виплат, ці операції, як показали практичні дослідження, аудитор поділяє на окремі групи (страсти), формуючи їх за кількістю працюючих або за видами оплат.

Узагальнюючи, необхідно відмітити, що аудиторська практика застосування процедур, прийомів і способів проведення аудиту розрахунків з оплати праці є доволі різноманітною. Така різноманітність пояснюється можливістю аудитора (відповідно до МСА) керуватися власним професійним судженням. Проте вважаємо, що ключовим має бути

врахування мети, завдань аудиту, терміну перевірки (відповідно до умов договору про проведення аудиту), а також обсягу інформації, яка підлягає аудиторській перевірці.

УДК 657

ВИЗНАННЯ ТА ОЦІНКА ДОХОДІВ ВІДПОВІДНО ДО НАЦІОНАЛЬНИХ ТА МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

Ковалевська О.А., студентка 3 курсу О-21 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Шара Є.Ю., к.е.н., доцент

Ірпінський державний коледж економіки та права, м. Ірпінь

В економічній науці можна виокремити два принципові підходи до розуміння сутності доходу підприємства: витратний та ринковий. На даних підходах побудовані декілька теорій, що певним чином поєднують їх

– «факторна теорія доходу» – робить наголос на тому, що в процесі господарської діяльності суб'єктом господарювання використовуються різноманітні матеріальні та нематеріальні ресурси (фактори виробництва), в результаті використання яких формується дохід підприємства;

– «теорія підприємницького доходу» або «компенсаторна теорія» – наголошує, що визначальним фактором успішного здійснення господарської діяльності підприємства є певні підприємницькі здібності його керівника;

– «інноваційна теорія доходу» – визначальним чинником формування доходу на підприємстві називає інноваційні процеси та розробки;

– «теорія монопольного доходу» – розглядає формування доходів підприємств за умови недосконалої конкуренції на ринку. Таким чином, отримання додаткового доходу пояснюється монопольним становищем підприємства на ринку або недостатньою конкуренцією.

Дані теорії доходу існують незалежно одна від іншої – кожна з них по-різному трактує механізм формування доходу підприємства.

У бухгалтерському обліку доходи - це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, внаслідок чого збільшується власний капітал підприємства (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків засновників).

Є. С. Хендриксен та М. Ф. Ван Бреда сутністю доходу вважають те, що він повинен бути реалізованим. Дохід у їх розумінні обов'язково передбачає його відділення і реалізацію. Вчені Патон і Літлтон визначають дохід як продукт діяльності підприємства.

Відповідно НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді надходжень активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (крім зростання власного капіталу за рахунок внесків учасників (власників) [1].

Визначення категорії «дохід» в М(С)БО 18 «Дохід» викладено наступним чином: «Дохід – це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників капіталу» [2].

Основною перевагою визначення поняття «дохід» в національних положеннях порівняно з поняттям «дохід» в міжнародному обліку, є відображення доходу як збільшення капіталу підприємства, але відмежування цього поняття від внесків власників майна підприємства [2].

У бухгалтерському обліку доходу головним питанням є визначення методу їх визнання. П(С)БО 15 «Дохід» передбачає визначення доходу за наступними критеріями: дохід визнається при збільшенні активу (утворення дебіторської заборгованості отримання готівки) або зменшення зобов'язання (погашення заборгованості з авансів одержаних), що призводить до збільшення власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства); оцінка доходу може бути достовірно визначена [3].

У МСБО 18 «Дохід» зазначається, що Дохід від продажу товарів має визнаватися в разі задоволення всіх наведених далі умов [2]:

- суб'єкт господарювання передав покупцеві суттєві ризики і винагороди, пов'язані з власністю на товар;

- за суб'єктом господарювання не залишається ані подальша участь управлінського персоналу у формі, яка, як правило, пов'язана з володінням, ані ефективний контроль за проданими товарами;

- суму доходу можна достовірно оцінити;

- ймовірно, що до суб'єкта господарювання надійдуть економічні вигоди, пов'язані з операцією; та

- витрати, які були або будуть понесені у зв'язку з операцією, можна достовірно оцінити.

Відповідно до М(С)БО 18 «Дохід» та П(С)БО 15 «Дохід», дохід визнається тільки коли існує ймовірність надходження на підприємство економічних вигід, пов'язаних з операцією та можливість достовірної оцінки доходу. Критерії визнання доходу збігаються за обома стандартами та передбачають ймовірне надходження економічних вигод.

Проаналізувавши міжнародні та національні стандарти бачимо як спільні риси, так і відмінні стосовно визнання, оцінки і сутності поняття «доходи». Міжнародні стандарти не тільки узагальнюють накопичений досвід різних країн, але й активно впливають на розвиток національної системи бухгалтерського обліку. Аналіз змісту національних положень свідчить про необхідність їх постійного розвитку та удосконалення відповідно до змін, що відбуваються в економіці країни.

Список використаних джерел

1. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ МФУ від 07 лютого 2014р. № 73. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Доходи». Міжнародний документ від 01.01.2012. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

3. Про затвердження положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Доходи»: наказ МФУ від 29 листопада 1999 р. № 290 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

КОНЦЕПЦІЯ СУТТЄВОСТІ ПРИ АУДИТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ МСФЗ

Коломейчук І.П., студент 2 курсу
спеціальності «Облік і оподаткування»
програми підготовки фахівців з наданням другої вищої освіти

Кузик Н.П., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Головною вимогою за міжнародними стандартами аудиту (МСА) та Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» є отримання достатньої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення. Саме тому оцінка суттєвості була і залишається надзвичайно важливим питанням у методиці аудиту фінансової звітності. Питання суттєвості можна розглядати в декількох аспектах: при розкритті статей фінансової звітності бухгалтером підприємства і при оцінці помилок аудитором, їх впливу на достовірність представлення інформації у фінансової звітності. Так, підприємства використовують суттєвість, приймаючи рішення наводити чи не наводити статті, за якими відсутня інформація до розкриття (крім випадків, якщо така інформація була в попередньому звітному періоді), а також додавати статті зі збереженням їх назви і коду рядка з переліку додаткових статей фінансової звітності, якщо такі відповідають критеріям: інформація є суттєвою; оцінка статті може бути достовірно визначена» [4].

Аудитор використовує суттєвість при вибірковому дослідженні, що застосовується ним в процесі перевірки достовірності показників фінансової звітності. Відповідно до МСА суттєвість — це загальний показник, який може застосовуватись стосовно залишків рахунків, класів операцій як гранично можливий розмір помилки, тому у практиці і теорії аудиту широко вживаним є термін «допустима помилка» і «гранично допустимий розмір помилки» [3].

Разом з тим, необхідно відмітити, що суттєвість за стандартами аудиту є предметом професійного судження аудитора. Очевидно, саме й тому МСА не містять конкретної методики оцінки суттєвості помилок у фінансовій звітності клієнта. МСА надає лише певні рекомендації щодо можливого вибору базових показників та орієнтовних підходів до розрахунку меж суттєвості помилок. У міжнародній практиці порядок визначення допустимого рівня відхилення практично не регламентується. Так, наприклад, в Австралії стандартами визначено, що викривлення до 5 % може бути визнано несуттєвими, понад 10 % – суттєвими, а в межах від 5 % до 10 % аудитор має сам визначити суттєвий чи не суттєвий є характер виявлених викривлень [2]. В національній практиці також відсутній уніфікований підхід до оцінки суттєвості помилок у фінансовій звітності підприємства-клієнта. І тому в реаліях практики аудиторські фірми розробляють і використовують власні методики оцінки суттєвості помилок, які є малодоступними для вивчення. Проте, проведені практичні дослідження все ж показали, що в їх основі лежить одна і та ж концепція: викривлення інформації може визнаватися суттєвим, якщо воно може вплинути на сприйняття представленої фінансової звітності як достовірної. Визначальним фактором, яким керуються аудитори під час встановлення критеріїв суттєвості для оцінки достовірності фінансової звітності, є конкретні потреби й інтереси відповідних користувачів фінансової звітності. Однак, визначення критеріїв суттєвості все ж тривалий час продовжує залишатися предметом активних дискусій серед фахівців-практиків і вчених, які проводять дослідження з аудиту. Проблемним є питання, як саме правильно встановити межу (рівень/поріг/величину) суттєвості, як вибрати базові показники, якою має бути граничною сумою викривлень у фінансовій звітності.

Встановлення критеріїв суттєвості здійснюється на стадії планування аудиту і вже без доведень можна стверджувати про вагомість впливу на визначення характеру, термінів, обсягу і послідовності застосування подальших аудиторських процедур; на оцінювання ідентифікованих

викривлень інформації та визначенні їхнього впливу на достовірність даних, що підлягатимуть аудиту. Поділяємо думку О.А. Петрик, яка зазначає про необхідність застосування на стадії планування комплексного підходу до оцінки суттєвості викривлення, враховуючи крім кількісного також якісний аспект суттєвості [1]. У даному разі варто звернути увагу на роз'яснення цього питання в МСА, де зазначається, що існування певних обставин може зумовити доцільність оцінки викривлення (окремо чи у поєднанні з іншими) як суттєвого навіть якщо його величина не перевищує встановлену межу суттєвості [3]. А тому МСА наголошують на необхідності досліджувати не виправлені викривлення даних не лише за обсягом, але й характером та умовами їх виникнення [1].

Не можна заперечувати того, що суттєвість є концептуальним елементом методології аудиту, адже воно має місце у визначенні мети аудиту, яка полягає у формуванні в аудитора підтвердженої доказами впевненості щодо відсутності у фінансовій звітності суттєвих перекручень, спричинених шахрайством або помилкою [1]. Залежно від рівня такої впевненості у підсумковому документі аудитор наводить модифіковану або немодифіковану думку відносно достовірності фінансової звітності в усіх суттєвих аспектах.

Список використаних джерел

1. Аудит: підручник / О.А. Петрик та ін.; за заг. ред. О.А. Петрик. Київ: КНЕУ, 2015. 498 с.
2. Кузик Н.П. Особливості оцінки аудиторського ризику й суттєвості помилок за міжнародною практикою. Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки. Міжнародний збірник наукових праць. 2016. Вип. 4 (12). С. 177-185.
3. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутні послуг. URL: <http://www.apu.com.ua>. (дата звернення: 02.03.2019).
4. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України: Наказ Міністерства фінансів України № 27.06.2013 № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13?lang=ru> (дата звернення: 02.03.2019).

ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

Лебедева О.М., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Олійник С.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Власний капітал – це активи підприємства після вирахування його зобов'язань [2]. Власний капітал є першочерговим джерелом фінансування діяльності суб'єктів господарювання. Контроль за правильністю формування та використання власного капіталу відбувається відповідно чинного законодавства і повинен забезпечувати інтереси власників, інвесторів, кредиторів та сприяти підвищенню фінансової стабільності підприємства.

Контроль і облік власного капіталу є предметами дослідження багатьох зарубіжних науковців: Х. Андерсен, М.В. Ван Бреда, Дж.К.Ван Хорн, Г.А. Велш, К. Друрі, Д.Колдуел, Б. Нідлз, М.Р. Метьюс, Д.Г. Шорт та інші. Питання бухгалтерського обліку і аудиту кругообороту власного капіталу досліджували вітчизняні вчені : С.Ф. Голов, В.А. Дерій, В.М. Жук, Т.Г. Камінська, Г.Г. Кірейцев, Л.Г. Ловінська, Н.М. Малюга, М.С. Пушкар, В.К. Савчук, І.Б. Садовська, Коркушко О.Н., Нестеренко С.С, Якимов Ю.О., Камінська Т.Г. та інші. Не дивлячись на всі дослідження методика контролю складових власного капіталу не розкрита повністю.

Основними проблемами контролю власного капіталу є відсутність положення про внутрішній контроль, неузгодженість чинного законодавства, відсутність методичного забезпечення оцінки власного капіталу .

Для того, щоб повноцінно контролювати власний капітал треба піддавати перевірці усі його складові. Відповідно до Національного положення (стандарту) України №1 він складається з 7 складових: зареєстрований капітал, капітал у дооцінках, додатковий і резервний капітал,

нерозподілені прибутки або непокриті збитки, вилучений і неоплачений капітал. [2] Кожна складова має свої особливості, функції і характеристики, вони відображені у табл.1

Таблиця 1

Характеристика складових власного капіталу

Складова власного капіталу	Характеристика
Зареєстрований капітал	Зареєстрований капітал – юридично оформлена, офіційно об’явлена і належним чином зареєстрована частина внесків власників до капіталу підприємства.(статутний, пайовий капітал)
Капітал у дооцінках	це сума дооцінки необоротних активів і фінансових інструментів.
Додатковий капітал	це емісійний дохід (сума, на яку вартість продажу акцій власної емісії перевищує їхню номінальну вартість), вартість безкоштовно отриманих необоротних активів, сума капіталу, який вкладено засновниками понад статутний капітал, накопичені курсові різниці.
Резервний капітал	це сума резервів, створених відповідно до чинного законодавства або установчих документів за рахунок нерозподіленого прибутку підприємства.
Нерозподілені прибутки	це частина прибутку, яка не була розподілена між акціонерами та реінвестована у підприємство.
Вилучений капітал	фактична собівартість акцій власної емісії або часток, викуплених товариством у його учасників.
Неоплачений капітал	це сума заборгованості власників (учасників) за внесками до статутного капіталу.

Джерело: сформовано автором на основі [3]

Контроль власного капіталу розпочинають з дослідження установчих документів таких як статут, установчий договір, положення про облікову політику підприємства.

Етапами контролю власного капіталу є: визначення залишків на рахунках бухгалтерського обліку власного капіталу та їх звірка з інформацією в установчих документах; документальна перевірка операцій формування, змін зареєстрованого, вилученого і неоплаченого капіталу; перевірка операцій з капіталом у дооцінках та додатковим капіталом; перевірка операцій з резервним капіталом; перевірка операцій з прибутком підприємства; перевірка правильності ведення бухгалтерського обліку

власного капіталу ; перевірка відповідності даних фінансової звітності даним облікових реєстрів [1].

Джерелами контролю і інформації з обліку власного капіталу є: реєстри синтетичного і аналітичного обліку за рахунками 40 «Зареєстрований капітал», 41 «Капітал у дооцінках», 42 «Додатковий капітал», 43 «Резервний капітал», 44 «Нерозподілені прибутки і непокриті збитки», 45 «Вилучений капітал», 46 «Неоплачений капітал», прибуткові касові ордери, виписки банку, накладні, акти приймання-передачі, установчі документи, статут, положення про облікову політику, рішення зборів засновників, Податковий і Господарський кодекс, Закон про акціонерні товариства [1]. Отже судячи з проведених досліджень при контролі власного капіталу доцільно перевірити усі його складові, вести моніторинг системи бухгалтерського обліку, фінансової інформації, дотримання нормативних актів, положень та законів. Для удосконалення контролю необхідно, щоб була розроблена методика контролю власного капіталу, покращення внутрішнього контролю, розроблення певних стандартів (положень) внутрішнього контролю. Правильність і своєчасність контролю сприяє забезпеченню збереження майна підприємства, прозорості його діяльності та інвестиційної привабливості.

Список використаних джерел

1. Воськало Н.М. Контроль формування та обліку власного капіталу: Науковий вісник Херсонського державного університету. Випуск 12. Частина 1. 2015. С 199-203. URL: https://scholar.google.com.ua/scholar?cluster=8870971874332004474&hl=uk&as_sdt=0,5&as_vis=1.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 03.08.2018 №0336. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
3. Класифікація капіталу Мінфін: веб-сайт. URL: https://minfin.com.ua/taxes/-/gospoper/bo_2_8_2_oblickapitalu.html.

УДК: 657.1

ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Мананкова В.О., здобувач 4 курсу 2 групи

спеціальності «Облік і оподаткування»

Утенкова К.О., к.е.н., доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, м. Харків

Інтеграція України в європейське середовище вимагає відповідних змін і у бухгалтерській практиці. Світова облікова практика спирається на Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО). На теренах України діють підприємства різних галузей та форм власності, розмірів та обсягів діяльності, але їх об'єднує спільний факт – наявність основних засобів, що потребують грамотного обліку.

Основні аспекти та методологічні засади ведення бухгалтерського обліку викладено у Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби». Окрім даного положення, ключові аспекти обліку основних засобів також регламентують такі міжнародні стандарти, як МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу та припинена діяльність», МСБО 17 «Оренда», МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість», МСБО 36 «Зменшення корисності активів». Стандарти окреслюють основні положення щодо організації та ведення бухгалтерського обліку, передбачають певну «свободу вибору» для управлінського персоналу в питаннях організації обліку основних засобів.

Основні засоби відповідно до МСБО 16 «Основні засоби» є матеріальними об'єктами, що їх:

- 1) утримують для використання у виробництві або постачання товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей;
- 2) використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного року.

Основні засоби надходять на підприємство, більшим чином, від постачальників, придбані за грошові кошти. Такі активи оцінюються за

собівартістю придбання [1].

На відміну від П(С)БО 7 у МСБО 16 не визначено, що вважати одиницею основних засобів для їх бухгалтерського обліку. Тобто підприємство повинне застосовувати професійне судження, визначаючи в кожному конкретному випадку, що приймати за одиницю обліку основних засобів – окремий об'єкт, його вагомий компонент або групу однорідних об'єктів. Так, у міжнародній практиці розповсюдженим є визнання окремими об'єктами істотних запчастин або резервного обладнання, якщо підприємство планує отримувати від них вигоду та використовувати їх більше ніж один період.

Як за П(С)БО 7, так і за МСБО 16 під час надходження основні засоби приймаються на баланс за первісною вартістю, яка є їх фактичною собівартістю, або історичною собівартістю (historical cost), і складається з усіх витрат, пов'язаних із придбанням чи виготовленням цього активу.

У МСБО 16 не розглядаються такі способи надходження основних засобів, як внесок у статутний капітал та безоплатне отримання. Якщо основні засоби повністю або частково придбаваються чи створюються за рахунок позикових коштів, то їхня первісна вартість формується за нормами МСБО 23 «Витрати за позиками»: якщо актив визнається кваліфікованим, то витрати за позиками дозволено включати до первісної вартості (капіталізувати їх), в іншому разі такі витрати відносять до витрат поточного періоду[2].

Зауважимо, що, відповідно до МСБО 16, до первісної вартості основні засоби слід відносити теперішню вартість прогнозованих витрат на демонтаж, переміщення основних засобів, усунення негативних наслідків їх експлуатації. Подібна норма є й у п.8 П(С)БО 7, але у цьому документі не конкретизовано методику визначення суми очікуваних витрат на демонтаж, рекультивацію земель, тому до складу первісної вартості може потрапити вся сума таких витрат, а не тільки теперішня їхня вартість.

Також, одним з найважливіших моментів в обліку основних засобів є

амортизація, як основне джерело їх відновлення. Міжнародні стандарти включають прямолінійний метод, метод зменшення залишку та метод суми одиниць продукції, проте вони не містять вичерпної інформації стосовно методів, а тільки зазначають, що обраний метод має відображати схему отримання економічної вигоди. МСБО 16 має певні вимоги до амортизації основних засобів [3]:

а) вартість, що амортизується, має списуватись систематично на протязі строку корисної експлуатації;

б) метод амортизації, що використовує підприємство, повинен відображати процес використання ним економічних вигод даним об'єктом;

в) амортизаційні відрахування за кожний період визнаються витратами, крім тих випадків, коли вони включаються до балансової вартості інших об'єктів основних засобів.

На сьогодні застосування МСБО в Україні є обов'язковими для підприємств, що становлять суспільний інтерес, а також для публічних акціонерних товариств, підприємств, які здійснюють діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення, підприємств, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається КМУ.

Крім того, використання МСБО дозволяє залучати більше інвестицій та підвищує конкурентоспроможність підприємства, тому виникає потреба чіткого розуміння розбіжності вимог національних та міжнародних регламентів обліку.

Список використаних джерел

1. Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_010.

2. Белозерцев В.С., П'ятіна А.Г. Методологічні аспекти оцінки основних засобів за міжнародними стандартами. *Вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського*. Випуск 20. 2017. С. 240 – 244. URL: <http://global-national.in.ua/archive/20-2017/48.pdf>.

3. Кононова І. В., Бакум А. О. Особливості обліку та аудиту основних засобів згідно з міжнародними стандартами. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. № 6. С. 19–23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2016_6%282%29_6.

ОСОБЛИВОСТІ АУДИТУ ІНШИХ НЕОБОРОТНИХ МАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Овчаренко Д.О., студентка
Гуцаленко Л.В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

На сучасному етапі розвитку економіки інші необоротні матеріальні активи залишаються специфічним видом активів у виробничому процесі, класифікація яких за планом рахунків відображена на рис. 1.

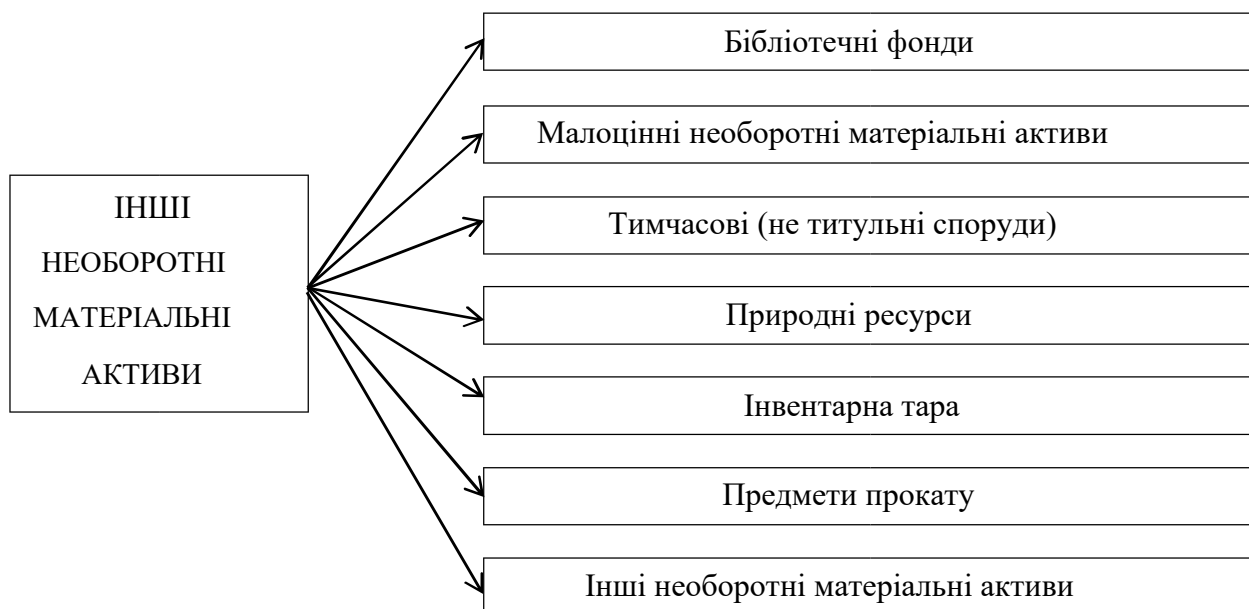

Рис. 1. Класифікація інших необоротних матеріальних активів за планом рахунків

Інші необоротні матеріальні активи займають значне місце серед бухгалтерських операцій, які потребують чіткого і точного розкриття не тільки в первинних документах, бухгалтерських записах, але і у фінансовій звітності. Точність обліку операцій суб'єкта господарювання з іншими необоротними матеріальними активами підтверджується при проведенні незалежного фінансового контролю – аудиту [2]. Аудит - це складний і

трудомісткий процес. Аудитори постійно працюють над тим, щоб мінімізувати час аудиту, не знижуючи його якості та не збільшуючи аудиторський ризик [1].

Початковим етапом аудиту інших необоротних активів є вивчення облікової політики господарюючого суб'єкта. Методичні складові облікової політики стосовно інших необоротних активів підприємства формують відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби». До методичних складових облікової політики підприємств належать ті, щодо яких на рівні держави для підприємства надається право вибору альтернативного варіанту. На рисунку 2 визначені основні елементи, з якими необхідно визначитися при формуванні облікової політики підприємства щодо окремих об'єктів обліку необоротних активів, складовою яких є інші необоротні матеріальні активи, з подальшим відображенням в наказі про облікову політику.

Для інших необоротних матеріальних активів також необхідно: здійснити виокремлення об'єкта обліку, визначити методи нарахування амортизації.

Врахування обраної облікової політики стосовно інших необоротних матеріальних активів дозволить сформулювати програму аудиторської перевірки, визначити його етапи та методику, яка складається з послідовності і порядку застосування окремих методичних прийомів. Дотримання певних складових при організації проведення аудиту дозволить встановленню об'єктивної істини щодо контрольованої інформації та її передачі через звіт незалежного аудитора як внутрішнім так і зовнішнім користувачам.

Метою аудиту інших необоротних матеріальних активів є формування достовірної інформації у фінансовій звітності щодо наявності та руху інших необоротних матеріальних активів у суб'єкта господарювання.

Досягнення даної мети можливе за умови виконання наступних завдань: проведення суцільної чи вибіркової перевірки достовірності первинних даних щодо руху інших необоротних матеріальних активів; повноти та своєчасності відображення первинних даних у зведених

документах та облікових регістрах; правильності обліку інших необоротних матеріальних активів та його відповідність прийнятій обліковій політиці; надійності відображення стану інших необоротних матеріальних активів у звітності підприємства.

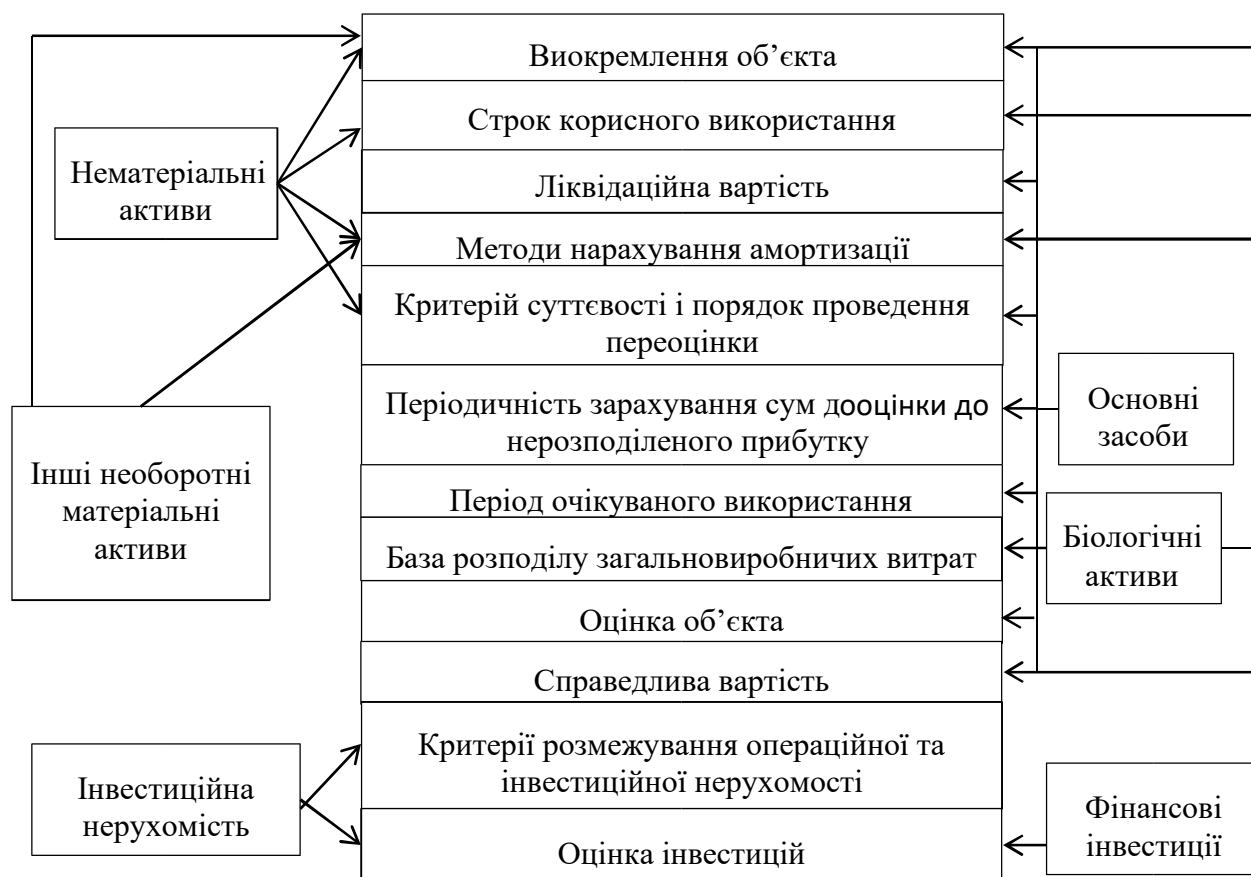

Рис. 2. Основні елементи формування облікової політики щодо необоротних активів [3].

Якість аудиту інших необоротних матеріальних активів забезпечується плануванням роботи аудиторів та формуванням програми аудиту.

В програмі аудиту необхідно виокремити особливу складову, що забезпечить перевірку правильності формування вартості інших необоротних матеріальних активів, яка залежить від джерела та способу надходження таких активів. Доцільно виокремити перевірку операцій з вибуття інших необоротних активів та відображення зобов'язань з оподаткування таких операцій, що мають безпосередній вплив на фінансові результати діяльності

господарюючих суб'єктів.

При проведенні аудиту інших необоротних матеріальних активів доцільно використовувати загальнонаукові та специфічні методи: фактичну перевірку, документальну перевірку, підтвердження, спостереження, огляд, перевірку механічної точності, аналітичні випробування, сканування, інспекцію, спеціальну перевірку, перехресну перевірку.

Якісно проведений аудит надійності бухгалтерської інформації щодо отримання, використання та розпорядження іншими необоротними матеріальними активами допоможе підприємству розробити ефективну політику управління іншими необоротними матеріальними активами та дозволить своєчасно прийняти певні управлінські рішення щодо вдосконалення операцій з такими активами.

Список використаних джерел

1. Голов С. Теорія багатоцільового бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік і аудит. 2011. № 4. С. 3–13.
2. Бутинець Ф.Ф. та ін. Бухгалтерський управлінський облік: Навчальний посібник для студентів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит”/ Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Чижевська, Н.В. Герасимчук. Житомир: ЖІТІ, 2000. 448 с.
3. Коваль Л.В. Порядок формування облікової політики стосовно необоротних активів суб'єктів господарювання в частині основних засобів. 2016.
http://econf.at.ua/publ/konferencija_2016_10_20_21/sekcija_5_ekonomichni_nauk_i_porjadok_formuvannja_oblikovoji_politiki_stosovno_neoborotnih_aktiviv_subektiv_gospodarjuvannja_v_chastini_osnovnikh_zasobiv/54-1-0-1274.

УДК 657.421

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ВИТРАТ НА РЕМОНТ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Панічева Т.І., студентка магістратури 1 року навчання
Спеціальності «Облік і оподаткування»
Шевчук К.В., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

За сучасних ринкових відносин, які вимагають ефективного використання наявних ресурсів питання здійснення контролю, зокрема

внутрішнього набувають особливої актуальності. Контроль витрат на ремонт основних засобів сприяє формуванню оптимальної структури основних засобів на підприємстві, підтриманні їх в робочому стані та покращенню інших показників діяльності підприємства.

Правильно відображена інформація щодо обліку основних засобів та вірні суми у фінансовій звітності здатні покращити фінансові показники підприємства та його стан в цілому [2].

Система внутрішнього контролю є важливим елементом загальної структури управління підприємством, яка дає змогу керівництву при здійсненні нагляду та перевірок його фінансово-господарської діяльності бути впевненим, що контроль проходить у відповідності до розробленої стратегії розвитку та згідно вимог чинного законодавства. Основною проблемою забезпечення внутрішнього контролю [1].

витрат є відсутність на підприємствах чіткого розуміння, як необхідно правильно організувати контроль, що в свою чергу створює ряд проблем.

Питання контролю досліджувались в працях таких вчених як: Т.А. Бутинець, Ф.Ф. Бутинець, І.А. Белобжецького, М.Т. Білухи, Є.В. Калюги, В.М. Мурашко, В.О. Шевчука та інших.

Оскільки ремонтні роботи можуть здійснюватися як господарським способом, так і за допомогою залучення сторонніх організацій та фізичних осіб. Крім того, ремонт може здійснюватися не лише власних основних засобів, а й орендованих. Тому специфіка проведення внутрішнього контролю витрат на ремонт основних засобів залежить від особливостей та характеру здійснених ремонтних робіт.

Внутрішній контроль витрат на ремонт основних засобів відповідно до часу його проведення поділяється на попередній, поточний (оперативний) та наступний.

Першочерговим та пріоритетним завданням управлінського персоналу підприємства, що стосується контролю витрат, пов'язаних з ремонтом основних засобів, є створення ефективної системи внутрішнього контролю,

яка сприятиме своєчасному вирішенню проблем, що виникли під час планування ремонтних робіт та їх здійснення, визначати стратегію перспективної діяльності щодо обсягів матеріальних та фінансових ресурсів, що будуть задіяні та використані під час здійснення ремонту [3].

Важливим завданням на підприємстві є контроль за дотриманням правил експлуатації об'єктів основних засобів, своєчасного проведення заходів щодо підтримання їх в робочому стані, виконанні поточного чи капітального ремонту. Відсутність чи недосконалість даного виду контролю негативно впливатимуть на ефективність виробництва, стане причиною передчасного зносу об'єктів основних засобів.

У системі внутрішнього контролю за витратами на ремонт основних засобів, головне місце посідає інформація, яка надається бухгалтерською службою підприємства на вимогу власників та (або) управлінського персоналу для прийняття рішень щодо планування майбутньої діяльності суб'єкта господарювання. Окрім інформації, що надається обліковими працівниками, необхідна додаткова, контрольна інформація, яка отримується планово-економічними службами, відділом технічного контролю та іншими підрозділами [3].

Віднесення проведених ремонтних робіт до певного виду повинно бути підтверджено відповідними документами. Такими документами є: договір на проведення ремонту, кошторисна документація, внутрішні розпорядчі документи. При здійсненні контролю за проведенням ремонтних робіт перевіряється правильність оформлення первинних документів та законність і доцільність відображених у них операцій. При цьому важливим етапом контролю є контроль рівня витрат та аналіз одержаної інформації.

Для забезпечення належного контролю за здійсненням профілактичних заходів для підтримання основних засобів в робочому стані на підприємстві доцільно розробити план-графік проведення технічних оглядів основних засобів та проведення ремонтів.

Внутрішній контроль створює інформацію про дійсний стан об'єкта та фактичне виконання управлінських рішень. Інформація, виявлена під час внутрішнього контролю допомагає створювати дієвий спосіб управління основними засобами та дозволяє оцінити рівень їх забезпеченості та ефективності використання. Саме тому управлінському персоналу слід приділяти належну увагу побудові ефективної системи здійснення внутрішнього контролю ремонту основних засобів, адже раціональність та ефективність використання об'єктів основних засобів є однією з головних умов підвищення ефективності діяльності підприємства.

Список використаних джерел

1. Криванич М.Ю., Артюх О.В. Внутрішній контроль обліку витрат: методичні аспекти. Мукачівський державний університет. Бухгалтерський, облік, аналіз та аудит. 2018. Випуск № 16. URL: http://economyandsociety.in.ua/journal/16_ukr/139.pdf (дата звернення 01.03.2020).

2. Макаренко А.П., Курсон О.О. Удосконалення аудиту основних засобів на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2019/11.pdf (дата звернення 01.03.2020).

3. Самчик М.Ю. Особливості внутрішнього контролю операцій з ремонту основних засобів. Проблеми теорії і методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2011. С. 320-326.

UDC 657

FINANCIAL RESULTS AS AN OBJECT OF INTERNAL CONTROL

Panchenko K.M., student of 1 year of master's program, 5 groups, specialty «Accounting and taxation»

Derevjanko S.I., Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kiev

In today's business environment, particular attention is paid to accounting for financial results, which are one of the most important components of the

enterprise. The role of control in the achievement-oriented management system of an entity is also increasing

It is well known that the financial result is the complex index that allows you to summarize the results of the economic activities of the enterprise and determine the effectiveness of its operations.

The financial results of the company are important objects of accounting and control and need special attention not only at the enterprise level, but also at the macro level. Filling the state budget depends on the correct determination and formation of the final indicators of activity results. Therefore, the reliability and the clarity of information on the financial results interested not only its internal users (owners, managers, administrators, etc.), but also external users (government agencies, counterparties, etc.).

Internal control is one of the most important factors in the company management system, as it provides effective performance of staff functions and predicting the enterprise activity

Investigation of the problems of internal control exercised by such scientists as V. Belik, T. Butynets, N. Prohar, Z. Trufina, N. Utkina, V. Khachatryan and others.

After analyzing the research of scientists in the field of internal control should be noted that in the works described only control of the stages of management or control of individual objects, but the mechanism of internal control of financial results scientists do not consider.

Preferably, the researchers explore only the definition of certain methods or objectives of internal control of financial results or only one of the stages of control - control of income, control of costs etc is why the question of internal control of financial results requires further systematic research.

The internal control exists at each enterprise, but its implementation is often not effective. This is due to the fact that small businesses do not have the staff that could provide the control at all stages of them work. Large companies even owning sufficient number of employees for the implementation of them internal control

system may be poorly managed and as a result a lot of resources for the organization of the control will not give the desired results.

The internal control system is the close interaction of the subject, object and means of control during the process of monitoring of the enterprise activities and making management decisions.

The subjects of control by include management staff, accouters headed by the chief accountant, social and community services of the company, the audit commission, the inventory commission, the supervisory board, the internal audit service, the commission to investigate accidents.

The objects of control are: internal economic units which perform its respective functions and make contributions to the solution of common business problems [1].

The means of the control are the methods, techniques and procedures to detect and prevent the discrepancy of objects and subjects of control to requirements of the legal framework and management decisions.

The internal control of financial results should include monitoring of all activities of the company, because every business operation effect on the final outcome of management. The control of accuracy of calculating of profit (loss), which the company has gotten during the reporting period and the analysis of the causes of its changes will not be enough to ensure the full and effective control of financial results. This is why the previous and the current control that exercised over all cycles of activity and can quickly affect the economic outcome, evaluate the effectiveness of actions and review decision is important.

The objectives of the internal control system in the company are: providing an orderly and efficient operation of the enterprise, compliance with the policy of enterprise by each employee, safeguard the assets of the enterprise etc [2].

A necessary condition for achieving the goals for the company is to provide a system of internal control that would have an opportunity to perform for certain tasks (fig. 1).

To include an appropriate, properly defined and classified information which is reliably measured and incorporated into the financial statements.	The presentation of the information which is contained in the financial statements of the company objectively.
To form the primary documents, analyze and distribute on the accounts to avoid fraud.	To monitor the accuracy and efficiency of spending funds of the enterprise.
To identify deviations from plan, to analyze it and identify employees that have led to it.	To provide internal reporting to persons who are authorized to make management decisions for its optimal use.

Fig. 1. The tasks of the internal control system at the enterprise

The internal control system ensures the economic activity of the enterprise. The proper functioning of the mechanism and its competent use depend on the conditions of uninterrupted operation of all major economic processes of the entity.

Reference

1. Bulkot G.V. The place of internal economic control in the enterprise management system. Collection of scientific works of Cherkasy Technological University, 2009. Issue. 24 P. 68 - 73 8. Mohapets O.A.
2. Khachatryan V.V. Formation of the mechanism of internal control over the use of profits of trading enterprises. Economic analysis. 2011. 8. Part 2. P. 322 – 340.

УДК 657.4

АУДИТ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА

Сокальська В.М, студентка 3 курсу СТ 6 групи
Спеціальності «Облік і оподаткування»
Шевчук К.В., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

В сучасних умовах ведення підприємницької діяльності аудит виступає невід’ємною процедурою забезпечення контролю виробництва, зокрема: контролю витрат на виробництво продукції молочного скотарства.

Здійснення якісного й ефективного аудиту забезпечує прибутковість підприємства, інформаційну прозорість різних напрямів господарської діяльності та виживання в конкурентному середовищі.

Як правило, аудит витрат на підприємстві проводять в 3 етапи:

1 етап – планування аудиту (тестування системи внутрішнього контролю витрат виробництва; оцінка аудиторського ризику і рівня суттєвості; складання плану і програми аудиту);

2 етап – проведення аудиту (проведення аудиторських процедур; збір аудиторських доказів; оформлення робочих документів аудитора; проведення аналітичних процедур);

3 етап – розробка рекомендацій і оформлення аудиторського звіту (узагальнення і оцінка результатів аудиту витрат; розробка підсумкових документів за результатами аудиту витрат).

На початковому етапі проведення аудиту слід визначити особливості процесу виробництва на підприємстві. Аудитор має виконати аналіз затвердженої облікової політики, графіку документообігу, положень про структурні відділи підприємства, технологічних документів, посадових інструкцій працівників, норм затрат фінансових і матеріальних ресурсів.

Першим кроком аналізу процесу виробництва є відправлення запитів керівникам виробничих відділів, що утворюють цей процес. Це дозволить одержати інформацію про здійснення процесу виробництва, і чи відповідає він варіанту сформованих витрат, які відображені в обліковій політиці, визначити проблемні зони та ділянки, що вимагають уваги аудитора. Оцінка виробничого процесу повинна проводитись на всіх етапах, аж до формування звіту аудитора. Аудит витрат понесених на виробництво продукції, включає в себе декілька кроків, які потребують опрацювання певної інформації. Для початку проводять аналіз списання матеріальних ресурсів. Підприємство обов'язково має сформулювати правила списання матеріальних активів. При перевірці правильності списання матеріалів особливу увагу потрібно

звернути на оформлення документів з видачі кормів та дотримання норм їх витрачання.

Окремо потрібно здійснити перевірку періодичності проведення інвентаризації матеріалів, ведення облікових карток на складах, укладення договорів з матеріально відповідальними особами, вияснити чи здійснюється порівняння списаних матеріалів з показниками складського обліку та чи існує внутрішній контроль за рухом матеріалів, тощо.

Аудитор в ході перевірки з'ясовує такі питання: обґрунтованість списання понесених витрат на виробництво продукції; додержання підприємством норм, визначених П(С)БО 16 «Витрати»; обґрунтованість відображення витрат згідно класифікації видів діяльності; правильність оформлення операцій з обліку витрат виробництва і калькуляції собівартості та виходу продукції в первинних документах, регістрах аналітичного і синтетичного обліку; законність і достовірність формування загальновиробничих витрат, їх розподілу та відображення в обліку; достовірність незавершеного виробництва тощо.

Аналогічно стосовно і непрямих витрат, понесених на виробництво продукції, які прямо не відносяться на той чи інший вид продукції. Розподіл витрат на прямі та не прямі залежить від методики обліку витрат, яку обрало підприємство, яку аудитор має визначати на початковому етапі його проведення.

Аудитору важливо правильно оцінити систему внутрішнього контролю, бухгалтерського обліку, рівень суттєвості і аудиторський ризик.

Аудитор досліджує, чи затверджує керівник підприємства щомісячно складені фахівцем або керівником підрозділу документи щодо списання витрат на корми. Надані послуги приватних допоміжних виробництв і виконані роботи фіксують у накопичувальних відомостях. Аудитору слід встановити правильність документальних записів відображених в обліку операцій стосовно оприбуткування ВРХ та доходу від її реалізації.

Також під час проведення аудиту перевіряють чи у відповідний строк був складений акт на оприбуткування приплоду. Акт має бути складений у день одержання приплоду у двох екземплярах, з обов'язковим зазначенням кількості статевих одиниць приплоду і наявності підписів зоотехніка та ветлікаря.

Під час проведення аудиту витрат на основі встановлених помилок і порушень складають Відомість виявлених помилок і порушень під час аудиту витрат виробництва. Не менш вагомим при проведенні аудиту є перевірка правильності оформлення документів щодо операцій з виходу продукції молочного скотарства. Важливе значення має аудит формування витрат за певними калькуляційними статтями. Головною умовою об'єктивності аудиту є точність і обґрунтованість розрахунків калькуляції.

Облік витрат на виробництво - дуже важливий елемент діяльності будь-якого підприємства. Тому без правильної організації даного процесу досягти правильності результатів обліку важко. Не секрет, що і при скрупульозному налаштуванні не обійтися без помилок, навіть якщо їх не бачать самі учасники процесу. Тому, правильність визначення собівартості на виробництво продукції молочного скотарства відіграє значну роль в подальшому функціонуванні підприємства. З врахуванням вищезазначеного, аудит витрат на виробництво є необхідним.

УДК 332.012.332

СИСТЕМИ ОБЛІКУ І ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Черненко А.О., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Слесар Т.М., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ*

Будь-яке підприємство для отримання корисних результатів повинно мати розвинуту техніко-технологічну базу. Тільки наявність засобів праці,

які знаходяться в нормальному технічному стані, може забезпечити отримання економічних вигод і, як наслідок, забезпечити досягнення кінцевої мети – прибутку.

В процесі реалізації амортизаційної політики підприємства виникають завдання, вирішення яких носить довгостроковий характер:

- 1) організація управлінського обліку амортизаційних відрахувань;
- 2) організація управлінського обліку амортизаційних потоків;
- 3) організація управлінського обліку використання амортизаційних відрахувань.

Типові недоліки регулювання амортизаційної політики підтверджують необхідність подальших досліджень та пропозицій щодо удосконалення системи внутрішнього контролю основних засобів підприємств.

Система внутрішнього контролю характеризується як цілісна система контролю (фінансового, іншого), встановленого менеджментом компанії для забезпечення діяльності підприємства у впорядкованій та ефективній формі, дотримання політики керівництва, збереженості активів та максимального ступеня повноти та точності облікової інформації. Внутрішній контроль полягає в планах компанії та методах їх координації, а також заходах, прийнятих самою компанією для захисту своїх активів, перевірки достовірності звітних даних, забезпечення ефективності роботи, дотримання управлінської політики.

Амортизаційна політика в основному впливає на оновлення основних виробничих засобів підприємства шляхом застосування інноваційних методів та науково-технічного прогресу. Це, у свою чергу, може впливати на ефективність здійснення інвестиційної діяльності окремого підприємства та виробничої сфери загалом. Амортизаційна політика спрямована на створення суб'єктам господарювання найбільш сприятливих та рівноцінних умов забезпечення процесу простого відтворення основних виробничих і невиробничих засобів переважно на якісно новій техніко-технологічній основі.

Ефективний амортизаційний механізм та раціональний вибір методів амортизації на диференційованій основі для забезпечення заданого рівня амортизації у складі доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) забезпечують відтворення основних засобів на новій, більш досконалій основі. З метою ліквідації проявів провадження недобросовісної амортизаційної політики підприємствами потрібна регламентація її умов на законодавчому рівні. Таким чином, забезпечення певних темпів розвитку і підвищення ефективності виробництва можливе за умови формування ефективної амортизаційної політики на макроекономічному та мікроекономічному рівнях.

Система внутрішнього контролю є своєрідним джерелом інформаційного забезпечення управління підприємством, що у свою чергу дозволяє не допустити порушення законності, нераціонального використання та перевитрат виробничих ресурсів, невиконання передбачених виробничо-господарських планів діяльності підприємства.

Внутрішній контроль спрямований на збереження грошових та матеріальних цінностей, підвищення ефективності господарювання, відповідність системи внутрішнього контролю вимогам законодавчих та нормативно-правових актів і норм, зменшення витрат на проведення зовнішнього аудиту.

Можливості контролю як функції управління використовуються сьогодні недостатньо. Серед методів підвищення ефективності системи внутрішнього контролю найбільш доцільними та дієвими є методи розподілу повноважень і відповідальності між працівниками з обов'язковим зазначенням повноважень у посадових інструкціях, перегляд облікової політики підприємства, дотримання основних етапів здійснення контролю, діагностика і прогнозування проблем.

Суб'єктами внутрішньогосподарського контролю мають бути покладені функції прогнозування діяльності, розробка нових стратегій безкризового господарювання, робота над створенням моделей підвищення ефективності

виробництва. Для посилення боротьби з нестачами і розкраданнями, неправильним оформлення первинної документації, помилковим нарахуванням амортизації основних засобів, проведенням переоцінки тощо необхідно здійснювати внутрішньогосподарський контроль об'єднаними зусиллями всіх спеціалістів, керівників господарських підрозділів та бухгалтерських служб.

Підвищення ефективності контролю полягає не лише в його своєчасності, але й повноті операцій і процесів, розробці внутрішніх стандартів контролю. Особливе значення має розробка методики організації внутрішнього контролю для підвищення рівня ефективності системи управління, забезпечення її гнучкості; розробка оптимальної моделі внутрішнього контрольного процесу; формування управлінської моделі та розподіл функцій посадових осіб.

У зв'язку з тим, що амортизаційна політика є складовою частиною облікової політики, вона спрямована на підвищення ефективності виробництва та піднесення результатів діяльності організації. Амортизаційна політика у кожний конкретний момент часу передбачає певні коригування в залежності від сформованої ситуації і економічної стратегії на перспективу. Амортизаційна політика є потужним важелем впливу на економічні процеси, що відбуваються.

Правильне та чітко організоване застосування внутрішнього контролю на вітчизняних підприємствах дасть власникам можливість вчасно приймати управлінські рішення, здійснювати аналіз і пошук шляхів удосконалення виробництва, що забезпечить ефективне функціонування підприємств у майбутньому.

**ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА ВНУТРІШНЬОГО
КОНТРОЛЮ ЗАЛУЧЕНОГО КАПІТАЛУ І ЦІЛЬОВОГО
ФІНАНСУВАННЯ**

Якубчик О.О., студентка магістратури 1 року навчання 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Слесар Т.М., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Необхідність реалізації демократичних принципів суспільного розвитку в Україні зумовили потребу в оптимальних змінах загального процесу регулювання обліку та оподаткування результатів діяльності підприємств та неприбуткових організацій, а також підвищення вимог до обліку, контролю, аналізу використання бюджетного фінансування установами та організаціями, пов'язані із затвердженням Бюджетного кодексу України, поетапним виконанням програмно-цільового методу планування бюджетів, поширенням процедур аудиту на одержувачів бюджетних коштів.

Кошти цільового фінансування і цільових надходжень – це кошти, які підприємство отримує на чітко визначену мету (згідно з установленими умовами витрачання, затвердженими планами та кошторисами тощо). Вони можуть надходити у вигляді субсидій, асигнувань з бюджету і цільових фондів, гуманітарної допомоги, внесків фізичних і юридичних осіб.

Для таких коштів діють свої правила обліку. Цільове фінансування не визнається доходом, доки не буде підтверджено, що воно буде отримано і підприємство виконає умови такого фінансування (п. 16 П(С)БО 15).

Тільки після цього сума цільового фінансування підлягає включенню до доходу. Проте момент його відображення в кожному випадку може бути різним і залежить від того, для яких цілей і коли надходить фінансування.

Для обліку коштів цільового фінансування і цільових надходжень призначений пасивний рахунок 48 «Цільове фінансування і цільові надходження». На цьому рахунку обліковують бюджетні асигнування та інші кошти, призначені для здійснення заходів цільового призначення, а також витрати за рахунок цих коштів: на докорінне поліпшення використання земельних ресурсів, проведення протиієпізоотичних та карантинних заходів; на покриття витрат по будівництву соціально-побутових об'єктів та їх експлуатації; на природоохоронні заходи; на утримання дитячих дошкільних закладів; на підготовку кадрів, науково-дослідні роботи та інші заходи.

Джерелами створення цільових фондів є: субсидії, асигнування з бюджету та позабюджетних фондів, цільові внески фізичних та юридичних осіб (у тому числі отримана гуманітарна допомога).

Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» визначено, що цільове фінансування не визнається доходом доти, доки не існує підтвердження того, що воно буде отримане і підприємство виконає умови, щодо такого фінансування. Тобто, сільськогосподарські підприємства відповідно до цієї вимоги зобов'язані визнавати фінансування лише в разі: отримання рішення комісій щодо включення підприємства до переліку підприємств-одержувачів бюджетних коштів; використання фінансування на цілі, передбачені нормативними документами. Отримане цільове фінансування, згідно положення, визнається доходом протягом тих періодів, в яких були понесені витрати, пов'язані з виконанням умов цільового фінансування.

Метод доходу щодо обліку державної допомоги та державних грантів застосовується в МСБО 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу». Визначено, що державні гранти слід визнавати як дохід протягом певних періодів, що є необхідним для зіставлення цих грантів на систематичній основі з відповідними витратами, які вони мають компенсувати, а також їх не слід відображати за кредитом безпосередньо у власному капіталі.

Окремі автори звертають увагу на те, що частка бюджетних коштів у капіталі сільськогосподарського підприємства бере участь у кругообороті та створенні додаткової вартості у вигляді прибутку, однак, державне фінансування викривляє економічну сутність доходів підприємства, оскільки такі доходи отримані не в результаті ефективного господарювання, а в результаті відшкодування державою понесених витрат. За такого підходу державне фінансування слід визнавати у складі власного капіталу підприємства та використовувати метод капіталу для його обліку. Аргументом на користь використання методу доходу для обліку державного фінансування є те, що такий метод дозволяє зіставляти дохід, отриманий від використання державного фінансування з витратами, на компенсацію яких фінансування призначене.

Підсумовуючи, зазначимо, що на сьогоднішній день стан обліку державного фінансування сільськогосподарських підприємств має такі проблеми:

1) недостатньо визначені нормативними та методичними документами питання організації аналітичного та синтетичного обліку коштів державного фінансування, зокрема відображення його на рахунках обліку;

2) дискусійним є питання методу визнання державного фінансування в обліку (методом доходу чи методом капіталу);

3) вимагає посилення інформаційне значення фінансової звітності для контролю та аналізу використання державного фінансування сільськогосподарськими товаровиробниками.

Для вирішення виявлених недоліків обліку пропонується: з метою удосконалення робочого Плану рахунків на сільськогосподарських підприємствах, що отримують державне фінансування, запропоновано субрахунки до рахунку 48 «Цільове фінансування і цільові надходження», що дають змогу вести облік державного фінансування у розрізі джерел отримання коштів; конкретизовано метод відображення державного фінансування в обліку, зокрема аргументовано застосування методу доходу.

Також необхідно привести форми бухгалтерської звітності у відповідність до вимог міжнародних стандартів, що викликає необхідність удосконалення методики фінансового аналізу та внутрішнього контролю.

УДК 657: 657.1

Облік, оподаткування, контроль та аналіз в активізації діяльності економічних суб'єктів: збірник тез доповідей всеукр. студ. наук.-практ. конф. (20 березня 2020 р.) / відп. ред. Є.В. Калюга. К.: НУБіП України, 2020. 344 с.

Збірник підготовлено за загальною редакцією завідувача кафедри обліку та оподаткування, д.е.н., професора Калюги Є.В.

Рекомендовано до друку
кафедрою обліку та оподаткування НУБіП України
(протокол № 15 від 15 травня 2020 р.)

Збірник містить матеріали V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Облік, оподаткування, контроль та аналіз в активізації діяльності економічних суб'єктів» з актуальних проблем і основних напрямків розвитку бухгалтерського обліку, контролю, аналізу, аудиту та оподаткування в сучасних умовах господарювання.

Технічний редактор: к.е.н. Шевчук К.В., к.е.н., доц. Литвиненко В.С.

© Колектив авторів, 2020
© НУБіП України, 2020

Підп. до друку 15.05.20 р.
Формат 60x84 1/16. Папір офс.
Ум. друк. арк. 14,3. Тираж 200 прим.
НУБіП України
м. Київ, 03041, вул. Героїв Оборони, 15